

Program rozvoja mesta Fil'akovo na roky 2015 – 2023

November 2015

Názov:	Program rozvoja mesta Fiľakovo na roky 2015 - 2023
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Lučenec mesto Fiľakovo
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PRM:	<i>dd.mm.2015</i>
Dátum platnosti:	<i>od dd.mm.2015 do dd.mm.2023</i>
Verzia	<i>1.0</i>
Publikovaný verejne:	<i>24.11.2015</i>

OBSAH

Úvod	01
U.1 Zámer spracovania programu rozvoja obce.....	01
U.2 Metodika tvorby programu rozvoja Mesta Fil'akovo.....	01
U.3 Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovných skupín.....	03
U.4 Východiská – analýza koncepčných dokumentov.....	04
Časť A - Analytická časť.....	06
A.1 Analýza vnútorného prostredia.....	06
A.1.1 Dátová základňa.....	06
A.1.2 Analýza záujmových skupín.....	06
A.1.3 Analýza silných a slabých stránok mesta.....	09
A.1.4 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	11
A.1.5 Ex-ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti.....	11
A.2 Analýza vonkajšieho prostredia.....	12
A.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov územia.....	12
A.2.2 Analýza konkurencie.....	13
A.2.3 Príležitosti a ohrozenia pre rast a rozvoj územia.....	15
A.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	17
A.3.1 Súhrnná SWOT analýza.....	17
A.3.2 Identifikácia kritických oblastí rozvoja.....	20
A.3.3 Analýza možných rizík a hrozieb.....	24
A.3.4 Identifikácia východísk a možných riešení.....	25
Časť B – Strategická časť.....	27
Vízia mesta Fil'akovo.....	27
Strategický cieľ na roky 2015 - 2023.....	27
Globálne ciele a priority.....	28
Súhrnný prehľad strategického rámca.....	31
Časť C – Programová časť.....	32
C.1 Opatrenia a aktivity.....	32
I. prioritná oblasť - hospodárska.....	32

II. prioritná oblasť - sociálno – spoločenská.....	34
III. prioritná oblasť environmentálna.....	38
C.2 Súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov	39
Časť D – Realizačná časť	53
D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRM.....	53
D.2 Komunikačná stratégia PRM.....	54
D.3 Systém monitorovania a hodnotenia.....	55
D.4 Akčný plán na roky 2015 – 2017.....	57
Časť E – Finančná časť	74
E.1 Indikatívny finančný plán na prvé tri roky realizácie PRM.....	77
E.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov).....	77
Záver	80

Prílohy Programu rozvoja mesta Fil'akovo

- Príloha č. 1: Genéza vývoja spracovania strategických dokumentov mesta Fil'akovo (strany celkom od 1 do 2)
- Príloha č. 2: Dátová základňa (strany celkom od 1 do 120)
- Príloha č. 3: Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR (strany celkom od 1 do 22)
- Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti (strany celkom od 1 do 11)
- Príloha č. 5: Tabuľky opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (strany celkom od 1 do 7)
- Príloha č. 6: Zoznam použitých informačných zdrojov(strany celkom od 1)
- Príloha č. 7: Zoznam použitých skratiek (strany celkom od 1 do 3)
- Príloha č. 8: Výpis z Uznesenia obecného zastupiteľstva o schválení Programu rozvoja mesta Fil'akovo na roky 2015 - 2023

ÚVOD

Mestské zastupiteľstvo vo Fil'akove v zmysle zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja Uznesením č.16 zo dňa 27.09.2012 schválilo spracovanie aktualizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Fil'akovo na roky 2005 – 2013 na Program rozvoja mesta Fil'akovo (ďalej PRM) na roky 2015 – 2023.

V roku 2015 Mestské zastupiteľstvo vo Fil'akove na základe zákona č. 309 z 15. októbra 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja schválilo informáciu o priebehu a stave spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Fil'akovo, ako aj o zmenách, ktoré týmto zákonom nastali: zmena názvu na Program rozvoja mesta Fil'akovo, zmena obsahu dokumentu a úprava časového harmonogramu.

U.1 Zámer spracovania programu rozvoja mesta

Cieľom PRM ako kľúčového strategického, strednodobého rozvojového dokumentu mesta je analýza daností a potrieb mesta Fil'akovo, stanovenie strategických cieľov, rozvojových priorít a strategických oblastí, ktoré napomôžu rozvoju mesta s ohľadom na potreby jeho obyvateľov. Spracovanie PRM zabezpečil Mestský úrad Fil'akovo, referát stratégie a rozvoja v rokoch 2013 – 2015.

V zmysle zákona č. 309 z 15. októbra 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja sa ustanovujú ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoj, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a ďalších subjektov územnej spolupráce, ako aj podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja. Vládny návrh zákona o podpore regionálneho rozvoja stanovuje o.i. novú obsahovú štruktúru programu rozvoja obce/mesta pozostávajúcu z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti. V zmysle § 18a (Prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1. januára 2015) tejto novely „Programy rozvoja vyšších územných celkov a programy rozvoja obcí a ich aktualizácie, schválené pred 1. januárom 2015, sú vyššie územné celky a obce povinné uviesť do súladu s ustanoveniami zákona účinného od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015.“

U.2 Metodika tvorby programu rozvoja mesta Fil'akovo

V zmysle novely, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z:

a) úvodu, ktorý obsahuje obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol), stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO, stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia;

b) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, ex-post hodnotenie realizácie existujúceho PRO, odhad budúceho vývoja obce, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, analýzu silných a slabých stránok územia, analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození), SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov), analýzu limitov a rozvoja obce, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce;

c) strategickej časti, ktorá obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna);

d) programovej časti, ktorá obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity (projekty) vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt;

e) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov;

e) finančnej časti, ktorá obsahuje indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO, finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce, model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce.

f) záver, ktorý obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO.

Za účelom spracovania PRM bol zostavený riadiaci tím, zložený z poslancov Mestského zastupiteľstva a zástupcov stálych komisií, pracovníkov Mestského úradu vo Fil'akove, prizvaných externých odborníkov. Podľa rozvojových oblastí boli zostavené nasledovné pracovné skupiny:

1. skupina: vzdelávanie, kultúra, šport a voľný čas
2. skupina: sociálne služby, zdravotníctvo
3. skupina: cestovný ruch, podnikanie a práca
4. skupina: dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie
5. skupina: moderná samospráva a bezpečnosť občanov

Riadiaci tím zostavil časový harmonogram realizácie v niekoľkých etapách:

I. etapa – úvod do problematiky

- predstavenie ideologického (projektového) zámeru, jeho schválenie v MsZ,
- menovanie koordinačnej skupiny (riadiaceho tímu) primátorom mesta, voľba facilitátora,
- 1. pracovné stretnutie riadiaceho tímu:
  - vyhodnotenie PHSR 2005-2013, schváleného Akčného plánu,
  - spätná väzba na programový rozpočet, návrh štruktúry rozpočtu podľa metodiky MF SR,
- 2. pracovné stretnutie riadiaceho tímu:
  - zosúladenie návrhov a výsledkov z 1. pracovného stretnutia,
  - spracovanie podrobnej štruktúry programového rozpočtu na základe predchádzajúcich skúseností, v súlade s platným Akčným plánom.

II. etapa – analýza súčasného stavu, návrh stratégie rozvoja

- zahájenie základných analytických prác, zber dát a dokumentov na úrovni odborných útvarov MsÚ. Východiskovými materiálmi boli: ÚPN mesta Fil'akovo, PHSR, strategické rozvojové dokumenty mesta, Lokálna stratégia komplexného prístupu, Komunitný plán sociálnych služieb, marketingová stratégia rozvoja turizmu, analýzy a prieskumy, štatistiky, odborné rozvojové dokumenty. Vypracovanie auditu územia.

III. etapa - stanovenie stratégie

- zadefinovanie strategických tém a potenciálnych partnerov pre PRM na obdobie 2015-2023,
- formulácia vízie,
- prerokovanie analytickej časti, analýza problémov, tvorba analýzy SWOT,
- určenie priorít a špecifických cieľov,
- návrh opatrení na dosiahnutie stanovených cieľov,
- verejné prerokovanie a ukončenie návrhu stratégie rozvoja.

IV. etapa – program rozvoja

- prerokovanie auditu a analýz vnútorného prostredia s vedením mesta, prezentácia výsledkov auditu a SWOT analýz pred mestským zastupiteľstvom,
- prezentácia auditu, príprava analýz vnútorného a vonkajšieho prostredia a tvorba stratégie – v komisiách MsZ,
- výber aktivít a projektov, určenie poradia dôležitosti a časového horizontu,
- logické usporiadanie aktivít, úloh, opatrení, strategických a špecifických cieľov.

V. etapa – implementačný rámec programu

- vytvorenie realizačného rámca opatrení,
- vytvorenie finančného rámca opatrení, prepojenie na programový rozpočet mesta,
- ustanovenie merateľných ukazovateľov a systému monitorovania, hodnotenia plnenia PRM,
- prezentácia a verejné pripomienkovanie.

VI. etapa - schválenie

- spracovanie oznámenia o strategickom dokumente pre PRM mesta Fil'akovo (v zmysle §5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie),
- predloženie PRM na schválenie mestským zastupiteľstvom.

U.3 Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovných skupín

Zloženie riadiaceho tímu:

Mgr. Attila Agócs, PhD. – primátor mesta

Ing.arch. Erika Anderková – vedúca riadiaceho tímu

PhDr. Peter Fehér – vedúci 1. pracovnej skupiny

Ing. Mária Veliká - vedúci 2. pracovnej skupiny

Ing. Ivan Vanko - vedúci 4. pracovnej skupiny

JUDr. Norbert Gecso - vedúci 5. pracovnej skupiny

Ing. Ivona Cimermanová – externý facilitátor

Zloženie pracovných skupín:

1. pracovná skupina: **PhDr. Peter Fehér**, Mgr. Illés Kósik Andrea, Szvorák Zsuzsanna, Mgr. Attila Visnyai a Szako Ladislav;

2. pracovná skupina: **Ing. Mária Veliká**, Bc. Jana Zupková, Iveta Cíferová, Jozef Tankina a Róbert Eibner
3. pracovná skupina: **Ing.arch. Erika Anderková**, Ing. Zoltán Varga, Ing. Judit Popovics, Ing. Ladislav Fehér a Erik Kelemen;
4. pracovná skupina: **Ing. Ivan Vanko**, Ing. Erdős Vincent, Jozef Agócs a Zoltán Anderko;
5. pracovná skupina: **JUDr. Norbert Gecso**, Ing. Lóránt Varga, Bc. Pavel Baláž, Tibor Czupper a Ing. Kerekes László.

U.4 Východiská – analýza koncepčných dokumentov

Mesta Fil'akovo má spracované nasledovné koncepčné dokumenty:

- Územný plán mesta Fil'akovo (1999),
- Územný plán zóny – Centrum Fil'akovo (2005),
- Strategický rozvojový plán a operatívny rozvojový program mesta Fil'akovo (2003),
- Predbežný urbanistický akčný plán rehabilitácie a rozvoja historického jadra mesta (2003),
- Štúdia uskutočniteľnosti podnikateľského inkubátora pre mesto Fil'akovo a Mikroregión Obručná (2003),
- Digitálna mapa celého katastrálneho územia mesta Fil'akovo (2004),
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Fil'akovo (2005),
- Program odpadového hospodárstva (2005),
- Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo (2006),
- Koncepcia rozvoja tepelného hospodárstva mesta Fil'akovo (2006),
- digitalizovaná územnoplánovacia dokumentácia Územný plán mesta Fil'akovo – zmeny a doplnky (2008),
- Štúdia spoločenského a hospodárskeho rozvoja mesta (2008),
- Štúdia prípravy operatívnych plánov na základe existujúcej koncepcie mesta (2008),
- Prieskum a zosúladenie existujúcich projektových zámerov a štúdií uskutočniteľnosti (2008),
- Marketingová štúdia na rozvoj cestovného ruchu v regióne (2008),
- Zásady fungovania turisticko-informačného centra mesta Fil'akovo (2008),
- Stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2008),
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Fil'akovo(2010),
- do roku 2014 - 6 ks Zmien a doplnkov k ÚPN mesta Fil'akovo.

Pri spracovaní PRM sa vychádzalo aj z nasledovných strategických dokumentov regionálneho a národného významu:

- Komplexná priestorová a rozvojová štúdia územia Novohradského geoparku (2008),
- Program starostlivosti na území Novohrad – Nógrád geoparku (2008),
- Komplexná stratégia rozvoja územia Novohrad – Nógrád geoparku (2015),
- Integrovaná stratégia rozvoja územia Partnerstva Južného Novohradu (2008),
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007 – 2013 (PHSR BBSK),
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015-2023(PHSR BBSK),
- Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja (RIÚS) (2015),

- Program rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Podrobná genéza spracovania jednotlivých dokumentov je uvedená v Prílohe č.1.

ČASŤ A - ANALYTICKÁ ČASŤ

A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie mesta – dátovú základňu, ex-post hodnotenie realizácie existujúceho PHSR, ex-ante hodnotenie projektovej pripravenosti mesta, odhad budúceho vývoja obce, analýzu silných a slabých stránok územia, analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození), SWOT analýzu (súhrnnú tabuľku, syntézu výsledkov), analýzu limitov rozvoja mesta, definovanie podmienok udržateľného rozvoja mesta.

A.1.1 Dátová základňa

Východiskovými podkladmi pre spracovanie dátovej základne boli nasledovné informačné zdroje: predchádzajúci PHSR mesta Fil'akovo na roky 2007 – 2013, podklady z Mestského úradu, štatistické údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, demografické údaje Štatistického úradu SR, údaje zo strategických dokumentov uvedených v kapitole U.4. Všetky ďalšie informačné zdroje sú vymenované v Prílohe č. 6.

Dátová základňa je uvedená v prílohe č. 2.

A.1.2 Analýza záujmových skupín

Táto analýza umožňuje definovať záujmové skupiny (osoby, skupiny, združenia spoločnosti), ktoré môžu ovplyvňovať realizáciu opatrení PRM, resp. realizácia jednotlivých opatrení PRM môže vplývať na predmetné záujmové skupiny. Hlavným cieľom by malo byť maximalizovať sociálne, ekonomické a inštitucionálne pozitívne dopady dokumentu na cieľové skupiny a minimalizovať jeho potenciálne negatívne dopady (vrátane konfliktov záujmových skupín).

Tabuľka č. 01: Všeobecný prehľad záujmových skupín a ich záujmov	
Záujmová skupina	záujem v opatreniach PRM
strední a veľkí podnikatelia – významní zamestnávateľia	vytváranie podmienok pre podnikanie zlepšenie zamestnanosti zlepšenie infraštruktúry (doprava, siete)
drobní podnikatelia (samozamestnávateľia)	vytváranie podmienok pre podnikanie vytváranie podmienok zamestnania ďalších ľudí (okrem seba) vytváranie podmienok na samozamestnávanie
marginalizovaná rómska komunita	podmienky na bývanie zamestnateľnosť terénna sociálna práca
dlhodobo nezamestnaní	zamestnateľnosť riešenie sociálnych problémov
dôchodcovia	riešenie sociálnych problémov zapojenie do kultúrno-spoločenského života mesta

vzdelávacie inštitúcie	podmienky pre kvalitný výchovno-vzdelávací proces zlepšenie technického stavu budov zapojenie do kultúrno-spoločenského života mesta
študenti a mládež	podmienky pre trávenie voľného času podmienky pre mimoškolské vzdelávanie
kultúrne združenia	podmienky pre rozvoj kultúrnych iniciatív zapojenie do kultúrno-spoločenského života mesta
remeselníci, umelci	podmienky pre prezentáciu a predaj výrobkov zapojenie do kultúrno-spoločenského života mesta
občianske združenia	spolupráca pri realizácii projektov zapojenie do kultúrno-spoločenského života mesta
lekári	zlepšenie podmienok na prácu zriadenie chýbajúcich zdravotných služieb
športové kluby	podmienky pre športovanie
návštevníci mesta (turisti, odborníci)	zlepšenie možností ubytovania zlepšenie doplnkových služieb CR
VÚC Banská Bystrica	spolupráca pri realizácii projektov zdroje financovania projektov
Regionálna rozvojová agentúra Lučenec	spolupráca pri realizácii projektov zdroje financovania projektov
Oblasťná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpol'anie	spolupráca pri realizácii projektov zdroje financovania projektov
Región Neogradiensis	spolupráca pri realizácii projektov zdroje financovania projektov
Novohrad – Nógrád geopark	spolupráca pri realizácii projektov podpora geoturizmu
Partnerstvo Južného Novohradu	spolupráca pri realizácii projektov v rámci LEADER zdroje financovania projektov
Európske zoskupenie územnej spolupráce Novohrad – Nógrád	spolupráca pri realizácii projektov
iné domáce záujmové združenia (ZMOS, ZMON, AICES, ...)	spolupráca pri realizácii projektov prenos informácií a know-how
iné zahraničné záujmové združenia (Palóc út klaszter,...)	spolupráca pri realizácii projektov

Zdroj: vlastné spracovanie

Podľa vplyvu a právomocí je možné jednotlivé záujmové skupiny zaradiť do nasledujúcej matice:

Tabuľka č. 02: Matica vplyvu záujmových skupín (dôležitosť)		
vplyv / právomoc	vysoká právomoc	nízka právomoc
vysoký vplyv	strední a veľkí podnikatelia vzdelávacie inštitúcie VÚC Banská Bystrica	drobní podnikatelia marginalizovaná rómska komunita dlhodobo nezamestnaní dôchodcovia študenti a mládež kultúrne združenia remeselníci, umelci občianske združenia lekári športové kluby Novohrad – Nógrád geopark návštevníci mesta (turisti, odborníci)
nízky vplyv	Partnerstvo Južného Novohradu Oblasťná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpoľanie Európske zoskupenie územnej spolupráce Novohrad – Nógrád iné domáce záujmové združenia (ZMOS, ZMON, AICES, ...) iné zahraničné záujmové združenia (Palóc út klaszter,...) Región Neogradiensis Regionálna rozvojová agentúra Lučenec	

Zdroj: vlastné spracovanie

Z matice vyplýva, že najväčší vplyv na rozvoj mesta s najvyššími právomocami sú strední a veľkí podnikatelia, vzdelávacie inštitúcie, ako aj vonkajšie subjekty – VÚC Banská Bystrica. Podnikateľský sektor má výrazný vplyv na zamestnanosť a tým aj rozvoj mesta. Mesto nemá priamy vplyv na strategické plánovanie podnikateľov, korektnou komunikáciou a zapojením podnikateľov do života mesta dokáže ovplyvňovať obojstrannú spoluprácu. Vzdelávacie inštitúcie sú významným zamestnávateľom v meste, sú zodpovedné za kvalitnú výchovu. Je potrebné v procese ďalšieho rozvoja mesta zohľadňovať ich potreby a požiadavky, nakoľko tieto inštitúcie nielen vychovávajú, ale vytvárajú podmienky na rozvoj ďalších aktivít kultúrno-spoločenského a športového vyžitia v meste. Banskobystrický samosprávny kraj je významným partnerom s veľkými právomocami v oblasti regionálneho rozvoja, zdravotníctva, dopravy, sociálnych služieb, ale aj cezhraničnej spolupráce. Môže byť jednak zdrojom finančnej podpory, ale aj partnerom pri realizácii aktivít a projektov definovaných v PRM.

Vysoký vplyv na rozvoj mesta a úspešnosť realizácie Programu rozvoja mesta Fil'akovo majú jeho obyvatelia – štruktúrovaní podľa veku, národnosti, záujmov, odbornosti. Z hľadiska budúceho rozvoja bude nadobúdať na význame Novohrad – Nógrád geopark, člen Globálnej a Európskej siete geoparkov vzhľadom na fakt, že geoparky sa stanú kategóriou UNESCO, podobne ako lokality Svetového a kultúrneho

dedičstva – s tým sa dá predpokladať zvýšený záujem zo strany hlavne zahraničných návštevníkov.

S pomerne vysokými právomocami, ale menším vplyvom na rozvoj mesta disponujú externé organizácie, ktorých členom je mesto Fil'akovo. Tieto organizácie môžu byť významným partnerom pri realizácii rôznych projektov, hlavne v oblasti cezhraničnej spolupráce.

A.1.3 Analýza silných a slabých stránok mesta

Silné stránky mesta:

- výhodná poloha v blízkosti hranice s Maďarskom, na dopravnej osi Lučenec – Salgótarján, s perspektívou rozvojových možností,
- bohaté prírodné, historické, kultúrne a technické dedičstvo (geologické javy, rastliny, živočíchy, hrad, kostoly, múzeum, kaštieľ, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych drevín,...),
- časť mesta je súčasťou CHKO Cerová vrchovina,
- pramene minerálnych vôd,
- vhodné podmienky na poľnohospodársku výrobu,
- vhodné podmienky pre prvotné aj druhotné spracovanie dreva,
- bohaté tradície vo výrobe nábytku, smaltovaných a strojárskych výrobkov,
- regionálne centrum priemyslu (výrobné podniky),
- voľné pracovné sily,
- voľné lokality na rozvoj podnikania,
- prebytkový rozpočet mesta,
- bohaté skúsenosti zo spolupráce v oblasti turizmu na domácej aj medzinárodnej úrovni,
- bohaté skúsenosti pri využívaní vlastného potenciálu v oblasti turizmu,
- turisticko – informačné centrum,
- kvalitná ponuka cestovného ruchu (pamiatky, múzeá, turistické trasy, podujatia),
- sídlo Novohrad – Nógrád geoparku,
- digitálna mapa nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste, katastrálna databáza,
- zaradenie železničného južného ťahu Bratislava – Zvolen – Košice (vrátane traťového úseku Fil'akovo – Šiatorská Bukovinka) do Siete transeurópskych železníc TEN sledovaných projektom TINA,
- fungujúca železničná a autobusová dopravná sieť,
- zásobovanie elektrickou energiou a zemným plynom so značnou voľnou kapacitou zásobovacích sietí,
- dobre fungujúci systém základného a špeciálneho školstva, všeobecného a odborného vzdelávania na druhom stupni,
- neformálne vzdelávanie zo strany nepedagogických organizácií (Komunitné centrum, Novohrad – Nógrád geopark, Hradné múzeum),
- vytvorená a fungujúca sociálna sieť,
- Komunitné centrum pre MRK, Rómske občianske hliadky,
- umelci, remeselníci, výrobcovia ľudovo-umeleckých predmetov pôsobiaci v meste,
- bohatý kalendár podujatí v meste (mnohé regionálne až medzinárodného významu),

- spolupráca a partnerstvá na regionálnej a medzinárodnej úrovni, členstvo mesta v rôznych organizáciách,
- vedúca pozícia mesta ako regionálneho centra a lídra regionálnych a cezhraničných projektov a aktivít,
- bohaté skúsenosti z medzinárodnej spolupráce v oblasti samosprávy, vzdelávania, kultúry a športu.

Slabé stránky mesta:

- nízka vzdelanostná úroveň, predovšetkým v radoch nezamestnaných,
- slabšia vzdelanosť strednej a predovšetkým staršej generácie v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- negatívny prirodzený prírastok a saldo migrácie a z toho vyplývajúce starnutie obyvateľstva,
- migrácia obyvateľstva za prácou, hlavne odchod vzdelaných a mladých ľudí,
- vysoká miera nezamestnanosti,
- vysoký podiel nekvalifikovanej pracovnej sily,
- nedostatok kvalifikovaných odborníkov (výrobné profesie, manažérske a riadiace funkcie, IKT),
- stagnujúce, až upadajúce poľnohospodárstvo,
- nízke príjmy,
- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva,
- nízky počet dobre fungujúcich malých a stredných súkromných firiem v meste schopných zamestnať okrem seba ďalších pracovníkov,
- nízka výkonnosť výroby v priemysle,
- nízka kvalita v oblasti ponúkaných služieb,
- chýbajúca inštitúcia alebo spoločnosť zameriavajúca sa na hospodársky rast a na rozvoj mesta, podporujúca začínajúcich malých a stredných podnikateľov,
- chýba komplexné investorské portfólio mesta (investičné príležitosti a stimuly),
- nedostatočná spolupráca mesta s podnikateľmi,
- nízky počet a nevyhovujúca kvalita a úroveň ubytovacích a stravovacích kapacít,
- turistické danosti mesta sa dostatočne nevyužívajú,
- zastaraný územný plán mesta vyžadujúci aktualizáciu a počítačové spracovanie pre zvýšenia efektívnosti a kvality využívania,
- chýba digitalizácia územného plánu,
- mesto je situované na periférii európskeho dopravného koridoru,
- zrušená železničná osobná a autobusová doprava do Maďarska,
- zlý technický stav a nízka priepustnosť dopravných sietí,
- časť komunikácie ani v centre mesta nemá pevnú vozovku,
- zaťaženie centra mesta,
- rizikový úsek cesty II/571- priet'ah mestom Fil'akovo,
- parkovanie pri bytových domoch a v centre mesta,
- nedostatok cyklotrás,
- stav verejného vodovodu je na hranici svojej technickej životnosti,
- časť mesta nie je odkanalizovaná,
- zastaraná kanalizačná sieť,
- veľké množstvo vzdušných vedení (elektrické, verejné osvetlenie, telefónne), ktoré sú aj zdrojom častých výpadkov a porúch,
- nízke percento obyvateľstva s prístupom na internet,

- nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva v oblasti IKT,
- chýba internetové prepojenie všetkých miest v rámci Spoločného obecného úradu,
- slabá úroveň separovania odpadu zo strany obyvateľov,
- chýba kompostáreň,
- v časti centra mesta pod hradom veľmi zlý, až amortizovaný stav budov, ktoré významne znižujú turistickú atraktivitu hradu a mesta,
- nevyhovujúci technický stav školských budov a školských zariadení,
- rastúci počet hyperaktívnych detí s poruchami pozornosti a žiakov s poruchami správania,
- nedostatočná pozornosť o obyvateľov so zdravotným znevýhodnením (bezbariérové prístupy, zamestnateľnosť, ...),
- chýbajúce vybrané služby pre seniorov,
- chýbajúce Detské centrum,
- nedostatočné sociálne služby pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých (nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum),
- nedostatočný rozsah poskytovaných terénnych služieb, sociálneho poradenstva a prevencie,
- problematika MRK nie je riešená komplexne,
- chýba poliklinika, zdravotné zariadenia sú roztrúsené po celom meste,
- chýbajú určité zdravotné zariadenia (RTG, detská a stomatologická pohotovosť a pod.),
- nedostatok finančných prostriedkov na Rómske občianske hliadky,
- nevyhovujúci stav budovy MsKS,
- málo špecializovaných športovísk (chýba športová hala, krytá plaváreň, skate park, umelá ľadová plocha),
- nízka aktivita obyvateľstva,
- nedostatočná kapacita cintorína,
- financovanie kultúrnych i športových inštitúcií s regionálnou pôsobnosťou,
- nedostatočný marketing mesta a okolia.

A.1.4 Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Ex-post hodnotenie analyzuje existujúci program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Fil'akovo 2007 – 2013 vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov.

V uplynulom období bolo hodnotenie Akčného plánu PHSR mesta Fil'akovo na roky 2005 – 2013 niekoľkokrát aktualizované, a to nasledovne: 02/2008, 12/2009, 05/2011, 07/2012, 05/2015.

Podrobná tabuľka vyhodnotenie všetkých aktivít sa nachádza v prílohe č. 3.

A.1.5 Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

Ex-ante hodnotenie analyzuje súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. Ich zoznam je uvedený v prílohe č. 4.

A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

A.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov územia

Pri riešení problémov a výziev mesta Fil'akovo je potrebné brať do úvahy nasledovné vonkajšie faktory, ktoré môžu mať vplyv na rozvoj mesta, ktoré ale mesto nedokáže ovplyvniť (STEEP analýza):

Tabuľka č. 03: STEEP analýza				
Sociálne faktory	Technologické faktory	Ekonomické faktory	Environmentálne faktory	Politické faktory
demografický vývoj – zmeny v počte obyvateľ'ov	rozvoj informačno – komunikačných technológií	globálna ekonomická kríza	zmeny klímy	politický vývoj v krajine aj v celej Európe
zmeny vo vekovej štruktúre obyvateľ'stva	využívanie IKT obyvateľ'stvom a podnikateľ'mi	nezamestnanosť	podnikateľ'ské zámery s dosahom na životné prostredie	zmeny v legislatíve
zmeny v prirodzenom prírastku a salde migrácie	podpora výskumu v podnikateľ'skej sfére	finančné prostriedky	zdravotný stav obyvateľ'stva	daňová politika
zmeny vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľ'stva	rozvoj e-governmentu a e-služieb	pracovné príležitosti	zmena zámeru súkromného investora	sociálna politika
životný štýl obyvateľ'ov a s tým súvisiaca hodnotová orientácia	rozvoj práce z domu	ekonomický rozvoj regiónu, či kraja	stav životného prostredia	nezáujem vlády
záujem / nezáujem obyvateľ'stva o veci verejné		cestovný ruch	environmentálne povedomie	

Zdroj: vlastné spracovanie

A.2.2 Analýza konkurencie

Vzhľadom na budúci rozvoj mesta Fil'akovo je dobré zanalyzovať výhody / nevýhody mesta voči susednému mestu Lučenec, ktorý v určitých oblastiach môže byť pre mesto Fil'akovo konkurenciou.

Tabuľka č. 04: Analýza konkurencie					
	mesto Fiľakovo		mesto Lučenec		závery pre mesto Fiľakovo
	konkurenčné výhody	konkurenčné nevýhody	konkurenčné výhody	konkurenčné nevýhody	
Poloha	blízkosť hranice	dopravná poloha (mimo hlavných komunikačných trás)	dopravná poloha (križovatka komunikačných trás)		riešiť dopravnú situáciu (obchvat, parkovanie, stav MK)
Prostredie / pamiatky	atraktívne geologické, kultúrne, historické a technické pamiatky – najmä hrad územie Novohrad – Nógrád geoparku (UNESCO)			atraktivita pamiatok nevyužitý kultúrno – historický potenciál	rozvíjať aktivity v rámci NNG
Rozvoj mesta			rozsiahla obnova verejných budov a priestranstiev		
Demografia		vysoké percento MRK	nižšia miera nezamestnanosti		sústrediť pozornosť ma MRK – projekty
Výroba			priemyselný park		
Služby	starostlivosť o MRK	chýbajúce zdravotnícke zariadenia	možnosti vzdelávania sa na 2. stupni a aj VŠ shopping centrum podstate lepšia zdravotnícka starostlivosť		zriadiť polikliniku a chýbajúce zdravotnícke služby

Kultúra a šport	podujatie Fil'akovské hradné hry zaujímavé výstavy a ďalšie podujatia bohatý kalendár podujatí amatérske divadlo, folklór neformálne vzdelávanie		tradičné podujatie Mestské dni s bohatou účasťou návštevníkov športová a kultúrna vybavenosť kiná, divadlo športová hala		
Partnerstvá / spolupráca	množstvo partnerstiev na miestnej, cezhraničnej a medzinárodnej úrovni líder a iniciátor aktivít a projektov spoločenské organizácie		sídlo štátnych, verejných a iných organizácií a inštitúcií		rozvíjať partnerstvá
Cestovný ruch	skúsenosti	možnosti ubytovania konferenčné možnosti chýbajúce cyklotrasy	možnosti ubytovania konferenčné možnosti cyklotrasy		rozšíriť možnosti ubytovania, vytvoriť priestory na organizovanie konferencií
Propagácia			viac miestnych médií (noviny, televízia)		

Zdroj: vlastné spracovanie

A.2.3 Príležitosti a ohrozenia pre rast a rozvoj územia

Príležitosti mesta:

- prírodné, geologické, historické, kultúrne a technické hodnoty mesta a jeho okolia,
- mesto ako centrum regionálneho významu zabezpečujúce špecifické funkcie celoštátneho až medzinárodného významu,
- novohradská rozvojová os 2. stupňa: Lučenec – Fil'akovo – hranica s Maďarskom,
- cerovská rozvojová os 3. stupňa: Fil'akovo – Rimavská Sobota/Rimavská Seč – hranica s Maďarskom/Tornaľa,
- komplexné investorské portfólio mesta,
- elektrifikácie trate Zvolen – Fil'akovo,

- nová širokorozchodná trať Haniska pri Košiciach – Fil'akovo - Zvolen – Levice – Palárikovo – Galanta – Bratislava,
- rekonštrukcia železničných tratí napr. Hatvan – Salgótarján – Fil'akovo – Zvolen – Banská Bystrica,
- obnovenie železničnej osobnej a autobusovej dopravy do Maďarska,
- tradícia priemyslu,
- využitie nekvalifikovanej sily na rozvoj miestneho hospodárstva a zamestnanosti,
- výstavba nájomných bytov a následne prílev kvalifikovanej pracovnej sily,
- inklúzia marginalizovaných komún,
- zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu,
- osвета v oblasti separácie odpadov,
- regionálne centrum turizmu,
- rastúci záujem o rôzne odvetvia turizmu (geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus,...),
- rozvoj cestovného ruchu v cezhraničnej oblasti,
- UNESCO Novohrad – Nógrád geopark, člen Globálnej a Európskej siete geoparkov,
- rozvoj kreatívneho priemyslu,
- informačno – komunikačné technológie a informatizácia,
- fungujúce partnerstvá mesta na regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- efektívny marketing mesta a regiónu,
- reforma verejnej správy ESO,
- štrukturálne fondy EÚ a ostatné zdroje financovania v oblasti regionálneho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, životného prostredia, verejnej správy, ľudských zdrojov.

Ohrozenia mesta:

- politický vývoj v krajine,
- zmeny legislatívy,
- poloha mimo hlavných dopravných ťahov,
- blízkosť rýchlejšie sa rozvíjajúcich miest (Lučenec, Banská Bystrica) a regiónov (Maďarsko),
- zhoršujúca sa infraštruktúra okresu,
- zhoršujúca sa kvalita infraštruktúry v regióne,
- prenos kompetencií bez primeranej finančnej podpory,
- nepriaznivý demografický vývoj,
- nízka vzdelanostná úroveň nezamestnaných,
- zmeny v podnikateľských stratégiách najväčších zamestnávateľov v meste,
- cieľová doprava do priemyselnej zóny mesta (komunikácie, budovy, kvalita života, ŽP, historické jadro),
- vývoj cien zemného plynu a elektrickej energie s dopadom na zhoršenie kvality ovzdušia,
- neúspešné projekty,
- nekontrolovateľný vývoj v oblasti nájomného bývania,
- kriminalita a vandalizmus,
- sporadickosť v činnosti partnerstiev na regionálnej a cezhraničnej úrovni,
- postavenie a pôsobnosť malého mesta v územnosprávnej štruktúre,
- nízky dopyt v cestovnom ruchu,
- slabé environmentálne povedomie,
- zmena zamerania novopostavenej elektrárne pôvodne na biomasu..

A.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

A.3.1 Súhrnná SWOT analýza

Sumarizáciou informácií zistených v predchádzajúcich kapitolách bola zostavená nasledovná súhrnná SWOT analýza

Tabuľka č. 05: Súhrnná SWOT analýza	
SILNÉ STRÁNKY MESTA	SLABÉ STRÁNKY MESTA
<ul style="list-style-type: none"> - výhodná poloha v blízkosti hranice s Maďarskom, na dopravnej osi Lučenec – Salgótarján, s perspektívou rozvojových možností - bohaté prírodné, historické, kultúrne a technické dedičstvo (geologické javy, rastliny, živočíchy, hrad, kostoly, múzeum, kaštiele, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych drevín,...) - časť mesta je súčasťou CHKO Cerová vrchovina - pramene minerálnych vôd - vhodné podmienky na poľnohospodársku výrobu - vhodné podmienky pre prvotné aj druhotné spracovanie dreva - bohaté tradície vo výrobe nábytku, smaltovaných a strojárskych výrobkov - regionálne centrum priemyslu (výrobné podniky) - voľné pracovné sily - voľné lokality na rozvoj podnikania - prebytkový rozpočet mesta - bohaté skúsenosti zo spolupráce v oblasti turizmu na domácej aj medzinárodnej úrovni - bohaté skúsenosti pri využívaní vlastného potenciálu v oblasti turizmu - turisticko – informačné centrum - kvalitná ponuka cestovného ruchu (pamiatky, múzeá, turistické trasy, podujatia) - sídlo Novohrad – Nógrád geoparku - digitálna mapa nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste, katastrálna databáza - zaradenie železničného južného ťahu Bratislava – Zvolen – Košice (vrátane traťového úseku Fil'akovo – Šiatorská Bukovinka) do Siete transeurópskych železníc TEN sledovaných projektom TINA - fungujúca železničná a autobusová dopravná sieť - zásobovanie elektrickou energiou a zemným plynom so značnou voľnou kapacitou zásobovacích sietí 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka vzdelanostná úroveň, predovšetkým v radoch nezamestnaných - slabšia vzdelanosť strednej a predovšetkým staršej generácie v oblasti informačných a komunikačných technológií - negatívny prirodzený prírastok a saldo migrácie a z toho vyplývajúce starnutie obyvateľstva - migrácia obyvateľstva za prácou, hlavne odchod vzdelaných a mladých ľudí - vysoká miera nezamestnanosti - vysoký podiel nekvalifikovanej pracovnej sily - nedostatok kvalifikovaných odborníkov (výrobné profesie, manažérske a riadiace funkcie, IKT) - stagnujúce, až upadajúce poľnohospodárstvo - nízke príjmy - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva - nízky počet dobre fungujúcich malých a stredných súkromných firiem v meste schopných zamestnať okrem seba ďalších pracovníkov - nízka výkonnosť výroby v priemysle - nízka kvalita v oblasti ponúkaných služieb - chýbajúca inštitúcia alebo spoločnosť zameriavajúca sa na hospodársky rast a na rozvoj mesta, podporujúca začínajúcich malých a stredných podnikateľov - chýba komplexné investorské portfólio mesta (investičné príležitosti a stimuly) - nedostatočná spolupráca mesta s podnikateľmi - nízky počet a nevyhovujúca kvalita a úroveň ubytovacích a stravovacích kapacít - turistické danosti mesta sa dostatočne nevyužívajú - zastaraný územný plán mesta vyžadujúci aktualizáciu a počítačové spracovanie pre zvýšenia efektívnosti a kvality využívania - chýba digitalizácia územného plánu - mesto je situované na periférii európskeho dopravného koridoru - zrušená železničná osobná a autobusová doprava do Maďarska

<ul style="list-style-type: none"> - dobre fungujúci systém základného a špeciálneho školstva, všeobecného a odborného vzdelávania na druhom stupni - neformálne vzdelávanie zo strany nepedagogických organizácií (Komunitné centrum, Novohrad – Nógrád geopark, Hradné múzeum) - vytvorená a fungujúca sociálna sieť - Komunitné centrum pre MRK, Rómske občianske hliadky - umelci, remeselníci, výrobcovia ľudovo-umeleckých predmetov pôsobiaci v meste: - bohatý kalendár podujatí v meste (mnohé regionálne až medzinárodného významu) - spolupráca a partnerstvá na regionálnej a medzinárodnej úrovni, členstvo mesta v rôznych organizáciách - vedúca pozícia mesta ako regionálneho centra a lídra regionálnych a cezhraničných projektov a aktivít - bohaté skúsenosti z medzinárodnej spolupráce v oblasti samosprávy, vzdelávania, kultúry a športu 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav a nízka priepustnosť dopravných sietí - časť komunikácie ani v centre mesta nemá pevnú vozovku - zaťaženie centra mesta - rizikový úsek cesty II/571- prietah mestom Fil'akovo - parkovanie pri bytových domoch a v centre mesta - nedostatok cyklotrás - stav verejného vodovodu je na hranici svojej technickej životnosti - časť mesta nie je odkanalizovaná - zastaraná kanalizačná sieť - veľké množstvo vzdušných vedení (elektrické, verejné osvetlenie, telefónne), ktoré sú aj zdrojom častých výpadkov a porúch - nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva v oblasti IKT - chýba internetové prepojenie všetkých miest v rámci Spoločného obecného úradu - slabá úroveň separovania odpadu zo strany obyvateľov - chýba kompostáreň - v časti centra mesta pod hradom veľmi zlý, až amortizovaný stav budov, ktoré významne znižujú turistickú atraktivitu hradu a mesta - nevyhovujúci technický stav školských budov a školských zariadení - rastúci počet hyperaktívnych detí s poruchami pozornosti a žiakov s poruchami správania - nedostatočná pozornosť o obyvateľov so zdravotným znevýhodnením (bezbariérové prístupy, zamestnateľnosť, ...) - chýbajúce vybrané služby pre seniorov - chýbajúce Detské centrum - nedostatočné sociálne služby pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých (nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum) - nedostatočný rozsah poskytovaných terénnych služieb, sociálneho poradenstva a prevencie - problematika MRK nie je riešená komplexne - chýba poliklinika, zdravotné zariadenia sú roztrúsené po celom meste - chýbajú určité zdravotné zariadenia (RTG, detská a stomatologická pohotovosť a pod.) - nedostatok finančných prostriedkov na Rómske občianske hliadky - nevyhovujúci stav budovy MsKS - málo špecializovaných športovísk (chýba športová hala, krytá plaváreň, skate park, umelá ľadová plocha) - nízka aktivita obyvateľstva - nedostatočná kapacita cintorína - financovanie kultúrnych i športových inštitúcií s regionálnou pôsobnosťou - nedostatočný marketing mesta a okolia
--	---

PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> - bohaté prírodné, geologické, historické, kultúrne a technické hodnoty mesta a jeho okolia - mesto ako centrum regionálneho významu zabezpečujúce špecifické funkcie celoštátneho až medzinárodného významu - novohradská rozvojová os 2. stupňa: Lučenec – Fil'akovo – hranica s Maďarskom - cerovská rozvojová os 3. stupňa: Fil'akovo – Rimavská Sobota/Rimavská Seč – hranica s Maďarskom/Tornaľa - komplexné investorské portfólio mesta - elektrifikácie trate Zvolen – Fil'akovo - nová širokorozchodná trať Haniska pri Košiciach – Fil'akovo - Zvolen – Levice – Palárikovo – Galanta – Bratislava - rekonštrukcia železničných tratí napr. Hatvan – Salgótarján – Fil'akovo – Zvolen – Banská Bystrica - obnovenie železničnej osobnej a autobusovej dopravy do Maďarska - tradícia priemyslu - využitie nekvalifikovanej sily na rozvoj miestneho hospodárstva a zamestnanosti - výstavba štandardných nájomných bytov a následne prílev kvalifikovanej pracovnej sily - inklúzia marginalizovaných komún - zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu - osвета v oblasti separácie odpadov - regionálne centrum turizmu - rastúci záujem o rôzne odvetvia turizmu (geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus,...) - rozvoj cestovného ruchu v cezhraničnej oblasti - UNESCO Novohrad – Nógrád geopark, člen Globálnej a Európskej siete geoparkov - rozvoj kreatívneho priemyslu - informačno – komunikačné technológie a informatizácia - fungujúce partnerstvá mesta na regionálnej a medzinárodnej úrovni - efektívny marketing mesta a regiónu - reforma verejnej správy ESO - štrukturálne fondy EÚ a ostatné zdroje financovania v oblasti regionálneho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, životného prostredia, verejnej správy, ľudských zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> - politický vývoj v krajine - zmeny legislatívy - poloha mimo hlavných dopravných ťahov - blízkosť rýchlejšie sa rozvíjajúcich miest (Lučenec, Banská Bystrica) a regiónov (Maďarsko) - zhoršujúca sa infraštruktúra okresu - zhoršujúca sa kvalita infraštruktúry v regióne - prenos kompetencií bez primeranej finančnej podpory - nepriaznivý demografický vývoj - nízka vzdelanostná úroveň nezamestnaných - zmeny v podnikateľských stratégiách najväčších zamestnávateľov v meste - cieľová doprava do priemyselnej zóny mesta (komunikácie, budovy, kvalita života, ŽP, historické jadro) - vývoj cien zemného plynu a elektrickej energie s dopadom na zhoršenie kvality ovzdušia - neúspešné projekty - nekontrolovateľný vývoj v oblasti nájomného bývania - kriminalita a vandalizmus - sporadickosť v činnosti partnerstiev na regionálnej a cezhraničnej úrovni - postavenie a pôsobnosť malého mesta v územnosprávnej štruktúre - nízky dopyt v cestovnom ruchu - slabé environmentálne povedomie - zmena zamerania novopostavenej elektrárne pôvodne na biomasu

A.3.2 Identifikácia kritických oblastí rozvoja

Na základe spracovaných analýz je možné problémy mesta Fil'akovo rozdeliť do niekoľkých skupín:

Tabuľka č. 06: Analýza problémov
Problém č.1: napriek silnej priemyselnej výrobe stagnujúci ekonomický rozvoj, služby a cestovný ruch
<p>Príčiny:</p> <ul style="list-style-type: none">
- poloha mimo hlavných dopravných ťahov
- mesto je situované na periférii európskeho dopravného koridoru
- blízkosť rýchlejšie sa rozvíjajúcich miest (Lučenec, Banská Bystrica) a regiónov (Maďarsko)
- zrušená železničná osobná a autobusová doprava do Maďarska
- zhoršujúca sa infraštruktúra okresu
- zhoršujúca sa kvalita infraštruktúry v regióne
- chýbajúca inštitúcia alebo spoločnosť zameriavajúca sa na hospodársky rast a na rozvoj mesta, podporujúca začínajúcich malých a stredných podnikateľov
- chýba komplexné investorské portfólio mesta (investičné príležitosti a stimuly
- nedostatočná spolupráca mesta s podnikateľmi
- zastaraný územný plán mesta vyžadujúci aktualizáciu a digitalizáciu
- zmeny v podnikateľských stratégiách najväčších zamestnávateľov v meste
- chýbajúca podpora pre začínajúcich podnikateľov
- stav základnej infraštruktúry
- nízky počet a nevyhovujúca kvalita a úroveň ubytovacích a stravovacích kapacít
- turistické danosti mesta sa dostatočne nevyužívajú
- nízky dopyt v cestovnom ruchu
- cieľová doprava do priemyselnej zóny mesta (komunikácie, budovy, kvalita života, ŽP, historické jadro)
- vývoj cien zemného plynu a elektrickej energie
- zmeny legislatívy
<p>Následky:</p> <ul style="list-style-type: none">
- vysoký podiel nekvalifikovanej pracovnej sily
- nedostatok kvalifikovaných odborníkov (výrobné profesie, manažérske a riadiace funkcie, IKT)
- stagnujúce, až upadajúce poľnohospodárstvo
- zaostávanie a prehlbovanie regionálnych rozdielov
- nízke príjmy
- nízka kúpyschopnosť obyvateľstva
- nízky počet dobre fungujúcich malých a stredných súkromných firiem v meste schopných zamestnať okrem seba ďalších pracovníkov
- nízka výkonnosť výroby v priemysle
- nízka kvalita v oblasti ponúkaných služieb
- slabý cestovný ruch sústredený len na jednodňový turizmus

Problém č.2: nedostatočná základná infraštruktúra ako podmienka pre zlepšenie kvality života a podporu ekonomického rozvoja

Príčiny:

- mesto je situované na periférii európskeho dopravného koridoru
- zrušená železničná osobná a autobusová doprava do Maďarska
- zlý technický stav a nízka priepustnosť dopravných sietí
- zastaraný územný plán mesta vyžadujúci aktualizáciu a digitalizáciu
- časť komunikácie ani v centre mesta nemá pevnú vozovku
- rizikový úsek cesty II/571- priet'ah mestom Fil'akovo
- veľké množstvo vzdušných vedení (elektrické, verejné osvetlenie, telefónne),
- zhoršujúca sa infraštruktúra okresu
- zhoršujúca sa kvalita infraštruktúry v regióne
- cieľová doprava do priemyselnej zóny mesta (komunikácie, budovy, kvalita života, ŽP, historické jadro)
- vývoj cien zemného plynu a elektrickej energie
- zmeny legislatívy
- neúspešné projekty
- nedostatok finančných prostriedkov

Následky:

- zaostávanie a prehĺbovanie regionálnych rozdielov
- zaťaženie centra mesta
- zastaraná kanalizačná sieť
- časť mesta nie je odkanalizovaná
- stav verejného vodovodu je na hranici svojej technickej životnosti
- problematické parkovanie pri bytových domoch a v centre mesta
- nedostatok cyklotrás
- poruchovosť a výpadky vzdušných vedení

Problém č.3: nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva a s tým spojené problémy uplatnenia sa na trhu práce a vysoká nezamestnanosť

Príčiny:

- nepriaznivý demografický vývoj
- negatívny prirodzený prírastok a a saldo migrácie a z toho vyplývajúce starnutie obyvateľstva
- vysoké percento marginalizovanej rómskej komunity
- migrácia obyvateľstva za prácou, hlavne odchod vzdelaných a mladých ľudí
- nízke percento obyvateľstva s prístupom na internet
- chýba internetové prepojenie všetkých miest v rámci Spoločného obecného úradu
- nevyhovujúci technický stav školských budov a školských zariadení
- chýba spolupráca podnikateľských subjektov a vzdelávacích inštitúcií
- odborné vzdelávanie v meste nie je prepojené na potreby praxe
- chýba systém celoživotného vzdelávania
- zmeny legislatívy
- neúspešné projekty
- nedostatok finančných prostriedkov

Následky:

- nízka vzdelanostná úroveň, predovšetkým v radoch nezamestnaných
- slabšia vzdelanosť strednej a staršej generácie v oblasti informačných a komunikačných technológií
- vysoká miera nezamestnanosti
- rastúci počet hyperaktívnych detí s poruchami pozornosti a žiakov s poruchami správania

Problém č.4: nedostatočná kvalita a komplexnosť poskytovaných služieb

Príčiny:

- nepriaznivý demografický vývoj
- negatívny prirodzený prírastok a a saldo migrácie a z toho vyplývajúce starnutie obyvateľstva
- vysoké percento marginalizovanej rómskej komunity
- zastaraný územný plán mesta vyžadujúci aktualizáciu a digitalizáciu
- migrácia obyvateľstva za prácou, hlavne odchod vzdelaných a mladých ľudí
- nízka aktivita obyvateľstva
- financovanie kultúrnych i športových inštitúcií s regionálnou pôsobnosťou
- nekontrolovateľný vývoj v oblasti nájomného bývania
- kriminalita a vandalizmus
- chýbajúca podpora pre začínajúcich podnikateľov
- zmeny legislatívy
- neúspešné projekty
- nedostatok finančných prostriedkov

Následky:

- nedostatočná pozornosť o obyvateľov so zdravotným znevýhodnením (bezbariérové prístupy, zamestnateľnosť, ...)
- chýbajúce vybrané služby pre seniorov
- chýbajúce Detské centrum
- nedostatočné sociálne služby pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých (nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum)
- nedostatočný rozsah poskytovaných terénnych služieb, sociálneho poradenstva a prevencie
- problematika MRK nie je riešená komplexne
- nedostatok finančných prostriedkov na Rómske občianske hliadky
- zhoršenie podmienok pre bývanie
- chýba poliklinika, zdravotné zariadenia sú roztrúsené po celom meste
- chýbajú určité zdravotné zariadenia (RTG, detská a stomatologická pohotovosť a pod.)
- nevyhovujúci stav kultúrnych, sociálnych a športových zariadení
- málo špecializovaných športovísk (chýba športová hala, krytá plaváreň, skate park, umelá ľadová plocha)

Problém č.5: nedostatočné postavenie mesta v regionálnom a cezhraničnom meradle

Príčiny:

- formálne členstvo v regionálnych, národných, cezhraničných a medzinárodných partnerstvách
- sporadickosť v činnosti partnerstiev na regionálnej a cezhraničnej úrovni
- postavenie a pôsobnosť malého mesta v územnosprávnej štruktúre
- prenos kompetencií bez primeranej finančnej podpory
- zmeny legislatívy
- nízka aktivita obyvateľstva

Následky:

- nedostatočný marketing mesta a okolia
- nedostatočná účasť verejnosti na rozvoji mesta vrátane nedostatku priestorov na komunitný rozvoj
- nedostatok finančných zdrojov
- neúspešné projekty
- stagnujúci rozvoj v regionálnom a cezhraničnom meradle
- zväčšovanie regionálnych disparít

Problém č.6: nedostatočná starostlivosť o životné prostredie

Príčiny:

- zastaraný územný plán mesta vyžadujúci aktualizáciu a digitalizáciu
- chýbajúca infraštruktúra, resp. zlý stav existujúcej infraštruktúry
- slabé environmentálne povedomie obyvateľstva
- vývoj cien zemného plynu a elektrickej energie s dopadom na zhoršenie kvality ovzdušia
- neúspešné projekty
- nedostatok finančných prostriedkov
- zmeny legislatívy
- zmena zamerania novopostavenej elektrárne pôvodne na biomasu

Následky:

- zhoršujúca sa kvalita zložiek životného prostredia
- zhoršenie kvality ovzdušia
- zanedbané verejné priestranstvá v meste
- v časti centra mesta pod hradom veľmi zlý, až amortizovaný stav budov, ktoré významne znižujú turistickú atraktivitu hradu a mesta
- slabá úroveň separovania odpadu zo strany obyvateľov
- chýba kompostáreň
- nedostatočná kapacita cintorína

Zdroj: vlastné spracovanie

A.3.3 Analýza možných rizík a hrozieb

Tabuľka č. 07: Hodnotenie možných rizík				
druh rizika	objekt rizika	zdroj rizika	nežiaduce dôsledky	pravde podobnosť
Individuálne	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem a laxný prístup mesta k realizácii opatrení PRM - nezáujem miestnych partnerov o spoluprácu s mestom na realizácii PRM - sporadickosť v činnosti partnerstiev na regionálnej a cezhraničnej úrovni - postavenie a pôsobnosť malého mesta v územnosprávnej štruktúre 	<ul style="list-style-type: none"> - realizácia opatrení PRM 	<ul style="list-style-type: none"> - nekoordinovaný rozvoj a stagnácia mesta 	20%
Externé	<ul style="list-style-type: none"> - politický vývoj v krajine - zmeny legislatívy - prenos kompetencií bez primeranej finančnej podpory 	<ul style="list-style-type: none"> - realizácia opatrení PRM 	<ul style="list-style-type: none"> - zmena priorít mesta 	15%
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv štátu na ekonomiku - zmeny v podnikateľských stratégiách najväčších zamestnávateľov v meste - nízky dopyt v cestovnom ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - zamestnanosť - realizácia investičných projektov 	<ul style="list-style-type: none"> - stagnácia mesta - sociálne dôsledky 	30%
Technické	<ul style="list-style-type: none"> - neúspešné projekty na rozvoj dopravnej a technickej infraštruktúry - cieľová doprava do priemyselnej zóny mesta (komunikácie, budovy, kvalita života, ŽP, historické jadro) - technický stav infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> - realizácia príslušných opatrení PRM 	<ul style="list-style-type: none"> - dopravné kolízie - technické poruchy a havárie 	30%
Sociálne	<ul style="list-style-type: none"> - nepriaznivý demografický vývoj - nedostatok pracovných príležitostí a nezamestnanosť - nízka vzdelanostná úroveň nezamestnaných - neúspešné projekty - odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou - znižovanie kúpyschopnosti - nárast chudoby - nekontrolovateľný vývoj v oblasti nájomného bývania - kriminalita a vandalizmus 	<ul style="list-style-type: none"> - realizácia, resp. nedostatočný účinok opatrení v sociálnej oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršenie kvality života - nárast sociálno-patologických javov - nespokojnosť obyvateľstva 	50%
Ekologické	<ul style="list-style-type: none"> - ekologické havárie - vývoj cien zemného plynu a elektrickej energie s dopadom na zhoršenie kvality ovzdušia - zmena zamerania novopostavenej elektrárne pôvodne na biomasu - neúspešné projekty - slabé environmentálne povedomie 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočný vplyv príslušných opatrení PRM 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršenie kvality životného prostredia s dopadom na zdravie ľudí - nepriaznivé podmienky na život v meste 	15%

Zdroj: vlastné spracovanie

A.3.4 Identifikácia východísk a možných riešení

Mesto Fil'akovo napriek svojej nepriaznivej polohe mimo hlavných dopravných ťahov a nepriaznivému demografickému vývoju má potenciál stať sa významným regionálnym ekonomickým a kultúrno-spoločenským centrom. Oblasti rozvoja je možné zhrnúť do nasledovných oblastí:

Východisko č.1: progresívny ekonomický rozvoj, služby a cestovný ruch

Mesto má silné priemyselné zázemie so silnými ekonomickými subjektmi – významnými zamestnávateľmi nielen obyvateľov mesta, ale aj celého regiónu. Je potrebné skvalitniť komunikáciu mesta s podnikateľským sektorom a zo strany mesta bude potrebné systematicky vytvárať podmienky

na podnikanie – zlepšovať základnú technickú a environmentálnu infraštruktúru, podporovať malých a stredných podnikateľov prostredníctvom poradenstva, ktoré bude stimulovať hospodársky rast, ďalej harmonizovať požiadavky ekonomického sektora na kvalifikáciu s ponukou vzdelávacích inštitúcií, venovať pozornosť prírodným, kultúrno – historickým pamiatkam, verejným priestranstvám ako primárnej ponuke cestovného ruchu a občianskej vybavenosti ako sekundárnej ponuke cestovného ruchu.

Východisko č.2: vyhovujúca základná infraštruktúra ako podmienka pre zlepšenie kvality života a podporu ekonomického rozvoja

Pre úspešný rozvoj mesta vo všetkých oblastiach života je potrebné zabezpečiť kvalitnú základnú technickú (dopravnú a environmentálnu) infraštruktúru. Mesto má v danej oblasti rezervy – chýbajúca infraštruktúra v niektorých častiach mesta, ale hlavne zlý technický stav existujúcej infraštruktúry. Bude potrebné zohľadniť narastajúcu hustotu dopravy a vzhľadom na urbanistickú koncepciu mesta jeho malú dopravnú priepustnosť. Napriek excentrickej dopravnej polohe bude potrebné sa snažiť o oživenie kedysi existujúceho dopravného napojenia na Maďarskú republiku, čo by vytvorilo podmienky na cestovanie za prácou a za vzdelaním.

Východisko č.3: kvalitná vzdelanostná úroveň obyvateľstva pôsobiaca na lepšie uplatnenie sa občanov na trhu práce a na zníženie nezamestnanosti

Mesto má veľmi nepriaznivé demografické štatistiky – prirodzený prírastok aj saldo migrácie sa pohybujú v záporných číslach. Tretina obyvateľstva patrí k marginalizovanej rómskej komunite, ktorá kladie na mesto špecifické požiadavky na zamestnanosť, vzdelanosť, či sociálne problémy. Kvalita vzdelávania v meste je na vyhovujúcej úrovni, horšie je to s technickým stavom budov vzdelávacieho procesu. Mesto bude musieť citlivejšie reagovať na potreby ekonomického sektora na kvalifikovanú pracovnú silu zmenami orientácie vzdelávacích inštitúcií. Vzhľadom vysokú nezamestnanosť a zlú vzdelanostnú úroveň nezamestnaných obyvateľov bude potrebné vytvárať podmienky na zavedenie a rozvoj systému celoživotného vzdelávania.

Východisko č.4: zvýšenie kvality života občanov zlepšením a komplexnosťou poskytovaných služieb

Vzhľadom na veľkosť mesta a demografické ukazovatele bude potrebné posilniť a rozšíriť rozsah poskytovaných sociálnych služieb (starostlivosť o dôchodcov, obyvatelia so zdravotným znevýhodnením, deti, občania v hmotnej núdzi a pod.) a využívať pritom rôzne formy terénnych služieb, sociálneho poradenstva, či prevencie.

Bude potrebné skvalitniť prístup obyvateľstva k zdravotným službám – vytvoriť priestor, kde obyvatelia mesta nájdu všetky - pôvodné, ale aj nové, chýbajúce zdravotné zariadenia na jednom mieste. Mesto bude vytvárať pracovné a sociálne podmienky pre príchod nových obyvateľov. Bude potrebné venovať pozornosť rekonštrukcii existujúcich kultúrnych a športových zariadení a vytvárať podmienky pre budovanie nových zariadení, ako aj vytvárať priestor pre prácu a prezentáciu miestnych remeselníkov a umelcov.

Východisko č.5: mesto ako aktívny partner v miestnom, regionálnom a cezhraničnom meradle

Mesto Fil'akovo má ambície byť lídrom v miestnych, regionálnych, cezhraničných a medzinárodných partnerstvách. Aj doteraz bolo mesto iniciátorom vzniku mnohých partnerstiev, má bohaté skúsenosti zo spolupráce v oblasti turizmu a regionálneho rozvoja na domácej aj medzinárodnej úrovni, či pri využívaní vlastného potenciálu v oblasti turizmu. Existujúce partnerstvá bude potrebné využívať v oblasti prípravy a realizácie spoločných projektov financovaných z externých zdrojov. Pre efektívnejší rozvoj mesta bude potrebné venovať pozornosť aj partnerstvám na miestnej úrovni – aktivizovať obyvateľstvo k vyššej účasti na miestnom, rozvoji, či kultúrno-spoločenskom a športovom živote.

Východisko č.6: systematická starostlivosť o životné prostredie

Aj keď globálne ukazovatele stavu životného prostredia v meste Fil'akovo nevykazujú negatívne hodnoty, stav životného prostredia vrátane jednotlivých zložiek, zelene, verejných priestranstiev, či odpadového hospodárstva zostáva aj naďalej prioritou mesta. Prioritami bude starostlivosť o jestvujúcu a budovanie novej environmentálnej infraštruktúry, ako aj systematické zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva. Len tak sa dá dosiahnuť harmonický a vyvážený, na budúcnosť orientovaný udržateľný rozvoj. V čistom a zdravom meste sa lepšie žije nielen domácim obyvateľom, ale je to lákadlo aj pre príchod návštevníkov, či nových obyvateľov, ktorých bude mesto vzhľadom na demografický vývoj potrebovať.

ČASŤ B - STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje víziu mesta Fil'akovo, formuláciu a návrh stratégie rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia, výber a popis globálnych cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálno-spoločenská, environmentálna).

VÍZIA MESTA FIL'AKOVO:

Fil'akovo je mesto s priateľským a konkurenčným prostredím, v ktorom spokojne spolunažívajú obyvatelia bez rozdielu veku a národnosti, ktorí sú hrdí na svoje mesto a v partnerstvách rozvíjajú jeho prírodné, kultúrno-historické a priemyselné dedičstvo.

STRATEGICKÝ CIEĽ NA ROKY 2015 - 2023:

Podporou hospodárstva, cestovného ruchu, spoločenského života a vzdelávania zlepšiť kvalitu života obyvateľov, zvýšiť príťažlivosť mesta, podnietiť príchod nových obyvateľov, investorov a návštevníkov tak, aby životné prostredie zostalo zachované aj pre budúce generácie.

Zo SWOT analýz, definovania kritických oblastí rozvoja, analýzy možných rizík a hrozieb, či identifikácie východísk uvedených v kapitole A.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia vyplynuli nasledovné priority mesta:

I. prioritná oblasť - hospodárska

Priorita 1 Ekonomický rozvoj

Priorita 2 Základná infraštruktúra

II. prioritná oblasť - sociálno-spoločenská

Priorita 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje

Priorita 4 Kvalita života

Priorita 5 Partnerstvá

III. prioritná oblasť - environmentálna

Priorita 6 Životné prostredie

Pre jednotlivé prioritné oblasti a priority sú zadané nasledovné globálne ciele a priority:

Tabuľka č. 08: Globálne ciele a priority	
I. prioritná oblasť - hospodárska	
<i>Globálny cieľ:</i>	<i>Efektívnym využitím vnútorného potenciálu zabezpečiť vyvážený ekonomický rast</i>
Priorita 1 Ekonomický rozvoj	
<i>Špecifický cieľ:</i>	<p><i>1.1 Podporou priemyslu a významných zamestnávateľov v meste zabezpečiť progresívny ekonomický rozvoj</i></p> <p><i>1.2 Vytvárať stimuly pre malých a stredných podnikateľov, podporovať samozamestnávanie</i></p> <p><i>1.3 Starostlivosťou o existujúci kultúrno-historický potenciál, vytváraním atraktívnych produktov CR, účinnou propagáciou a marketingom mesta zabezpečiť aktívny cestovný ruch</i></p> <p><i>1.4 Vytvoriť podmienky pre vznik a rozvoj kreatívneho priemyslu</i></p>
Priorita 2 Základná infraštruktúra	
<i>Špecifický cieľ:</i>	<p><i>2.1 Zabezpečiť systematickú starostlivosť o dopravnú infraštruktúru</i></p> <p><i>2.2 Zabezpečiť systematickú starostlivosť o environmentálnu infraštruktúru</i></p> <p><i>2.3 Racionálne využívať a modernizovať energetickú sústavu v meste, podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie</i></p> <p><i>2.4 Riešiť podmienky na zlepšenie dostupnosti mesta a mobility jeho obyvateľov</i></p> <p><i>2.5 Rozširovať informačnú infraštruktúru, zlepšovať prístup obyvateľov k informáciám</i></p> <p><i>2.6 Budovať bezpečné komunikácie pre nemotorovú dopravu</i></p>
II. prioritná oblasť - sociálno-spoločenská	
<i>Globálny cieľ:</i>	<i>Zlepšiť možnosti uplatnenia sa občanov na trhu práce cez systém celoživotného vzdelávania, zvýšiť kvalitu života občanov zlepšením a komplexnosťou poskytovaných služieb, rozvíjať partnerstvá na prospech miestneho a regionálneho rozvoja</i>
Priorita 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje	
<i>Špecifický cieľ:</i>	<p><i>3.1 Zlepšiť technické podmienky a materiálne zabezpečenie vzdelávacieho procesu</i></p> <p><i>3.2 Aplikovať kritériá kvality školstva a vzdelávacieho procesu</i></p> <p><i>3.3 Vytvoriť systém celoživotného vzdelávania vrátane neformálneho vzdelávania</i></p>

	<p>3.4 Vytvárať podmienky pre rozvoj vedy a výskumu, prepojenia školstva na prax</p> <p>3.5 Vytvárať podmienky pre cieľavedomé využívanie ľudských zdrojov v samospráve a organizáciách v pôsobnosti mesta</p>
<p>Priorita 4 Kvalita života</p>	
Špecifický cieľ:	<p>4.1 Rozširovať a skvalitňovať služby v oblasti sociálnej starostlivosti</p> <p>4.2 Rozširovať a skvalitňovať služby v oblasti zdravotnej starostlivosti</p> <p>4.3 Rozširovať a skvalitňovať služby v oblasti starostlivosti o znevýhodnené skupiny (zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia, neúplné rodiny a pod.)</p> <p>4.4 Zlepšovať životné podmienky a uplatnenie sa na trhu práce marginalizovanej rómskej komunity</p> <p>4.5 Vytvárať podmienky pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti a príchod nových obyvateľov</p> <p>4.6 Podporovať rozvoj kultúry v meste rekonštrukciou starých a budovaním nových kultúrnych zariadení, rozšírením ponuky kultúrno – spoločenských podujatí, prezentáciou a propagáciou miestnych remeselníkov a umelcov</p> <p>4.7 Podporovať rozvoj športu v meste rekonštrukciou starých a budovaním nových zariadení pre šport, voľný čas a oddych</p>
<p>Priorita 5 Partnerstvá</p>	
Špecifický cieľ:	<p>5.1 Rozvíjať partnerstvá s miestnymi ekonomickými, sociálnymi a spoločenskými partnermi</p> <p>5.2 Rozvíjať partnerstvá na regionálnej, cezhraničnej a medzinárodnej úrovni</p> <p>5.3 Budovať modernú samosprávu, zavádzať prvky e-governmentu</p> <p>5.4 Zlepšovať informovanosť obyvateľstva a systematicky zabezpečovať jeho bezpečnosť</p>

III. prioritná oblasť - environmentálna	
<i>Globálny cieľ:</i>	<i>Systematickou starostlivosťou o životné prostredie vytvárať čisté a zdravé mesto</i>
Priorita 6 Životné prostredie	
<i>Špecifický cieľ:</i>	<i>6.1 Systematicky sa starať o verejné priestranstvá a zeleň v meste 6.2 Systematicky monitorovať zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, horniny, pôda a organizmy), vytvárať podmienky pre ich účinnú ochranu a aplikovať opatrenia zamerané na adaptáciu zmeny klímy 6.3 Podporovať účinné opatrenia v oblasti nakladania s odpadmi 6.4 Podporovať aktivity zamerané na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva</i>

V í z i a					
Fil'akovo je mesto s priateľským a konkurenčným prostredím, v ktorom spokojne spolunažívajú obyvatelia bez rozdielu veku a národnosti, ktorí sú hrdí na svoje mesto a v partnerstvách rozvíjajú jeho prírodné, kultúrno-historické a priemyselné dedičstvo.					
Strategický cieľ Podporou hospodárstva, cestovného ruchu, spoločenského života a vzdelávania zlepšiť kvalitu života obyvateľov, zvýšiť príťažlivosť mesta, podnietiť príchod nových obyvateľov, investorov a návštevníkov tak, aby životné prostredie zostalo zachované aj pre budúce generácie.					
I. prioritná oblasť hospodárska		II. prioritná oblasť sociálno-spoločenská			III. prioritná oblasť environmentálna
globálny cieľ: Efektívnym využitím vnútorného potenciálu zabezpečiť vyvážený ekonomický rast		globálny cieľ: Zlepšiť možnosti uplatnenia sa občanov na trhu práce cez systém celoživotného vzdelávania, zvýšiť kvalitu života občanov zlepšením a komplexnosťou poskytovaných služieb, rozvíjať partnerstvá na prospech miestneho a regionálneho rozvoja			globálny cieľ: Systematickou starostlivosťou o životné prostredie vytvárať čisté a zdravé mesto
Priorita 1 Ekonomický rozvoj	Priorita 2 Základná infraštruktúra	Priorita 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje	Priorita 4 Kvalita života	Priorita 5 Partnerstvá	Priorita 6 Životné prostredie
Opatrenie 1.1 Podpora priemyslu Opatrenie 1.2 Malé a stredné podnikanie Opatrenie 1.3 Rozvoj CR Opatrenie 1.4 Kreatívny priemysel	Opatrenie 2.1 Dopravná infraštruktúra Opatrenie 2.2 Environmentálna infraštruktúra Opatrenie 2.3 Energie Opatrenie 2.4 Mobilita Opatrenie 2.5 Informačná infraštruktúra Opatrenie 2.6 Nemotorová doprava	Opatrenie 3.1 Infraštruktúra vzdelávania Opatrenie 3.2 Kvalita vzdelávania Opatrenie 3.3 Celoživotné vzdelávanie Opatrenie 3.4 Veda a výskum Opatrenie 3.5 Ľudské zdroje	Opatrenie 4.1 Sociálna starostlivosť Opatrenie 4.2 Zdravotná starostlivosť Opatrenie 4.3 Znevýhodnené skupiny Opatrenie 4.4 Marginalizovaná rómska komunita Opatrenie 4.5 Bývanie Opatrenie 4.6 Kultúra Opatrenie 4.7 Šport a voľný čas	Opatrenie 5.1 Lokálne partnerstvá Opatrenie 5.2 Partnerstvá na regionálnej úrovni Opatrenie 5.3 Moderná samospráva Opatrenie 5.4 Informovanosť a bezpečnosť obyvateľstva	Opatrenie 6.1 Verejné priestranstvá a zeleň Opatrenie 6.2 Zmeny klímy Opatrenie 6.3 Nakladanie s odpadmi Opatrenie 6.4 Environmentálne povedomie

ČASŤ C – PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta Fil'akovo. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úrovni opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov a tak isto súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

C.1 OPATRENIA A AKTIVITY

I. prioritná oblasť - hospodárska

Priorita 1 Ekonomický rozvoj

Opatrenie 1.1 Podpora priemyslu

Aktivity (projekty):

- 1.1.1 Systematická komunikácia s najväčšími zamestnávateľmi a s investormi
- 1.1.2 Spracovanie komplexného investorského portfólia mesta (investičné príležitosti a stimuly)
- 1.1.3 Príprava nových a propagácia existujúcich lokalít na ďalší rozvoj podnikania
- 1.1.4 Propagácia mesta a jeho podnikateľského prostredia smerom k investorom

Opatrenie 1.2 Malé a stredné podnikanie

Aktivity (projekty):

- 1.2.1 Spracovanie strategického dokumentu malého a stredného podnikania v meste Fil'akovo
- 1.2.2 Aktivity zamerané na podporu zamestnanosti
- 1.2.3 Sprístupnenie databázy podnikateľských subjektov pôsobiacich vo Fil'akove na webovej stránke mesta
- 1.2.4 Podpora podnikateľských subjektov so zameraním na poskytovanie služieb cestovného ruchu (ubytovanie, stravovanie a pod.)

Opatrenie 1.3 Rozvoj cestovného ruchu

Aktivity (projekty):

- 1.3.1 Aktualizácia strategického dokumentu Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo
- 1.3.2 Podpora a rozvoj služieb Novohradského turisticko-informačného centra
- 1.3.3 Rozšírenie a vytváranie nových turistických programových balíkov
- 1.3.4 Systematická starostlivosť a priebežná rekonštrukcia a prezentácia Fil'akovského hradu
- 1.3.5 Systematická starostlivosť o geologické, prírodné, kultúrno – historické, technické, priemyselné a ľudové dedičstvo (hnutel'né a nehnuteľné)
- 1.3.6 Efektívna a účinná propagácia a marketing mesta
- 1.3.7 Vytvárať podmienky na organizovanie konferencií

- 1.3.8 Podpora rozvoja rôznych odvetví cestovného ruchu (geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus, kultúrny turizmus...) na cezhraničnej úrovni
- 1.3.9 Rozvoj priestorového informačného systému pre návštevníkov mesta
- 1.3.10 Vybudovanie prístupových komunikácií, zvel'adenie nástupného priestoru NKP, vytvorenie parkoviska s parkovou zeleňou so strážnikom v malej bašte na Baštovej ulici a návštevníckeho centra v delovej bašte, v areáli NKP

Opatrenie 1.4 Kreatívny priemysel

Aktivity (projekty):

- 1.4.1 Podpora a rozvoj kreatívneho priemyslu s cieľom zvýšenia zamestnanosti

Priorita 2 Základná infraštruktúra

Opatrenie 2.1 Dopravná infraštruktúra

Aktivity (projekty):

- 2.1.1 Priebežná údržba a rekonštrukcia miestnych komunikácií
PD ul. Podhradská, Baštová a Továreňská + parkovisko, strážna veža
PD a vybudovanie chodníka na ul. Mlynskej vrátane geodetického zamerania
rekonštrukcia miestnych komunikácií Podhradia – časť Továreňská ul., časť Baštová ul., časť Podhradská ul.
rekonštrukcia ul. Jilemnického
úprava povrchov MK: ul. Tulipánová
úprava povrchov MK: ul. Parková
úprava povrchov MK: ul. Tichá alebo Viničná
úprava povrchov MK: chodník ul. Malá
úprava povrchov MK: chodník pred MsÚ
úprava povrchov MK: chodník vedľa požiarnej zbrojnice
- 2.1.2 Oživenie železničnej a autobusovej dopravy na území SR (elektrifikácia železničnej trate) a do MR
- 2.1.3 Výstavba parkovísk a odstavných plôch (strážené parkovisko pri hrade, parkoviská na sídliskách)

Opatrenie 2.2 Environmentálna infraštruktúra

Aktivity (projekty):

- 2.2.1 Rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (vodovod, kanalizácia, ...)
- 2.2.2 Vybudovanie malej ČOV a kanalizačnej siete v lokalite za potokom Belina

Opatrenie 2.3 Energie

Aktivity (projekty):

- 2.3.1 Priebežná starostlivosť o zariadenia v oblasti zásobovania obyvateľstva teplom
- 2.3.2 Postupná výmena vzdušných vedení za podzemné káblové
- 2.3.3 Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov (Mestský úrad, MsKS, ZŠ, MŠ a pod.)

Opatrenie 2.4 Mobilita

Aktivity (projekty):

- 2.4.1 Podpora opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou mimo mesta
- 2.4.2 Podpora opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou v rámci mesta

Opatrenie 2.5 Informačná infraštruktúra

Aktivity (projekty):

- 2.5.1 Spracovanie nového územného plánu mesta
- 2.5.2 Priebežná aktualizácia digitálnej mapy nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste
- 2.5.3 Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie na vybrané lokality

Opatrenie 2.6 Nemotorová doprava

Aktivity (projekty):

- 2.6.1 Značenie turistických a cykloturistických trás
- 2.6.2 Budovanie cyklotrás na území Novohrad-Nógrád geoparku

II. prioritná oblasť – sociálno - spoločenská

Priorita 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje

Opatrenie 3.1 Infraštruktúra vzdelávania

Aktivity (projekty):

- 3.1.1 Rekonštrukcie a rozšírenie kapacít prevádzkovaných materských škôl
Rekonštrukcia a modernizácia MŠ na ulici Daxnerovej – PD nadstavba (zvýšenie kapacity MŠ) a zateplenie – blok B
Rekonštrukcia, modernizácia a prístavba MŠ na ulici Štúrovej vrátane PD
- 3.1.2 Rekonštrukcia budov základných škôl a rozšírenie ich kapacít
"Efektivita, progresivnosť a budúcnosť pod jednou strechou" - II. etapa, ZŠ s VJM - ul. Mládežnícka č.7, Fil'akovo
- 3.1.3 Rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalého daňového úradu pre účely základnej umeleckej školy ZUŠ

Opatrenie 3.2 Kvalita vzdelávania

Aktivity (projekty):

- 3.2.1 Zabezpečenie odbornosti vyučovania na všetkých úrovniach a vo všetkých druhoch a typoch škôl vo väzbe na požiadavky praxe
- 3.2.2 Zabezpečenie fungujúceho motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania
- 3.2.3 Programy pre deti a žiakov s poruchami pozornosti a s poruchami správania
- 3.2.4 Programy pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z marginalizovaných skupín obyvateľstva
- 3.2.5 Programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením
- 3.2.6 Podpora školských a mimoškolských subjektov v oblasti vzdelávania detí a mládeže

- 3.2.7 Programy predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku
- 3.2.8 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Opatrenie 3.3 Celoživotné vzdelávanie

Aktivity (projekty):

- 3.3.1 Systém ďalšieho a celoživotného vzdelávania pre uchádzačov o zamestnanie
- 3.3.2 Podpora programov a subjektov v oblasti neformálneho vzdelávania dospelých
- 3.3.3 Programy vzdelávania a prípravy MRK pre trh práce
- 3.3.4 Podpora programov pre zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v oblasti IKT
- 3.3.5 Internet pre seniorov a zdravotne postihnutých (v klube dôchodcov, v klube zdravotne postihnutých), podporiť ich zručnosti vo využívaní internetu na komunikáciu a vyhľadávanie informácií

Opatrenie 3.4 Veda a výskum

Aktivity (projekty):

- 3.4.1 Spolupráca s výskumnými inštitúciami doma a v zahraničí
- 3.4.2 Podpora výskumných projektov v rôznych oblastiach (geoturizmus, technické dedičstvo, ľudová kultúra, archeológia, geológia a pod.)
- 3.4.3 Podpora študentských vedeckých prác

Opatrenie 3.5 Ľudské zdroje

Aktivity (projekty):

- 3.5.1 Kontinuálne vzdelávanie verejnej správy
- 3.5.2 Systematické využívanie ľudských zdrojov v samospráve a organizáciách v pôsobnosti mesta

Priorita 4 Kvalita života

Opatrenie 4.1 Sociálna starostlivosť

Aktivity (projekty):

- 4.1.1 Systematická podpora a rozvoj sociálnych služieb v meste
- 4.1.2 Riešenie komunitných sociálnych služieb v regióne
- 4.1.3 Rozšírenie kapacity zariadenia sociálnych služieb rekonštrukciou nevyužívaného objektu a rozšírenie sociálnych služieb
- 4.1.4 Zriadenie sociálnej služby pre seniorov a ZŤP - denný stacionár - „centrum sociálnych služieb“ (rekonštrukcia budovy ZUŠ na Koháriho nám.)
- 4.1.5 Intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných
- 4.1.6 Služby a zariadenia dočasného bývania a nízkoprahové centrum pre rodinu a deti
- 4.1.7 Projekt zavedenia systému kvality sociálnych služieb v pôsobnosti mesta
- 4.1.8 Podpora zavedenia monitorovacieho a signalizačného systému na privolanie pomoci pre seniorov a ZŤP

Opatrenie 4.2 Zdravotná starostlivosť

Aktivity (projekty):

- 4.2.1 Zriadenie diagnostického centra – laboratóriá, RTG
- 4.2.2 Zriadenie chýbajúcich zdravotníckych služieb, detská pohotovosť, zubná pohotovosť
- 4.2.3 Zriadenie Integrovaného zdravotníckeho centra

Opatrenie 4.3 Znevýhodnené skupiny

Aktivity (projekty):

- 4.3.1 Zriadenie agentúry podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím
- 4.3.2 Podpora projektov zameraných na zamestnávanie zdravotne postihnutých
- 4.3.3 Debarierizácia všetkých verejných budov
- 4.3.4 Vydanie bezbariérovej mapy mesta
- 4.3.5 Odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotným postihnutím
- 4.3.6 Podpora programov (pracovné, zdravotné, vzdelávacie a iné) pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením
- 4.3.7 Služby a zariadenia pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých občanov

Opatrenie 4.4 Marginalizovaná rómska komunita

Aktivity (projekty):

- 4.4.1 Podpora Multifunkčného Komunitného centra (investičné aktivity, ľudské zdroje, vzdelávanie, podujatia a pod.)
- 4.4.2 Vytváranie sociálnych podnikov
- 4.4.3 Podpora a rozšírenie terénnej sociálnej práce
- 4.4.4 Rómske občianske hliadky
- 4.4.5 Sociálna regenerácia zanedbaných komunít, zvýšenie miery zamestnanosti

Opatrenie 4.5 Bývanie

Aktivity (projekty):

- 4.5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bytovej výstavby (identifikácia vlastníkov, vysporiadanie vlastníckych vzťahov, výkup pozemkov pre IBV, inžinierske siete, marketing a pod.)
- 4.5.2 Výstavba nových bytových domov

Opatrenie 4.6 Kultúra

Aktivity (projekty):

- 4.6.1 Podpora a rozvoj kultúrno – spoločenských podujatí
- 4.6.2 Organizovanie festivalov s regionálnym až medzinárodným charakterom
- 4.6.3 Organizovanie kultúrnych podujatí multietnického charakteru
- 4.6.4 Komplexná rekonštrukcia budovy MsKS – projektová príprava, realizácia (výmena okien, vykurovanie, atď.)
- 4.6.5 Podpora múzejnej činnosti a ochrana kultúrneho dedičstva
- 4.6.6 Podpora knižničnej činnosti
- 4.6.7 Podpora umeleckých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry
- 4.6.8 Podpora miestnych umelcov, remeselníkov, výrobcov ľudovo-umeleckých predmetov

- 4.6.9 Vydávanie Kalendára podujatí v meste
- 4.6.10 Podpora a rozvoj zariadení kultúrnej vybavenosti
- 4.6.11 Nákup prenosnej javiskovej konštrukcie so zastrešením a osvetľovacou a ozvučovacou technikou (ako majetok mesta)
- 4.6.12 Revitalizácia a rekonštrukcia miestností a techniky v budove MsKS pre odbornú kultúrnu činnosť (divadelná sála, spoločenská sála, miestnosti pre záujmové umelecké činnosti)
- 4.6.13 Rekonštrukcia a modernizácia elektrickej siete a svetelnej techniky v budove MsKS

Opatrenie 4.7 Šport a voľný čas

Aktivity (projekty):

- 4.7.1 Podpora a rozvoj športových podujatí
- 4.7.2 Podpora a rozvoj športových zariadení
- 4.7.3 Vybudovanie modernej športovej haly (resp. rekonštrukcia existujúcej telocvične – rozšírenie o nové priestory)
- 4.7.4 Príprava a budovanie ďalších športových zariadení, ako umelá ľadová plocha, skate park, multifunkčné ihrisko a pod.
- 4.7.5 Vybudovanie kúpaliska a krytej plavárne (rekonštrukcia kotolne – efektívne využívanie tepelného hospodárstva)
- 4.7.6 Rekonštrukcia tréningového futbalového ihriska (umelý povrch)
- 4.7.7 Rekonštrukcia turistickej ubytovne
- 4.7.8 Obnova a rekonštrukcia bývalej budovy fitness

Priorita 5 Partnerstvá

Opatrenie 5.1 Lokálne partnerstvá

Aktivity (projekty):

- 5.1.1 Vytváranie podmienok na činnosť občianskych združení, miestnych organizácií celoslovenských zväzov a ostatných profesijných, záujmových a neziskových organizácií
- 5.1.2 Systematická spolupráca s organizáciami a inštitúciami pôsobiacimi na území mesta
- 5.1.3 Spolupráca s rómskymi mimovládnyimi organizáciami
- 5.1.4 Aktívne a efektívne využívanie štrukturálnych fondov EÚ a ostatných externých zdrojov financovania v oblasti regionálneho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, životného prostredia, verejnej správy, ľudských zdrojov

Opatrenie 5.2 Partnerstvá na regionálnej úrovni

Aktivity (projekty):

- 5.2.1 Zlepšenie komunikácie v rámci Spoločného obecného úradu vo Fil'akove
- 5.2.2 Aktívne leaderstvo s UNESCO Novohrad – Nógrád geoparkom, príprava a realizácia projektov
- 5.2.3 Aktívne partnerstvo s ostatnými organizáciami pôsobiacimi v regióne, príprava a realizácia spoločných projektov
- 5.2.4 Rozvíjanie existujúcich partnerstiev v rámci produktov cestovného ruchu, ako Klaster pohraničných hradov, Palóc út a pod.

5.2.5 Podpora a rozvoj cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce, príprava a realizácia spoločných projektov

Opatrenie 5.3 Moderná samospráva

Aktivity (projekty):

- 5.3.1 Modernizácia verejnej správy v zmysle reformy verejnej správy ESO
- 5.3.2 Prestavba MsÚ – vytvorenie klientskeho centra, rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ a pod. (vrátane PD)
- 5.3.3 Zjednodušenie a urýchlenie správneho konania
- 5.3.4 Zavádzanie e-služieb pre rôzne skupiny obyvateľstva (podnikatelia a pod.)
- 5.3.5 Skvalitňovanie služieb pre občanov (matrika, obrady, evidencia a pod.)
- 5.3.6 Majetkovo – právne usporiadanie nehnuteľností a pozemkov pod mestskými budovami
- 5.3.7 Vytvorenie podmienok na presťahovanie MsP do budovy ZUŠ

Opatrenie 5.4 Informovanosť a bezpečnosť obyvateľstva

Aktivity (projekty):

- 5.4.1 Správa informačného portálu (www.filakovo.sk), internetová komunikácia mesta
- 5.4.2 Vydávanie novín Fil'akovské zvesti – Füleki Hírlap s mesačnou periodicitou
- 5.4.3 Údržba a rekonštrukcia mestského rozhlasu
- 5.4.4 Podpora činnosti mestskej polície
- 5.4.5 Rozvoj a údržba kamerového systému
- 5.4.6 Preventívno – výchovná činnosť v oblasti bezpečnosti obyvateľstva
- 5.4.7 Podpora aktivít v oblasti civilnej ochrany
- 5.4.8 Podpora aktivít v oblasti požiarnej ochrany

III. prioritná oblasť – environmentálna

Priorita 6 Životné prostredie

Opatrenie 6.1 Verejné priestranstvá a zeleň

Aktivity (projekty):

- 6.1.1 Systematická starostlivosť o verejné priestranstvá a zeleň (Verejnoprospešné služby mesta)
- 6.1.2 Vybudovanie Kamenného parku
- 6.1.3 Rekonštrukcia námestia pred kostolom – Koháryho námestie
- 6.1.4 Riešenie centra mesta pod hradom (budovy, doprava, parkovanie a pod.)
- 6.1.5 Správa trhových miest, vybudovanie mestskej tržnice
- 6.1.6 Budovanie detských ihrísk
- 6.1.7 Systematické riešenie zelene na sídliskách
"Zelené Fil'akovo - zelená infraštruktúra na sídliskách"
IBV Západ – zeleň
- 6.1.8 Správa cintorína, rozšírenie kapacity cintorína
- 6.1.9 Údržba mestského informačného systému
- 6.1.10 Podpora prevádzky „mini ZOO“(kútik drobných zvierat)
- 6.1.11 Menšie obecné služby – údržba verejných priestranstiev
- 6.1.12 Správa a údržba verejného osvetlenia

6.1.13 Revitalizácia mestského parku II. etapa

Opatrenie 6.2 Zmeny klímy

Aktivity (projekty):

- 6.2.1 Nevyhnutné opatrenia pred povodňami v meste
- 6.2.2 Realizácia protipovodňových opatrení – Kalajova dolina a potok pri Beneške (suchý polder, vsakovacie pásy, ...)
- 6.2.3 Zadržiavanie vody v krajine - záplavové územie Belinský potok (vodná nádrž na Čamovskom potoku)
- 6.2.4 Ekonomické využitie 3 minerálnych prameňov

Opatrenie 6.3 Nakladanie s odpadmi

Aktivity (projekty):

- 6.3.1 Podpora efektívneho nakladania s komunálnym odpadom
- 6.3.2 Podpora separovania tuhého komunálneho odpadu
- 6.3.3 Vybudovanie skládky inertného odpadu
- 6.3.4 Zlepšenie nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom
- 6.3.5 Podpora domáceho kompostovania BRO
- 6.3.6 Vybudovanie kompostárne

Opatrenie 6.4 Environmentálne povedomie

Aktivity (projekty):

- 6.4.1 Vybudovanie environmentálneho centra vo Fil'akove
- 6.4.2 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v oblasti nakladania s odpadmi – separovanie, biologicky rozložiteľný odpad a pod.
- 6.4.3 Podpora programov v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania

Tabuľky opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí sú uvedené v prílohe č. 5.

C.2 SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOSAHOV

Tabuľka č. 09: Súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov	
I. prioritná oblasť - hospodárska	
Priorita 1 Ekonomický rozvoj	
Opatrenie:	1.1 Podpora priemyslu
Aktivity (projekty):	1.1.1 Systematická komunikácia s najväčšími zamestnávateľmi a s investormi
	1.1.2 Spracovanie komplexného investorského portfólia mesta (investičné príležitosti a stimuly)
	1.1.3 Príprava nových a propagácia existujúcich lokalít na ďalší rozvoj podnikania
	1.1.4 Propagácia mesta a jeho podnikateľského prostredia smerom k investorom

<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Počet stretnutí s podnikateľmi</i> <i>Počet intervencií na podporu podnikania</i> <i>Vypracované komplexné investorské portfólio</i> <i>Počet nových lokalít na rozvoj podnikania</i> <i>Počet propagačných aktivít na podporu podnikania</i> <i>Počet novovytvorených pracovných miest</i> <i>Počet nových investičných zámerov</i></p>
Opatrenie:	1.2 Malé a stredné podnikanie
Aktivity (projekty):	<p>1.2.1 Spracovanie strategického dokumentu malého a stredného podnikania v meste Fil'akovo 1.2.2 Aktivity zamerané na podporu zamestnanosti 1.2.3 Sprístupnenie databázy podnikateľských subjektov pôsobiacich vo Fil'akove na webovej stránke mesta. 1.2.4 Podpora podnikateľských subjektov so zameraním na poskytovanie služieb cestovného ruchu (ubytovanie, stravovanie a pod.)</p>
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Spracovaný strategický dokument malého a stredného podnikania</i> <i>Počet aktivít zameraných na podporu zamestnanosti</i> <i>Vytvorená a sprístupnená databáza podnikateľských subjektov</i> <i>Počet podporených podnikateľských subjektov so zameraním na poskytovanie služieb cestovného ruchu</i> <i>Počet novovytvorených pracovných miest</i></p>
Opatrenie:	1.3 Rozvoj cestovného ruchu
Aktivity (projekty):	<p>1.3.1 Aktualizácia strategického dokumentu Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo 1.3.2 Podpora a rozvoj služieb Novohradského turisticko-informačného centra 1.3.3 Rozšírenie a vytváranie nových turistických programových balíkov 1.3.4 Systematická starostlivosť a priebežná rekonštrukcia a prezentácia Fil'akovského hradu 1.3.5 Systematická starostlivosť o geologické, prírodné, kultúrno – historické, technické, priemyselné a ľudové dedičstvo (hnutel'né a nehnuteľné) 1.3.6 Efektívna a účinná propagácia a marketing mesta 1.3.7 Vytvárať podmienky na organizovanie konferencií 1.3.8 Podpora rozvoja rôznych odvetví cestovného ruchu (geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus, kultúrny turizmus,...) na cezhraničnej úrovni 1.3.9 Rozvoj priestorového informačného systému pre návštevníkov mesta 1.3.10 Vybudovanie prístupových komunikácií, zveľadenie nástupného priestoru NKP, vytvorenie parkoviska s parkovou zeleňou so strážnikom v malej bašte na Baštovej ulici a návštevníckeho centra v delovej bašte, v areáli NKP</p>
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Aktualizovaný strategický dokument Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo</i></p>

	<p>Počet poskytnutých služieb Novohradského turisticko-informačného centra</p> <p>Počet sprievodcovských aktivít</p> <p>Počet turistických programových balíkov</p> <p>Počet návštevníkov Fil'akovského hradu</p> <p>Stav rekonštrukcie Fil'akovského hradu</p> <p>Počet návštevníkov ostatných pamiatok mesta</p> <p>Počet ochránených pamiatok geologického, prírodného, kultúrno – historického, technického, priemyselného a ľudového dedičstva</p> <p>Počet propagačných a marketingových aktivít</p> <p>Počet zorganizovaných konferencií</p> <p>Počet aktivít na podporu rôznych odvetví cestovného ruchu (geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus, kultúrny turizmus,...) na cezhraničnej úrovni</p> <p>Počet prenocovaní</p> <p>Počet návštevníkov mesta zo Slovenska</p> <p>Počet návštevníkov zo zahraničia</p> <p>Počet prvkov priestorového informačného systému</p> <p>Vybudované návštevnícke centrum</p> <p>Zveladený nástupný priestor pred NKP</p>
Opatrenie:	1.4 Kreatívny priemysel
Aktivity (projekty):	1.4.1 Podpora a rozvoj kreatívneho priemyslu s cieľom zvýšenia zamestnanosti
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet podporených aktivít v kreatívnom priemysle</p> <p>Počet pracovných miest v kreatívnom priemysle</p>
Priorita 2 Základná infraštruktúra	
Opatrenie:	2.1 Dopravná infraštruktúra
Aktivity (projekty):	<p>2.1.1 Priebežná údržba a rekonštrukcia miestnych komunikácií PD ul. Podhradská, Baštová a Továreňská + parkovisko, strážna veža</p> <p>PD a vybudovanie chodníka na ul. Mlynskej vrátane geodetického zamerania</p> <p>rekonštrukcia miestnych komunikácií Podhradia – časť Továreňská ul., časť Baštová ul., časť Podhradská ul.</p> <p>rekonštrukcia ul. Jilemnického</p> <p>úprava povrchov MK: ul. Tulipánová</p> <p>úprava povrchov MK: ul. Parková</p> <p>úprava povrchov MK: ul. Tichá alebo Viničná</p> <p>úprava povrchov MK: chodník ul. Malá</p> <p>úprava povrchov MK: chodník pred MsÚ</p> <p>úprava povrchov MK: chodník vedľa požiarnej zbrojnice</p> <p>2.1.2 Oživenie železničnej a autobusovej dopravy na území SR (elektrifikácia železničnej trate) a do MR</p> <p>2.1.3 Výstavba parkovísk a odstavných plôch (strážené parkovisko pri hrade, parkoviská na sídliskách)</p>

<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet km rekonštruovaných mestských komunikácií Počet km novovybudovaných mestských komunikácií Počet km chodníkov Počet intervencií v oblasti oživenia železničnej a autobusovej dopravy Plocha parkovísk a odstavných plôch</i>
Opatrenie:	2.2 Environmentálna infraštruktúra
Aktivity (projekty):	2.2.1 Rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (vodovod, kanalizácia, ...) 2.2.2 Vybudovanie malej ČOV a kanalizačnej siete v lokalite za potokom Belina
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet zrekonštruovaných inžinierskych sietí Vybudovaná ČOV a kanalizácia v lokalite za potokom Belina</i>
Opatrenie:	2.3 Energie
Aktivity (projekty):	2.3.1 Priebežná starostlivosť o zariadenia v oblasti zásobovania obyvateľstva teplom 2.3.2 Postupná výmena vzdušných vedení za podzemné káblové 2.3.3 Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov (Mestský úrad, MsKS, ZŠ, MŠ a pod.)
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Kapacita zariadení v oblasti zásobovania teplom Počet m vzdušných vedení vymenených za podzemné káblové Počet budov so zníženou energetickou náročnosťou</i>
Opatrenie:	2.4 Mobilita
Aktivity (projekty):	2.4.1 Podpora opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou mimo mesta 2.4.2 Podpora opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou v rámci mesta
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou mimo mesta Počet obyvateľov cestujúcich za prácou mimo mesta Počet opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou v rámci mesta Počet obyvateľov cestujúcich za prácou v rámci mesta</i>
Opatrenie:	2.5 Informačná infraštruktúra
Aktivity (projekty):	2.5.1 Spracovanie nového územného plánu mesta 2.5.2 Priebežná aktualizácia digitálnej mapy nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste 2.5.3 Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie na vybrané lokality
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Nový územný plán mesta Počet aktualizácií digitálnej mapy nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste Počet spracovaných územnoplánovacích dokumentácií na vybrané lokality</i>
Opatrenie:	2.6 Nemotorová doprava

Aktivity (projekty):	2.6.1 Značenie turistických a cykloturistických trás 2.6.2 Budovanie cyklotrás na území Novohrad-Nógrád geoparku
Merateľné ukazovatele:	Počet vyznačených turistických a cykloturistických trás Počet km vybudovaných cyklotrás na území NNG Počet turistov na turistických a cykloturistických trás Počet turistov využívajúcich cyklotrasu

II. prioritná oblasť – sociálno - spoločenská

Priorita 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje

Opatrenie:	3.1 Infraštruktúra vzdelávania
Aktivity (projekty):	3.1.1 Rekonštrukcie a rozšírenie kapacít prevádzkovaných materských škôl <i>Rekonštrukcia a modernizácia MŠ na ulici Daxnerovej – PD nadstavba (zvýšenie kapacity MŠ) a zateplenie – blok B</i> <i>Rekonštrukcia, modernizácia a prístavba MŠ na ulici Štúrovej vrátane PD</i> 3.1.2 Rekonštrukcia budov základných škôl a rozšírenie ich kapacít <i>"Efektivita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou" - II. etapa, ZŠ s VJM - ul. Mládežnícka č.7, Fil'akovo</i> 3.1.3 Rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalého daňového úradu pre účely základnej umeleckej školy ZUŠ
Merateľné ukazovatele:	Počet rekonštrukcií školských zariadení Počet žiakov MŠ Počet žiakov ZŠ Počet žiakov ZUŠ
Opatrenie:	3.2 Kvalita vzdelávania
Aktivity (projekty):	3.2.1 Zabezpečenie odbornosti vyučovania na všetkých úrovniach a vo všetkých druhoch a typoch škôl vo väzbe na požiadavky praxe 3.2.2 Zabezpečenie fungujúceho motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania 3.2.3 Programy pre deti a žiakov s poruchami pozornosti a s poruchami správania 3.2.4 Programy pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z marginalizovaných skupín obyvateľstva 3.2.5 Programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením 3.2.6 Podpora školských a mimoškolských subjektov v oblasti vzdelávania detí a mládeže 3.2.7 Programy predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku 3.2.8 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
Merateľné ukazovatele:	Počet intervencií v oblasti motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania Počet programov pre deti a žiakov s poruchami pozornosti a s poruchami správania

	<p>Počet programov pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z marginalizovaných skupín obyvateľstva</p> <p>Počet programov pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením</p> <p>Počet podporených školských a mimoškolských subjektov v oblasti vzdelávania detí a mládeže</p> <p>Počet programov v oblasti predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku</p> <p>Počet programov na zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov ZŠ</p>
Opatrenie:	3.3 Celoživotné vzdelávanie
Aktivity (projekty):	<p>3.3.1 Systém ďalšieho a celoživotného vzdelávania pre uchádzačov o zamestnanie</p> <p>3.3.2 Podpora programov a subjektov v oblasti neformálneho vzdelávania dospelých</p> <p>3.3.3 Programy vzdelávania a prípravy MRK pre trh práce</p> <p>3.3.4 Podpora programov pre zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v oblasti IKT</p> <p>3.3.5 Internet pre seniorov a zdravotne postihnutých (v klube dôchodcov, v klube zdravotne postihnutých), podporiť ich zručnosti vo využívaní internetu na komunikáciu a vyhľadávanie informácií</p>
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet aktivít v oblasti ďalšieho a celoživotného vzdelávania pre uchádzačov o zamestnanie</p> <p>Počet podporených programov a subjektov v oblasti neformálneho vzdelávania dospelých</p> <p>Počet programov vzdelávania a prípravy MRK pre trh práce</p> <p>Počet podporených programov pre zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v oblasti IKT</p> <p>Počet vzdelaných seniorov a zdravotne postihnutých vo využívaní internetu</p>
Opatrenie:	3.4 Veda a výskum
Aktivity (projekty):	<p>3.4.1 Spolupráca s výskumnými inštitúciami doma a v zahraničí</p> <p>3.4.2 Podpora výskumných projektov v rôznych oblastiach (geoturizmus, technické dedičstvo, ľudová kultúra, archeológia, geológia a pod.)</p> <p>3.4.3 Podpora študentských vedeckých prác</p>
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet aktivít spolupráce s výskumnými inštitúciami doma a v zahraničí</p> <p>Počet podporených výskumných projektov v rôznych oblastiach (geoturizmus, technické dedičstvo, ľudová kultúra, archeológia, geológia a pod.)</p> <p>Počet podporených študentských vedeckých prác</p>
Opatrenie:	3.5 Ľudské zdroje
Aktivity (projekty):	<p>3.5.1 Kontinuálne vzdelávanie verejnej správy</p> <p>3.5.2 Systematické využívanie ľudských zdrojov v samospráve a organizáciách v pôsobnosti mesta</p>

<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet vzdelávaní pracovníkov verejnej správy Počet kvalifikovaných pracovníkov verejnej správy Počet pracovníkov v samospráve a v organizáciách v pôsobnosti mesta</i>
Priorita 4 Kvalita života	
Opatrenie:	4.1 Sociálna starostlivosť
Aktivity (projekty):	<p>4.1.1 Systematická podpora a rozvoj sociálnych služieb v meste</p> <p>4.1.2 Riešenie komunitných sociálnych služieb v regióne</p> <p>4.1.3 Rozšírenie kapacity zariadenia sociálnych služieb rekonštrukciou nevyužívaného objektu a rozšírenie sociálnych služieb</p> <p>4.1.4 Zriadenie sociálnej služby pre seniorov a ZŤP - denný stacionár - „centrum sociálnych služieb“ (rekonštrukcia budovy ZUŠ na Koháriho nám.)</p> <p>4.1.5 Intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných</p> <p>4.1.6 Služby a zariadenia dočasného bývania a nízkoprahové centrum pre rodinu a deti</p> <p>4.1.7 Projekt zavedenia systému kvality sociálnych služieb v pôsobnosti mesta</p> <p>4.1.8 Podpora zavedenia monitorovacieho a signalizačného systému na privolanie pomoci pre seniorov a ZŤP</p>
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Počet sociálnych služieb v meste</i></p> <p><i>Počet obyvateľov využívajúcich sociálne služby v meste</i></p> <p><i>Počet komunitných sociálnych služieb v regióne</i></p> <p><i>Počet obyvateľov využívajúcich komunitné sociálne služby v meste</i></p> <p><i>Počet obyvateľov v zariadení sociálnych služieb</i></p> <p><i>Vytvorený denný stacionár</i></p> <p><i>Počet seniorov a ZŤP v dennom stacionári</i></p> <p><i>Počet intervencií a sociálneho poradenstva pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných</i></p> <p><i>Počet služieb a zariadení dočasného bývania</i></p> <p><i>Vytvorené nízkoprahové centrum pre rodinu a deti</i></p> <p><i>Zavedený systém kvality sociálnych služieb v pôsobnosti mesta</i></p> <p><i>Zavedený monitorovací a signalizačný systém na privolanie pomoci pre seniorov a ZŤP</i></p>
Opatrenie:	4.2 Zdravotná starostlivosť
Aktivity (projekty):	<p>4.2.1 Zriadenie diagnostického centra – laboratóriá, RTG</p> <p>4.2.2 Zriadenie chýbajúcich zdravotníckych služieb – detská pohotovosť, zubná pohotovosť</p> <p>4.2.3 Zriadenie Integrovaného zdravotníckeho centra</p>
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Zriadené diagnostické centrum</i></p> <p><i>Počet zriadených chýbajúcich zdravotníckych služieb</i></p> <p><i>Zriadené Integrované zdravotnícke centrum</i></p>
Opatrenie:	4.3 Znevýhodnené skupiny

Aktivity (projekty):	<p>4.3.1 Zriadenie agentúry podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím</p> <p>4.3.2 Podpora projektov zameraných na zamestnávanie zdravotne postihnutých</p> <p>4.3.3 Debarierizácia všetkých verejných budov</p> <p>4.3.4 Vydanie bezbariérovej mapy mesta</p> <p>4.3.5 Odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotným postihnutím</p> <p>4.3.6 Podpora programov (pracovné, zdravotné, vzdelávacie a iné) pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením</p> <p>4.3.7 Služby a zariadenia pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých občanov</p>
Merateľné ukazovatele:	<p><i>Zriadená agentúra podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím</i></p> <p><i>Počet podporených projektov zameraných na zamestnávanie zdravotne postihnutých</i></p> <p><i>Počet debarierizovaných verejných budov</i></p> <p><i>Vydaná bezbariérová mapy mesta</i></p> <p><i>Počet odborných poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotne postihnutím</i></p> <p><i>Počet podporených programov pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením</i></p> <p><i>Počet služieb pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých občanov</i></p> <p><i>Počet zariadení pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých občanov</i></p> <p><i>Počet zamestnaných občanov zo znevýhodnených skupín</i></p>
Opatrenie:	4.4 Marginalizovaná rómska komunita
Aktivity (projekty):	<p>4.4.1 Podpora Multifunkčného Komunitného centra (investičné aktivity, ľudské zdroje, vzdelávanie, podujatia a pod.)</p> <p>4.4.2 Vytváranie sociálnych podnikov</p> <p>4.4.3 Podpora a rozšírenie terénnej sociálnej práce</p> <p>4.4.4 Rómske občianske hliadky</p> <p>4.4.5 Sociálna regenerácia zanedbaných komunít, zvýšenie miery zamestnanosti</p>
Merateľné ukazovatele:	<p><i>Počet aktivít Multifunkčného Komunitného centra</i></p> <p><i>Počet zamestnancov Multifunkčného Komunitného centra</i></p> <p><i>Počet projektov Multifunkčného Komunitného centra</i></p> <p><i>Počet vytvorených sociálnych podnikov</i></p> <p><i>Počet podporených aktivít v oblasti terénnej sociálnej práce</i></p> <p><i>Počet občanov pracujúcich v Rómskych občianskych hliadkach</i></p> <p><i>Počet zamestnaných MRK</i></p>
Opatrenie:	4.5 Bývanie
Aktivity (projekty):	<p>4.5.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bytovej výstavby (identifikácia vlastníkov, vysporiadanie vlastníckych vzťahov, výkup pozemkov pre IBV, inžinierske siete, marketing a pod.)</p>

	4.5.2 Výstavba nových bytových domov
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet intervencií pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby</i> <i>Počet žiadateľov o individuálnu bytovú výstavbu</i> <i>Počet novopostavených bytových domov</i> <i>Počet nových bytov</i> <i>Počet obyvateľov v nových bytových domoch</i>
Opatrenie:	4.6 Kultúra
Aktivity (projekty):	4.6.1 Podpora a rozvoj kultúrno – spoločenských podujatí 4.6.2 Organizovanie festivalov s regionálnym až medzinárodným charakterom 4.6.3 Organizovanie kultúrnych podujatí multietnického charakteru 4.6.4 Komplexná rekonštrukcia budovy MsKS – projektová príprava, realizácia (výmena okien, vykurovanie, atď.) 4.6.5 Podpora múzejnej činnosti a ochrana kultúrneho dedičstva 4.6.6 Podpora knižničnej činnosti 4.6.7 Podpora umeleckých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry 4.6.8 Podpora miestnych umelcov, remeselníkov, výrobcov ľudovo-umeleckých predmetov 4.6.9 Vydávanie Kalendára podujatí v meste 4.6.10 Podpora a rozvoj zariadení kultúrnej vybavenosti 4.6.11 Nákup prenosnej javiskovej konštrukcie so zastrešením a osvetľovacou a ozvučovacou technikou (ako majetok mesta) 4.6.12 Revitalizácia a rekonštrukcia miestností a techniky v budove MsKS pre odbornú kultúrnu činnosť (divadelná sála, spoločenská sála, miestnosti pre záujmové umelecké činnosti) 4.6.13 Rekonštrukcia a modernizácia elektrickej siete a svetelnej techniky v budove MsKS
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet kultúrno – spoločenských podujatí</i> <i>Počet účastníkov kultúrno – spoločenských podujatí</i> <i>Počet festivalov s regionálnym charakterom</i> <i>Počet účastníkov festivalov s regionálnym charakterom</i> <i>Počet festivalov s medzinárodným charakterom</i> <i>Počet účastníkov festivalov s medzinárodným charakterom</i> <i>Počet kultúrnych podujatí multietnického charakteru</i> <i>Počet účastníkov podujatí multietnického charakteru</i> <i>Zrekonštruovaná budova MsKS</i> <i>Počet aktivít v oblasti múzejnej činnosti a ochrany kultúrneho dedičstva</i> <i>Počet návštevníkov múzeí</i> <i>Počet čitateľov knižnice</i> <i>Veľkosť knižničného fondu</i> <i>Počet podporených umeleckých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry</i>

	<p>Počet podporených miestnych umelcov, remeselníkov, výrobcov ľudovo-umeleckých predmetov Vydaný Kalendár podujatí v meste Počet spravovaných kultúrnych zariadení Inštalovaná javisková konštrukcia so zastrešením a osvetľovacou a ozvučovacíou technikou Počet rekonštruovaných miestností a techniky v budove MsKS pre odbornú kultúrnu činnosť Stav revitalizácie elektrickej siete v budove MsKS Stav revitalizácie svetelnej techniky v budove MsKS</p>
Opatrenie:	4.7 Šport a voľný čas
Aktivity (projekty):	<p>4.7.1 Podpora a rozvoj športových podujatí 4.7.2 Podpora a rozvoj športových zariadení 4.7.3 Vybudovanie modernej športovej haly (resp. rekonštrukcia existujúcej telocvične – rozšírenie o nové priestory) 4.7.4 Príprava a budovanie ďalších športových zariadení, ako umelá ľadová plocha, skate park, multifunkčné ihrisko a pod. 4.7.5 Vybudovanie kúpaliska a krytej plavárne (rekonštrukcia kotolne – efektívne využívanie tepelného hospodárstva) 4.7.6 Rekonštrukcia tréningového futbalového ihriska (umelý povrch) 4.7.7 Rekonštrukcia turistickej ubytovne 4.7.8 Obnova a rekonštrukcia bývalej budovy fitness</p>
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet športových podujatí Počet účastníkov športových podujatí Počet spravovaných športových zariadení Vybudovaná športová hala (resp. rekonštruovaná existujúca telocvičňa) Počet vybudovaných ďalších športových zariadení Počet užívateľov športových zariadení Vybudované kúpalisko Vybudovaná krytá plaváreň Zrekonštruované tréningové futbalové ihrisko Počet užívateľov zrekonštruovaného tréningového futbalového ihriska Zrekonštruovaná turistická ubytovňa Počet prenocovaní v turistickej ubytovni Zrekonštruovaná bývalá budova fitness</p>
Priorita 5 Partnerstvá	
Opatrenie:	5.1 Lokálne partnerstvá
Aktivity (projekty):	<p>5.1.1 Vytváranie podmienok na činnosť občianskych združení, miestnych organizácií celoslovenských zväzov a ostatných profesijných, záujmových a neziskových organizácií.</p>

	<p>5.1.2 Systematická spolupráca s organizáciami a inštitúciami pôsobiacimi na území mesta</p> <p>5.1.3 Spolupráca s rómskymi mimovládnyimi organizáciami</p> <p>5.1.4 Aktívne a efektívne využívanie štrukturálnych fondov EÚ a ostatných externých zdrojov financovania v oblasti regionálneho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, životného prostredia, verejnej správy, ľudských zdrojov</p>
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Počet činnosť občianskych združení, miestnych organizácií celoslovenských zväzov a ostatných profesijných, záujmových a neziskových organizácií</i></p> <p><i>Počet intervencií pre činnosť občianskych združení, miestnych organizácií celoslovenských zväzov a ostatných profesijných, záujmových a neziskových organizácií</i></p> <p><i>Počet občanov angažujúcich sa v občianskych združeníach, miestnych organizáciách celoslovenských zväzov a ostatných profesijných, záujmových a neziskových organizáciách</i></p> <p><i>Počet stretnutí s organizáciami a inštitúciami pôsobiacimi na území mesta</i></p> <p><i>Počet stretnutí s rómskymi mimovládnyimi organizáciami</i></p> <p><i>Počet intervencií pre rómske mimovládne organizácie</i></p> <p><i>Počet pripravených projektových žiadostí na financovanie zo štrukturálnych fondov EÚ a ostatných externých zdrojov</i></p> <p><i>Počet úspešných projektových žiadostí na financovanie zo štrukturálnych fondov EÚ a ostatných externých zdrojov</i></p>
Opatrenie:	5.2 Partnerstvá na regionálnej úrovni
Aktivity (projekty):	<p>5.2.1 Zlepšenie komunikácie v rámci Spoločného obecného úradu vo Fil'akove</p> <p>5.2.2 Aktívne leaderstvo s UNESCO Novohrad – Nógrád geoparkom, príprava a realizácia projektov</p> <p>5.2.3 Aktívne partnerstvo s ostatnými organizáciami pôsobiacimi v regióne, príprava a realizácia spoločných projektov</p> <p>5.2.4 Rozvíjanie existujúcich partnerstiev v rámci produktov cestovného ruchu, ako Klaster pohraničných hradov, Palóc út a pod.</p> <p>5.2.5 Podpora a rozvoj cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce, príprava a realizácia spoločných projektov</p>
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<p><i>Stav komunikácie v rámci Spoločného obecného úradu vo Fil'akove</i></p> <p><i>Technická a informačná vybavenosť v rámci Spoločného obecného úradu vo Fil'akove</i></p> <p><i>Počet pripravených projektov s UNESCO Novohrad – Nógrád geoparkom</i></p> <p><i>Počet realizovaných projektov s UNESCO Novohrad – Nógrád geoparkom</i></p> <p><i>Počet partnerstiev v regióne</i></p> <p><i>Počet pripravených projektov s partnerstvami v regióne</i></p> <p><i>Počet realizovaných projektov s partnerstvami v regióne</i></p> <p><i>Počet aktivít v rámci produktov cestovného ruchu</i></p>

	<p>Počet podporených aktivít v rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce</p> <p>Počet pripravených projektov v rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce</p> <p>Počet realizovaných projektov v rámci cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce</p>
Opatrenie:	5.3 Moderná samospráva
Aktivity (projekty):	<p>5.3.1 Modernizácia verejnej správy v zmysle reformy verejnej správy ESO</p> <p>5.3.2 Prestavba MsÚ – vytvorenie klientskeho centra, rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ a pod. (vrátane PD)</p> <p>5.3.3 Zjednodušenie a urýchlenie správneho konania</p> <p>5.3.4 Zavádzanie e-služieb pre rôzne skupiny obyvateľstva (podnikatelia a pod.)</p> <p>5.3.5 Skvalitňovanie služieb pre občanov (matrika, obrady, evidencia a pod.)</p> <p>5.3.6 Majetkovo – právne usporiadanie nehnuteľností a pozemkov pod mestskými budovami</p> <p>5.3.7 Vytvorenie podmienok na presťahovanie MsP do budovy ZUŠ</p>
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet realizovaných projektov v rámci reformy verejnej správy ESO</p> <p>Vytvorené klientske centrum na MsÚ</p> <p>Počet klientov klientskeho centra</p> <p>Rekonštruované sociálne zariadenia na MsÚ</p> <p>Počet správnych konaní</p> <p>Počet e-služieb pre rôzne skupiny obyvateľstva (podnikatelia a pod.)</p> <p>Počet služieb pre občanov (matrika, obrady, evidencia a pod.)</p> <p>Počet vysporiadaných nehnuteľností a pozemkov pod mestskými budovami</p> <p>Presťahovaná MsP</p>
Opatrenie:	5.4 Informovanosť a bezpečnosť obyvateľstva
Aktivity (projekty):	<p>5.4.1 Správa informačného portálu (www.filakovo.sk), internetová komunikácia mesta</p> <p>5.4.2 Vydávanie novín Fil'akovské zvesti – Füleki Hírlap s mesačnou periodicitou</p> <p>5.4.3 Údržba a rekonštrukcia mestského rozhlasu</p> <p>5.4.4 Podpora činnosti mestskej polície</p> <p>5.4.5 Rozvoj a údržba kamerového systému</p> <p>5.4.6 Preventívno – výchovná činnosť v oblasti bezpečnosti obyvateľstva</p> <p>5.4.7 Podpora aktivít v oblasti civilnej ochrany</p> <p>5.4.8 Podpora aktivít v oblasti požiarnej ochrany</p>
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet stránok portálu www.filakovo.sk</p> <p>Počet návštevníkov portálu www.filakovo.sk</p> <p>Počet vydaní novín Fil'akovské zvesti – Füleki Hírlap</p> <p>Stav funkčnosti mestského rozhlasu</p> <p>Počet aktivít mestskej polície</p> <p>Stav funkčnosti kamerového systému</p>

	<p>Počet kamier kamerového systému Počet priestupkov Počet trestných činov Počet aktivít v oblasti bezpečnosti obyvateľstva Počet aktivít v oblasti civilnej ochrany Počet aktivít v oblasti požiarnej ochrany</p>
--	---

III. prioritná oblasť - environmentálna

Priorita 6 Životné prostredie

Opatrenie:	6.1 Verejné priestranstvá a zeleň
Aktivity (projekty):	<p>6.1.1 Systematická starostlivosť o verejné priestranstvá a zeleň (Verejnoprospešné služby mesta) 6.1.2 Vybudovanie Kamenného parku 6.1.3 Rekonštrukcia námestia pred kostolom – Koháryho námestie 6.1.4 Riešenie centra mesta pod hradom (budovy, doprava, parkovanie a pod.) 6.1.5 Správa trhových miest, vybudovanie mestskej tržnice 6.1.6 Budovanie detských ihrísk 6.1.7 Systematické riešenie zelene na sídliskách "Zelené Fil'akovo - zelená infraštruktúra na sídliskách" IBV Západ – zeleň 6.1.8 Správa cintorína, rozšírenie kapacity cintorína 6.1.9 Údržba mestského informačného systému 6.1.10 Podpora prevádzky mini ZOO 6.1.11 Menšie obecné služby – údržba verejných priestranstiev 6.1.12 Správa a údržba verejného osvetlenia 6.1.13 Revitalizácia mestského parku II. etapa</p>
Merateľné ukazovatele:	<p>Počet zrevitalizovaných verejných priestranstiev Plocha zrevitalizovaných verejných priestranstiev Plocha udržiavanej zelene Vybudovaný Kamenný park Počet intervencií za zlepšenie situácie v centre mesta Počet trhových miest Vybudovaná mestská tržnica Počet detských ihrísk Plocha novovytvorenej zelene na sídliskách Plocha cintorína Počet prvkov mestského informačného systému Počet zvierat v miniZOO Počet zamestnaných v rámci menších obecných služieb Počet prvkov verejného osvetlenia Plocha revitalizovaného mestského parku</p>
Opatrenie:	6.2 Zmeny klímy
Aktivity (projekty):	<p>6.2.1 Nevyhnutné opatrenia pred povodňami v meste 6.2.2 Realizácia protipovodňových opatrení – Kalajova dolina a potok pri Beneške (suchý polder, vsakovacie pásy, ...)</p>

	6.2.3 Zadržiavanie vody v krajine - záplavové územie Belinský potok (vodná nádrž na Čamovskom potoku) 6.2.4 Ekonomické využitie 3 minerálnych prameňov
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Počet protipovodňových opatrení Rozloha riešená protipovodňovými opatreniami Vytvorené protipovodňové opatrenia v Kalajovej doline Vytvorené protipovodňové opatrenia na potoku Pri Beneške Počet zrevitalizovaných a ekonomicky využitých minerálnych prameňov</i>
Opatrenie:	6.3 Nakladanie s odpadmi
Aktivity (projekty):	6.3.1 Podpora efektívneho nakladania s komunálnym odpadom 6.3.2 Podpora separovania tuhého komunálneho odpadu 6.3.3 Vybudovanie skládky inertného odpadu 6.3.4 Zlepšenie nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom 6.3.5 Podpora domáceho kompostovania BRO 6.3.6 Vybudovanie kompostárne
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Množstvo komunálneho odpadu za rok (tony) Množstvo vyseparovaného komunálneho odpadu (tony) Vybudovaná skládka inertného odpadu Vybudovaná kompostáreň Množstvo spracovaného BRO (tony) Počet obyvateľov zapojených do domáceho kompostovania BRO</i>
Opatrenie:	6.4 Environmentálne povedomie
Aktivity (projekty):	6.4.1 Vybudovanie environmentálneho centra vo Fil'akove 6.4.2 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v oblasti nakladania s odpadmi – separovanie, biologicky rozložiteľný odpad a pod. 6.4.3 Podpora programov v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania
<i>Merateľné ukazovatele:</i>	<i>Vybudované environmentálne centrum Počet aktivít na zvyšovanie environmentálneho povedomia verejnosti Množstvo vyseparovaného odpadu Počet aktivít v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania</i>

ČASŤ D – REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie Programu rozvoja mesta Fil'akovo, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta na základe ustanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu.

D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRM

Riadiacim (rozhodujúcim) orgánom pre Program rozvoja mesta Fil'akovo na roky 2015 - 2023 je Mesto Fil'akovo zastúpené primátorom mesta Mgr. Attila Agócs, PhD. a najvyšším orgánom mesta – mestským zastupiteľstvom.

Funkcie riadiaceho orgánu:

- zabezpečiť, aby činnosti súvisiace s financovaním boli v súlade s kritériami PRM a aby počas celého obdobia realizácie boli v súlade s platnými národnými predpismi a predpismi EÚ;
- overenie dodávky spolufinancovaných tovarov a služieb a overenie, že výdavky deklarované prijímateľmi na činnosti, boli skutočne vynaložené a sú v súlade s národnými predpismi a s predpismi EÚ;
- zabezpečiť systém na evidenciu a uchovávanie účtovných záznamov o každej operácii v rámci PRM v elektronickej podobe a zabezpečenie zberu údajov o realizácii, ktoré sú potrebné na finančné riadenie, monitorovanie, overovania, audity, kontroly a hodnotenie;
- zabezpečiť, aby prijímatelia a iné orgány zapojené do realizácie operácií viedli buď samostatný účtovný systém alebo vhodné kódové označenie účtov pre všetky transakcie súvisiace s operáciou tak, aby boli v súlade s národnými účtovnými pravidlami;
- zabezpečiť, aby sa hodnotenia PRM vykonávali v súlade s platnými predpismi;
- stanoviť postupy, aby sa všetky dokumenty týkajúce sa výdavkov, auditov a kontrol uchovávali v súlade s požiadavkami platných predpisov;
- usmerňovať práce monitorovacieho výboru a poskytovanie dokumentov požadovaných na umožnenie kvalitnej realizácie PRM;
- stanoviť zjednodušený spôsob zverejnenia príslušnej správy (letáky, médiá, tlač);
- zabezpečiť spôsob financovania riadiacej, monitorovacej a administratívnej činnosti PRM.

Monitorovacím orgánom pre prípravu a realizáciu aktivít a opatrení PRM je **Výbor (pracovná skupina) pre dohľad nad PRM** (ďalej Výbor), ktorého členmi sú vybraní partneri a investori projektov, vykonávatelia aktivít, interní a externí odborníci (vybraní zástupcovia samosprávy, zástupcovia rozhodujúcich podnikateľských subjektov obce, zástupcovia občianskeho sektoru, jednotlivcov z radov obyvateľov obce, prizvaní odborníci z externého prostredia). Výbor bude pracovať v zložení: prednosta MsÚ, vedúci oddelení, riaditelia príspevkových organizácií mesta, vedúci referátu stratégie a rozvoja.

Výbor určí spomedzi seba tzv. koordinátora, ktorý bude organizačne zabezpečovať činnosť Výboru, ako aj dohliadať na dodržiavanie harmonogramu realizácie PRM.

Výbor bude vykonávať nasledovné činnosti:

- zabezpečovať súlad rozvojových zámerov obce s prioritami a opatreniami PRM;
- zostavovať spôsob hodnotenia podľa ukazovateľov programu (zodpovednosť a metodika);
- zabezpečovať prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov;
- stanoviť spôsob monitoringu a koordinácie spoločných rozvojových projektov (zodpovednosť a harmonogram);
- spracovávať hodnotiacej monitorovacej správy za každý kalendárny rok (každoročne v termíne do 31.5. nasledujúceho roku);
- zabezpečovať informovanosť mestského zastupiteľstva o činnosti výboru;
- zabezpečovať informovanosť partnerov o plnení stratégie;
- zabezpečovať informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení;
- pripravovať návrhy na aktualizáciu stratégie;
- raz za dva roky zabezpečiť zostavenie prehľadu finančných zdrojov na financovanie a kofinancovanie spoločných rozvojových projektov;
- podľa potreby spracovávať čiastkové akčné plány realizácie PRM.

Ďalšími partnermi pri realizácii PRM budú realizátori projektov a užívatelia jednotlivých opatrení.

Koordináciu realizácie programu rozvoja mesta bude vykonávať Mestský úrad prostredníctvom odborného útvaru MsÚ zodpovedného za rozvoj mesta.

Aktualizácia PRM sa vykonáva podľa potreby a z viacerých príčin:

- zmena legislatívy (národnej, resp. EÚ);
- zmena existujúcich programových dokumentov vyššej úrovne - PHSR samosprávneho kraja, ÚPN samosprávneho kraja, operačné programy EÚ (v prípade ich zmeny je potrebné analyzovať a dopracovať zosúladenie PRM obce s uvedenými programami);
- vytvorenie nového dokumentu vyššej úrovne ako je napríklad Integrovaná stratégia rozvoja územia a potreba harmonizácie obecných programov s týmto dokumentom;
- zásadnejšia zmena podmienok na miestnej úrovni (obec, mikroregión), ako napr. neplánovaná ponuka významného investora, živelná pohroma a pod.

Každá aktualizácia PRM je schvaľovaná mestským zastupiteľstvom.

D.2 Komunikačná stratégia PRM

Komunikačnú stratégiu je potrebné zamerať tak na internú, ako aj na externú komunikáciu. Jej hlavným cieľom je získať zainteresované skupiny pre realizáciu PRM.

Program rozvoja mesta bude po schválení v zastupiteľstve mesta Fil'akovo zverejnený tlačenou formou letáka resp. v miestnej tlači. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je aj vhodná forma komunikácie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnej prezentácie možností uplatnenia PRM, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu. Zastupiteľstvo mesta zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

Na informovanie verejnosti sú najvhodnejšie nasledovné metódy:

Tlačené materiály: letáky rozdávané na verejných podujatiach; informačné formuláre, tabuľky údajov, infografika; brožúra s dotazníkovou kartičkou na zadnej strane, ktorú je možné odoslať; technické správy /napríklad EIA/; internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms.

Využitie existujúcich médií: zverejňovanie informácií v miestnej tlači; novinové články a príspevky členov pracovných skupín; vyjadrenia expertov; vystúpenia v obecnom rozhlase.

Stretnutia: využitie odborníkov vyškolených v metódach zapájania verejnosti; využitie nezávislého moderátora/facilitátora.

Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu: využitie odborníkov vyškolených v metódach zapájania verejnosti; využitie nezávislého moderátora/facilitátora.

Na získavanie názorov verejnosti sú najvhodnejšie nasledovné metódy:

Stretnutia: ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť); verejné stretnutia; verejné semináre; verejné vypočutie (s odbornou skupinou); využitie miestnych ľudí na získavanie názorov.

Rozhovory a prieskumy: dotazník pre záujmové skupiny.

Poradné skupiny: miestne poradné skupiny.

Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu: využitie nezávislého moderátora/facilitátora; nezávislí experti poskytujúci poradenské služby.

Iné aktivity: vzdelávacie programy na vybrané témy (kľúčové, kritické); spracovanie a vyhodnotenie prípadových štúdií.

Na zohľadnenie názorov verejnosti sú najvhodnejšie nasledovné metódy:

Stretnutia: brainstormingové stretnutia s verejnosťou.

Poradné skupiny: odborné poradné skupiny; pracovné skupiny.

Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu: brainstorming, nezávislí experti poskytujúci poradenské služby; rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora, rokovanie za prítomnosti moderátora/facilitátora.

D.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Monitoring a hodnotenie PRM má na starosti Výbor pre dohľad nad PRM, úlohy a povinnosti ktorého sú opísané v časti D.1.

Monitorovanie PRM

sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, hodnotia stav implementácie PRM a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a finančnému plánu. Monitorovanie poskytne informácie o realizácii

aktivít a projektov aj formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PRM.

Monitoring akčného plánu sa vykonáva raz ročne – Výbor získa a spracuje pripomienky mestského úradu, poslancov a verejnosti, zvyčajne do leta, v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok.

Rozsah a hĺbka monitorovania a zásahov Výboru do PRM závisí od charakteru zmien a zásahov. Menšie zmeny a zásahy do PRM - zvyčajne na úrovni opatrení (napríklad zmena rozpočtového balíka, rozšírenie opatrení) – navrhuje a pripravuje Výbor samostatne, buď na základe vlastných zistení alebo podnetov od obyvateľov obce, zastupiteľstva a pod. Nerealizuje zásahy do PRM na úrovni cieľov a priorít. Zásahy vážnejšieho rozsahu, ktoré sa dotknú celkovej štruktúry PRM, cieľov a priorít je potrebné odkonzultovať s externým metodickým expertom, ktorý navrhne konkrétny postup. Obvykle sa každá zásadnejšia a komplexnejšia zmena PRM realizuje formou skráteného postupu, aký prebehol pri samotnom spracovaní a so zapojením verejnosti.

Monitorovacie ukazovatele procesu implementácie PRM:

- vytvorenie Výboru (pracovnej skupiny) pre dohľad nad PRM,
- počet stretnutí pracovnej skupiny,
- počet správ o implementácii PRM,
- spracovanie monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé opatrenia,
- počet informačných aktivít a realizácii programu,
- úroveň a početnosť zberu informácií v teréne.

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja mesta – návrh:

- počet pripravených investičných aktivít v meste,
- počet zrealizovaných investičných aktivít v meste,
- objem zrealizovaných investičných aktivít,
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov,
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov,
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja,
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v meste,
- počet a rozsah poskytovaných služieb v meste,
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v meste,
- miera zvýšenia návštevnosti meste,
- miera zviditeľnenia sa mesta v regióne, v SR a EÚ,
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít,
- miera skvalitnenia života občanov v meste.

Zmyslom **procesu hodnotenia** je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na územie mesta a bude podkladom pre aktualizáciu PRM zohľadňujúc prebiehajúce zmeny.

Hodnotenie PRM sa bude realizovať uprostred obdobia realizácie a po jeho ukončení. Uprostred obdobia realizácie PRM sa za spolupráce externého experta zrealizuje väčšia (hĺbková) analýza aktuálnosti PRM (strategické hodnotenie). Je to potrebné z dôvodu výrazných zmien v sociálno – ekonomickej situácii, ktoré je len ťažké odhadnúť pri tvorbe PRM. Z analýzy vyplynie, či je potrebná väčšia alebo menšia aktualizácia PRM.

V prípade potreby hodnotenie PRM bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Výstupom obidvoch procesov budú monitorovacia správa a hodnotiacia správa vrátane záverov a odporúčaní na ďalšie obdobie, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach Výboru (pracovnej skupiny). Monitorovacie a hodnotiace správy bude vyhotovovať odborný útvar MsÚ zodpovedný za rozvoj mesta. Správy budú prerokované v riadiacich štruktúrach MsÚ a v komisiách MsZ.

Tabuľka č. 10: Plán monitorovania a hodnotenia PRM na programové obdobie 2015 - 2023		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Monitorovanie realizácie PRM	2016	každoročne, zber podkladov k 31.12 každoročne vypracovanie monitorovacej správy k 31.3 každoročne podanie správy na MsZ k 31.7 každoročne
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2018	podľa rozhodnutia mesta/koordinátora PRM a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PRM		téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Mimoriadne hodnotenie		pri značnom odklone od stanovených cieľov a dol'ahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PRM
Hodnotenie celého PRM	2024	na základe rozhodnutia primátora, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov výstupom je hodnotiacia správa

Tabuľka č. 11: Monitorovacia správa - vzor									
Úroveň prvku stratégie	Opis prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Ukazovateľ výstupu	Ukazovateľ			Rozpočet mesta	Externé zdroje	Realizácia aktivít od do a plán na obdobie od do
				počiatočná hodnota	plánovaná hodnota	skutočná hodnota			
Cieľ									
Opatrenie									
Priorita č.									

D.4 Akčný plán na roky 2015 - 2017

Akčný plán obsahuje zoznam aktivít a projektov na najbližšie dva až tri roky, ktoré prispievajú k realizácii jednotlivých opatrení a cieľov. Aktivity sú zoradené podľa obdobia, kedy sa majú realizovať.

Všetky procesy spojené s realizáciou akčného plánu sa prispôbia časovému harmonogramu ďalších rozhodovacích procesov prebiehajúcich v samospráve (príprava rozpočtu, príprava realizačných plánov komisií apod.). Akčný plán by mal byť zosúladený s rozpočtom mesta a v jeho zmysle by mal byť každoročne aktualizovaný, resp. návrh rozpočtu mesta by mal vychádzať z akčného plánu PRM. Zároveň je úlohou vedenia mesta zainteresovať a motivovať pracovníkov mesta ako aj partnerov na plnení cieľov PRM.

Merateľné ukazovatele uvedené v akčnom pláne slúžia na meranie výstupov, výsledkov a dopadov jednotlivých aktivít.

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Tabuľka č. 12: Akčný plán na roky 2015 - 2017

I. prioritná oblasť - hospodárska								
Č. akt.	Opatrenie / aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný / partner	Financovanie	EUR	Ukazovateľ výstupu	Východisková hodnota	Plánovaná hodnota
PRIORITA 1 Ekonomický rozvoj								
Opatrenie 1.2 Malé a stredné podnikanie								
1.2.2 6.1	Aktivačná činnosť formou menších obecných služieb pre obec - MOS	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec	5 550,00	Počet UoZ Počet aktivít zameraných na podporu zamestnanosti	-	295
1.2.2 6.1	Aktivačná činnosť - AČ	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec	18 927,00	Počet UoZ Počet aktivít zameraných na podporu zamestnanosti	-	50
1.2.2 6.2.1	Podpora zamestnávania UoZ - pre subjekty nevykonávajúce hospodársku činnosť - Ochrana pred povodňami, § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z.z.	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec	46 152,90	Počet UoZ Počet aktivít zameraných na podporu zamestnanosti	-	10
Opatrenie 1.3 Rozvoj cestovného ruchu								
1.3.2	Novohradské turisticko - informačné centrum	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	19 450,00	Počet poskytnutých služieb NTIC Počet sprievodcovských aktivít Počet turistických programových balíkov	0	4 4 4
1.3.4	Fil'akovský hrad, č. ÚZPF 440/1-22-systematický prístup k ochrane NKP	2015	Mesto Fil'akovo	Program: 1. Obnovme si svoj dom, Podprogram: 1.1. Obnova kultúrnych pamiatok	5 422,00	Prípravná dokumentácia	0	2
1.3.6	Propagácia a prezentácia mesta	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 530,00	Počet propagačných a marketingových aktivít	0	1
1.3.2	Novohradské turisticko - informačné centrum	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	19 840,00	Počet poskytnutých služieb NTIC Počet sprievodcovských aktivít Počet turistických programových balíkov	0	5 4 5
1.3.4	"Záchrana Fil'akovského hradu"	2016	Mesto Fil'akovo	MK SR, Obnovme si svoj dom 1.4	29 000,00	Počet nezamestnaných zapojených do záchranu NKP	0	10

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

1.3.4 1.3.10	Hrad HU-SK - PD 1) Chodník od oporného múru do nádvorja hradu 2) Strecha delovej bašty - prepracovanie PD 3) Oprava PD Vinný dom 4) Veža mestského opevnenia	2016	Mesto Fil'akovo	HU - SK	4 500,00	Počet paré PD Stav rekonštrukcie Fil'akovského hradu	0	4
1.3.4 1.3.10	Sprístupnenie a zveľadenie stredovekého hradu	2016	Mesto Fil'akovo	HU - SK	1 130 000,00	Počet návštevníkov Fil'akovského hradu Stav rekonštrukcie Fil'akovského hradu	0	23 000 60%
1.3.4 1.3.10 2.1.3 6.1	Geodetické zameranie (pre viacero projektov)	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	5 000,00	Počet vypracovanej dokumentácie	0	3
1.3.6	Propagácia a prezentácia mesta	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 560,00	Počet propagačných a marketingových aktivít	0	1
1.3.2	Novohradské turisticko - informačné centrum	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	20 240,00	Počet poskytnutých služieb NTIC Počet sprievodcovských aktivít Počet turistických programových balíkov	0	6 6 6
1.3.4	NKP Hrad Fil'akovo - obnova strešnej krytiny na Veže delovej (Bebekova bašta)	2017	Mesto Fil'akovo	MK SR? Obnovme si svoj dom 1.1	35 983,00	Obnovená plocha strechy Stav rekonštrukcie Fil'akovského hradu	0	300 m2 60%
1.3.6	Propagácia a prezentácia mesta	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 590,00	Počet propagačných a marketingových aktivít	0	1
Opatrenie 1.4 Kreatívny priemysel								
1.4.1	"Zvýšenie zamestnanosti v kreatívnom priemysle na území mesta Fil'akovo"	2. Q 2016	Mesto Fil'akovo MVO	OP IROP 3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch 3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti v kultúrnom a kreatívnom priemysle	200 000,00	Počet podporených aktivít v kreatívnom priemysle Počet pracovných miest v kreatívnom priemysle	0	1 3
PRIORITA 2 Základná infraštruktúra								
Opatrenie 2.1 Dopravná infraštruktúra								
2.1.1	Miestne komunikácie a verejné priestranstvá	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	65 920,00	Počet km rekonštruovaných mestských komunikácií Počet km novovybudovaných mestských komunikácií Počet km chodníkov	0	705m 0 100m
2.1.1	Vybudovanie chodníka na ul. Mlynská (Dometic - Urbánka, celk. Dĺžka 388 m + 143 m = 531 m)	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	40 000,00	Dĺžka vybudovanej komunikácie (chodníka)	0	531m

Program rozvoja mesta Fiľakovo 2015 - 2023

2.1.1	Rekonštrukcia miestnych komunikácií Podhradia časť Továrenská a časť baštová, II. časť Podhradská a parkovisko pod hradom	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo Program cezhraničnej spolupráce SK-HU, PA1 - Príroda a kultúra	250 000,00	Dĺžka zrekonštruovanej komunikácie Plocha parkovísk a odstavných plôch	0	230m m ²
2.1.1	Rekonštrukcia ul. Jilemnického	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo Úrad vlády SR - USVRK	25 554,00	Dĺžka zrekonštruovanej komunikácie	0	120m
2.1.1	Výmena živičného krytu na ul. Tulipánová	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	53 300,00	Dĺžka zrekonštruovanej komunikácie	0	391m
2.1.1	Výmena živičného krytu na ul. Parková	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	37 290,00	Dĺžka zrekonštruovanej komunikácie	0	200m
2.1.1	Výmena živičného krytu na ul. Tichá	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	10 000,00	Dĺžka zrekonštruovanej komunikácie	0	129m
2.1.1	Rekonštrukcia chodníka na ul. Malá (prepoj Trhová a Rázusová, plocha 30m ²)	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	650,00	Plocha vybudovaného chodníka	0	30m ²
2.1.1	Rekonštrukcia chodníka pred MsÚ, plocha 152 m ²	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	4 500,00	Plocha vybudovaného chodníka	0	152m ²
2.1.1	Vybudovanie chodníka vedľa požiarnej zbrojnice, dĺžka 24m * 1,5m = 36m ²	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	750,00	Plocha vybudovaného chodníka	0	36m ²
2.1.1	Projektová dokumentácia na chodník Mlynská	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	1 600,00	Počet paré PD	0	4
2.1.1	Projektová dokumentácia na ul. Podhradská	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	6 800,00	Počet paré PD	0	4
2.1.3	Vybudovanie (rekonštrukcia) parkoviska	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	8 000,00	Plocha parkovísk a odstavných plôch	0	1000m ²
2.1.1	Miestne komunikácie a verejné priestranstvá	2017	Mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	68 580,00	Počet km rekonštruovaných mestských komunikácií Počet km novovybudovaných mestských komunikácií Počet km chodníkov	0	858m 0 200m
Opatrenie 2.5 Informačná infraštruktúra								
2.5.3	Vypracovanie ÚP zóny Fiľakovo - zmluva podpísaná, bude dokončený projekt začiatkom roku 2016	2016	mesto Fiľakovo	Programový rozpočet mesta Fiľakovo	7 500,00	Počet vypracovanej ÚPD	0	1
Opatrenie 2.6 Nemotorová doprava								
2.6.2	PD "Cyklotrasy Novohrad-Nógrád geoparku"	2017	Z.p.o. Geopark Novohrad - Nógrád (28 obcí), Euroregión Neogradiensis a Mesto Fiľakovo	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky Euroregionálne aktivity	30 000,00	Počet vypracovanej PD	0	1

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

II. prioritná oblasť – sociálno - spoločenská								
Č. akt.	Opatrenie / aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný / partner	Financovanie	EUR	Ukazovateľ výstupu	Východisková hodnota	Plánovaná hodnota
PRIORITA 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje								
Opatrenie 3.1 Infraštruktúra vzdelávania								
3.1.1	Odstránenie havarijného stavu strechy telocvične ZŠ Farská lúka, Fil'akovo	2015	Mesto Fil'akovo	Výnos MF SR §2 písm. a) riešenie havarijnej situácie na majetku obce	10 526,32	Plocha opravenej strechy	0	718,16m ²
3.1.2	Efektivita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou - v škole 21. storočia: ZŠ s VJM - ul. Mládežnícka č. 7, Fil'akovo	2015	Mesto Fil'akovo	MPSVaR SR ROP-1.1-2014/01	547 914,29	Výmera zateplenej plochy Priemerné zníženie energetickej náročnosti	0	2300,48m ² 31,40%
3.1.1	Projektová dokumentácia - Nadstavba MŠ Daxnerova - zvýšenie kapacity MŠ ZRN 80.000€	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 950,00	Počet paré PD	0	4
3.1.1	Nadstavba MŠ Daxnerova - zvýšenie kapacity MŠ	2016	mesto Fil'akovo	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR Rozvoj infraštruktúry vzdelávania, rozšírenie kapacity MŠ	60 900,00	Vytvorenie novej triedy	0	1
3.1.1	Výmena okien na budove MŠ Daxnerova - fasáda, blok A, Pohľad č.1, 8, - zo strany detského ihriska a uličná fasáda	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	24 000,00	Počet vymenených okien	0	13
3.1.1	Zníženie energetickej náročnosti objektu MŠ, Daxnerova - BLOK B	2016	mesto Fil'akovo	Environmentálny fond Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zatepľovania, Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zatepľovania, číslo: L1	175 046,53	Merná úspora energií na m ² podlahovej plochy	0	106,69 kWh/rok/m ²
3.1.1	Projektová dokumentácia - MŠ Štúrova, ZRN 450.000€	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	10 500,00	Počet paré PD	0	4
3.1.2	"Efektivita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou" - II.etapa	2016	Mesto Fil'akovo	OP IROP: 2. Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	140 000,00	Zrekonštruovaná plocha budovy „P“ ZŠ Nové činnosti	0	104m ² 2
3.1.3	Zmena budovy DÚ na ZUŠ	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	60 534,00	Počet upravených miestností	0	5

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

3.1.1	Zateplenie fasády a výmena výplní otvorov materskej školy na ulici Daxnerovej vo Fil'akove, BLOK A	2017	mesto Fil'akovo	Environmentálny fond Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, číslo: L1	173 783,90	Plocha zateplenej fasády Počet vymenených okien	0	80m2 18
3.1.1	"Rekonštrukcia, modernizácia a prístavba MŠ na ulici Štúrovej"	2017	Mesto Fil'akovo	OP IROP: 2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším VS, 2.2.1 Zvyš. hrubej zaškolenosti detí MŠ; OPLZ - PO6-SC612_2015_1b	450 000,00	Zateplená plocha budovy, Zrekonštruované miestnosti, nové triedy	0	870m2 6 2
Opatrenie 3.2 Kvalita vzdelávania								
3.2.1	Podpora školskej dochádzky	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	46 650,00	Počet dochádzajúcich detí z obcí Počet uzavretých dohôd o školských obvodoch	0	359 18
3.2.1	Podpora školskej dochádzky	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	47 580,00	Počet dochádzajúcich detí z obcí Počet uzavretých dohôd o školských obvodoch	0	359 18
3.2.1	Podpora školskej dochádzky	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	48 530,00	Počet dochádzajúcich detí z obcí Počet uzavretých dohôd o školských obvodoch	0	359 18
Opatrenie 3.3 Celoživotné vzdelávanie								
3.3.2	Záujmové vzdelávanie	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	446 800,00	Celkový počet žiakov ZUŠ Celkový počet žiakov v CVČ Počet žiakov v jednotlivých záujm. útvaroch (ZÚ) Počet podujatí, na ktorých sa zúčastnili členovia ZÚ Celkový počet žiakov v ŠKD	0	305 160 Priemer 15 75 395
3.3.2	Neformálne vzdelávanie pre deti a mládež	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	38 800,00	Počet existujúcich záujmových krúžkov na školách a CVČ % podiel školopovinných detí v krúžkoch využívajúcich vzdelávacie poukazy zo všetkých detí	0	80 11 92
3.3.2	Záujmové vzdelávanie	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	455 740,00	Celkový počet žiakov ZUŠ Celkový počet žiakov v CVČ Počet žiakov v jednotlivých záujm. útvaroch (ZÚ) Počet podujatí, na ktorých sa zúčastnili členovia ZÚ Celkový počet žiakov v ŠKD	0	305 165 Priemer 15 78 395

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 - 2023

3.3.2	Neformálne vzdelávanie pre deti a mládež	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	39 580,00	Počet existujúcich záujmových krúžkov na školách a CVČ % podiel školopovinných detí v krúžkoch využívajúcich vzdelávacie poukazy zo všetkých detí	0	80 12 92
3.3.2	Záujmové vzdelávanie	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	464 850,00	Celkový počet žiakov ZUŠ Celkový počet žiakov v CVČ Počet žiakov v jednotlivých záujm. útvaroch (ZÚ) Počet podujatí, na ktorých sa zúčastnili členovia ZÚ Celkový počet žiakov v ŠKD	0	305 166 Priemer 15 78 395
3.3.2	Neformálne vzdelávanie pre deti a mládež	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	40 370,00	Počet existujúcich záujmových krúžkov na školách a CVČ % podiel školopovinných detí v krúžkoch využívajúcich vzdelávacie poukazy zo všetkých detí	0	80 13 92
Opatrenie 3.5 Ľudské zdroje								
3.5.1	Vzdelávanie zamestnancov mesta	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 800,00	Počet externých školení a odborných seminárov na 1 zamestnanca na rok	0	1
3.5.1 5.3.1	Modernizácia a vzdelávanie verejnej správy	2016	Mesto Fil'akovo	OP Ľudské zdroje	100 000,00	Zlepšenie kvality poskytovaných služieb	0	40%
3.5.1	Vzdelávanie zamestnancov mesta	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 840,00	Počet externých školení a odborných seminárov na 1 zamestnanca na rok	0	1
3.5.1	Vzdelávanie zamestnancov mesta	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 870,00	Počet externých školení a odborných seminárov na 1 zamestnanca na rok	0	1
PRIORITA 4 Kvalita života								
Opatrenie 4.1 Sociálna starostlivosť								
4.1.3 4.1.4	Denné centrum	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 340,00	Počet členov klubu dôchodcov	0	65
4.1.4	Opatrovateľská služba	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	50 700,00	Poukázanie príspevku na sociálne služby poskytované neziskovou organizáciou	-	mesačne
4.1.3 4.1.4	Denné centrum	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 410,00	Počet členov klubu dôchodcov	0	67

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

4.1.4	"Zriadenie sociálnej služby pre seniorov - denný stacionár vo Fil'akove"	2016	Mesto Fil'akovo Nezábudka n.o.	OP IROP: 2. Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania SS z v rámci deinštitucionalizácie	260 000,00	Počet osôb (seniorov) Počet vytvorených miestností	0	10 3
4.1.4	Opatrovateľská služba	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	51 710,00	Poukázanie príspevku na sociálne služby poskytované neziskovou organizáciou	-	mesačne
4.1.3 4.1.4	Denné centrum	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 470,00	Počet členov klubu dôchodcov	0	70
4.1.4	Opatrovateľská služba	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	52 750,00	Poukázanie príspevku na sociálne služby poskytované neziskovou organizáciou	-	mesačne
Opatrenie 4.4 Marginalizovaná rómska komunita								
4.4.3	Terénna sociálna práca	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	64 060,00	Počet osídlení MR, ktorých sú realizované aktivity komunitného charakteru Počet osôb cieľovej skupiny zapojených do podporeného projektu Počet osôb, ktoré využili služby sociálnych pracovníkov a ich asistentov, zamerané na SPK Počet sociálnych pracovníkov a ich asistentov zameraných na SPK	0 0 0 0	1 2200 2200 8
4.4.1	Národný projekt Komunitné centrá	2015	Mesto Fil'akovo	Implementácia agentúra pre OP ZaSI NP KC	náklady neboli zadefinované	fungovanie a chod centra 5 zamestnancov	0	5
4.4.4	Občianske hliadky v prostredí MRK vo Fil'akove	2015	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (RO: Implementačná agentúra pre OP ZaSI) OP ZaSI - FSR - 2012/2.1/02	81 608,92	Počet osôb občianskej hliadky	0	6
4.4.4	Občianska hliadka - MRK	2016	Mesto Fil'akovo	OP Ludské zdroje	60 000,00	Počet osôb občianskej hliadky	0	4
4.4.3	Terénna sociálna práca	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	65 340,00	Počet osídlení MR, ktorých sú realizované aktivity komunitného charakteru Počet osôb cieľovej skupiny zapojených do podporeného projektu Počet osôb, ktoré využili služby sociálnych pracovníkov a ich asistentov, zamerané na SPK Počet sociálnych pracovníkov a ich asistentov zameraných na SPK	0 0 0 0	1 2200 2200 8

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

4.4.3	Terénna sociálna práca	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	66 650,00	Počet osídlení MR, ktorých sú realizované aktivity komunitného charakteru Počet osôb cieľovej skupiny zapojených do podporeného projektu Počet osôb, ktoré využili služby sociálnych pracovníkov a ich asistentov, zamerané na SPK Počet sociálnych pracovníkov a ich asistentov zameraných na SPK	0 0 0 0	1 2200 2200 8
4.4.1	Komunitné centrum Fil'akovo	2017	Mesto Fil'akovo	OP Ľudské zdroje	200 000,00	Fungovanie a chod centra	0	5
Opatrenie 4.5 Bývanie								
4.5.2 4.4.5	Výstavba nájomných bytov pre marginalizované komunity v meste Fil'akovo	2015	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPaRV SR) Regionálny operačný program, 4 Regenerácia sídiel, 4.1 b Podpora infraštruktúry bývania - Výstavba nájomných bytov pre marginalizované komunity / ROP-4.1b-2013/01	633 600,00	Postavené bytové jednotky	0	12
4.5.2	Výstavba bytových domov rodinného typu vrátane inžinierskych sietí a parkovania	2017	Mesto Fil'akovo	Štátny fond rozvoja bývania	1 115 000,00	Postavený bytový dom	0	2
Opatrenie 4.6 Kultúra								
4.6.1	Hostovanie Divadla Thália Színház	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.2 aktivity divadiel a ľudovomeleckých súborov a aktivity kultúrnych inštitúcií a cirkevných inštitúcií	1 300,00	Počet vystúpení	0	1
4.6.1	XXV.Palócke dni - trojdňový multitematický národnostný kultúrny festival	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.3 Podpora kultúrnych aktivít a umeleckej tvorby	4 230,00	Počet účinkujúcich skupín	0	18
4.6.1	III. Jesenný medzinárodný divadelný festival vo Fil'akove	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.3 Podpora kultúrnych aktivít a umeleckej tvorby	2 350,00	Počet účinkujúcich skupín	0	6
4.6.1	Hudba: náš spoločný jazyk - Közös nyelvünk: a zene	2015	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 3.1 podpora vzájomného porozumenia a zblížovania medzi národnostnými skupinami, medzi národnostnou väčšinou a menšinami, ako aj medzi národnostnými menšinami navzájom	1 560,00	Počet účinkujúcich skupín	0	2

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 - 2023

4.6.5 4.6.11	Činnosť múzea	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	88 290,00	Počet návštevníkov	0	2200
4.6.6	Knižnica	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	41 300,00	Počet návštevníkov	0	3900
4.6.7 4.6.8 4.6.10	Podpora OZ - kultúrne aktivity	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	8 350,00	Počet podporených žiadateľov za rok	0	25
4.6.1 4.6.2 4.6.3 4.6.10 4.6.12	Činnosť MsKS	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	71 010,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	-	mesačne
4.6.4	Vypracovanie projektovej dokumentácie na komplexnú rekonštrukciu budovy MsKS, RN 1.500.000 €	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	25 600,00	Vypracované paré PD	0	4
4.6.4	"Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MsKS"	2016	Mesto Fil'akovo	Environmentálny fond	650 000,00	Zateplená plocha Vymenené výplňové konštrukcie	0	750m2 50 ks
4.6.5 4.6.11	Činnosť múzea	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	90 060,00	Počet návštevníkov	0	2200
4.6.6	Knižnica	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	42 130,00	Počet návštevníkov	0	3900
4.6.7 4.6.8 4.6.10	Podpora OZ - kultúrne aktivity	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	8 520,00	Počet podporených žiadateľov za rok	0	27
4.6.1 4.6.2 4.6.3 4.6.10 4.6.12	Činnosť MsKS	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	72 430,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	-	mesačne
4.6.1	Hudobno-divadelný festival "+1 pieseň" - "+ 1 dal" színházi-zenei fesztivál	2017	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.3 Podpora kultúrnych aktivít a umeleckej tvorby	8 854,00	Počet účinkujúcich skupín	0	7
4.6.4	Výmena okien na viacúčelovom objekte - Mestské kultúrne stredisko vo Fil'akove, Námestie slobody č. 767/30	2017	Mesto Fil'akovo	Environmentálny fond Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, číslo: L1	111 253,06	Vymenené výplňové konštrukcie	0	50 ks
4.6.5 4.6.11	Činnosť múzea	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	91 860,00	Počet návštevníkov	0	2200
4.6.6	Knižnica	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	42 970,00	Počet návštevníkov	0	3900

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 - 2023

4.6.7 4.6.8 4.6.10	Podpora OZ - kultúrne aktivity	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	8 690,00	Počet podporených žiadateľov za rok	0	30
4.6.1 4.6.2 4.6.3 4.6.10 4.6.12	Činnosť MsKS	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	73 880,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	-	mesačne
Opatrenie 4.7 Šport a voľný čas								
4.7.1 4.7.2	Podpora športových aktivít	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	73 720,00	Počet podporených druhov športov za rok Počet zorganizovaných športových podujatí za rok	0 0	15 8
4.7.2	Prevádzka športového areálu FTC	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	22 850,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	-	mesačne
4.7.1 4.7.2	Podpora športových aktivít	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	75 190,00	Počet podporených druhov športov za rok Počet zorganizovaných športových podujatí za rok	0 0	15 8
4.7.2	Prevádzka športového areálu FTC	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	23 310,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	-	mesačne
4.7.1 4.7.2	Podpora športových aktivít	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	76 700,00	Počet podporených druhov športov za rok Počet zorganizovaných športových podujatí za rok	0 0	15 8
4.7.2	Prevádzka športového areálu FTC	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	23 770,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	-	mesačne
4.7.4	Multifunkčné športové ihrisko vo Fil'akove	2017	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR	54 920,40	Počet vybudovaných ihrísk	0	1
PRIORITA 5 Partnerstvá								
Opatrenie 5.3 Moderná samospráva								
5.3.2	Projektová dokumentácia - vytvorenie klientskeho centra ZRN 12.000€	2015	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 350,00	Vypracované paré PD	0	4
5.3.2	Prestavba MsÚ - vytvorenie klientskeho centra	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	12 000,00	Vytvorené klientske centrum	0	1
5.3.2	Rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ na 1NP + 2NP (1+2)	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	43 512,00	Zrekonštruované sociálne zariadenia	0	1
5.3.2	Rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ na 2.NP - zadná časť budovy (3)	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	11 028,00	Zrekonštruované sociálne zariadenie	0	1

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

5.3.7 4.1.4	Projektová dokumentácia - komplexná rekonštrukcia budovy ZUŠ pre mestskú políciu a pre denný stacionár ZRN 200.000 €	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	6 000,00	Vypracované paré PD	0	4
5.3.7 4.1.4	Rekonštrukcia budovy bývalej ZUŠ pre MsP, podsekávanie kamenných stien hr. 600mm, 65€/bm + rekonštrukčné práce	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	10 000,00	Zrekonštruovaná budova	0	1
Opatrenie 5.4 Informovanosť a bezpečnosť obyvateľstva								
5.4.2	Mestské noviny - Fil'akovské zvesti	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	5 720,00	Periodicita vydania za rok Počet výtlačkov za rok	0	12 13200
5.4.4 5.4.6	Verejný poriadok a bezpečnosť	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	127 950,00	Celkový počet príslušníkov MsP Celkový počet prípadov Počet priestupkov Počet porušení VZN Počet uložených pokút Počet napomenutí Celková výška uložených pokút	0 0 0 0 0 0	9 1100 900 140 460 460 4200 €
5.4.5	Kamerový systém mesta	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 500,00	Počet novoinštalovaných kamier Počet prevádzkovaných kamier v meste spolu % objasnených protispoločenských činností, ktoré boli objasnené za pomoci kamerového systému	0 0 0	2 15 28%
5.4.7	Civilná ochrana	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	320,00	Aktualizácia dokumentácie CO	-	áno
5.4.8	Požiarňa ochrana	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 340,00	Počet vytvorených preventívnych hliadok Počet vykonaných kontrol Počet vykonaných následných kontrol Počet cvičení uskutočnených DHaZZ	0 0 0 0	1 28 12 2
5.4.2	Mestské noviny - Fil'akovské zvesti	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	5 830,00	Periodicita vydania za rok Počet výtlačkov za rok	0	12 13200
5.4.4 5.4.6	Verejný poriadok a bezpečnosť	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	130 510,00	Celkový počet príslušníkov MsP Celkový počet prípadov Počet priestupkov Počet porušení VZN Počet uložených pokút Počet napomenutí Celková výška uložených pokút	0 0 0 0 0 0	9 1150 920 150 470 470 4200 €

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

5.4.5	Kamerový systém mesta	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 550,00	Počet novoinštalovaných kamier Počet prevádzkovaných kamier v meste spolu % objasnených protispoločenských činností, ktoré boli objasnené za pomoci kamerového systému	0 0 0	2 16 30%
5.4.7	Civilná ochrana	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	330,00	Aktualizácia dokumentácie CO	-	áno
5.4.8	Požiarina ochrana	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 390,00	Počet vytvorených preventívnych hliadok Počet vykonaných kontrol Počet vykonaných následných kontrol Počet cvičení uskutočnených DHaZZ	0 0 0 0	1 30 13 2
5.4.2	Mestské noviny - Fil'akovské zvesti	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	5 950,00	Periodicita vydania za rok Počet výtlačkov za rok	0	12 13200
5.4.4 5.4.6	Verejný poriadok a bezpečnosť	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	133 120,00	Celkový počet príslušníkov MsP Celkový počet prípadov Počet priestupkov Počet porušení VZN Počet uložených pokút Počet napomenutí Celková výška uložených pokút	0 0 0 0 0 0 0	9 1200 940 160 480 480 4200 €
5.4.5	Kamerový systém mesta	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 600,00	Počet novoinštalovaných kamier Počet prevádzkovaných kamier v meste spolu % objasnených protispoločenských činností, ktoré boli objasnené za pomoci kamerového systému	0 0 0	2 17 32%
5.4.7	Civilná ochrana	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	330,00	Aktualizácia dokumentácie CO	-	áno
5.4.8	Požiarina ochrana	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	2 430,00	Počet vytvorených preventívnych hliadok Počet vykonaných kontrol Počet vykonaných následných kontrol Počet cvičení uskutočnených DHaZZ	0 0 0 0	1 32 13 2

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

III. prioritná oblasť – environmentálna								
Č. akt.	Opatrenie / aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný / partner	Financovanie	EUR	Ukazovateľ výstupu	Východisková hodnota	Plánovaná hodnota
PRIORITA 6 Životné prostredie								
Opatrenie 6.1 Verejné priestranstvá a zeleň								
6.1.1	Verejnoprospešné služby	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	93 460,00	Poskytovanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	12
6.1.1 6.1.11 6.1.13	Tvorba a údržba parkovej zelene	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	24 400,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.1 6.1.11	Cestná a príľahá zeleň	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	54 880,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.1 1.2.2	Menšie obecné služby	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	24 130,00	Počet aktivovaných nezamestnaných v meste Celková plocha miestnych komunikácií udržiavaných UoZ v km	0 0	400 45,8
6.1.5	Správa trhových miest	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 900,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.8	Správa cintorína	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	28 200,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.9	Mestský informačný systém	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 000,00	Počet spravovaných PC spolu Počet spravovaných programových modulov spolu Počet spravovaných pracovných staníc pripojených do siete MsÚ spolu Počet spravovaných info kioskov a informačných tabúl spolu Počet spravovaných kopírovacích strojov Počet spravovaných telefónnych prípojok Počet používaných mobilných telefónov	0 0 0 0 0 0	38 75 36 1 7 30 23
6.1.10	Mini ZOO, karanténna stanica	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	11 200,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.12 5.4.3	Verejné osvetlenie a mestský rozhlas	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	56 510,00	Počet prevádzkovaných svetelných bodov v meste	0	731

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 - 2023

6.1.1	Verejnoprospešné služby	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	95 330,00	Poskytovanie príspevku na činnosť príspevkovej organizáci	0	12
6.1.1 6.1.11 6.1.13	Tvorba a údržba parkovej zelene	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	24 890,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.1 6.1.11	Cestná a príľahá zeleň	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	55 980,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.1 1.2.2	Menšie obecné služby	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	24 610,00	Počet aktivovaných nezamestnaných v meste Celková plocha miestnych komunikácií udržiavaných UoZ v km	0 0	400 45,8
6.1.3	Rekonštrukcia námestia pred kostolom - Koháryho námestie 779m ² x 20€/m ²	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	11 580,00	Obnovená plocha námestia	0	779m ²
6.1.5	Správa trhových miest	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 940,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.5	Projektová dokumentácia - mestská tržnica, ZRN 200.000€	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	5 800,00	Vypeacované paré PD	0	4
6.1.6	Detské ihrisko - Mestský park	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	20 000,00	Kompletná zostava	0	1
6.1.8	Správa cintorína	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	28 760,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.9	Mestský informačný systém	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 060,00	Počet spravovaných PC spolu Počet spravovaných programových modulov spolu Počet spravovaných pracovných staníc pripojených do siete MsÚ spolu Počet spravovaných info kioskov a informačných tabúl' spolu Počet spravovaných kopirovacích strojov Počet spravovaných telefónnych prípojok Počet používaných mobilných telefónov	0 0 0 0 0 0 0	38 75 36 1 7 30 23
6.1.10	Mini ZOO, karanténna stanica	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	11 420,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.12 5.4.3	Verejné osvetlenie a mestský rozhlas	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	57 640,00	Počet prevádzkovaných svetelných bodov v meste	0	731
6.1.1	Verejnoprospešné služby	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	97 240,00	Poskytovanie príspevku na činnosť príspevkovej organizáci	0	12
6.1.1 6.1.11 6.1.13	Tvorba a údržba parkovej zelene	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	25 390,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

6.1.1 6.1.11	Cestná a príľahá zeleň	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	57 100,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.1 1.2.2	Menšie obecné služby	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	25 100,00	Počet aktivovaných nezamestnaných v meste Celková plocha miestnych komunikácií udržiavaných UoZ v km	0 0	400 45,8
6.1.5	Správa trhových miest	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	1 980,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.5	Mestská tržnica	2017	mesto Fil'akovo	LEADER	200 000,00	Vybudovaná tržnica	0	1
6.1.7	"Zelené Fil'akovo - zelená infraštruktúra na sídliskách"	2017	Mesto Fil'akovo VPS mesta Fil'akovo	OP IROP: 4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP 4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách ....budovanie prvkov zelenej infraštruktúry	60 000,00	Upravená verejná zeleň (vnútrobloky)	0	2
6.1.8	Správa cintorína	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	29 340,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.9	Mestský informačný systém	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 120,00	Počet spravovaných PC spolu Počet spravovaných programových modulov spolu Počet spravovaných pracovných staníc pripojených do siete MsÚ spolu Počet spravovaných info kioskov a informačných tabúl' spolu Počet spravovaných kopírovacích strojov Počet spravovaných telefónnych prípojok Počet používaných mobilných telefónov	0 0 0 0 0 0 0	38 75 36 1 7 30 23
6.1.10	Mini ZOO, karanténna stanica	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	11 650,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.1.12 5.4.3	Verejné osvetlenie a mestský rozhlas	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	58 790,00	Počet prevádzkovaných svetelných bodov v meste	0	731
Opatrenie 6.2 Zmeny klímy								
6.2.1	Vypracovanie projektovej dokumentácie Protipovodňové ochrany mesta, suché poldre	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	8 000,00	Vypracované paré PD	0	4
6.2.1 1.2.2	Nevyhnutné opatrenia pred povodňami vo Fil'akove	2017	Mesto Fil'akovo	OP Kvalita životného prostredia	1 000 000,00	Počet uskutočnených aktivít	0	5

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Opatrenie 6.3 Nakladanie s odpadmi								
6.3.1	Nakladanie s komunálnym odpadom	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	189 880,00	Poskytovanie príspevku pre príspevkovú organizáciu VPS	0	12X
6.3.2	Nakladanie so separovaným komunálnym odpadom	2015	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	32 590,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.3.1	Nakladanie s komunálnym odpadom	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	193 680,00	Poskytovanie príspevku pre príspevkovú organizáciu VPS	0	12X
6.3.2	Nakladanie so separovaným komunálnym odpadom	2016	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	33 240,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
6.3.3	Skládka inertného odpadu	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	27 500,00	Vybudovaná plocha pre inertný odpad	0	25 000m2
6.3.6	OH - vybudovanie kompostárne vo Fil'akove	2016	Mesto Fil'akovo	OP Kvalita životného prostredia	500 000,00	Vybudovaná kompostáreň	0	1
6.3.1	Nakladanie s komunálnym odpadom	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	197 550,00	Poskytovanie príspevku pre príspevkovú organizáciu VPS	0	12X
6.3.2	Nakladanie so separovaným komunálnym odpadom	2017	Mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	33 910,00	Poukázanie príspevku na činnosť príspevkovej organizácie	0	mesačne
Opatrenie 6.4 Environmentálne povedomie								
6.4.1	Vypracovanie projektovej dokumentácie Environmentálne centrum, RN 1.000.000 €	2016	mesto Fil'akovo	Programový rozpočet mesta Fil'akovo	3 000,00	Vypracované paré PD	0	4
6.4.1	Vybudovanie environmentálneho centra vo Fil'akove	2017	Mesto Fil'akovo NNG, EZUS NN	Program cezhraničnej spolupráce HU-SK	1 000 000,00	Vybudované environmentálne centrum	0	1

ČASŤ E – FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj mesta. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Finančné zdroje potrebné pre realizáciu, naplnenia aktivít uvedených v PRM budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- vlastné zdroje (programový rozpočet mesta - základný zdroj financovania aktivít);
- štátne dotácie z účelových fondov (Úrad vlády SR, Environmentálny fond, Program obnovy dediny, Obnovme si svoj dom, výnosy ministerstiev o poskytovaní dotácií v okruhu svojej pôsobnosti, a pod.);
- dotácie z výťažku lotérií (výnos Ministerstva financií SR o poskytovaní dotácií);
- financie z národných projektov (v sociálnej, vzdelávacej oblasti, v oblasti informatizácie, a pod.);
- štrukturálne fondy EÚ (operačné programy 2014 – 2020: Efektívna verejná správa, Integrovaná infraštruktúra, Integrovaný regionálny operačný program, Kvalita životného prostredia, Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, Program rozvoja vidieka, ...);
- programy cezhraničnej spolupráce (Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Maďarsko 2014-2020, Danube Transnational Programme (2014-2020), Vyšegrádsky fond a pod.)
- iné zdroje EÚ (Európa pre občanov, Horizont 2020, Kreatívna Európa, a pod.);
- nadácie, neinvestičné fondy (Nadácia Ekopolis, Nadácia Tatra banky, Nadácia SPP, Nadácia Volkswagen Slovakia, Nadácia VÚB, Stredoeurópska nadácia, Nadácia Orange, atď.);
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, ...);
- bankové úvery;
- Svetová banka;
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb;
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry (verejno - súkromné partnerstvá).

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce, ako aj na aktuálnych spoločensko-ekonomických podmienkach.

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Tabuľka č. 13: Prehľad základných operačných programov v programovom období 2014 - 2020 pre verejný sektor (miestna samospráva) – vyznačené modrým pozadím						
OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)	OP Ľudské zdroje (OP LZ)	OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)	OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)	OP Výskum a inovácie (OP VaI)	OP Efektívna verejná správa (OP EVS)	Program rozvoja vidieka (PRV)
Prioritná os 1: Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE)	Prioritná os 1: Vzdelávanie Prijímatelia: regionálna a miestna samospráva (Investičná priorita 1.1 a 1.3)	Prioritná os 1: Bezpečná a ekologická doprava 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, dopravných systémov v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry Prijímatelia: miestna samospráva (Investičná priorita 1.1 a 1.2)	Prioritná os 1: Podpora výskumu, vývoja a inovácií	Prioritná os 1: Posilňovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnosti verejnej správy	Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Prioritná os 2: Cestná infraštruktúra (TEN-T CORE)	Prioritná os 2: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	Prioritná os 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami (Investičná priorita 2.1 B)	Prioritná os 2: Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji		Opatrenie 9 LEADER
Prioritná os 3: Verejná osobná doprava	Prioritná os 3: Zamestnanosť	Prioritná os 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	Prioritná os 3 : Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy	Prioritná os 3: Posilnenie konkurencieschop- nosti a rastu MSP		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Prioritná os 4: Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE)	Prioritná os 4: Sociálne začlenenie	Prioritná os 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP	Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo (Investičná priorita 4.3)	Prioritná os 4: Rozvoj konkurencieschopn ých MSP v Bratislavskom kraji		
Prioritná os 5: Železničná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	Prioritná os 5: Integrácia MRK	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou				
Prioritná os 6: Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	Prioritná os 6: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK					
Prioritná os 7: Informatizácia spoločnosti						
Bližšie informácie http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23393	Bližšie informácie http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23534	Bližšie informácie http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23539	Bližšie informácie k http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23421	Bližšie informácie http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23537	Bližšie informácie http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23533	Bližšie informácie http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23538

E.1 Indikatívny finančný plán na prvé tri roky realizácie PRM

Tabuľka č.14: Indikatívny finančný plán				
	Rok (€)			
	2015	2016	2017	Spolu (€)
I. Hospodárska oblasť	162 951,90	2 279 637,39	156 393,00	2 574 976,31
II. Sociálno – spoločenská oblasť	2 640 939,52	3 410 520,53	3 547 706,48	9 599 166,53
III. Environmentálna oblasť	520 150,00	1 106 430,00	2 801 170,00	4 427 750,00

E.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov)

Tabuľka č. 15: Viaczdrojové financovanie				
I. prioritná oblasť – hospodárska				
Opatrenie	Celkové náklady €	Zdroje		
		Externé zdroje v €	Zdroje mesta v €	Podiel mesta v %
PRIORITA 1 Ekonomický rozvoj				
Opatrenie 1.2 Malé a stredné podnikanie	46 623,92	44 402,92	7 771,00	16,67%
Opatrenie 1.3 Rozvoj cestovného ruchu	1 625 115,00	1 473 683,00	151 432,00	9,32%
Opatrenie 1.4 Kreatívny priemysel	200 000,00	190 000,00	10 000,00	5,00%
PRIORITA 2 Základná infraštruktúra				
Opatrenie 2.1 Dopravná infraštruktúra	665 737,39	17 000,00	393 717,39	59,14%
Opatrenie 2.5 Informačná infraštruktúra	7 500,00	0,00	7 500,00	100,00%
Opatrenie 2.6 Nemotorová doprava	30 000,00	28 500,00	1 500,00	5,00%
I. prioritná oblasť – hospodárska SPOLU	2 574 976,31	1 753 585,92	571 920,39	22,21%

II. prioritná oblasť – sociálno - spoločenská				
Opatrenie	Celkové náklady €	Zdroje		
		Externé zdroje v €	Zdroje mesta v €	Podiel mesta v %:
PRIORITA 3 Vzdelávanie a ľudské zdroje				
Opatrenie 3.1 Infraštruktúra vzdelávania	1 699 260,16	1 489 270,83	209 989,33	12,36%
Opatrenie 3.2 Kvalita vzdelávania	142 760,00	0,00	142 760,00	100,00%
Opatrenie 3.3 Celoživotné vzdelávanie	1 486 140,00	0,00	1 486 140,00	100,00%
Opatrenie 3.5 Ľudské zdroje	805 510,00	760 000,00	45 510,00	5,65%
PRIORITA 4 Kvalita života				
Opatrenie 4.1 Sociálna starostlivosť	425 380,00	247 000,00	178 380,00	41,93%
Opatrenie 4.4 Marginalizovaná rómska komunita	987 658,92	752 028,47	235 630,45	23,86%
Opatrenie 4.5 Bývanie	1 748 600,00	1 493 920,00	254 680,00	14,56%
Opatrenie 4.6 Kultúra	1 444 637,06	738 640,40	705 996,66	48,87%
Opatrenie 4.7 Šport a voľný čas	350 460,40	50 000,00	300 460,40	85,73%
PRIORITA 5 Partnerstvá				
Opatrenie 5.3 Moderná samospráva	83 890,00	0,00	83 890,00	100,00%
Opatrenie 5.4 Informovanosť a bezpečnosť obyvateľstva	424 870,00	0,00	424 870,00	100,00%
II. prioritná oblasť – sociálno - spoločenská SPOLU	9 599 166,53	5 530 859,70	4 068 306,83	42,38%

III. prioritná oblasť – environmentálna				
Opatrenie	Celkové náklady €	Zdroje		
		Externé zdroje v €	Zdroje mesta v €	Podiel mesta v %:
PRIORITA 6 Životné prostredie				
Opatrenie 6.1 Verejné priestranstvá a zeleň	1 208 400,00	247 000,00	961 400,00	79,56%
Opatrenie 6.2 Zmeny klímy	1 008 000,00	950 000,00	58 000,00	5,75%
Opatrenie 6.3 Nakladanie s odpadmi	1 208 350,00	475 000,00	733 350,00	60,69%
Opatrenie 6.4 Environmentálne povedomie	1 003 000,00	950 000,00	53 000,00	5,28%
III. prioritná oblasť – environmentálna SPOLU	4 427 750,00	2 622 000,00	1 805 750,00	40,78%
PRM CELKOM	16 601 892,84	9 906 445,62	6 445 977,23	38,83%

ZÁVER

Program rozvoja mesta Fil'akovo je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta, prioritné rozvojové oblasti, opatrenia a aktivity smerujúce k ich naplneniu v zmysle aktualizovaného zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Je to otvorený dokument, spracovaný na úrovni poznania a hodnotenia vývoja mesta, jeho potenciálu a perspektív. Je to zároveň živý dokument, ktorý je potrebné v priebehu realizácie pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať v zmysle navrhnutého harmonogramu a v zmysle aktuálneho vývoja a situácie.

Úspešnosť realizácie stanovených zámerov bude závisieť nielen od vedenia mesta, ale aj od aktívnej účasti a podpory všetkých obyvateľov mesta a partnerov zapojených do realizácie jednotlivých aktivít programu rozvoja mesta.

Program rozvoja mesta Fil'akovo na roky 2015 - 2023 bol schválený a uvedený do praxe uznesením Mestského zastupiteľstva č. .... dňa .....

Prílohy Programu rozvoja mesta Fil'akovo

- Príloha č. 1: Genéza vývoja spracovania strategických dokumentov mesta Fil'akovo
- Príloha č. 2: Dátová základňa
- Príloha č. 3: Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR
- Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti
- Príloha č. 5: Tabuľky opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí
- Príloha č. 6: Zoznam použitých informačných zdrojov
- Príloha č. 7: Zoznam použitých skratiek
- Príloha č. 8: Výpis z Uznesenia obecného zastupiteľstva o schválení Programu rozvoja mesta Fil'akovo na roky 2015 - 2023

Príloha č. 1 – Genéza vývoja spracovania strategických dokumentov mesta Fil'akovo

Mesto Fil'akovo má platný **Územný plán** od roku 1999.

Na základe platného Územného plánu mesto požiadalo pamiatkový úrad o vyhlásenie Ochranného pásma štátom chránených kultúrnych pamiatok – ochranné pásmo bolo vyhlásené v roku 2000.

Následne sa začali pripravovať podklady k **Územnému plánu zóny – Centrum Fil'akovo**. Začiatkom roka 2003 boli uzatvorené zmluvy s obstarávateľom a spracovateľom územnoplánovacej dokumentácie – riešené územie bolo o niečo väčšie ako lokalita ohraničená s ochranným pásmom. Územný plán zóny je platný od decembra 2005.

Súbežne, ako sa riešil Územný plán zóny v roku 2003, v rámci čiastočne úspešného projektu Phare CBC, boli v spolupráci s maďarským partnerom spracované nasledovné významné rozvojové dokumenty:

- **Strategický rozvojový plán a operatívny rozvojový program mesta Fil'akovo,**
- **Predbežný urbanistický akčný plán rehabilitácie a rozvoja historického jadra mesta,**
- **Štúdia uskutočniteľnosti podnikateľského inkubátora pre mesto Fil'akovo a Mikroregión Obručná.**

Od roku 2004 mesto Fil'akovo disponuje **Digitálnou mapou** celého katastrálneho územia mesta Fil'akovo.

Vďaka úspešnému projektu Regiónu Neogradiensis „Spoločne za Novohrad“ za spolupráce s odbornými organizáciami bol pripravený **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Fil'akovo**, ktorý je platný od júla 2005.

V roku 2005 bol spracovaný **Program odpadového hospodárstva**.

V roku 2006 bol pripravený **Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo**.

S Regiónom Neogradiensis prebieha veľmi úspešná spolupráca od roku 2003. /Cezhraničná spolupráca v oblasti záchrany a prezentácie kultúrneho a prírodného dedičstva, tvorba databázy v rámci rozvoja cestovného ruchu. Geodetické zameranie hradu pre účely registrácie stavby na Katastrálnom úrade v Lučenci. Základná výskumná a projektová dokumentácia hradu./

V roku 2006 v spolupráci oddelením MM a DP bola spracovaná prezentácia o investičných lokalitách mesta Fil'akovo.

V roku 2006, v spolupráci oddelením výstavby a ŽP bola spracovaná **Koncepcia rozvoja tepelného hospodárstva mesta Fil'akovo**.

Bola dokončená aktualizácia ÚPN mesta Fil'akovo. 27. februára 2008 bola schválená digitalizovaná územnoplánovacia dokumentácia **Územný plán mesta Fil'akovo – zmeny a doplnky**.

Bol dokončený projekt s názvom „Plánovanie strategického rozvoja mesta Fil'akovo“ v rámci ktorého boli vypracované nasledovné dokumenty:

- **Štúdie spoločenského a hospodárskeho rozvoja mesta,**

- **Štúdie prípravy operatívnych plánov na základe existujúcej koncepcie mesta,**
- **Prieskum a zosúladenie existujúcich projektových zámerov a štúdií uskutočniteľnosti.**

Pravidelne sa aktualizuje **Akčný plán** (zoznam krátkodobých a dlhodobých plánov, projektové zámery) v rámci „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Fil'akovo“.

V rámci projektu „Novohradské turisticko-informačné centrum vo Fil'akove“ boli vypracované:

- **Marketingová štúdia na rozvoj cestovného ruchu v regióne**
- **Zásady fungovania turisticko-informačného centra mesta Fil'akovo.**

S regionálnym charakterom pre mesto Fil'akovo, ako centrum Novohrad – Nógrád geoparku v roku 2008 boli vypracované nasledovné strategické dokumenty:

- **Stratégia trvalo udržateľného rozvoja,**
- **Program starostlivosti na území Novohrad – Nógrád geoparku.**

V roku 2010 bol pod vedením prednostky MsÚ Fil'akovo spracovaný **Komunitný plán sociálnych služieb mesta Fil'akovo.**

Do roku 2014 existuje celkom **6 ks Zmien a doplnkov k ÚPN mesta Fil'akovo.** V súčasnosti prebieha proces prípravy **ÚPN zóny – Fil'akovo centrum, Zmeny a doplnky.**

Mesto Fil'akovo je iniciátorom a zakladateľom Novohrad – Nógrád geoparku, ktorý bol zaregistrovaný v roku 2008 a v roku 2010 sa stal členom Európskej aj Globálnej siete geoparkov. Prvá **komplexná rozvojová štúdia územia** bola spracovaná v roku 2009. Táto bola v spolupráci s maďarským partnerom Novohrad - Nógrád Geopark Nonprofit Kft v rámci cezhraničnej spolupráce SR – MR v roku 2015 aktualizovaná do podoby Komplexnej stratégie rozvoja územia Novohrad – Nógrád geoparku

V roku 2015 mesto Fil'akovo aktívne spolupracuje na tvorbe **Regionálnej integrovanej územnej stratégie Banskobystrického kraja (RIÚS)**, ktorá je implementačným nástrojom pre Integrovaný regionálny operačný program (IROP) na roky 2014-2020 a premieta základné princípy a prioritné osi IROP na regionálnu úroveň.

Ako člen Partnerstva Južného Novohradu sa mesto Fil'akovo od roku 2008 aktívne podieľa na príprave a vypracovaní Integrovanej stratégie rozvoja územia implementovanú prístupom LEADER.

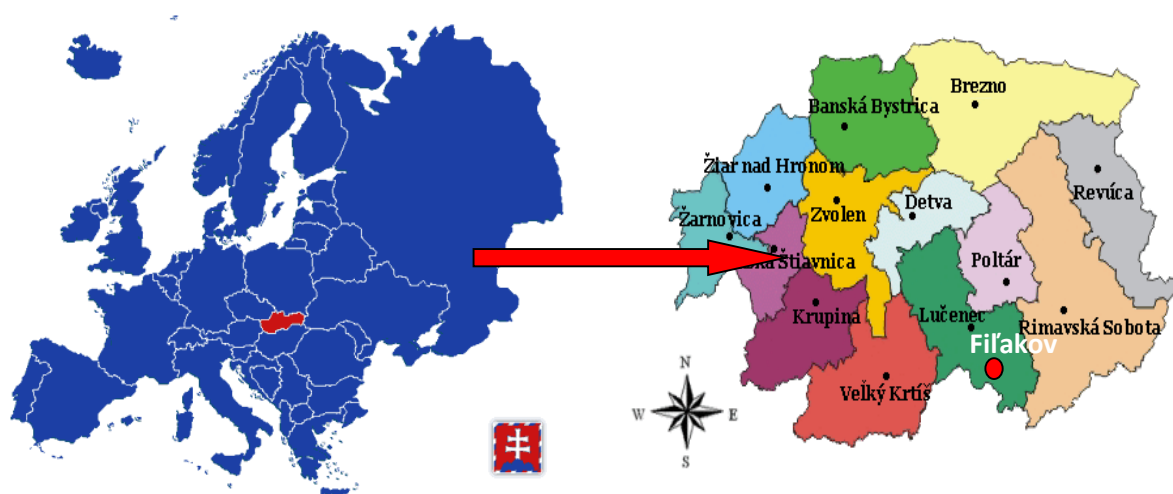
Príloha č. 2 – Dátová základňa

Dátová základňa

1. Základná charakteristika

Mesto Fil'akovo s celkovou výmerou katastrálneho územia 1 617,69 ha sa nachádza v južnej prihraničnej oblasti Banskobystrického samosprávneho kraja 15 km od hraničného priechodu Šiatorská Bukovinka – Somoskőújfalu v krásnom prírodnom prostredí na okraji Chránenej krajinnej oblasti – Cerová vrchovina. Celkovú rozlohu katastrálneho územia Mesta Fil'akovo tvorí 7 510 parciel. Poľnohospodárska pôda zaberá 68,37% celkovej rozlohy územia, lesy 8,94% rozlohy, vodné plochy 0,83% rozlohy a ostatné plochy 4,43 % rozlohy územia. Zastavané územie zaberá 17,43% rozlohy územia mesta. Intravilán mesta má rozlohu 3,5 km² a extravilán 12,7 km².

Z geomorfologického členenia leží Fil'akovo v Matransko - slanskej oblasti v celku Cerová vrchovina v krajnom podcelku - Fil'akovská brázda. Brázdu tvorí niva riečky Beliny a prilahlá sprašová pahorkatina. Má ráz kotlinovej malolesnej krajiny. Zemepisná poloha: 48° 16' severnej zemepisnej šírky a 19° 50' východnej zemepisnej dĺžky. Stred mesta má nadmorskú výšku 193 m, výškové rozpätie v chotári je 185 - 350 metrov. Počet obyvateľov mesta so zmiešaným národnostným zložením je 10 300. Hustota osídlenia je 2 940 osôb na 1 km² zastavaného územia.

Mapa č. 1: Širšie územné vzťahy

Mesto je situované na križovatkách európskeho dopravného koridoru; na železničnej križovatke v smere východ - západ (na trati Košice – Fil'akovo – Zvolen – Bratislava) a v smere severo - južnom (na trati Banská Bystrica – Zvolen – Fil'akovo – Hatvan) a v blízkosti cestnej križovatky v smere východ – západ (Ukrajina – Košice – Fil'akovo – Bratislava – Západná Európa) a v smere sever – juh (Škandinávia – Zvolen – Lučenec - Fil'akovo – Salgótarján – Budapest – Južná Európa). Vďaka svojej polohe je Fil'akovo ľahko dostupné pre domácich a zahraničných návštevníkov.

Fil'akovo je centrom Novohrad-Nógrád geoparku ktorý sa skladá z 28 obcí, ako aj centrom Mikroregiónu Obručná, ktorý združuje 9 obcí s počtom obyvateľov takmer 17 000.

Mapa č. 2: Územie medzinárodného cezhraničného Novohrad-Nógrád geoparku.

Fil'akovo a okolitá krajina Cerovej vrchoviny boli osídlené už v prehistorickom období, ako dokazujú mnohé nálezy. Na mape Claudia Ptolemaia v diele "Geografis hyfogenesis" (150 n.l.) je zaznačené tzv. mesto jazygov Philecia, ktoré niektorí autori stotožňujú s Fil'akovom. Názov mesta je najpravdepodobnejšie odvodený z keltského slova Fulaku, ktoré znamená skrýšu, útočisko, a neskôr bolo polatinčené na 'Filekia'. V 12. storočí už stála na hradnom vrchu pravdepodobne kamenná pevnosť. Kamenný hrad dal postaviť rod Kacsicovcov pravdepodobne ešte pred tatárskym vpádom. Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku 1246.

V roku 1423 Fil'akovo získava mestské privilégia. Turecké vojská sa v roku 1554 pomocou zrady zmocnili hradu. Tým sa na dlhé obdobie spečatil osud Novohradu aj okolitých stolíc. Turci pripojili oblasť k tureckej ríši ako nový fil'akovský sandžak. Fil'akovo sa na dlhý čas stalo základňou pre turecké výboje, až v roku 1593 oslobodili hrad aj mesto cisárske vojská.

V 17. storočí bol hrad aj mesto najvýznamnejšie v Novohrade, jeho vojenský a politický význam stúpala zo dňa na deň. Prosperuje tu evanjelické gymnázium, rozvíjajú sa remeslá a cechy. Turecko-kurucké vojská zaútočili na Fil'akovo v roku 1678, až rok 1682 spečatil budúci osud mesta. Celé mesto bolo úplne zrovnané so zemou.

Hradný kapitán a obranca hradu Štefan Koháry II. dal po návrate zo zajatia znovu postaviť rímskokatolícky kostol s kláštorom františkánov. Hrad už nedal obnoviť, ale postavil si v meste kúriu. V 19. storočí boli postavené v meste ďalšie kaštiele rodín Berchtold a Cebrián, čím vznikol bohatý fond pamätihodností barokového, neobarokového a klasicistického štýlu.

Začiatkom 20. storočia vznikla smaltovňa, ktorá priniesla veľké zmeny do života mesta a jeho okolia v oblasti rozvoja hospodárstva. V 50-tych rokoch bolo Fil'akovo okresným mestom.

Miera nezamestnanosti predstavuje sa pohybuje medzi 25-27%. Verejná správa vrátane mestských organizácií, spoločností a školských zariadení zamestnáva okolo 350 zamestnancov. Výrobný sektor vytvára približne 2 000 pracovných miest.

Samospráva Mesta Fil'akovo zabezpečuje chod a fungovanie svojho výkonného orgánu, Mestského úradu Fil'akovo, 3 príspevkových organizácií, 1 obchodnej spoločnosti, 2 neziskových organizácií, 5 škôl a 2 školských zariadení, ktoré vykonávajú kultúrno-spoločenské, sociálne, vzdelávacie a verejno-prospešné služby na území mesta Fil'akovo. Tieto inštitúcie priebežne modernizuje, v centre mesta postupne rekonštruje kultúrne pamiatky a pamätihodnosti, čím zveľaďuje vzhľad a historický ráz mesta, ktoré bolo v minulosti obchodným a duchovným centrom historického Novohradu.

Dnes na území mesta majú široký priestor aj rozličné občianske aktivity. Je to dané historickými tradíciami, ale aj patriotizmom jeho obyvateľov.

Od roku 2008 boli zriadené nové inštitúcie v obnovených mestských objektoch: Hradné múzeum vo Fil'akove (v rekonštruovaných priestoroch Bebekovej bašty v areáli hradu), podnikateľský inkubátor (v obnovených priestoroch bývalého Domu služieb ho prevádzkuje Tectum n.o.), zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb (v prestavaných priestoroch bývalej materskej školy a detských jaslí v parku, ktoré prevádzkuje Nezábudka n.o.), Novohradské turisticko-informačné centrum (po zbúraní schátralého objektu pod hradom, na ulici Podhradskej) a Združenie právnických osôb Geopark Novohrad – Nógrád (kanceláriu má v novej budove Novohradského turisticko-informačného centra).

Mesto Fil'akovo je členom nasledovných združení a organizácií:

- Združenie miest a obcí Slovenska,
- Združenie miest a obcí Novohradu,
- Mikroregión Obručná,
- z.p.o. Geopark Novohrad – Nógrád,
- Región Neogradiensis (mesto Fil'akovo je zakladajúcim členom),
- občianske združenie Partnerstvo Južného Novohradu,
- Palóc Út Klaszter Egyesület (HU),
- Asociácia informačných centier Slovenska,
- Európske zoskupenie územnej spolupráce Novohrad – Nógrád,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpol'anie,
- Združenie hlavných kontrolórov,
- Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy,
- Regionálne vzdelávacie centrum.

Mesto Fil'akovo aktívne spolupracuje:

- s mimovládnyimi organizáciami fungujúcimi na území mesta,
- s Mikroregiónom Obručná a ďalšími mikroregionálnymi združeniami na okolí,
- s Regiónom Neogradiensis,
- s občianskym združením Partnerstvo Južného Novohradu,
- s pracovníkmi Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja,
- s Krajským pamiatkovým úradom Banská Bystrica,
- so Slovenskou agentúrou životného prostredia Banská Bystrica,
- so Štátnou ochranou prírody, Správou Chránenej krajiny Cerová vrchovina.

Abecedný zoznam ulíc mesta:

- 11. mája
- 29. augusta
- B. Němcovej
- B. Bartóka
- B. S. Timravy
- Baštová
- Bernoláková
- Biskupická
- Čajkovského
- Čsl. armády
- Daxnerova
- Družstevná
- Egreš
- Farská lúka
- Fialková
- Gemerská
- Gorkého
- Hlavná
- Hollého
- Hviezdoslavova
- I. Madácha
- J. Kráľa
- J. Kalinčiaka
- Jána Bottu
- Jánošíkova
- Jesenského
- Jilemnického
- Jókaiho
- Kalajová
- Koháryho
- námestie
- Kpt. Nálepku
- Kukučínova
- Kvetná
- L. N. Tolstého
- Lučenská
- Malá
- Malocintorínska
- Mládežnícka
- Mlynská
- Mocsáryho
- Moyzesova
- Námestie padlých hrdinov
- Námestie slobody
- Obrancov mieru
- Odborárska
- Parková
- Partizánska
- Podhradská
- Poľná
- Puškinova
- Radničná
- Rázusova
- Ružová
- Sládkovičova
- Smetanova
- SNP
- Šávoľská cesta
- Školská
- Športová
- Štúrova
- Švermova
- Tajovského
- Tehelná
- Tichá
- Továrenská
- Trhová
- Tulipánová
- Úzka
- Vajanského
- Viničná
- Záhradnícka
- Železničná

2. Prírodné zdroje a podmienky

Stručná všeobecná charakteristika prírodných hodnôt a krajiny okolia Fil'akova

Fil'akovo sa nachádza v orografickom celku Cerová vrchovina, v podcelku Fil'akovská brázda. Najvyšší vrch Cerovej vrchoviny je Karanč (725 m), ktorý sa nachádza na hranici Slovenskej a Maďarskej republiky, 12 km juhozápadne od Fil'akova. Rozpätie nadmorských výšok v katastrálnom území Fil'akova je 185 až 350 m. Cerovou vrchovinou (kóty Medvedia výšina /659 m/, Pohanský hrad /578m/, Veľký Bučeň /514 m/) prechádza rozvodnica Ipl'a a Tisy. Katastrálnym územím z juhu na sever tečie tok Belina, patriaci do povodia Ipl'a. Ročný úhrn zrážok v území je okolo 600 mm. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8,4 - 9 °C, v januári -3,8 - -4 °C, v júli 20 - 21 °C. Ročný priemer zrážok sa pohybuje medzi 600-50 mm. Územie je poveternostne chránené vďaka okolitých horám – Karpatom a Matre. Priemerná ročná rýchlosť vetra je mierna. Charakteristický smer vetra je severozápadný. Pokrytie územie snehom v ročnom priemere je 40 -50 dní.

Z geologického hľadiska je územie prevažne tvorené neogénnymi pieskovecami a vulkanitmi. Z pôd prevládajú hnedozeme, v menšej miere sa nachádzajú regozeme, kambizeme a pseudogleje, v údoliach aj fluvizeme. Reliéf Cerovej vrchoviny je inverzný, t.j. v procese erózie sa lávové prúdy vyplňajúce doliny stali chrbtami, pôvodné chrbty sa zmenili na údolia. Charakteristickou črtou územia je výrazná členitosť reliéfu.

Centrálne časti Cerovej vrchoviny na výmere 16 771 ha je súčasťou Chránenej krajinskej oblasti Cerová vrchovina, ktorá sa nachádza najbližšie 4 km juhovýchodne od Fil'akova. Bodovou súčasťou Chránenej krajinskej oblasti Cerová vrchovina je hradný vrch Fil'akovo. K katastrálnom území Fil'akova sa nenachádzajú maloplošné chránené územia (MCHÚ) s vyšším (5. a 4.) stupňom ochrany. Medzi Fil'akovu najbližšie MCHÚ patria: Prírodná pamiatka Belinské skaly (k.ú. Belina), Prírodná pamiatka Čakanovský profil (k.ú. Čakanovce) Prírodná rezervácia Kerčík (k.ú. Šávoľ), Národná prírodná rezervácia Pohanský hrad (k.ú. Šurice, Stará Bašta), Národná prírodná rezervácia Šomoška (k.ú. Šiatorská Bukovinka), Prírodná pamiatka Soví hrad (k.ú. Šurice). Územie Chránenej krajinskej oblasti Cerová vrchovina sa stalo vo februári 2008 súčasťou siete NATURA 2000, Chráneným vtáčím územím Cerová vrchovina - Porimavie. Prírodovedne najhodnotnejšie a najzachovalejšie biotopy Cerovej vrchoviny na výmere približne 3,5 tisíc ha tvoria ďalšiu súčasť siete NATURA 2000 a to Územie európskeho významu.

Geomorfológia a geológia

Geomorfologický prehľad

Podľa geomorfologického členenia Slovenska leží Fil'akovo v Matransko - slanskej oblasti, v geomorfologickom celku Cerová vrchovina a v podcelku Fil'akovská brázda. V oblasti Fil'akovskej brázdy sa dolina potoka Belina výrazne rozširuje na 3-4 km so šírkou nivy 1-1,5 km. Nadmorská výška nivy je na území Fil'akova 193 m. Najvyššie okolité kopce dosahujú nadmorskú výšku 340-350 m (Chrasť 350,1 m, Šarkan 340,7 m), pri Belinej aj 480 m. Tvoria ich tvrdé, odolné bazalty (čadiče) z konca treťohôr, kým nižšie ležiace svahy sú budované málo odolnými treťohornými morskými pieskovecami a štvrtohornými svahovými zvetralinami. Zvyšky bývalých štvrtohorných sopečných kráterov predstavujú dva kopce výrazne vystupujúce z nivy potoka Belina: Hradný vrch a Červený vrch.

Geologický vývoj a horninové zloženie

Geologický vývoj okolitých hornín začínal koncom starších tret'ohôr (koncom oligocénu), pred 24 miliónmi rokov, keď celé územie začalo poklesávať. Do klesajúcej panvy čoskoro vniklo more nazývané Paratethys. Zalialo členitý povrch na zvrásnených druhohorných a prvohorných horninách. Tieto sa dnes nachádzajú pod morskými usadeninami v oblasti Fil'akova v hĺbke okolo 700-800 m a podľa geofyzikálnych meraní i vrto v sa dá predpokladať, že reprezentujú prvohorné kryštalické horniny, ako fylity, bridlice a kremence.

More Paratethys zanechalo za sebou okolo 600 metrov hrubú vrstvu vápнитých prachovcov, ktoré vypĺňajú podstatnú časť Lučenskej kotliny. V geológii sa preto nazývajú lučenským súvrstvím. Na povrch vychádzajú severne od Fil'akova, na západnom úpätí kopca Kerčik. Vo zvetranom stave sú žltosivé, ale v hlbších častiach (kopaných studniach, jamách) sú sivé až modrosivé.

More sa z tohto územia stiahlo začiatkom mladších tret'ohôr (v spodnom miocéne), pred 20 miliónmi rokov, smerom na juh. V oblasti Cerovej vrchoviny zostal ešte po ňom aj okolo 250 m hrubý súbor pieskovcov (v oblasti Fil'akova okolo 100 m). Z týchto pieskovcov je v prevažnej miere zložené aj okolie Fil'akova. Nie náhodou sú teda v geológii označené pod názvom fil'akovské súvrstvie. Na miernych svahoch západne od mesta sú prevažne zakryté zvetralinami, ale na strmších stráňach pravého brehu Belinej, východne a juhovýchodne od mesta, vystupujú priamo na povrch. Sú žltosivé a v miestach väčšieho obsahu zrní zelenkastého silikátového minerálu, tzv. glaukonitu, aj zelenkastosivé. Z pieskovcových stien miestami vystupujú pevnejšie lavice, ktoré sú vďaka vápnitému tmelu odolnejšie. Obsah vápnika v pieskovcoch je okolo 14-15%, miestami však môže dosahovať aj 50%.

Po stiahnutí sa mora sa usadili riečne štrky, piesky a na širokých prímorských nížinách aj jazerné íly, ktoré sú zachované juhozápadne od Fil'akova, najmä v oblasti Čakanoviec, Šiatorskej Bukovinky a Lipovian. Už v tomto období, teda pred 19 miliónmi rokov, sa prejavili prvé príznaky sopečnej činnosti. Z neďaleko ležiacich sopiek sa valil vodou nasýtený sopečný popol a prach, ktorý sa usadzoval v západnej časti Cerovej vrchoviny, ale v priamom okolí Fil'akova sa nezachoval. Sú to súčasné ryodacitové tufy, najbližšie sa vyskytujúce v okolí Čakanoviec a Pleša. Neskôr, pred 15 miliónmi rokov sa do hornej časti zemskej kôry vytlačila aj horúca andezitová magma, ktorá stuhla ešte pod povrchom. Je to súčasný andezit, ktorý sa ťaží v Šiatorskej Bukovinke.

Oveľa rozsiahlejšia bola sopečná činnosť koncom tret'ohôr (v pliocéne) a začiatkom štvrtohôr (v pleistocéne), ktorá zasiahla aj územie dnešného Fil'akova. Začínala sa pred 5 miliónmi rokov a končila pred cca 300 tisíc rokmi. Mala bázickejší charakter ako predchádzajúce staršie vulkanity, jej produktmi boli bazalty a ich tufy. V geológii sú zaradené do cerovej bazaltovej formácie. V staršej etape tohto vulkanizmu, pred 4,7 mil. rokov, z mohutnej sopky Monosa nad Obručnou sa vylial 4 km dlhý lávový prúd, ktorý končil nad Belinou. Unikátne ho odkrýva zvnútra Čamovský kameňolom s vertikálne uloženými stĺpmi odlučnosti, s podložnými pieskovcami a medzi nimi so štrkami bývalej riečnej doliny. Následne sa zo sopiek juhovýchodne od Bulhar vyliali lávové prúdy, ktorých zvyšky dnes nájdeme aj na kopcoch Kerčik a Šarkan a nakoniec trebel'ovský lávový prúd, ktorý sa tiahne od Čakanoviec až k Trebel'ovciam. Bazalt v okolí Fil'akova ťažili resp. ťažia vo viacerých kameňolomoch (Fil'akovské Biskupice, Chrást, Bulhary, Čamovce). V minulosti ho používali najmä na výrobu dlažbových kociek a obrubníkov na

dláždenie ciest, dnes ho využívajú skôr ako drvinu na spevnenie ciest. V kameňolome Chrasť medzi Fil'akovom a Rátkou sa pod bazaltom lávového prúdu unikátne zachovali zvyšky červených prepálených pôd z najstarších štvrtohôr.

Bazaltový vulkanizmus pokračoval aj v štvrtohorách, keď sa územie Cerovej vrchoviny začalo intenzívne dvíhať. Tento výzdvih sa začal približne pred 2 miliónmi rokov a územie sa ustálilo až pred 10 tisíc rokmi. Malo to kľúčový význam vo vytváraní dnešného povrchu okolia Fil'akova, ale aj celej Cerovej vrchoviny. Bazaltové lávové prúdy valiace sa od Monosy a Čakanoviec vytlačili potoky Belina a Babský potok z pôvodného koryta smerom na západ. Následkom výzdvihu pohoria sa zvýšila energia potokov a začali sa hlboko zarezávať do mäkkších pieskovcov. Ku koncu starších štvrtohôr (pleistocénu) tak vytvorili doliny hlboké 160 m (v centrálnej časti Cerovej vrchoviny až 300 m). Výsledkom výzdvihu bol vznik obráteného, tzv. inverzného povrchu zeme. Znamená to, že na miestach, kde koncom treťohôr boli doliny (do ktorých sa vyliala bazaltová láva zo sopiek), v súčasnosti sa vďaka odolným bazaltom vytvorili najvyššie ležiace hrebene, a naopak, kde sa pôvodne nachádzali pieskovcové kopce, dnes v nich vznikli hlboké erózne doliny.

Výzdvih však nebol rovnomerný. V období menších prestávok potok Belina ukladal štrky a piesky. V súčasnosti zvyšky takýchto štrkov na tzv. riečnych terasách môžeme nájsť na ľavom brehu potoka nad Fil'akovskými Biskupicami a ojedinele aj nad Fil'akovom.

V starších štvrtohorách, pred cca 300-400 tisíc rokmi, vybuchli na území Cerovej vrchoviny posledné sopky. Hlboká zlomová línia smeru severozápad - juhovýchod, ktorá sa ťahá dolinou potoka Belina smerom na belinský hrebeň, umožnila výstup prehriatych bázických horninových hmôt z oblasti vrchného plášťa Zeme, ktoré pri styku s vodou v blízkosti povrchu prudko explodovali a na území dnešného Fil'akova vytvorili najmenej dva hlboké krátery. Dná kráterov ležali o niekoľko desiatok metrov nižšie od okolitého povrchu, preto sa v nich udržiavala voda v podobe kráterového jazera. Takéto typy kráterov sú označené ako maary. V okolí kráterov sa opakovanými erupciami ukladali drobné sopečné úlomky, tzv. lapily, ale aj väčšie vulkanické bomby. Z nich sa vytvoril tufový prstencový val. Potok Belina ich však postupne podrezával a odnášal. Z oboch kráterov zostali len zvyšky tufového valu, jeden na hradnom vrchu a druhý na Červenom vrchu.

Z náučného hľadiska je zvlášť hodnotný hradný vrch, kde bol v roku 2000 vybudovaný aj náučný chodník. Vo vnútri hradu sa pred nami odkrývajú vnútorné časti tufového valu, zvažujúce sa k pôvodnému kráteru. Výstavbou hradu odrezané steny nám prezrádzajú búrlivé udalosti sopečnej aktivity. Môžeme tu pozorovať okolo 15-20° sklon tufových vrstiev k juhozápadu až západu, inde aj k severozápadu. Točia sa teda v tvare poloblúka k západu, podľa čoho môžeme usudzovať, že centrum krátera ležalo západne od hradného vrchu.

Vo vyšších častiach odkryvov je sopečný materiál uložený chaoticky a prejavujú sa tu aj sklzové deformácie. Znamená to, že následkom seizmických otrasov došlo k skĺznutiu niektorých častí sopečných usadenín na prudkom vnútornom svahu krátera, miestami aj k pohybu vo vnútorných svahových kanáloch. Niektoré časti sa skĺzli dole aj po zlomoch.

Na viacerých miestach najmä v hornej časti hradného vrchu nájdeme vo vnútri duté polgul'ovité telieska veľkosti päste. Sú to sopečné bomby pozostávajúce z pieskovca. Kúsky pieskovca boli povytrhávané z podložia (podložie i okolie sopky tvoria treťohorné morské pieskovce fil'akovského súvrstvia), vyhodené vysoko do vzduchu, kde sa rotáciou

zaoblili a prehriali. Preto je ich tmavšia a tvrdšia vonkajšia časť prepálená, kým z vnútornej neprepálenej časti sa pieskovec vyvetral.

Popri spomínanom hlbokom zlome v doline potoka Belina aj v súčasnosti prúdi nahor oxid uhličitý. V blízkosti povrchu sa mieša s vodou, čím sa vytvára minerálna voda - šťavica. Na území mesta sú známe 3 pramene, z ktorých sú dva zachytené vrtmi hlbokými 38 resp. 50 m. Tieto minerálne vody sú studené (10-13,5 °C), slabo mineralizované (1,2-1,7 g/l), silne uhličitú (obsah CO₂ 1,4-1,9 g/l) a majú nevýrazný magnéziovo - hydrogénovo - bikarbonátový charakter. Podobný zlom prebieha aj cez obec Šíd, kde sa nachádza 7 prirodzených výverov minerálnych vôd.

Klimatické podmienky

Podľa klimatického členenia Slovenska patrí sledované územie do teplej klimatickej oblasti, okrsku T5, teplého, mierne suchého, s chladnou zimou.

Vybrané klimatické charakteristiky riešeného územia:

- priemerná teplota v januári ≤ -3 °C
- priemerný počet letných dní > 50
- denné maximum teploty ≥ 25 °C

Pôda

Z hľadiska pôdných pomerov sú pôdy v území mesta charakterizované ako hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje, zo sprašových a polygenetických hlín. Nachádzajú sa tu aj hnedozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné erodované, lokálne modálne z polygenetických hlín, sprievodné regozeme kultizemné a modálne karbonátové a pararendziny zo stredne ťažkých až ľahších silikátovokarbonátových terciérnych sedimentov.

Fluvizeme glejové, sprievodné gleje z karbonátových a nekarbonátových sedimentov sa nachádzajú v okolí Beliny.

Hodnoty živej prírody okolia Fil'akovo

Rastlinstvo

Územie v okolí Fil'akova patrí do fytogeografickej oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu prametranskej xerothermnej flóry (*Matricum*) a k okresu Ipeľsko-Rimavská brázda. Flóra územia je bohatá, súčasné poznatky hovoria o výskyte približne 1200 taxónov vyšších rastlín v území Cerovej vrchoviny. Ak zohľadníme aj územie prislúchajúce zo strany Maďarskej republiky (Karancs - Medves Tájvédelmi Körzet), tak počet taxónov vyšších rastlín širšieho okolia je viac ako 1300. Charakteristickou črtou vegetácie územia je prelínanie sa horských, chladnomilných a panónskych, výrazne teplomilných druhov. Severné svahy a úzke doliny orientované na sever sú miestami výskytu niektorých horských druhov ako zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), baza červená (*Sambucus racemosa*) a jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). Naopak južné svahy osídľujú teplo- a suchomilné druhy, ktoré sú na rozdiel od predošlých vo väčšom zastúpení. Sem patrí napr. mechúrnik stromovitý (*Colutea arborescens*), ľan chlpatý (*Linum hirsutum*) alebo zlatofúz južný (*Chrysopogon gryllus*) a iné. Z územia je doposiaľ známy výskyt 35 chránených rastlín. 201 taxónov je zaradených do červeného zoznamu.

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce lesné biotopy (v katastrálnom území Fil'akova) patria dubovo-cerové lesy a dubovo-hrabové lesy. V širšom území sa nachádzajú aj

kvetnaté a kyslé bukové lesy, sucho a kyslomilné dubové lesy. Na skeletnatých pôdach lipovo-javorové sutinové lesy, v blízkosti tokov jelšové podhorské lesy. Vzácné a pomiestne sa na výslunných a skeletnatých stráňach vyskytujú aj teplomilné submediteránne dubové lesy. Veľkú časť lesov Cerovej vrchoviny už ovplyvňuje výskyt nepôvodnej dreviny agáta bieleho (*Robinia pseudoacacia*). Malú časť lesov tvoria porasty vysadených ihličnatých drevín, hlavne borovice lesnej (*Pinus sylvestris*).

Dubovo-cerové lesy ako významne svetlé a suché lesy sa vyznačujú vysokou pokryvnosťou v bylinnej etáži, a to hlavne tráv, často s dominanciou lipnice hájnej (*Poa nemoralis*). Typickou chránenou rastlinou tohto spoločenstva v území je kukučka vencová (*Lychnis coronaria*). V stromovej etáži popri dominancii duba cerového (*Quercus cerris*) a duba zimného (*Quercus petraea*) sa často vyskytuje a tvorí spodnú stromovú etáž javor poľný (*Acer campestre*). V krovinnej etáži hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*) a vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*).

Dubovo-hrabové lesy sa na rozdiel od predchádzajúceho spoločenstva nachádzajú už na mierne vlhkých stanovištiach, najmä na svahoch s nižším sklonom. Z dôvodu hustejšieho zápoja korunového systému hraba obyčajného (*Carpinus betulus*) bylinná etáž je menej zastúpená, často tvorená ostricou chlpatou (*Carex pilosa*) alebo je charakteristická výskytom jarných efemérnych bylín: napr. blyskáč jarný (*Ficaria verna*), chochlačka plná (*Corydalis solida*) a veternica iskerníkovitá (*Anemone ranunculoides*) a iných. Z chránených rastlín tu môžeme spomenúť ľaliu zlatohlavú (*Lilium martagon*) a rôzne druhy kruštíkov (*Epipactis* sp.).

Z ostatných lesných biotopov, hlavne vo vyšších polohách alebo na svahoch so severnou orientáciou (Medveš, Karanč, NPR Šomoška, Šiator, Pohanský hrad, Monica a i.) nachádzame porasty kvetnatých bučín, ktoré na strmých svahoch mozaikovite môžu prechádzať do porastov kyslých bučín. V tomto území - v bučinách - má len lokálny a zriedkavý výskyt zubačka žliazkatá, karpatský endemit. Z chránených rastlín z čel'ade vstavačovitých spomeňme aspoň vtáčiu prilbu červenú (*Cephalanthera rubra*).

Mechúrnik stromovitý (*Colutea arborescens*) sa vyskytuje najmä v teplomilných submediteránnych dubových lesoch. Pomiestne sa v nich nachádza aj dub plstnatý (*Quercus pubescens*).

Z prírodovedného, ako aj z ochranárskeho hľadiska sú veľmi významné lipovo-javorové sutinové lesy a jelšové podhorské lesy. Sutinové lesy sú väčšinou ochranné lesy a vzhľadom na skeletnosť pôd, resp. vysoký sklon majú viac zachovalú štruktúru. Tiež sa v nich nachádza aj väčšie množstvo mŕtveho dreva. Tieto lesy nachádzame najčastejšie vo vrcholových partiách s výskytom skál.

Z nelesných travinných biotopov tvoria významnú časť xerothermné travinnobylinné porasty (pasienky), v menšej miere mezofilné pasienky a lúky. Medzi typické a zákonom chránené rastliny xerothermných pasienkov a lesostepí patria: poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), poniklec lúčny (*Pulsatilla pratensis*), zlatofúz južný (*Chrysopogon gryllus*), alebo ľan chlpatý hladkastý (*Linum hirsutum* subsp. *glabrescens*), vstavač purpurový (*Orchis purpurea*), rôzne druhy kavyľov (*Stipa* sp.) a i. Na mezofilných pasienkoch sa na niekoľkých lokalitách ešte početne vyskytuje vstavač obyčajný (*Orchis morio*). Skalná vegetácia sa nachádza hlavne na prvkoch bazaltového vulkanizmu. Medzi jej predstaviteľov zaradíme skalnicu južnú (*Sempervivum marmoreum*), rozchodník prudký (*Sedum acre*), a rôzne druhy slezinníkov (*Asplenium* sp.) V širšom území sa nachádzajú aj akumuláčnne vodné nádrže postavené väčšinou v 70-tych a 80-tych rokoch

20. storočia. Časť mokrad'ových biotopov je sústredená v ich blízkosti, ako aj na alúviách tokov. Zo vzácnejších a zároveň typických rastlín spomeňme okrasu okolíkatú (*Butomus umbellatus*), a sú literárne údaje aj o výskyte leknice žltej (*Nuphar lutea*).

Živočíšstvo

V širšom území (CHKO Cerová vrchovina) bol doposiaľ dokázaný výskyt približne dva a pol tisíc zoologických taxónov. Z nich 339 patrí medzi chránené živočíchy a 337 je zaradených do Červeného zoznamu Slovenska. 184 druhov patrí k chráneným živočíchom európskeho významu.

Bezstavovce

Fauna bezstavovcov je známa len čiastočne, aj to len niektoré skupiny druhov. Poznatky o nich však nepovažujeme za úplné, najnovšie výskumy naďalej prinášajú nové údaje o výskyte ďalších druhov, významných z ekozozologického aj faunistického hľadiska. Za najvýznamnejšie taxóny územia považujeme druhy medzinárodného významu a druhy, ktoré majú v sledovanej oblasti hranicu svojho rozšírenia. V Chránenej krajinskej oblasti Cerová vrchovina sa tiež v hojnom počte vyskytujú druhy mediteránne a panónske, ktoré sú v rámci Slovenska zriedkavé.

Z pavúkov (*Aranea*) považujeme za najvýznamnejší výskyt zory severskej (*Zora parallela*), ktorý je jediným údajom o výskyte tohto druhu na Slovensku. Strehúň balkánsky (*Geolycosa vultuosa*) v sledovanej oblasti dosahuje severnú hranicu rozšírenia, na Slovensku je jeho výskyt známy len z troch miest. V území bolo zistených zatiaľ 63 druhov rovnokrídlovcov (*Orthoptera*). Zo vzácných druhov možno spomenúť nasledovné: kobylka šúrová (*Ruspolia nitidula*), kobylka znášadlová (*Tettigonia caudata*) a koník žltopásy (*Stetophymma grossum*). Askalafus škvrnitokrídly (*Libelluloides macaronius*) je významný mediteránny prvok sieťokrídlovcov (*Neuroptera*) sledovanej oblasti. Z chrobákov (*Coleoptera*) za bežné druhy územia považujeme roháča obyčajného (*Lucanus cervus*), fuzáča veľkého (*Cerambyx cerdo*), za zriedkavého fuzáča alpského (*Rosalia alpina*). Tieto druhy sú na väčšine územia Európy už zriedkavé alebo vyhynuté. Z motýľov (*Lepidoptera*) si pozornosť v sledovanom území zaslúži zriedkavý jasoň chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*) a pestroň vlkovcový (*Zerynthia polyxena*), ako aj svojím výskytom stredne hojný ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*). Medzi najvzácnejšie druhy denných motýľov xerotermy pasienkov s vičencom patrí modráčik Oziris (*Cupido osiris*), známy zo Slovenska len z troch lokalít, len z územia Cerovej vrchoviny známy modráčik hnedý (*Polyommatus admetus*) a mediteránny prvok modráčik ranostajový (*Everes alcatas*). V Cerovej vrchovine sa nachádza aj najsilnejšia populácia modráčika čieroškvrného (*Maculinea arion punctifera*) na Slovensku.

Stavovce

Spolu s faunou vodných nádrží je z územia Cerovej vrchoviny známy výskyt 22 druhov rýb (*Osteichthyes*) a 14 druhov obojživelníkov (*Amphibia*). Medzi typické druhy obojživelníkov územia radíme ropuchu bradavičnatú (*Bufo bufo*), ropuchu zelenú (*Bufo viridis*), rosničku zelenú (*Hyla arborea*) a skokana zeleného (*Rana esculenta*). Z plazov (*Reptilia*) je potvrdený výskyt 10 druhov. V sledovanej oblasti sa hojne vyskytuje jašterica zelená (*Lacerta viridis*), jašterica bystrá (*Lacerta agilis*), ako aj jašterica múrová (*Podarcis muralis*). Typické sú aj výskyt uřovky hladkej (*Coronella austriaca*) a uřovky stromovej (*Elaphe longissima*).

Na sledovanom území sú zo stavovcov druhovo najbohatšie zastúpené vtáky (*Aves*). Doposiaľ je známy výskyt 219 druhov. Medzi zriedkavé hniezdiče starých bučín radíme bociana čierneho (*Ciconia nigra*), sovu dlhochvostú (*Strix uralensis*) a datľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*). V dubinách je typické hniezdenie datľa prostredného (*Dendrocopos medius*), ojedinele aj kôrovníka krátkoprstého (*Certhia brachydactyla*). Zo zriedkavých dravcov sú známe aj údaje o výskyte hadiara krátkoprstého (*Circaetus gallicus*) v území. V súčasnosti okrem toho sú typickými druhmi pasienkov so solitérnymi stromami a kríkmi dudok chochlatý (*Upupa epops*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*) a škovránok stromový (*Lullula arborea*). K zriedkavým hniezdičom kameňolomov patrí výr skalný (*Bubo bubo*). V pieskovniach v norách, vyhrabaných na prirodzených piesčitých stenách hniezdi včelárík zlatý (*Merops apiaster*). V trstinách lemujúcich vodné nádrže hniezdia okrem iných bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*) a kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*).

Zo sledovaného územia je známy výskyt 59 druhov cicavcov (*Mammalia*). V širšom území (Baštianska kotlina, Hostická kotlina) sa nachádza významné genofondové územie sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*) na Slovensku. Zo šeliem z hľadiska ochrany prírody môžeme vyzdvihnúť hlavne výskyt vydry riečnej (*Lutra lutra*) a mačky divej (*Felis silvestris*). Za faunisticky významný údaj považujeme potvrdenie výskytu netopiera nymfinho (*Myotis alcathoe*) a netopiera /raniaka/ veľkého (*Nyctalus lasiopterus*).

Genofondovo významné lokality

1. Šarkan - teplomilné typy rastlinných spoločenstiev s výskytom viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín,

- lokalita so spoločným výskytom ponikleca lúčneho českého (*Pulsatilla praeconsidiosa* ssp. *bohemica*) a ponikleca veľkokvetého (*Pulsatilla grandis*),

- lokalita s kavyl'om (*Stipa*),

- opustené hlinisko s bezprostredným okolím s porastom suchokvetu ročného (*Xeranthemum annuum*), s niekoľkými vzácnymi druhmi ľanu (*Linum*), s kavyl'om vláskovitým (*Stipa capillata*).

2. Strážny vrch

- hniezdna kolónia včelárika zlatého (*Merops apiaster*).

3. Zručaniny hradu ako xerothermná lokalita s bohatým výskytom viacerých druhov flóry a hmyzu,

4. pozemky, ktoré sú zahrnuté do R ÚSES a návrhu využitia krajiny, sú nezastavateľné. Nie je dovolené na nich meniť kultúru za kultúru nižšieho stupňa ekologickej stability ani iným spôsobom narušovať ich ekologické funkcie (zatiaľ však nemajú vyhlásenú legislatívnu ochranu)

5. geologickú lokalitu Pod Vereškou – maar (časť 3, JZ úpätie vrchu Červená skala - Vereskö) zapojiť do siete náučných lokalít v nadväznosti na lokalitu „Červená skala – Vereskö (územie športu a rekreácie) resp. do lokalít Novohrad - Nógrád Geoparku. Lokalitu pre tieto účely je potrebné vhodným spôsobom upraviť.

6. lokalitu „Kalajova dolina“ mohutné jedince solitérnych dubov (časť 8, JZ časť k.ú.) evidovať ako významnú lokalitu mohutných solitérnych dubov. Najvhodnejšie pre funkčné využitie tejto lokality je pasenie hospodárskych zvierat.

Chránené časti prírody a krajiny

Na území mesta Filákov sa nenachádzajú žiadne osobitne chránené časti prírody okrem hradného vrchu Filákov, ktorý je súčasťou Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina.

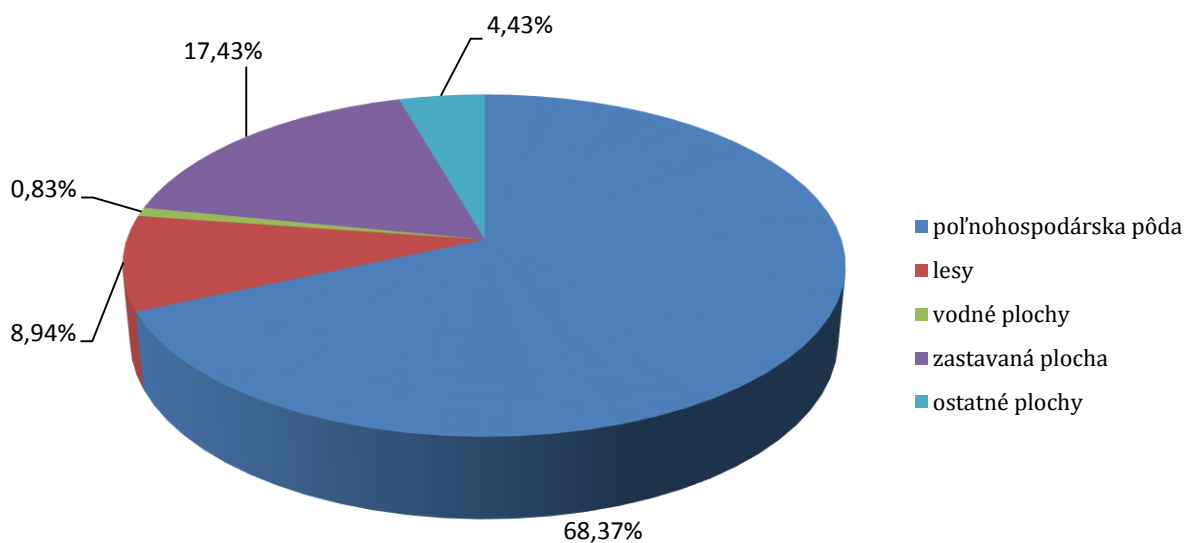
Územia sústavy NATURA 2000 - Územia európskeho významu (ÚEV) a Chránené vtáčie územia (CHVÚ) - sa nachádzajú len v širšom území.

Stromy vyhlásené za chránené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa na území nenachádzajú.

Súčasná krajinná štruktúra a využitie územia

Tabuľka a graf č. 1: Využitie územia z r.2014							
Názov územia	Celková výmera územia v m ²						
	Spolu	poľnohosp. pôda	nepoľnoh. pôda	v tom			
				lesný pozemok	vodná plocha	zastav. plocha	ostatná plocha
mesto Filákov	16 176 914	11 059 678	5 117 236	1 445 542	135 041	2 819 582	717 071

Zdroj: Štatistický úrad SR DATAcube

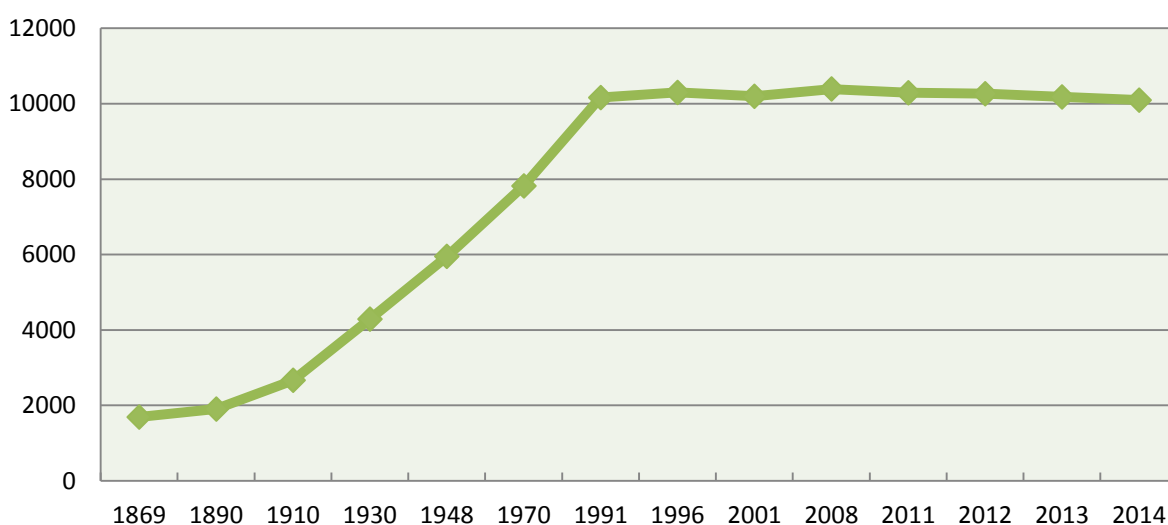
Poľnohospodárska pôda zaberá 68,37% celkovej rozlohy územia, lesy 8,94% rozlohy, vodné plochy 0,83% rozlohy a ostatné plochy 4,43 % rozlohy územia. Zastavané územie zaberá 17,43% rozlohy územia mesta.

3. Demografia

Vývoj počtu obyvateľov (1869 – 2014)

Rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	2001	2008	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1 692	1 904	2 665	4 291	5 950	7 822	10 165	10 300	10 198	10 390	10 289	10 264	10 180	10 095

Zdroj: ŠÚ SR, MsÚ Fil'akovo

Do konca 90-tych rokov 20. storočia mesto zaznamenalo výrazný nárast počtu obyvateľov a to z dôvodu rozmachu veľkých podnikov na území mesta (napr. KOVOSMALT národný podnik a MIER národný podnik) a tiež prudko rozvíjajúceho sa poľnohospodárstva (Štátny majetok Fil'akovo). Po roku 1991 začína počet obyvateľov stagnovať a má mierne klesajúcu tendenciu, čo je dôsledkom nedostatku pracovných príležitostí po zániku uvedených hospodárskych subjektov.

Obyvateľstvo podľa pohlavia

Rok / Mesto	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Fil'akovo	4 935	5 455	4 937	5 452	4 898	5 443	4 885	5 404	4 877	5 387	4 845	5 335	4 791	5 304
	10 390		10 389		10 341		10 289		10 264		10 180		10 095	

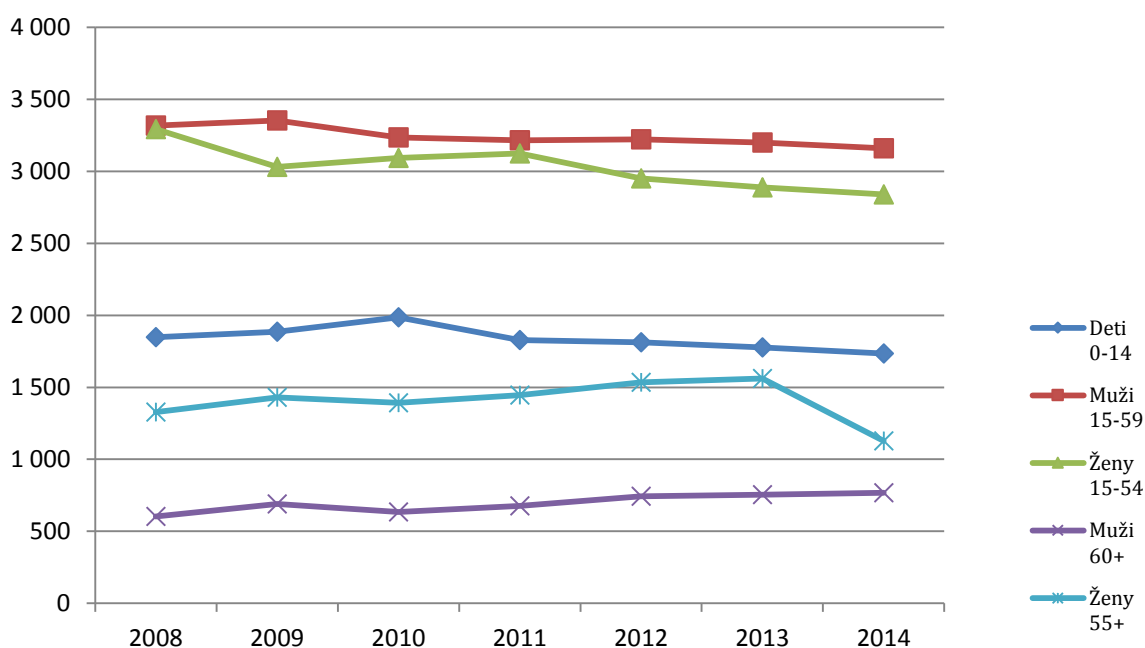
Zdroj: ŠÚ SR, MsÚ Fil'akovo, M – muži, Ž – ženy

V meste žije 52,5% žien v porovnaní s 47,5% mužov, pričom toto percento zastúpenia žien je za posledné roky stabilné.

Trvale bývajúce obyvateľstvo

Tabuľka a graf č. 4: Trvalo bývajúce obyvateľstvo							
Mesto	Rok	Počet obyvateľov spolu	vo veku				
			deti 0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+
Fil'akovo	2008	10 390	1 848	3 318	3 294	603	1 327
	2009	10 389	1 886	3 354	3 031	689	1 429
	2010	10 341	1 985	3 235	3 094	634	1 393
	2011	10 289	1 828	3 215	3 124	676	1 446
	2012	10 264	1 813	3 223	2 951	742	1 535
	2013	10 180	1 776	3 200	2 889	754	1 561
	2014	10 095	1 735	3 160	2 841	768	1 127

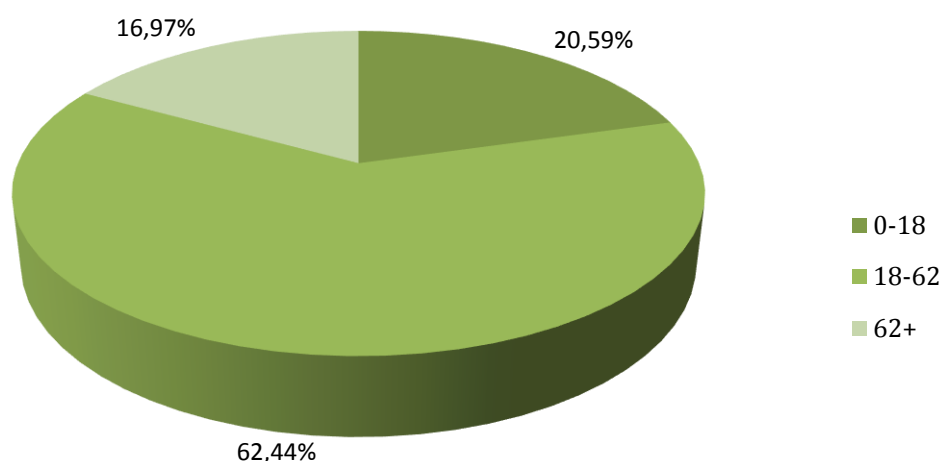
Zdroj: ŠÚ SR, MsÚ Fil'akovo

Veková štruktúra obyvateľstva

Tabuľka a graf č. 5: Veková štruktúra obyvateľstva					
Mesto	Predproduktívni do 18 rokov	Produktívni 18-62 rokov	Poproduktívni nad 62 rokov	Index starnutia	Priemerný vek
2004	1 488	6 959	1 954	131	37
2014	2 079	6 303	1 713	82,4	38,64

Zdroj: ŠÚ SR, MsÚ Fil'akovo

V roku 2014 žilo v meste Fil'akovo 20,59 % obyvateľov v predproduktívnom veku (celoslovenský priemer je 15,31%), 62,44 % obyvateľov v produktívnom veku (priemer SR 70,73%) a 16,97 % obyvateľov v poproduktívnom veku (priemer SR 13,96%).

V porovnaní s rokom 2004, kedy bol priemerný vek 37 rokov, sa posledné dva roky udržiava priemerný okolo 38,5 roka.

Index starnutia ako podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku k obyvateľstvu v predproduktívnom veku mal v roku 2004 hodnotu 131,3 a v roku 2014 klesol na 82,4%.

Pohyb obyvateľstva

Tabuľka č. 6: Prirodzený pohyb obyvateľstva podľa pohlavia							
Mesto Fil'akovo	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Narodení spolu:</i>	118	140	140	95	99	97	96
muži	50	76	69	48	51	44	43
ženy	68	64	71	47	48	53	53
<i>Zomrelí spolu:</i>	105	92	108	110	107	129	105
muži	57	42	49	51	47	61	55
ženy	48	50	59	59	60	68	50
<i>Prirodzený prírastok (-úbytok)</i>	13	48	32	-15	-8	-31	-9
muži	-7	34	20	-3	4	-17	-13
ženy	20	14	12	-12	-12	-15	+3

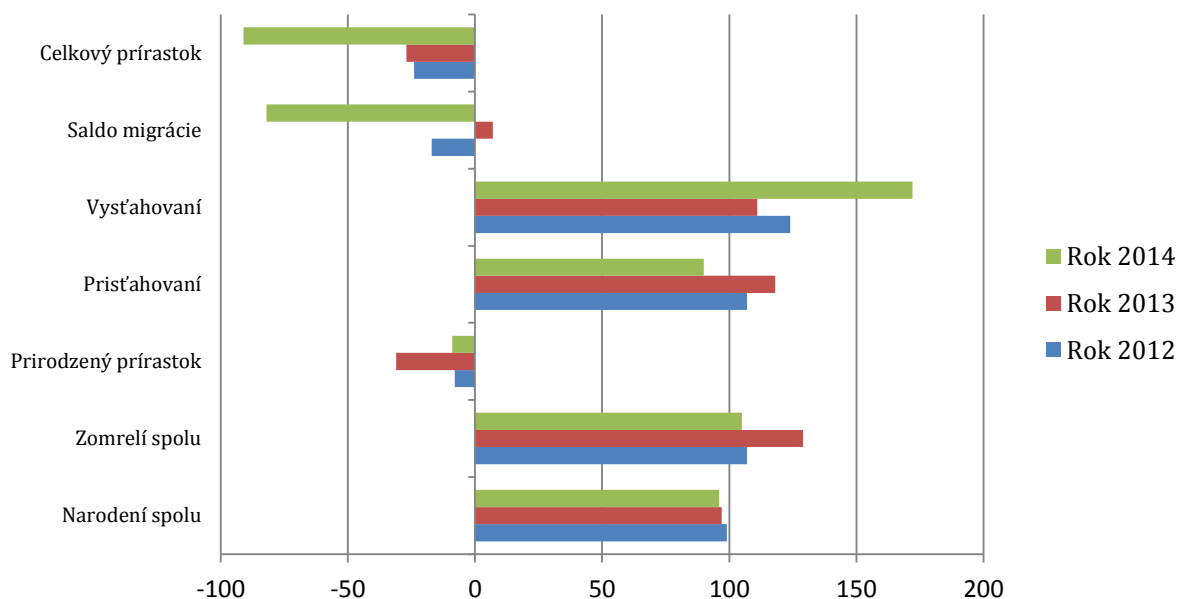
Zdroj: ŠÚ SR, MsÚ Fil'akovo

Tabuľka a graf č. 7: Migrácia obyvateľstva							
	Živo-narodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok	Prišahovaní	Vystahovaní	Saldo migrácie	Celkový prírastok úbytok

2004	225	190	35	361	261	100	135
2012	99	107	-8	107	124	-17	-24
2013	97	129	-31	118	111	7	-27
2014	96	105	-9	90	172	-82	-91

Zdroj: ŠÚ SR, MsÚ Fil'akovo

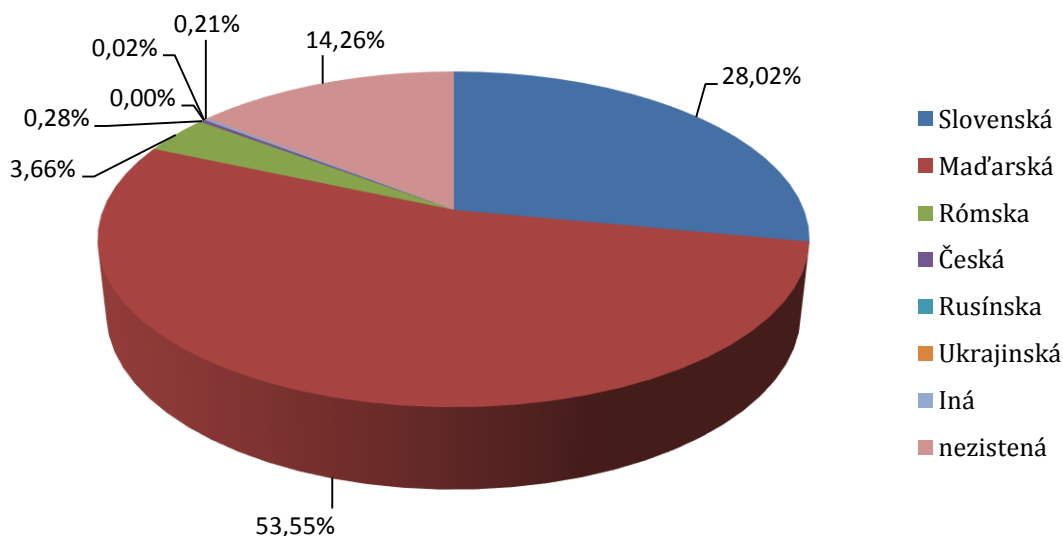
V porovnaní s rokom 2004, kedy mesto zaznamenávalo výrazne pozitívne prírastky (viac bolo pôrodov ako úmrtí a viac ľudí sa prist'ahovalo ako vyst'ahovalo), dochádza v posledných rokoch k úbytku obyvateľstva (úmrtia prevažujú nad pôrodní a takmer dvakrát viac ľudí sa vyst'ahovalo ako prist'ahovalo).

Väčšinu vyst'ahovaných tvoria vzdelaní mladí ľudia, ktorí odchádzajú za účelom lepších možností získania zamestnania. V konečnom dôsledku to spôsobuje odliv mladej, vzdelanej pracovnej sily, nízku vzdelanostnú úroveň v radoch nezamestnaných s následnou vzrastajúcou mierou spoločenskej deviácie.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Tabuľka a graf č. 8: Obyvateľstvo podľa národnosti									
mesto	Počet obyvateľov	národnosť							
		Slovenská	Maďarská	Rómska	Česká	Rusínska	Ukrajinská	Iná	nezistená
Fil'akovo	10 817	3031	5792	396	30	0	2	23	1543

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 žije vo Fil'akove 53,55% obyvateľov maďarskej národnosti, 28,02% obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti a 3,66 % k rómskej národnosti. Necelých pol percenta tvorili obyvatelia českej, ukrajinskej a inej národnosti, 14,26% obyvateľov národnosť neuviedli.

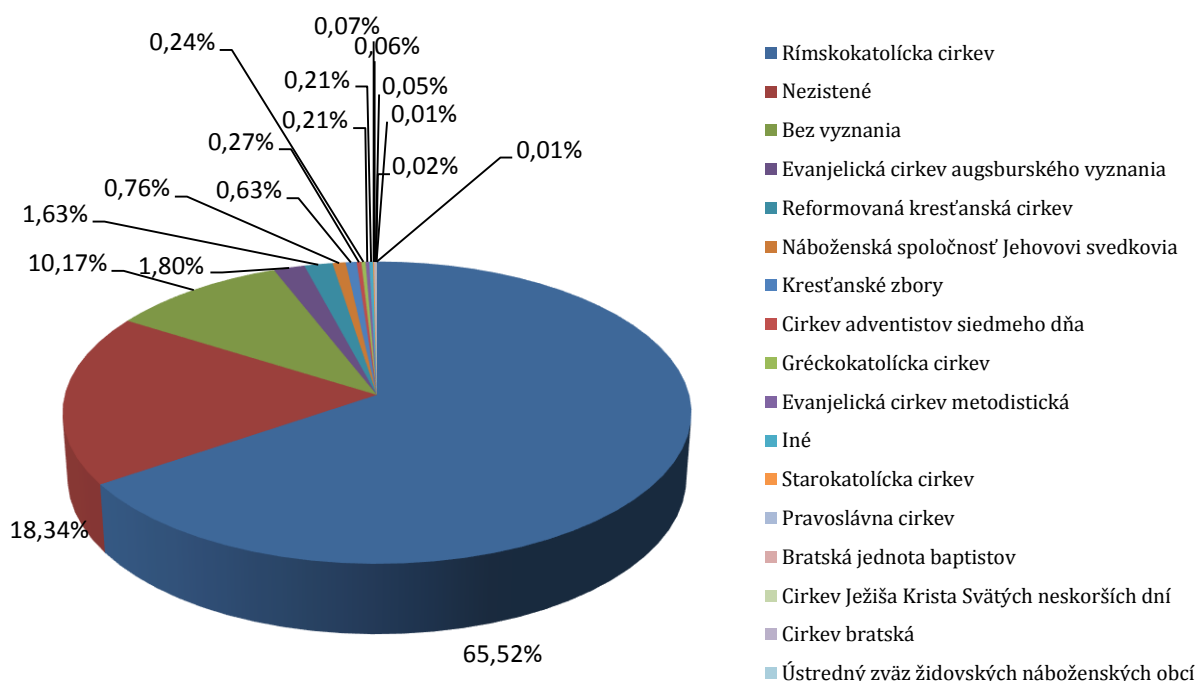
Podľa Atlasu rómskych komunít na Slovensku z roku 2013 však percentuálne zastúpenie Rómov sa vo Fil'akove pohybuje okolo 32,2 %.

Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Tabuľka a graf č. 9: Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania	
Náboženské vyznanie	počet
Rímskokatolícka cirkev	7 087
Nezistené	1 984
Bez vyznania	1 100
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	195
Reformovaná kresťanská cirkev	176
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	82
Kresťanské zbory	68
Cirkev adventistov siedmeho dňa	29
Gréckokatolícka cirkev	26
Evanjelická cirkev metodistická	23
Iné	23
Starokatolícka cirkev	8
Pravoslávna cirkev	7
Bratská jednota baptistov	5
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní	2

Cirkev bratská	1
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1
Spolu	10 817

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

V meste Fil'akovo sa 65,52% obyvateľstva hlási k rímsko-katolíckemu vyznaniu. Svoju vieru neuviedlo až 18,34% obyvateľov. Viac ako 10% obyvateľstva sa nehlási k žiadnemu vierovyznaniu.

Marginalizované rómske komunity

Pri hodnotení demografie v meste Fil'akovo je potrebné vyzdvihnúť skutočnosť, že v meste žije vysoká koncentrácia obyvateľov patriacich k marginalizovaným rómskym komunitám (MRK).

Z celkového počtu obyvateľov 10 095, Rómovia tvoria komunitu, ktorej počet sa podľa Atlasu rómskych komunít na Slovensku z roku 2013 vo Fil'akove pohybuje okolo 32,2 % všetkých obyvateľov mesta.

údaj	počet	%
Celkový počet príslušníkov MRK	3 310	31,80 obyvateľov mesta
Muži	1 470	44,41 z celkového počtu MRK
Ženy	1 840	55,59 z celkového počtu MRK

Zdroj: Komunitný plán sociálnych služieb, rok 2010

Tabuľka č. 11: Zloženie MRK podľa veku		
údaj	počet	%
Celkový počet príslušníkov MRK	3 310	31,80 obyvateľov mesta
Vek 0-15 rokov	1 180	35,64 z celkového počtu MRK
Vek 16-25 rokov	723	21,84 z celkového počtu MRK
Vek 26-59 rokov	1 187	35,87 z celkového počtu MRK
Nad 60 rokov	220	6,65 z celkového počtu MRK

Zdroj: Komunitný plán sociálnych služieb, rok 2010

Tabuľka č.12: Údaje o nezamestnanosti, resp. sociálnej odkázanosti MRK – podľa kvantifikovaného odhadu		
údaj	počet	%
Počet evidovaných nezamestnaných	811	52,84% z celkového počtu nezamestnaných v meste
Počet dlhodobo nezamestnaných	495	
Počet nezamestnaných s nízkym vzdelaním	578	75,41 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie
Počet poberateľov dávok hmotnej núdze	560	64 % MRK
Počet viacdenných evidovaných rodín	23	

Zdroj: Komunitný plán sociálnych služieb, rok 2010

Pre miestnu rómsku komunitu je charakteristická chudoba, odkázanosť na dávky v hmotnej núdzi, nezamestnanosť, nízka vzdelanostná úroveň, nezdravé návyky – zaužívané stereotypy, či nízka úroveň starostlivosti o zdravie.

4. Bývanie

Bytový fond vo Filákovke sa skladá z rodinných domov a z bytových domov. Rodinné domy sú vo vlastníctve fyzických osôb a bytové domy sú alebo družstevné alebo mestské. Mestské byty spravuje Podnik bytového hospodárstva (PHB) Filbyť, ako príspevková organizácia mesta. Tento podnik je aj dodávateľom tepla a teplej úžitkovej vody pre všetky byty. V správe PBH sú aj tri bytové domy nižšej kategórie pre sociálne slabšiu vrstvu obyvateľstva. Bytový fond v meste nie je postačujúci, ale vzhľadom na finančnú situáciu obyvateľstva a samotného mesta nie sú vypracované vhodné programy na spolufinancovanie bytovej výstavby.

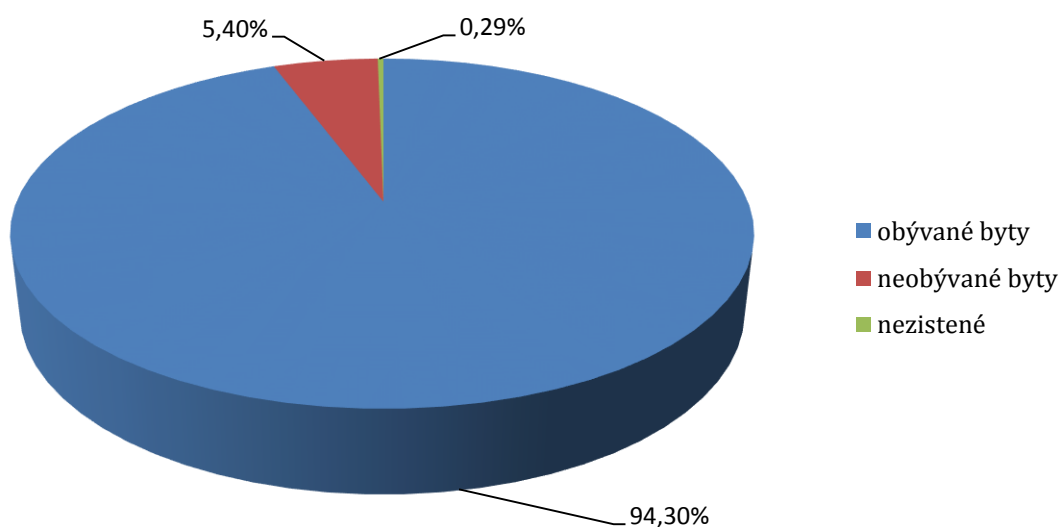
Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sú údaje o bývaní a bytovom fonde v meste Filákov nasledovné:

Tabuľka č. 13: Zloženie bytových jednotiek podľa typu obydla				
obývané byty	iné obytné jednotky	kolektívne obydla	nezistené	typ obydla spolu
3 526	2	7	48	3 583

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č. 14: Obývanosť bytov podľa veku											
podľa typu budov	pred 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	2006 a neskôr	nezistené	počet celkom
obývané byty	34	188	514	781	1025	636	188	28	11	121	3 526
neobývané byty	0	2	8	29	25	11	1	1	2	123	202
nezistené	0	0	0	1	1	0	2	0	0	7	11
bytov spolu	34	190	522	811	1051	647	191	29	13	251	3 739

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č. 15: Byty podľa veku a typov budov

podľa typu budov	pred 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	2006 n eskôr	nezistené	počet celkom
bytov spolu	34	190	522	811	1051	647	191	29	13	251	3 739
z toho byty v bytových budovách	34	190	521	811	1051	647	191	29	13	250	3 737
z toho byty v nebytových budovách	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č. 16: Byty podľa počtu bytov v bytových budovách

podľa typu budov	pred 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	2006 a neskôr	nezistené	počet celkom
byty v bytových budovách spolu	34	190	521	811	1051	647	191	29	13	250	3 737
z toho domy s 1 bytom	28	142	248	154	140	90	39	13	9	185	1 048
z toho domy s 2 bytmi	6	14	48	148	166	16	2	10	4	8	422
z toho domy s 3 a viac bytmi	0	34	225	509	745	541	150	6	0	57	2 267

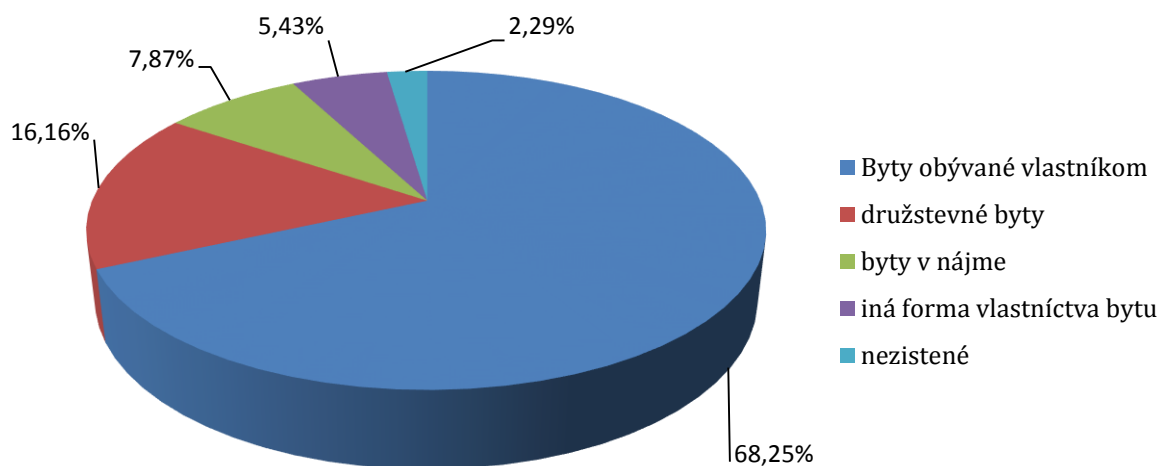
Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č. 17: Forma vlastníctva bytu

byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	byty spolu

2 386	565	275	190	80	3 496
-------	-----	-----	-----	----	--------------

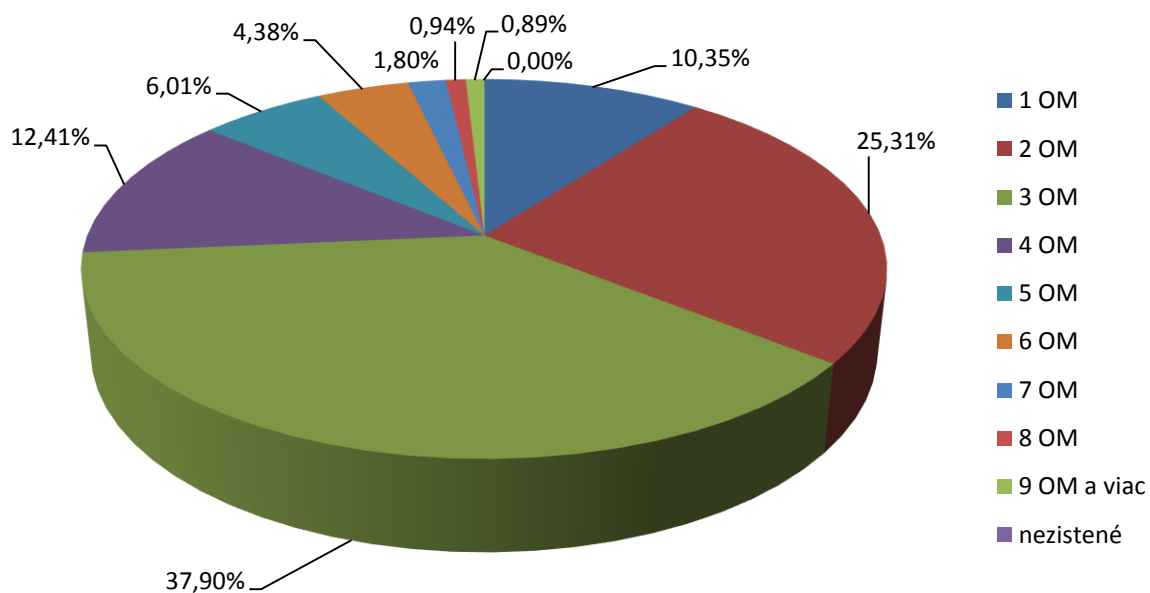
Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č.18: Byty podľa počtu obytných miestností

1 OM	2 OM	3 OM	4 OM	5 OM	6 OM	7 OM	8 OM	9 OM a viac	nezistené	Spolu
362	885	1325	434	210	153	63	33	31	0	3 496

Zdroj: SODB 2011, OM- obytná miestnosť

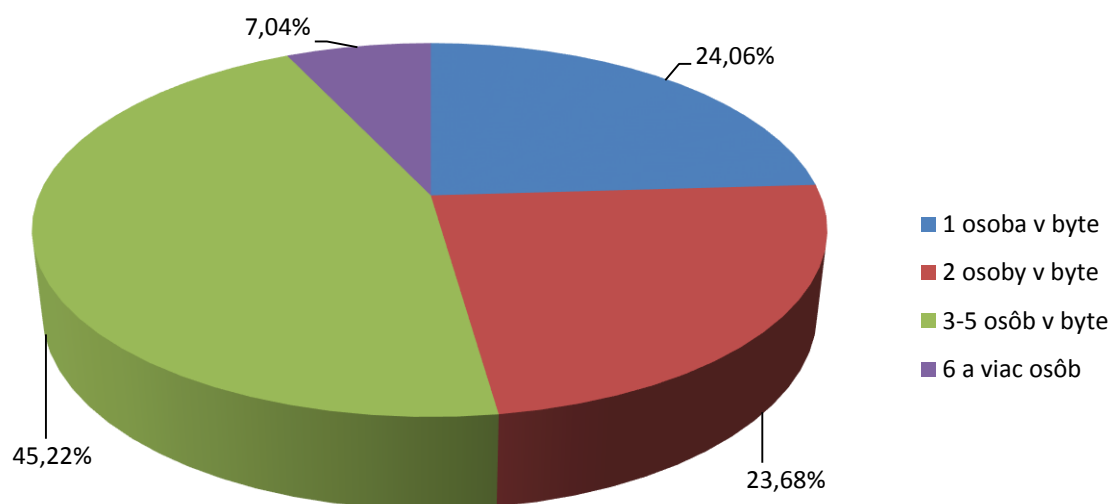

Tabuľka a graf č. 19: Byty podľa počtu obyvateľov v byte

1 osoba v byte	2 osoby v byte	3-5 osôb v byte	6 a viac osôb	nezistené	byty spolu
841	828	1 581	246	0	3 496

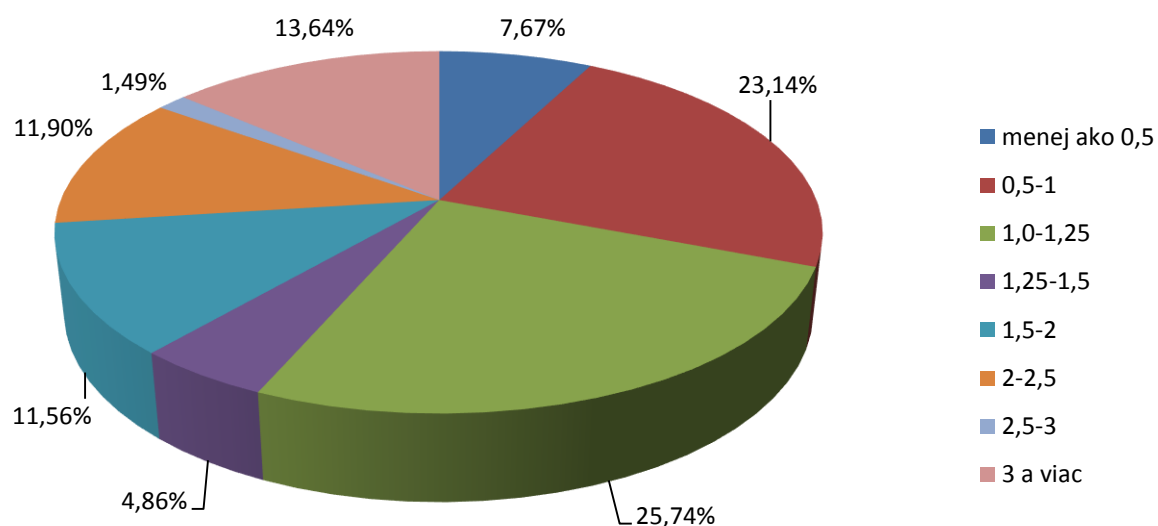
Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č. 20: Hustota obývanosti – počet obytných miestností (OM) na 1 obyvateľa

menej ako 0,5	0,5-1	1,0-1,25	1,25-1,5	1,5-2	2-2,5	2,5-3	3 a viac	nezistené	Spolu
268	809	900	170	404	416	52	477	0	3 496

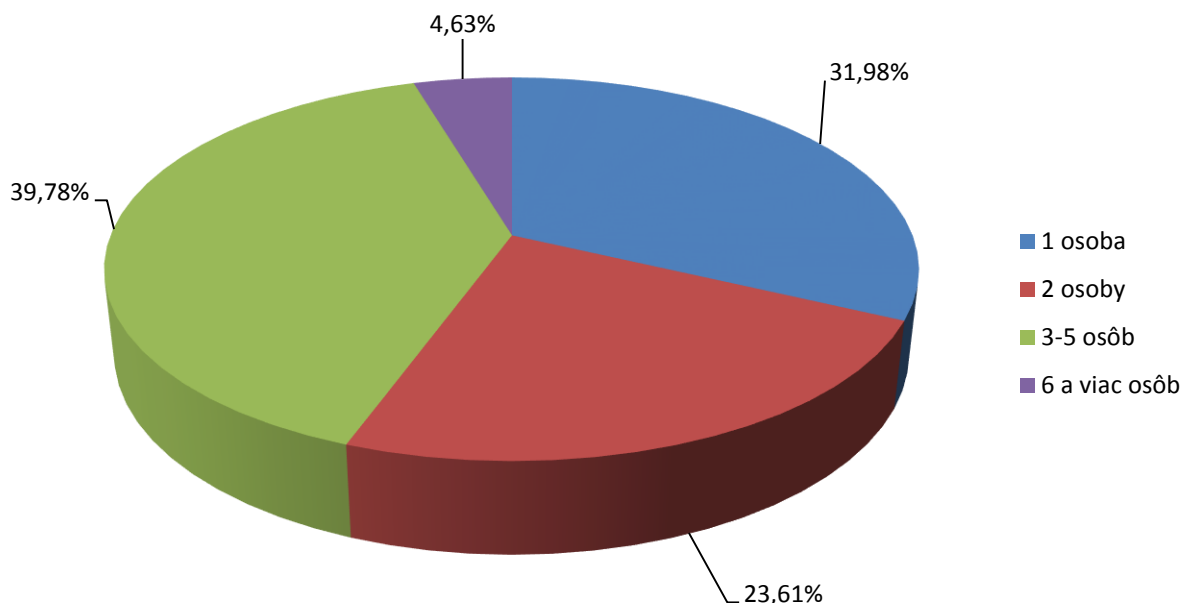
Zdroj: SODB 2011

Tabuľka a graf č. 21: Domácnosti s počtom osôb

1 osoba	2 osoby	3-5 osôb	6 a viac osôb	počet domácností
1 284	948	1 597	186	4 015

Zdroj: SODB 2011

	je	%	nie je	nezistené	spolu
toaleta v byte	3252	93,02	98	146	3 496
tečúca voda	3247	92,88	74	175	3 496
centrálne kúrenie	2709	77,50	559	228	3 496
kúpeľňa v byte (je zabudovaná vaňa alebo sprcha)	3255	93,11	95	146	3 496

Zdroj: SODB 2011

počet bytových domov	počet bytov v bytových domoch	počet rodinných domov	počet bytov v RD	počet bytov celkom
72	2 259	1 328	1 578	3 837

Zdroj: SODB 2011

Najviac bytov bolo postavených v 80tych rokoch 20. storočia, po roku 1990 výstavba bytov výrazne poklesla. Najviac bytov je v osobnom vlastníctve (68,25%), 16% bytov je družstevných a 7,87% bytov je nájomných. V takmer 32% domácnostiach žije len jedna osoba, v ďalších 40% žije v jednej domácnosti 3 až päť osôb. Vyše 90% bytov má základnú vybavenosť – tečúcu vodu, kúpeľňu, či toaletu.

5. Ekonomika

Trh práce

Región Fil'akovo sa v okrese Lučenec považuje za centrum priemyslu, nakoľko väčšina zamestnávateľov sa orientuje na výrobu grilov, krbov a kachlí, nízkozdvižných vozíkov, výrobu vaní a sprchových kútov, nástrojársku výrobu, ale aj drevovýrobu spojenú s výrobou nábytku. Poľnohospodárstvom sa zaoberá už len malá časť obyvateľstva na vidieku, hoci podmienky na pestovanie rastlín a chov dobytka sú dobré a v minulosti bol región považovaný za poľnohospodársky.

Väčšina obyvateľov migruje za prácou v rámci okresu, ako aj do iných regiónov, resp. do cudziny (Česko a najmä Maďarsko pre výhodnú polohu). Cestujú väčšinou mladí ľudia a muži, pričom sa jedná o odborníkov v bývalých strojárskych profesiách. Ďalej migrujú vysokoškolsky vzdelaní ľudia a ľudia, ktorých neviažu k regiónu rodinné záväzky.

K nosným zamestnávateľom v meste Fil'akovo patria Ekoltech s.r.o., Dometic Slovakia s.r.o., Festap s.r.o., Thorma Výroba k.s., Mesto Fil'akovo, Simagon s.r.o. a Filagro Plus, Lučenec, prevádzka Fil'akovo. V rámci mesta pôsobia ďalšie zamestnávateľské subjekty, pričom sa jedná prevažne o živnostníkov s malým počtom zamestnancov zameraných prevažne na výrobu a služby v menšom rozsahu.

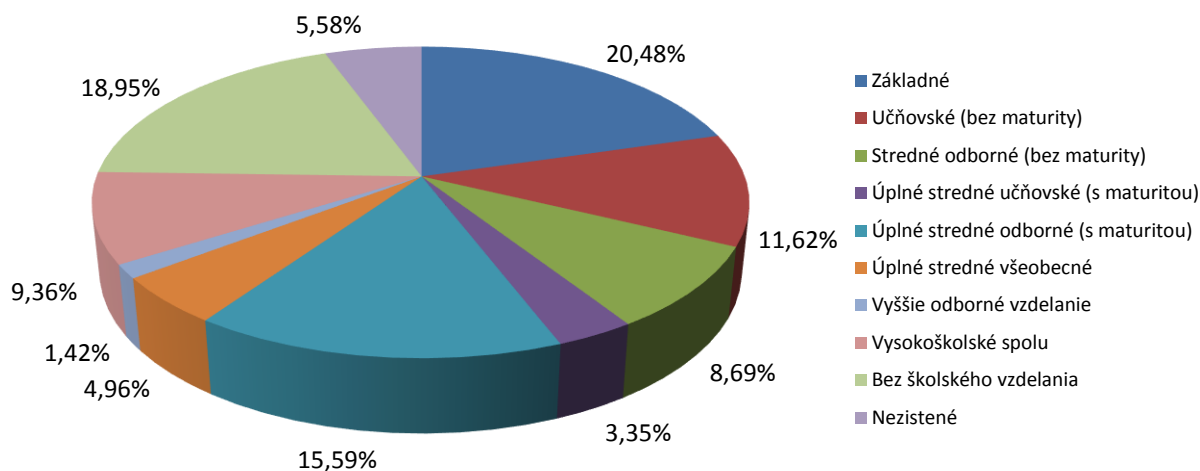
Pre mesto Fil'akovo je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti (25-27%), pomerne vysoká odchádzka za prácou z mesta a vysoká dochádzka za prácou z okolitých obcí, ale aj vzdialenejších regiónov.

Podľa údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 bolo v meste Fil'akovo z celkového počtu obyvateľov 10 289 ekonomicky aktívnych obyvateľov 4 998 (48,58%), z toho 3 147 (62,7%) odchádzalo za prácou z mesta.

Fil'akovo patrí v rámci SR k mestám s vyšším podielom vysokoškolsky a stredoškolsky vzdelaných obyvateľov. Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 bola vzdelanostná štruktúra obyvateľstva nasledovná: základné vzdelanie 20,48% (celoslovenský priemer je 14,98%), stredoškolské vzdelanie 44,2% (priemer SR je 37,75%), vysokoškolské vzdelanie 9,36% (priemer SR je 13,86%), 18,95% bez vzdelania vrátane detí do 16 rokov a 5,58% nezistené.

Tabuľka a graf č. 24: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Fil'akovo	počet
Základné	2 215
Učňovské (bez maturity)	1 257
Stredné odborné (bez maturity)	940
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	362
Úplné stredné odborné (s maturitou)	1 686
Úplné stredné všeobecné	536
Vyššie odborné vzdelanie	154
Vysokoškolské spolu	1 013
Bez školského vzdelania	2 050
Nezistené	604
Úhrn	10 817

Štruktúra pracovných príležitostí je rozmanitá. Najviac ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracovalo v priemysle (výroba nábytku, elektrických zariadení a pod), v maloobchode a vo vzdelávaní.

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby	
	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	160	83
Lesníctvo a ťažba dreva	35	15
Rybolov a akvakultúra	1	1
Ťažba uhlia a lignitu	8	1
Dobývanie kovových rúd	2	0
Iná ťažba a dobývanie	17	10
Výroba potravín	106	45
Výroba nápojov	6	2
Výroba textilu	22	10
Výroba odevov	44	18
Výroba kože a kožených výrobkov	27	8
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	76	42
Výroba papiera a papierových výrobkov	14	9
Tlač a reprodukcia záznamových médií	11	5
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	4	2
Výroba chemikálií a chemických produktov	58	38
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	4	2
Výroba výrobkov z gummy a plastu	38	17
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	20	12
Výroba a spracovanie kovov	28	11

Program rozvoja mesta Filákov 2015 -
2023

Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	214	106
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	34	14
Výroba elektrických zariadení	348	237
Výroba strojov a zariadení i. n.	35	14
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	76	34
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	2	0
Výroba nábytku	322	241
Iná výroba	13	3
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	18	6
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	40	25
Zber, úprava a dodávka vody	13	8
Čistenie a odvod odpadových vôd	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	25	14
Výstavba budov	108	52
Inžinierske stavby	28	15
Špecializované stavebné práce	104	68
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	46	30
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	162	103
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	375	247
Pozemná doprava a doprava potrubím	169	124
Letecká doprava	1	1
Skladové a pomocné činnosti v doprave	67	49
Poštové služby a služby kuriérov	26	16
Ubytovanie	30	16
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	115	75
Nakladateľské činnosti	7	4
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	3	3
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	2	2
Telekomunikácie	10	8
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	22	13
Informačné služby	5	3
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	36	28
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	13	8
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	10	7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	24	16
Právne a účtovnícke činnosti	38	24
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	17	8
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	17	12
Vedecký výskum a vývoj	8	5
Reklama a prieskum trhu	7	5
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	22	16
Veterinárne činnosti	2	2
Prenájom a lízing	7	6
Sprostredkovanie práce	16	10
Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	3	3

Bezpečnostné a pátracie služby	39	34
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	15	10
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	11	6
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	313	239
Vzdelávanie	362	260
Zdravotníctvo	151	118
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	29	20
Sociálna práca bez ubytovania	47	34
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	8	2
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	9	6
Činnosti herní a stávkových kancelárií	16	10
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	8	5
Činnosti členských organizácií	20	14
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	6	5
Ostatné osobné služby	30	13
Zamestnávateľ v zahraničí	26	21
Nezistené	586	337
Spolu	4 998	3 147

Zdroj: SODB 2011

Miera ekonomickej aktivity

je pomer počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva k počtu obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku. Mesto Fil'akovo dosiahlo hodnotu 62,35% – priemer na Slovensku sa pohybuje okolo 52%.

Stav a vývoj zamestnanosti obyvateľstva regiónu Fil'akova

V regióne Fil'akovo sa eviduje najväčší počet uchádzačov o zamestnanie s ukončeným základným vzdelaním, resp. bez ukončeného základného vzdelania. Je to spôsobené vysokým percentom rómskeho obyvateľstva v regióne, v ktorom v predchádzajúcom období bolo obyvateľstvo zamestnané hlavne v poľnohospodárstve, kde sa žiadne vzdelanie nevyžadovalo. Pomerne vysoké počty dosahuje aj skupina uchádzačov o zamestnanie (UoZ), ktorí sú vyučení bez maturity, nakoľko stratili zamestnanie v typicky robotníckych profesiách bývalých nosných podnikoch okresu (Kovosmalt, Mier, ZŤS, Poľana). UoZ s vysokoškolským vzdelaním sú v evidencii zastúpení najmenej.

V regióne je dlhodobo nedostatok pracovných miest pre UoZ s učňovským a stredoškolským vzdelaním s maturitou. Je tak isto ťažké umiestňovať UoZ, ktorí stratili zamestnanie v oblasti školstva a zdravotníctva. Najväčším problémom je však nájsť uplatnenie pre pracovnú silu bez vzdelania a dlhodobo evidovaných UoZ. Problémom je aj obsadiť vedúce pracovné miesta v profesiách vyžadujúcich špeciálne zaškolenie alebo do vzdelávania (obsluha CNC strojov, obrábачi kovov). V dôsledku odchodu slabšie ohodnotenej vysokoškolsky vzdelanej pracovnej sily z regiónu je často problémom obsadiť manažérske pozície vo výrobných a obchodných firmách a získať odborníkov v oblasti informačných technológií.

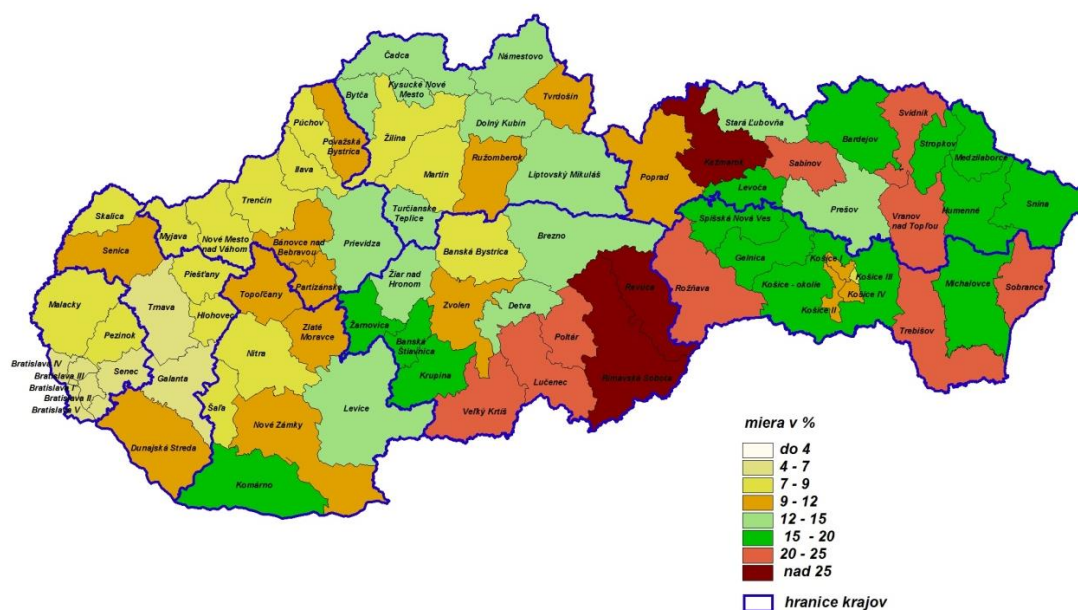
Nárast zamestnanosti možno očakávať rozvojom malého a stredného podnikania hlavne v oblasti služieb, obchodu a remeselnej výroby.

Miera nezamestnanosti

Podľa údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 bolo v meste Filákov z celkového počtu obyvateľov 10 289 ekonomicky aktívnych obyvateľov 4 998 (48,58%), z toho 3 147 (62,7%) odchádzalo za prácou z mesta.

Podľa údajov ÚPSVaR bolo v meste Filákov k 31.12.2014 evidovaných 1 321 nezamestnaných, z toho 695 žien (52,61 %), miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla 26,4%, čo je vyššia hodnota oproti jej výške za okres Lučenec (20,08%), Banskobystrický kraj (17,22%), aj ako celoslovenský priemer (12,29%).

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 31.12.2014

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

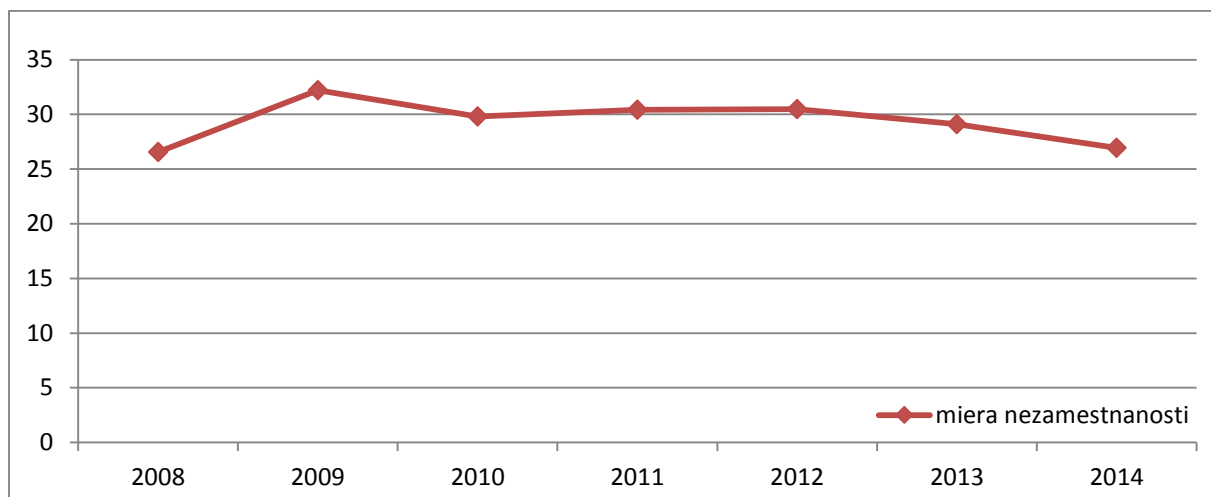
Miera evidovanej nezamestnanosti prepočítaná na základe výberových zisťovaní ŠÚSR a priemerného počtu uchádzačov o zamestnanie v roku 2013. Algoritmus výpočtu stanovil ÚPSVaR SR

Mapa č. 4: Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR
Zdroj: ÚPSVaR SR

Tabuľka a graf č. 26: Vývoj nezamestnanosti v meste Filákov							
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet evidovaných nezamestnaných - spolu	1 341	1 620	1 500	1 520	1 520	1 439	1 321
Počet evidovaných nezamestnaných - ženy	699	792	739	740	762	730	695
Miera nezamestnanosti spolu	26,57	32,21	29,80	30,41	30,48	29,1	26,94

Zdroj: Štatistický úrad SR, regionálne štatistiky

Najvyššiu hodnotu za posledných 10 rokov dosiahla miera nezamestnanosti v meste Fil'akovo v roku 2009 (32,21%). V roku 2014 poklesla miera nezamestnanosti na necelých 27%, čo mohlo byť spôsobené zmenou v statuse nezamestnaných (z disponibilných na nedisponibilných).

Aktivity zamerané na podporu zamestnanosti realizované vo Fil'akove v období rokov 2008 – 2013

Príspevky v rámci aktívnych opatrení na trhu práce poskytované zamestnávateľom v súlade so zákonom č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ide o nasledovné druhy podpôr:

- príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie – 2 subjekty,
- podpora zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie v sociálnom podniku – 1 subjekt,
- príspevok na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami – 29 subjektov,
- národný projekt XXI „Podpora vytvárania pracovných miest“ – 7 subjektov.

Charakteristika ekonomiky

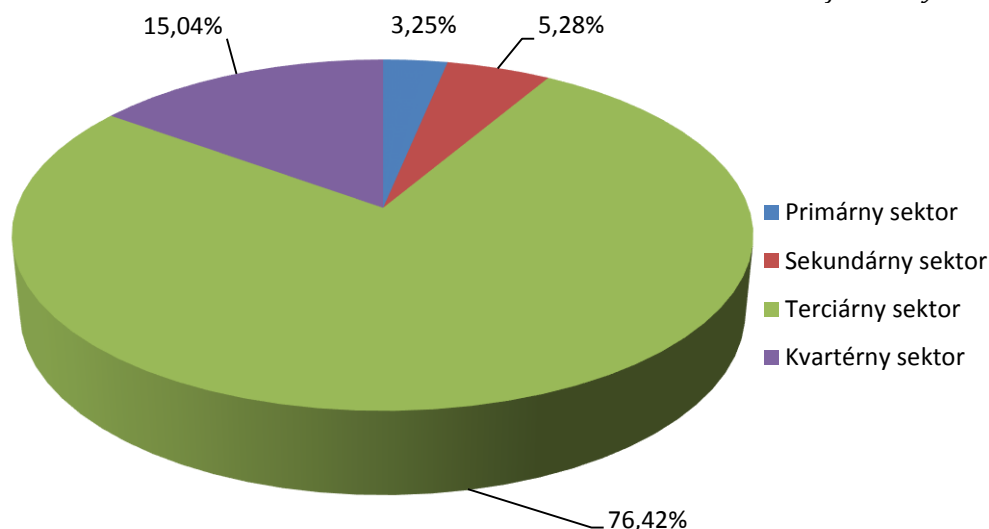
Štruktúra ekonomických subjektov

Údaje o štruktúre subjektov pôsobiacich v meste Fil'akovo boli spracované na základe dotazníkov, ktoré vyplnili podnikatelia s prevádzkou v meste Fil'akovo v roku 2013 (s aktualizáciou v roku 2015).

V roku 2015 pôsobilo v meste Fil'akovo 231 subjektov, ktorí mali dohromady 246 firiem, prevádzok, resp. organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti.

Tabuľka a graf č 27: Štruktúra subjektov v meste Fil'akovo podľa sektorov národného hospodárstva	
	počet subjektov
Primárny sektor (prvovýroba, poľnohospodárstvo, rastlinná výroba, chov zvierat, rybolov, lesné hospodárstvo, ťažba surovín)	8
Sekundárny sektor (spracovateľský, výrobný sektor: Strojárstvo, automobilový, elektrotechnický, chemický, energetický, hutnícky, stavebný, potravinársky, sklársky, textilný a odevný, spotrebný priemysel (spotrebný tovar))	13
Terciárny sektor (všetky druhy služieb - platené aj neplatené - obchod, doprava, spoje, verejná správa)	188
Kvartérny sektor (oblasť vedy a techniky, školstvo, zdravotníctvo)	37

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

V meste Fil'akovo jednoznačne dominuje sektor služieb – vyše 76% subjektov. Sektor výroby reprezentujú hlavne výrobné firmy – najväčší zamestnávateľia v meste – firmy EKOLTECH s.r.o., Dometic Slovakia s.r.o, THORMA Výroba k.s. a FESTAP, s.r.o. Vyššie percentuálne zastúpenie kvartérneho sektoru je spôsobené pomerne vysokým počtom súkromných lekárov (26).

Najviac subjektov sa zaoberá obchodnou činnosťou a predajom tovaru rôzneho druhu (41,4%), stravovacími službami (15,45%), „skrášľovacími“ službami (kaderníctvo, kozmetika, manikúra, pedikúra, solárium, fitness, fotoslužby a pod) (11,36%). Herne, stávkové kancelárie, záložne predstavujú 5% všetkých subjektov. Finančné služby, verejná správa a poľnohospodárska prvovýroba sú zastúpené po 3% všetkých subjektov pôsobiacich na území mesta.

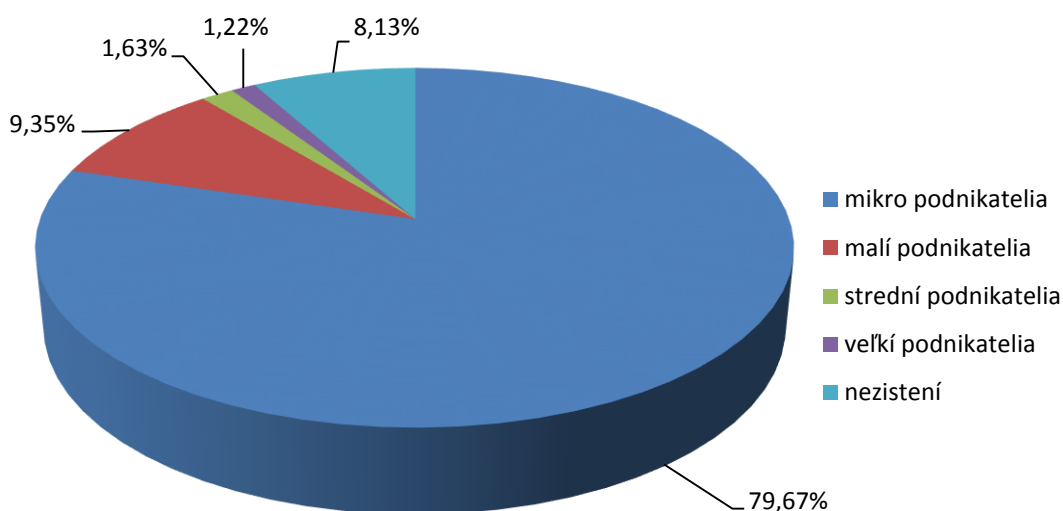
Tabuľka č 28: Štruktúra subjektov v meste Fil'akovo podľa dátumu vzniku											
	do roku 2000	2000-2008	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 1. polrok	neudané
počet	64	39	6	6	8	20	8	6	16	20	53

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

V období 2008 – 2015 došlo k takmer zdvojnásobeniu počtu ekonomických subjektov pôsobiacich v meste. Veľký počet nových subjektov bol zaznamenaný v roku 2011, potom nastal pokles a následne postupný rast, kedy bol len za prvý polrok roku 2015 zaznamenaný taký istý počet nových subjektov ako za celý rok 2011.

Typ organizácie	Počet zamestnancov	počet
mikro podnikatelia	0 – 9	196
malí podnikatelia	10 - 49	23
strední podnikatelia	50 – 249	4
veľkí podnikatelia	nad 250	3
nezistení		20

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

Z celkového počtu 231 subjektov najväčší podiel tvoria mikropodnikatelia – takmer 80%. Z nich je najviac takých subjektov, čo zamestnávajú seba alebo maximálne ešte jedného ďalšieho zamestnanca. Zastúpenie stredných a veľkých podnikateľov je veľmi nízke.

Kód	Názov položky	počet
00	nezistený	20
01	0 zamestnancov	8
02	1 zamestnanec	88
03	2 zamestnanci	60

04	3 – 4 zamestnanci	29
05	5 – 9 zamestnancov	11
06	10 – 19 zamestnancov	11
07	20 – 24 zamestnancov	3
11	25 – 49 zamestnancov	9
12	50 – 99 zamestnancov	2
21	100 – 149 zamestnancov	1
22	150 – 199 zamestnancov	1
23	200 – 249 zamestnancov	0
24	250 – 499 zamestnancov	2
25	500 – 999 zamestnancov	1

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

Medzi najväčších zamestnávateľov vo Fil'akove patria tri výrobné podniky EKOLTECH s.r.o., Dometic Slovakia s.r.o, THORMA Výroba k.s. a FESTAP, s.r.o, ktorí dohromady zamestnávajú takmer 1.700 ľudí.

Druhú skupinu tvorí verejná správa, kde v oblasti školstva je zamestnaných 183 osôb a Mesto Fil'akovo zamestnáva ďalších 150 osôb.

Tabuľka č 31: Zoznam najväčších zamestnávateľov v meste Fil'akovo

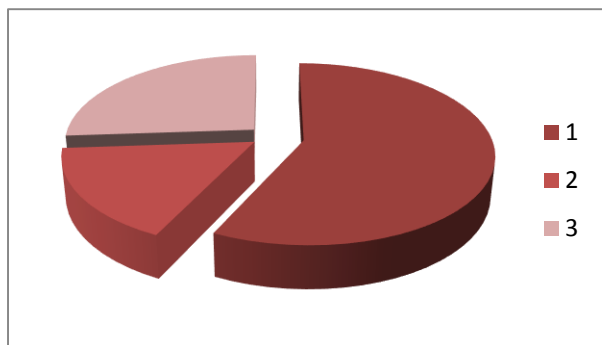
EKOLTECH spol. s r.o. www.ekoltech.sk	Čajkovského 8, 984 01 Lučenec (Závod 01, Šávoľská 62, Fil'akovo)	výroba dreveného nábytku na vývoz	914
Dometic Slovakia s.r.o. www.dometic.sk	Tehelná 8, Fil'akovo	výroba produktov pre karavany, obytné vozidlá a produkty pre národný a automobilový priemysel. Výroba plechových komponentov, elektrické, plynové spotrebiče	338
THORMA Výroba, k.s. www.thorma.sk	Šávoľská cesta 1, Fil'akovo	výroba neelektrických spotrebičov pre domácnosti (krbové kachle, kachle, sporáky na pevné palivá), smaltovanie, lisovanie	310
školstvo	Základná škola Štefana Koháryho II. s vyuč. jaz. maďarským – II. Koháry István Alapiskola, Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyuč. jaz. maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola, Farská lúka Základná škola, Farská lúka Základná škola, Školská 1, Základná umelecká škola,	4 základné školy a 1 ZUŠ	183
Mesto Fil'akovo www.filakovo.sk	Radničná 25, 986 01 Fil'akovo	verejná správa (mestský úrad, materské školy, mestské kultúrne stredisko)	150

FESTAP, s.r.o.	Hattalova 2, 831 03 Bratislava (OZ Fil'akovo, Šávoľská cesta 1520/9a)	výroba smaltovaných vaní, sprchovacích mís, masážnych vaní	126
Lubomír Krpelan Restaurant Pizzeria ANNA - VILLA	Lučenecká 1, Fil'akovo	reštaurácia a vývarovňa	69
Anec Tel Fil'akovo, s.r.o. www.atf.sk	Hlavná 4, 986 01 Fil'akovo	veľkoobchod s počítačmi, počítačovými periférnymi zariadeniami a softvérom	50-99
Verejno-prospešné služby mesta Fil'akovo vpsfilakovo.sk	Farská lúka 3 986 01 Fil'akovo	zemné práce, sadové a parkové úpravy, čistenie komunikácií a parkovísk, oprava komunikácií v rozsahu voľných živností, podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi okrem nebezpečných odpadov, maloobchodná činnosť v rozsahu voľných živností, montáž, opravy a údržba verej. osvetlenia	44
TESCO Tesco Stores SR a.s.	Kamenné nám. 1/A, 815 61 Bratislava (prevádzka: HM Fil'akovo, Biskupická 48A/2066, Fil'akovo)	obchod, akciová spoločnosť	40
OVB, Ladislav Demeter	L. Novomeského 1752/9, 979 01 Rim.Sobota	spravovanie aktivít a pasív fyzických a právnických osôb, sprostredkovanie finančných služieb, poistenia, sporenia a dôchodkových pripoistení	37
Ľudovít KANDERA - LKT	Záhradnícka 9, Fil'akovo, Prevádzka: Biskupická cesta 16, Fil'akovo	Reštaurant - VICTORY, reštauračné služby, závodné stravovanie, M.O., V.O.	33
A&A&Š s.r.o.	Nám.slobody č.2, Fil'akovo	maloobchod a veľkoobchod (nešpecializovaný veľkosklad s per. a neper. tlačou, cigaretami, a tabak. výrobkami, alkohol. a nealkohol. nápojmi.	31
BILLA s.r.o.	- 408, Námestie Padlých hrdinov, Fil'akovo Bajkalská 19/A, P.O.Box 57, 820 09 Bratislava 29	supermarket	22

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

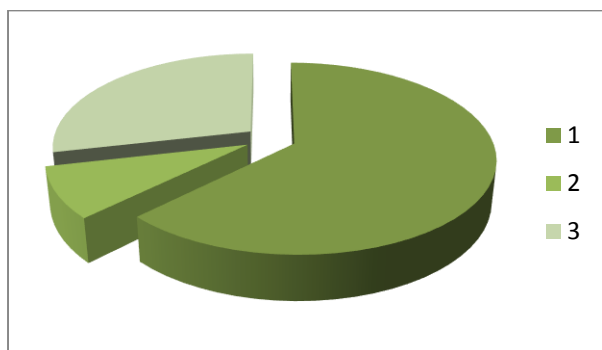
Vyhodnotenie dotazníkov podnikateľov

Na základe vyhodnotenia dotazníkov z roku 2013, ktoré vyplnili podnikatelia s prevádzkou v meste Fil'akovo, bolo zistené, že za posledné tri roky cítia znižovanie počtu zákaziek a zhoršenie platobnej disciplíny. Tiež za posledné tri roky došlo k znižovaniu pracovných miest.

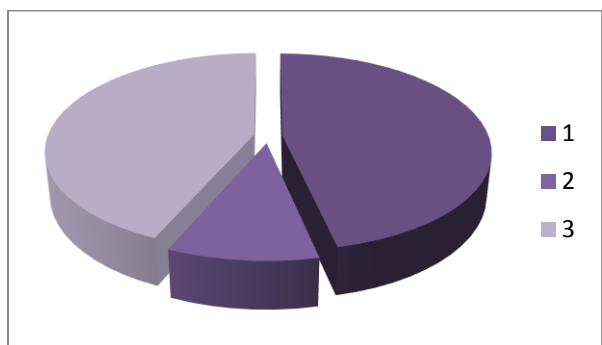
Graf č. 32:
Za posledné tri roky podnikatelia pociťovali:

1. zníženie **počtu zákaziek**: 57,76 % z firiem
2. zvýšenie počtu zákaziek: 16,77 % z firiem
3. nevyjadrili sa: 25,47 % z firiem

Graf č. 33:
Za posledné tri roky podnikatelia pociťovali:

1. zhoršenie **platobnej disciplíny**: 63,35 % z firiem
2. zlepšenie platobnej disciplíny: 8,70 % z firiem
3. nevyjadrili sa 27,95 % z firiem

Graf č. 34:
Za posledné tri roky u podnikateľov došlo:

1. k zníženiu **pracovných miest** u 46,58%
2. k zvyšovaniu pracovných miest u 9,94%
3. nevyjadrili sa: 43,48 %

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo)

Vzdelávanie, výskum a vývoj

V meste Fil'akovo pôsobia dve stredné školy: gymnázium a stredná odborná škola.

Stredná odborná škola – Szakközépiskola. Vznik a vývoj súčasného SOU strojárskeho vo Fil'akove až do 1. 4. 1991 je nerozlučne spätá s históriou a vývojom bývalého štátneho podniku Kovosmalt Fil'akovo. Podnik už v 20-tych rokoch zabezpečoval výchovu odborníkov v rôznych robotníckych profesiách prevažne pre vlastné potreby. Podnik Kovosmalt bol najväčším producentom strojárskeho spotrebného tovaru na juhu stredného Slovenska, a výchova a vzdelávanie na tejto škole sa prispôbovala požiadavkám predovšetkým tohto podniku.

SOŠ Fil'akovo, je právnym nástupcom Stredného odborného učilišťa strojárskeho, Strednej priemyselnej školy, Strediska praktického vyučovania nábytkárskeho, Stredného odborného učilišťa textilného v Lučenci (čiastočne), Stredného odborného učilišťa poľnohospodárskeho v Buzitke, a Združenej strednej odbornej školy Fil'akovo. Vzhľadom na neustály pokles populácie, ako i na vážnu zmenu štruktúry kvality uchádzačov o stredné odborné vzdelanie, SOŠ Fil'akovo, je rozširuje ponuku vzdelávacích aktivít o vzdelávanie dospelých a intenzívnejšie sa venuje menej nadaným žiakom učilištného typu.

Gymnázium – Gymnázium Fil'akovo: má za prvoradý cieľ, aby zo svojich študentov vychoval všeobecne vzdelaných, celoživotne sa vzdelávať pripravených občanov, ktorí budú mať kladný vzťah k svojej profesii a budú ju ovládať na vysokej úrovni.

Priestory a infraštruktúra pre podnikanie

Mesto Fil'akovo disponuje vhodnými lokalitami pre ďalší rozvoj bývania, služieb, priemyslu a skladov. Základnou podmienkou ďalšieho rozvoja mesta aj naďalej ostáva budovanie dopravnej infraštruktúry.

Mesto Fil'akovo nevlastní opustené, nevyužitú priemyselné pozemky využiteľné na ich rehabilitáciu a opätovné využitie.

V meste sú vybudované inžinierske siete s nedostatočnou kapacitou, ich technický stav si však vyžaduje rekonštrukciu.

Plochy určené na podnikanie sa nachádzajú v nasledovných v lokalitách:

- Priemyselná zóna Fil'akovo (plocha určená na predaj; preferovaný typ investície: nerušiace prevádzky všetkého druhu, drobná výroba, sklady, skladovacie plochy, verejné prevádzky a služby, obchodné a kancelárske objekty, objekty potrebného technického vybavenia, zberné dvory pre plasty, textil, stavebný odpad),
- Fil'akovo – areál bývalého podniku Kovosmalt (plocha určená na predaj; plocha určená na priemyselné využitie - výroba, skladovanie a pod.),
- Fil'akovo – Šávoľská cesta, mestská časť 4 (plocha určená na predaj alebo prenájom, spôsob využitia: priemyselné zariadenia s potenciálnym rušivým charakterom, služby a skladovacie zariadenia),
- Fil'akovo – ulica Tehelná, mestská časť 5 (plocha na predaj, poľnohospodárska pôda. možné spôsoby využitia: priemyselné zariadenia s potenciálnym rušivým charakterom, služby a skladovacie zariadenia),
- Fil'akovo – ulica Tehelná, mestská časť 5, súpisné číslo 1486 (plocha určená na predaj alebo prenájom, spôsob využitia: priemyselné zariadenia s potenciálnym rušivým charakterom, služby a skladovacie zariadenia),
- Fil'akovo – Šávoľská cesta, mestská časť 4 (plocha na predaj alebo prenájom, v súčasnosti poľnohospodárska pôda, možnosť využitia: priemyselné zariadenia s potenciálnym rušivým charakterom, služby a skladovacie zariadenia).

Podpora podnikania zo strany mesta Fil'akovo

Mesto Fil'akovo od roku 2006 zabezpečuje priestory a rozvoj infraštruktúry pre podnikanie. Vybudoval Podnikateľský inkubátor a Podnikateľské centrum na zabezpečenie vhodných podmienok pre podnikanie. Budova je pripravená pre tých obyvateľov mesta Fil'akovo, ktorí sú schopní vedome pozitívne ovplyvniť svoje a okolité prostredie. Priestory slúžia pre fungovanie najmä začínajúcich a inovatívnych podnikov. Prevádzkovateľom tohto zariadenia je Tectum, nezisková organizácia. Jeho zameranie je nasledovné:

- vzdelávanie za účelom rozvoja malého a stredného podnikania, predovšetkým organizovanie vzdelávacích aktivít zameraných na hospodárenie, účtovníctvo, právne poradenstvo, poskytovanie informácií v oblasti investícií na úrovni medzinárodných

vzťahov, získavania úverov na rozvoj podnikania a dotácií na rozširovanie podnikateľských aktivít a zvyšovanie zamestnanosti,

- poskytovanie služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti, predovšetkým prevádzkovanie podnikateľského inkubátora pre začínajúcich malých a stredných podnikateľov, poskytovanie informácií o voľných pracovných miestach a voľných pracovných silách.

Mesto Fil'akovo spolupracuje s investormi za účelom vytvorenia nových pracovných miest, preto podporuje budovanie infraštruktúry pre rozvoj podnikania s aktualizáciou ÚPD.

Priority podpory ekonomiky

V ďalšom období bude potrebné, aby Mesto Fil'akovo vytvorilo dobré podmienky na podnikanie v meste, vstup investorov a inovačný rozvoj:

1. Aktívne spolupracovať s podnikateľmi, organizovať pravidelné stretnutia vedenia mesta a predstaviteľov podnikateľov, zapájať ich do riešenia problémov mesta a prípravy strategických dokumentov mesta.
2. Sprístupniť databázu podnikateľských subjektov pôsobiacich vo Fil'akove na webovej stránke mesta.
3. Zjednodušiť a urýchliť správne konanie, zaviesť e-služby pre podnikateľov.
4. Pripraviť ÚPD pre ďalších investorov, spracovať komplexné investorské portfóliu mesta Fil'akovo (investičné príležitosti a stimuly) a uverejniť ho na web stránke aj v cudzích jazykoch, propagovať mesto a jeho podnikateľské prostredie smerom k investorom.

Majetok mesta Fil'akovo

Majetok mesta tvoria nehnuteľné veci a hnutel'né veci vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve mesta podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, alebo ktoré nadobudlo mesto do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky podľa cit. zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

Majetok mesta tvoria najmä :

a) veci, ktoré na základe zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

prešli z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva mesta,

b) veci, ktoré mesto nadobudlo na základe kúpnej zmluvy, darovacej zmluvy, zámennej zmluvy

c) veci a súvisiace majetkové práva, ktoré mesto získa pri hospodárení s vlastným majetkom, v rámci svojej činnosti, pri plnení úloh vyplývajúcich mu zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

d) majetkové práva vrátane pohľadávok a záväzkov

e) cenné papiere,

f) obchodné podiely v obchodných spoločnostiach, v ktorých je mesto spoločníkom,

g) iné majetkové práva.

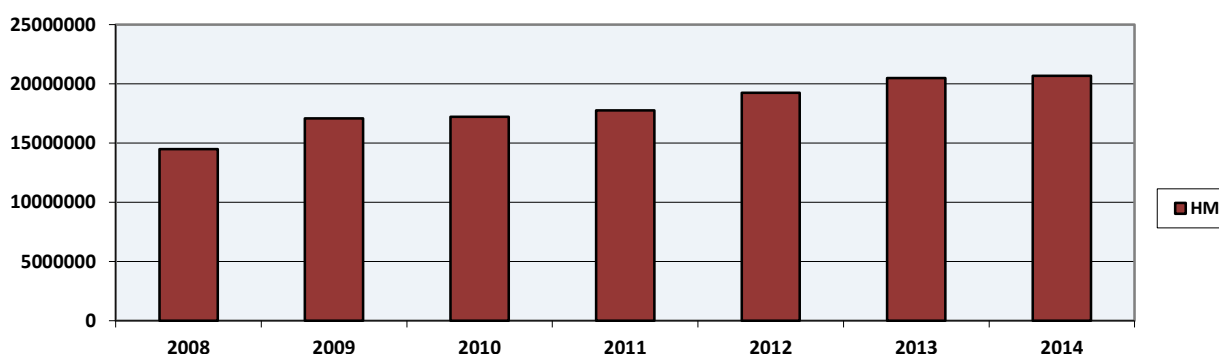
Majetok môže byť v spoluvlastníctve Mesta Fil'akovo a inej obce alebo inej právnickej osoby, resp. fyzickej osoby.

Hmotný majetok

Celková hodnota hmotného majetku Mesta Fil'akovo k 31. 12. 2014 bola 20,665 mil. EUR (2.047 EUR na 1 občana), z toho boli budovy a stavby 18,533 mil. EUR (89,68 %). Kontinuálny nárast hodnoty majetku v období rokov 2008 – 2014 vyjadrený v tabuľke. I a grafom napriek hospodárskej kríze, nedostatku vlastných zdrojov a pretrvávajúcim problémom so získavaním finančných prostriedkov z EÚ, Mesto Fil'akovo v posledných rokoch efektívne zhodnocuje svoj majetok, a to medziročne priemerne o 1,06 %.

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
HM v EUR	14 943 405	17 079 465	17 205 478	17 766 753	19 248 127	20 480 946	20 665 632
EUR na 1 obyv.	1438	1658	1670	1727	1875	2012	2047

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

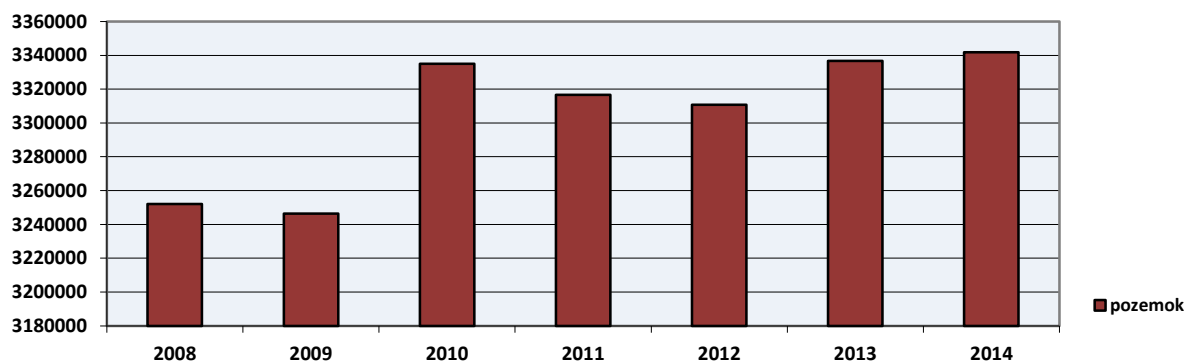

Pozemky

Mesto Fil'akovo vlastnilo pozemky k 31.12.2014 v evidencnej hodnote 3,342 mil. EUR. Pohyby evidencných hodnôt pozemkov v období rokov 2008-2014 z dôvodu úbytkov (predaj, prevod) a prírastkov (kúpa resp. oprava a upresnenie katastrálneho operátu) sú vyjadrené v tabuľke č. II a grafom.

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
evid. hodnota v EUR	3 252 069	3 246 380	3 334 964	3 316 560	3 310 831	3 336 639	3 341 890

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

Majetková účasť Mesta Fil'akovo v jednotlivých obchodných spoločnostiach

Mesto Fil'akovo vložilo časť svojho majetku aj do obchodných spoločností založených na účely podnikania.

Majetková účasť mesta Fil'akovo v jednotlivých obchodných spoločnostiach je uvedená v nasledovnej v tabuľke :

Tabuľka č. 37: Obchodné spoločnosti s účasťou Mesta Fil'akovo	
Názov obchodnej spoločnosti	podiel Mesta Fil'akovo na základnom imaní spoločnosti
Filbyť s.r.o. Fil'akovo, 1. mája 11, 986 01 Fil'akovo	100,00 %
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta 5, Banská Bystrica	1,32 %

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

Majetkové cenné papiere

K 31.12.2014 evidovalo Mesto Fil'akovo finančné investície vo forme majetkových cenných papierov v Prima banke Slovensko a.s. , Hodžova 11, Žilina (bývalá Dexia banka Slovensko a.s.) v hodnote 43.890,00 EUR (110 ks CP po 399,00 EUR) a FIN M.O.S. v hodnote 267.622,77 EUR.

Miestne dane a poplatky

Miestne dane vyberá Mesto Fil'akovo podľa platného všeobecne záväzného nariadenia vydaného v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Mesto Fil'akovo na svojom území ukladalo tieto miestne dane :

- daň z nehnuteľností
- daň za psa
- daň za užívanie verejného priestranstva
- daň za ubytovanie
- daň za predajné automaty
- daň za nevýherné hracie prístroje
- miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady – poplatok

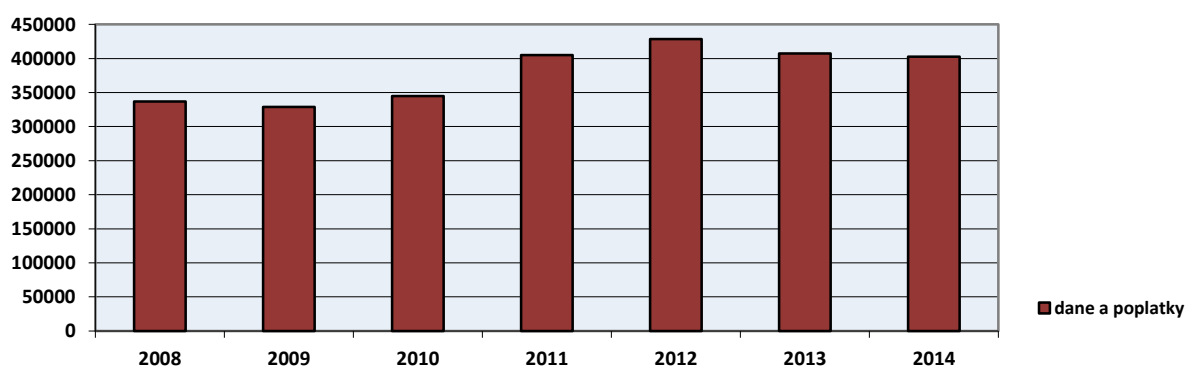
Sadzbly miestnych daní a poplatku boli v poslednom období upravené zvýšením nasledovne :

- v decembri 2008 s účinnosťou od 1.1.2009 v priemere o + 10%,
- miestne dane v decembri 2011 s účinnosťou od 1.1.2012 v priemere o + 10%,
- poplatok za KO v decembri 2011 s účinnosťou od 1.1.2012 v priemere o + 28%.

Príjem miestnych daní a poplatkov závisí každoročne od platobnej disciplíny občanov mesta.

Tabuľka a graf č. 38: Miestne dane a poplatky Mesta Fil'akovo							
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Daň z nehnuteľnosti	199 442	176 987	201 522	228 678	231 895	223 845	226 440
Ostatné miestne dane	18 295	15 529	14 515	22 421	28 225	22 908	24 810
Poplatok za KO	118 981	136 154	128 583	153 680	168 377	160 637	151 407
Spolu	336 718	328 670	344 620	404 779	428 497	407 390	402 657

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

Pohl'advky z miestnych daní

Naším zámerom pre rok 2015 je znížiť objem pohľadávok z miestnych daní pod úroveň 170 tisíc EUR. Z uvedeného dôvodu pravidelne zverejňujeme zoznam daňových dlžníkov na internetovej stránke, verejných tabuliach mesta a miestnej tlači. Nárast pohľadávok v rokoch 2010 a 2012 bol z dôvodu zvýšenia sadzieb miestnych daní a poplatku za komunálne odpady.

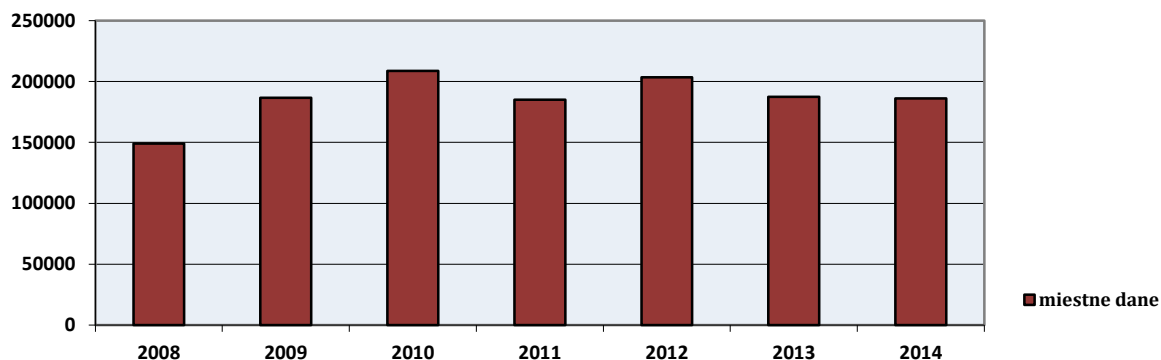
Z objemu pohľadávok ku koncu roku 2014 tvorí:

- 72,2 % poplatok za komunálny odpad (právnické osoby sa na nedoplatku podieľajú 1,6 %),
- 21,8 % daň z nehnuteľností (podnikatelia a PO sa na nedoplatku podieľajú 4,6 %),
- 6,0 % ostatné miestne dane.

Vymáhanie daňových nedoplatkov sa zabezpečuje najmä exekučným konaním, dohodami o splátkach a výzvami na úhradu dlžnej sumy.

Tabuľka a graf č. 39: Pohľadávky z miestnych daní Mesta Fil'akovo							
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
pohľadávka	149 195	186 633	208 633	185 201	203 380	187 560	186 195

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

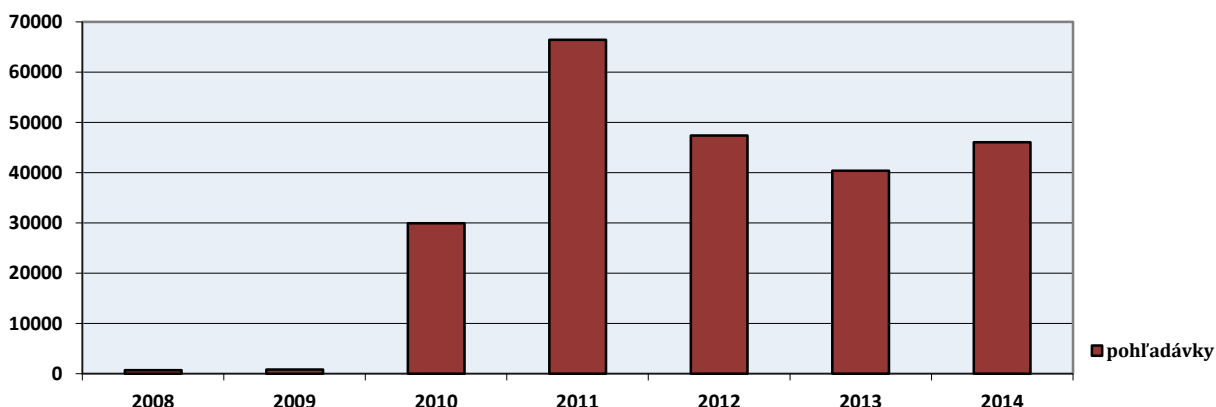

Finančný objem vymáhaných pohľadávok

Finančný objem vymáhaných pohľadávok z titulu miestnych daní a poplatku podľa jednotlivých rokov je uvedená v nasledovnej v tabuľke :

Tabuľka a graf č. 40: Finančný objem vymáhaných pohľadávok Mesta Fil'akovo							
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
vymáhané	745	833	29 965	66 425	47 367	40 353	46 039

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

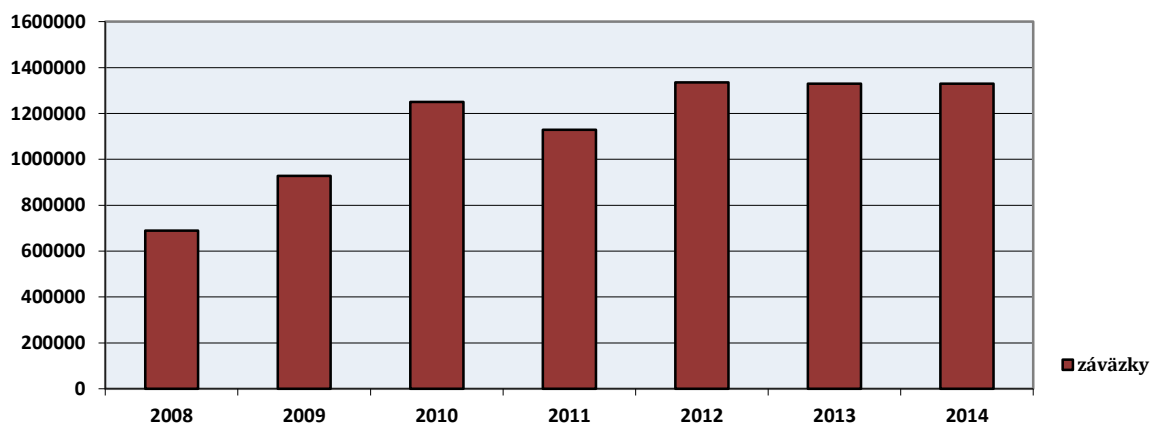
Závázky Mesta Fil'akovo

Výška záväzkov Mesta Fil'akovo podľa jednotlivých rokov je uvedená v nasledovnej v tabuľke:

Tabuľka a graf č. 41: Závázky Mesta Fil'akovo							
ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

záväzky	689 484	927 626	1 249 630	1 129 452	1 335 776	1 330 426	1 330 138
---------	---------	---------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

Hospodárenie mesta

Mesto Fil'akovo je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom, majetkom štátu dočasne prenechaným do hospodárenia mesta a s vlastnými príjmami.

Mesto Fil'akovo patrí k mestám s dobrým hospodárením – dlhodobo dosahuje prebytok rozpočtu, príjmy a kapitálové výdavky mesta sa zvyšujú, hodnota majetku mestá narastá a dlhová služba je stabilizovaná.

Základom finančného hospodárenia Mesta Fil'akovo je rozpočet. Viacročný rozpočet mesta je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky mesta, vyjadruje zámery rozvoja územia a potrieb občanov, vrátane programov mesta na tri rozpočtové roky. Mesto na rok 2014 zostavilo rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet mesta na rok 2014 bol zostavený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie mesta sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2014.

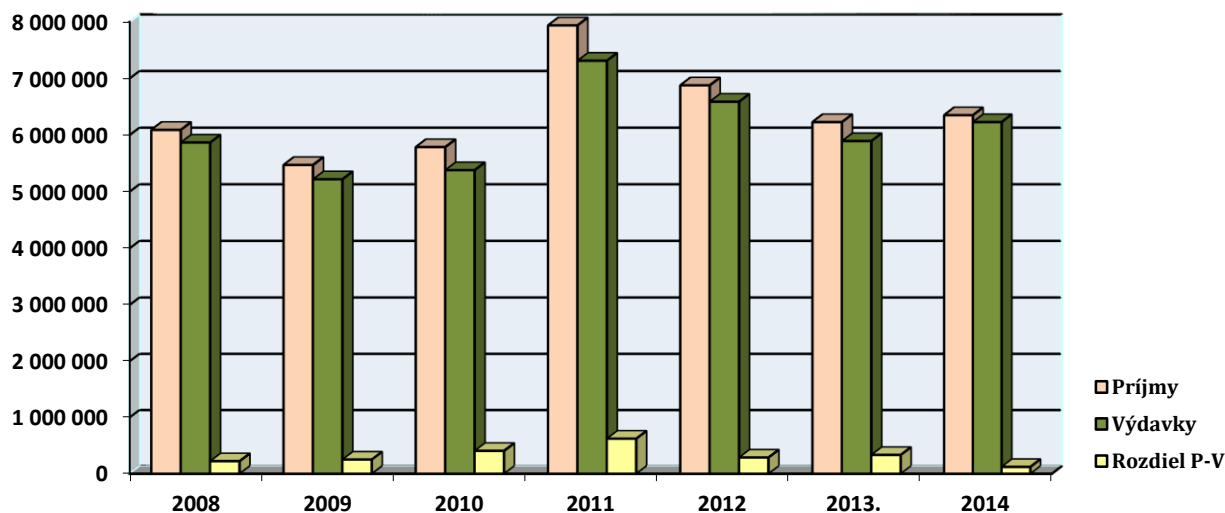
Rozpočet mesta (vrátane rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií) bol schválený mestským zastupiteľstvom dňa 5. decembra 2013 uznesením č. 101.

Tabuľka a graf č. 42: Celkové príjmy a výdavky Mesta Fil'akovo v EUR (bežné + kapitálové + finančné operácie)

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Príjmy	6 094 878	5 475 179	5 791 127	7 940 829	6.881.541	6.232.717	6.354.250
Výdavky	5 871 609	5 222 703	5 384 091	7 316 549	6.592.818	5.897.735	6.232.636

Rozdiel P-V	223 267	252 476	407 036	624 280	288.723	334.982	121.614
--------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

Príjmová časť rozpočtu

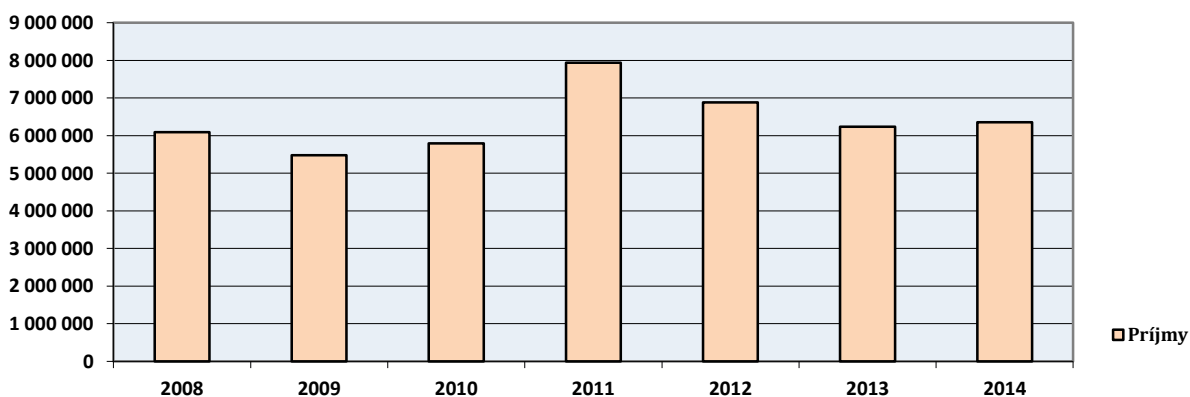
Daňové príjmy obsahujú výnosy na daniach v správe štátu, miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Nedaňové príjmy obsahujú príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta, z vlastnej činnosti mesta a mestom zriadených rozpočtových organizácií.

Finančné operácie obsahujú zostatok finančných prostriedkov z minulého roku

Granty a transfery obsahujú dobrovoľné príspevky od darcov a sponzorov, príspevky či dotácie od subjektov verejnej správy, štátnej správy, štrukturálnych fondov a iných.

Graf č. 42a: Príjmová časť rozpočtu

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

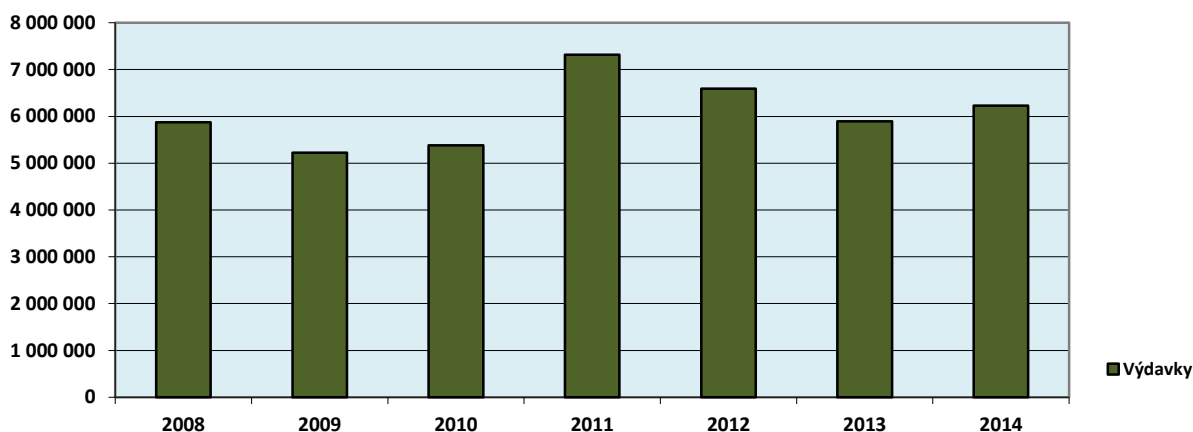
Výdavková časť rozpočtu

Výdavky rozpočtu mesta Fil'akovo sú záväzky, ktoré vyplývajú pre mesto z povinností ustanovených zákonmi, výdavky na výkon samosprávnych funkcií a na

činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených mestom, výdavky na prenesený výkon štátnej správy, výdavky spojené so správou, s údržbou a rozvojom majetku mesta a majetku prenechaného na plnenie úloh, záväzky prijaté v rámci spolupráce s inými obcami alebo vyšším územným celkom, alebo prípadne s ďalšími subjektmi na zabezpečenie úloh vo svojej pôsobnosti vrátane výdavkov na spoločnú činnosť, výdavky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd o medzinárodnej spolupráci, úhrada úrokov z prijatých pôžičiek a úverov, výdavky na emisiu dlhopisov a na úhradu úrokov z nich, iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Graf č. 42a: Príjmová časť rozpočtu

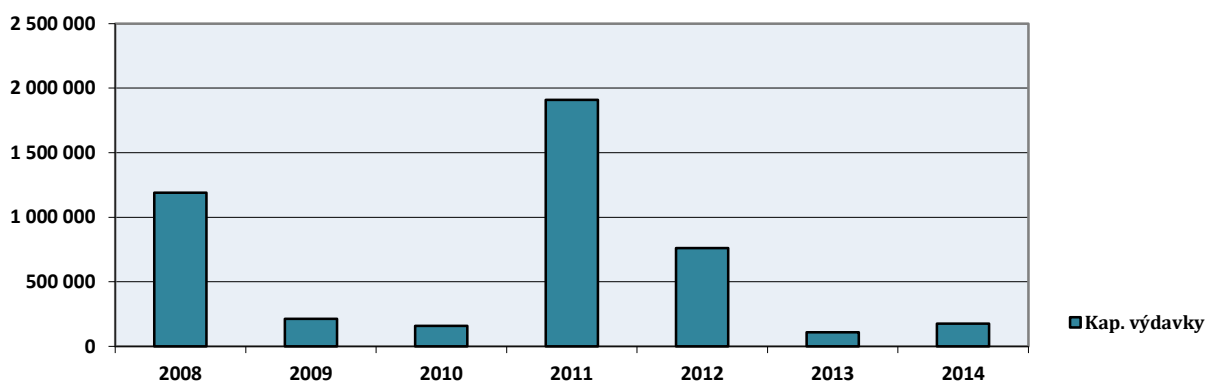
Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

Kapitálovými výdavkami sú najmä rozpočtové výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku, výdavky na tvorbu hmotných a mobilizačných rezerv, ako aj príspevky a dotácie iným právnickým osobám a fyzickým osobám na uvedené účely podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na príslušný rozpočtový rok.

Tabuľka a graf č. 43: Kapitálové výdavky Mesta Fil'akovo v EUR

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kapitálové výdavky	1 191 015	211 897	158 013	1 908 051	762 261	108 264	176 345

Zdroj : MsÚ Fil'akovo, odd. ekonomiky a majetku mesta

6. Cestovný ruch

Mesto Fil'akovo je centrom Novohrad- Nógrád geoparku na území SR. Samotné mesto, ale aj celé územie Novohrad – Nógrád geoparku disponujú významnými geologickými, prírodnými, kultúrno – historickými hodnotami (CHKO Cerová vrchovina, hrady, kostoly, kaplnky, kláštor, múzeum, kaštiele, kúrie, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych drevín, archeologické lokality), ktoré stoja v centre pozornosti a sú využiteľné v cestovnom ruchu

Mesto Fil'akovo je prirodzeným centrom nielen v oblasti správy a samosprávy, ale vďaka danostiam, možnostiam a potenciálu by sa malo stať aj turistickým centrom regiónu.

Mesto má bohaté skúsenosti zo spolupráce v oblasti turizmu na domácej aj medzinárodnej úrovni a tiež skúsenosti pri využívaní vlastného potenciálu v oblasti turizmu.

Služby v oblasti cestovného ruchu sú sústredené okolo Fil'akovského hradu v centre mesta. Najväčším lákadlom pre turistov je samotný hrad, ktorý v minulom roku navštívilo 20 tisíc návštevníkov.

V meste nie je dostatok zariadení cestovného ruchu (penzióny, hotely, reštaurácie,...). Ubytovacie kapacity, hlavne vyššej kategórie (hotel) sú nepostačujúce: 5 ubytovacích zariadení s celkovou kapacitou cca 150 lôžok.

V roku 2006 mesto spracovalo strategický dokument Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo, ktorý o.i. obsahoval hodnotenie priamych ponúk pre cestovný ruch, hodnotenie turistického potenciálu mesta Fil'akovo, regionálnu a nadregionálnu koncepcia rozvoja turizmu, ako aj strategický program cestovného ruchu na území.

Mesto Fil'akovo je sídlom Spoločného obecného úradu vo Fil'akove. Mestské zastupiteľstvo v rámci poradných orgánov vytvorilo Komisiu podnikania a cestovného ruchu, ktoré pravidelne zasadá, hodnotí stav v aj v oblasti cestovného ruchu a dáva podnety vedeniu mesta a mestskému zastupiteľstvu na vyvíjanie iniciatív a riešenie problémov. Pre zvládnutie problémov turizmu a cestovného ruchu sa objavilo ako nevyhnutnosť zriadenia turistického informačného centra, ktoré má pôsobnosť nielen na území mesta, ale v rámci celého regiónu. Novohradské turisticko-informačné centrum (ďalej NTIC) vo Fil'akove bolo zriadené v roku 2008, je členom AICES a úzko spolupracuje so SACR na území SR.

Vybrané ukazovatele v cestovnom ruchu

Tabuľka č. 44: Ukazovatele ubytovacích zariadení v Banskobystrickom kraji (okres LC a mesto Fil'akovo) za roky 2012 a 2013						
Ukazovateľ	rok 2012			rok 2013		
	BB kraj spolu	okres LC	Fil'akovo	BB kraj spolu	okres LC	Fil'akovo
Počet ubytov. zariadení spolu	527	22	3	494	21	3
Počet izieb spolu	7 725	360	28	7 520	303	28
Počet lôžok spolu	20 326	1 046	103	19 731	932	103
v tom						

stále	18 224	937	98	17 749	836	98
príležitostné	2 102	109	5	1 982	96	5
Počet návštevníkov spolu	401 869	15 113		400 251	13 677	
v tom						
domáci návštevníci	319 526	10 874		323 247	9 544	
zahraniční návštevníci	82 343	4 239		77 004	4 133	
Počet prenocovaní						
návštevníkov spolu	1 341 786	30 046		1 335 415	24 556	
v tom						
domáci návštevníci	1 107 095	21 198		1 117 049	17 021	
zahraniční návštevníci	234 691	8 848		218 366	7 535	
Tržby za ubytov. spolu v EUR ¹⁾	27 184 141	481 435	14 678	28 619 523	446 435	18 983
v tom						
domáci návštevníci	21 085 297	331 333	12 201	22 255 996	285 071	16 648
zahraniční návštevníci	6 098 844	150 102	2 477	6 363 527	161 364	2 335
Priem. počet prenocovaní spolu	3,3	2,0	2,1	3,3	1,8	2,5
v tom						
domáci návštevníci	3,5	1,9	2,3	3,5	1,8	2,8
zahraniční návštevníci	2,9	2,1	1,7	2,8	1,8	1,6
Priemerná cena za ubytovanie						
spolu v EUR ¹⁾	20,26	16,02	6,69	21,43	18,18	9,18
v tom						
domáci návštevníci	19,05	15,63	6,85	19,92	16,75	9,53
zahraniční návštevníci	25,99	16,96	6,00	29,14	21,42	7,25

¹⁾ vrátane DPH

Zdroj: NTIC Fil'akovo

Novohradské turisticko-informačné centrum vo Fil'akove

Novohradské turisticko-informačné centrum (v skratke NTIC) je informačná kancelária pôsobiaca pod záštitou Mesta Fil'akovo. Jeho hlavným cieľom je zhromažďovať a poskytovať informácie občanom Fil'akova a širokej turistickej klientele. Oblasťou jeho pôsobenia je južná časť Banskobystrického kraja a severná časť župy Nógrád (Maďarská republika), ale poskytuje aj informácie o atraktívnych turistických cieľoch v rámci celej Slovenskej republiky. Svoju činnosť vykonáva na základe živnostenského oprávnenia na tieto činnosti:

1. Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (v tomto prípade ide o predaj propagačných predmetov)
2. Reklamné a marketingové služby
3. Organizovanie športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí
4. Administratívne služby
5. Ubytovacie služby bez poskytovania pohostinských činností

Užitočné informácie a služby, ktoré poskytuje kancelária, zahŕňajú:

- informácie o kultúrnych pamiatkach, o chránených krajinných oblastiach, národných parkoch, geologických náleziskách a pamiatkach, jaskyniach, možnostiach vodnej turistiky (jazerách, kúpaliskách, kúpeľných miestach), ich dostupnosti, vzdialenosti, event. výške vstupného,

- informácie o turistických peších chodníkoch a cyklotrasách na území Geoparku,
- informácie o inštitúciách mesta a jeho okolia,
- informácie o kultúrnych a spoločenských podujatiach v oblasti pôsobenia informačného centra,
- poskytovanie administratívnych služieb podľa uvedeného cenníka,
- poskytovanie bezplatných propagačných informačných brožúr,
- vyhotovenie a distribúcia plagátov a propagačných materiálov.

Novohradské turisticko-informačné centrum spolupracuje s Turistickým informačným centrom Rimavská Sobota, Mestským informačným centrom Lučenec, turistickou kanceláriou TOURINFORM Salgótarján, ďalšiu formu spolupráce predstavujú partnerské mestá Bátortereny (HU) a Szécsény (HU). Všetky formy spolupráce sú ošetrené zmluvami o spolupráci. NTIC spolupracuje tiež s odbornými organizáciami v oblasti rozvoja turizmu, regionálneho rozvoja, ako napr. Banskobystrický samosprávny kraj, odbor kultúry a cestovného ruchu, Slovenská agentúra životného prostredia, Slovenský zväz turistov, Správa CHKO Cerová vrchovina, Región Neogradiensis, so samosprávami obcí na území Geoparku Novohrad - Nógrád. Predstavujú dobrú možnosť rozširovania a propagovania informácií o miestnych aktivitách a podujatiach.

Novohradské turisticko - informačné centrum (NTIC) zhromažďuje, kompletizuje a distribuuje informácie o Fil'akove, o okolitých obciach Novohrad-Nógrád geoparku a turistických destináciách v oblasti pôsobenia informačného centra cez komunikačné kanály kancelárie (prevažne do okolitých informačných kancelárií, keďže sú zdrojom aktuálnych verejných informácií pre miestne obyvateľstvo). Súčasťou týchto informácií sú informácie o spoločenskom dianí, o kultúrnych, športových, či odborných podujatiach. Ak si to organizátor vyžaduje, zapája sa do organizovania takýchto podujatí. V roku 2009 sa NTIC zapojilo do príprav podujatia Palócka Veľká noc, Deň Novohrad - Nógrád geoparku a Svetový deň cestovného ruchu.

NTIC zabezpečuje distribúciu propagačných materiálov: mesta a jeho okolia, Hradného múzea a Z.p.o. Geoparku Novohrad-Nógrád. Začiatkom roka 2010 plánuje distribúciu týchto materiálov na vybrané veľtrhy cestovného ruchu prostredníctvom partnerských informačných kancelárií a organizácií. Okrem uvedeného sa propagačné materiály použijú na reprezentačné účely mesta, miestnych občianskych združení a spolkov, a pre potreby návštevníkov.

Na podnet Úradu BBSK, Oddelenia CR a KD od začiatku školského roka 2009/2010 vedie pracovník kancelárie Krúžok cestovného ruchu pre žiakov ZŠ, Školská 1, Fil'akovo, pričom v spolupráci s vedúcim pracovníkom Školského úradu MsÚ Fil'akovo od januára 2010 iniciuje zapojiť do krúžkovej činnosti aj ostatné základné školy vo Fil'akove.

NTIC spolupracovalo na vytvorení novej webovej stránky mesta Fil'akovo, ktorá sa spustila do prevádzky v máji 2009. Úlohou NTIC je i v súčasnosti napĺňanie obsahu a aktualizácia údajov z oblasti.

Ďalšou úlohou kancelárie je tvorba turistických produktov. V rámci tejto činnosti sme v spolupráci so Z.p.o. Geopark Novohrad-Nógrád a s referátom stratégie a rozvoja MsÚ pripravili organizované, plánované turistické trasy - Pešia turistika (v prípade potreby aj so sprievodcovskou službou), plánované turistické trasy motorovým vozidlom k okolitým hradom, zámkom a kaštieľom - Autoturistika, a boli pripravené poznávacie trasy ľudovej kultúry, ktorej jadrom je **Palócka cesta - cezhraničná tematická trasa**

zastrešujúca etnografické múzeá a galérie ľudovej kultúry v regióne (viac informácií o aktuálnom projekte). Ich cieľom je prilákať návštevníkov do nášho mesta a zároveň im ponúknuť ďalšie turistické ciele a možnosti strávenia voľného času.

Novohrad - Nógrád geopark

„Geopark je také vhodné veľké a ekonomicky životaschopné územie, ktoré zahŕňa konkrétne geologické dedičstvo a stratégiu trvalo udržateľného rozvoja s cieľom účinnej podpory rozvoja daného územia.“

Novohrad - Nógrád geopark je prvým medzinárodným (cezhraničným) geoparkom Európskej i Globálnej siete geoparkov UNESCO.

Na našej planéte existuje niekoľko oblastí, ktoré pre odbornú i širokú verejnosť predstavujú pamiatky 4,6 miliárd rokov starej histórie Zeme. Takými sú geoparky, ktoré okrem geologických a geomorfologických zaujímavostí poskytujú aj nevšedný krajinársko - estetický zážitok. Úlohou organizácií geoparkov je zachovanie a predstavenie geovedných, krajinárskych, ekologických, archeologických, historických a kultúrnych hodnôt daného územia a vytvorením geoturistických produktov prispieť k jeho hospodárskemu rozvoju.

V 2. polovici 90-tych rokov odborníci zo Správy CHKO Cerová vrchovina, a BNPI (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság), ochranári a ekológovia sa zaoberali zmapovaním riešeného územia a zistili, že toto územie je bohaté na výnimočné a jedinečné geologické hodnoty a je vhodné využiteľné nielen pre vedecký výskum, ale aj na náučné účely pre širší okruh záujemcov. Preto boli zapojené do procesu rozvíjania základnej myšlienky Mesto Fil'akovo a Mikroregión Obručná.

V roku 2001 nasledovalo zostavenie projektového zámeru (Geologický náučný chodník v lokalite CHKO Cerová vrchovina a Karancs - Medves TK) v rámci programu Phare CBC.

Od roku 2003 je Fil'akovo koordinátorom všetkých rozvojových činností, spoločne s maďarským partnerom. Podávali sa rôzne projekty, z ktorých v rámci programu INTERREG III A bol úspešný projekt s názvom „Novohradský geopark“. Výsledkom tohto projektu boli základné rozvojové dokumenty z ktoré boli použité pri nominačnej dokumentácii o získanie členstva v Európskej a Globálnej sieti geoparkov.

22.01.2008 bolo zaregistrované Združenie právnických osôb Geopark Novohrad-Nógrád, zakladateľmi ktorého sú Mikroregión Obručná a Mesto Fil'akovo.

22.02.2008 bolo zvolené valné zhromaždenie, správna a dozorná rada. Od 01.07.2008 má z.p.o. Geopark Novohrad-Nógrád výkonného manažéra, ktorý vykonáva svoju činnosť v kancelárii, ktorá sa nachádza v Novohradskom turisticko-informačnom centre vo Fil'akove.

Novohrad - Nógrád geopark bol dňa 27. marca 2010 vo francúzskom Luberoni prijatý Riadiacim výborom organizácie UNESCO ako prvý medzinárodný geopark za 38-eho člena EGN a v apríli 2010 na konferencii GGN v Malajzii za 67-eho člena GGN. Členstvo je potrebné každé štyri roky obnoviť. Podmienkou je vyhotovenie a zaslanie odbornej správy, ktorá spĺňa kritériá EGN, návšteva odborníkov nominovaných EGN priamo na mieste a tiež aj vyhodnotenie výsledkov tejto návštevy a činnosti za uplynulé štyri roky. Novohrad - Nógrád geopark v roku 2014 úspešne obhájili svoje členstvo v oboch sieťach.

Mapa č.5: Cezhraničný Novohrad – Nógrád geopark

Primárna ponuka cestovného ruchu

Najvýznamnejšie stavebno-historické pamiatky mesta

Hrad Fil'akovo, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou, patrí medzi turisticky najnavštevovanejšie pamiatky v regióne Novohradu. Správu hradu vykonáva Podnik verejnoprospešných služieb mesta Fil'akovo, ktorý okrem prevádzkovania hradu a zabezpečenia sprievodcovskej služby udržiava aj náučný chodník v hrade a zabezpečuje menšie udržiavacie práce. Od roku 2008 správcom hradu a hradného areálu bude Hradné múzeum.

V súčasnosti je hrad čiastočne zrekonštruovaný. Po predbežných historických a archeologických výskumoch sa priebežne realizujú konzervačné, rekonštrukčné a zabezpečovacie práce.

Pôvodný hrad tvorila v 12. storočí štvorboká veža, obvodový múr s palácom na juhozápadnej strane a pravdepodobne val s palisádami. Počas prestavby v roku 1551 bol hrad rozšírený o stredný hrad s dvojicou mohutných pentagonálnych bášť (západná nesie dodnes meno Bebekova). V mohutnom 6 metrov hrubom múre medzi nimi boli zriadené 3 delostrečné pozície a 6 výklenkov pre hákovnice. Pristavaný bol aj parkanový múr s dvojicou okrúhlych nárožných bášť, ktorý vymedzil prístupový koridor do stredného hradu. Dolný hrad zabezpečovali tri polygonálne bašty a dve vežové brány s padacím mostom a 10 metrov hlbokou priekopou. Súčasťou prestavby bolo aj vybudovanie mohutných mestských hradieb s bránami a rondelmi. Z mestského opevnenia sa zachovala jediná bašta. Dolný hrad bol pohltený mestom, zachovala sa len časť nádvorja. Hrad vyhorel v roku 1682 počas obliehania a odvtedy je v ruinách.

Stručná história.

Už v 12. storočí stál pravdepodobne na mieste hradného vrchu kamenný hrad. Prvá písomná zmienka o hrade je z roku 1242, kde sa píše, že Fil'akovský hrad odolal tatárskym nájzdom. Hrad vlastnilo viacero majiteľov, medzi nimi v rokoch 1311-1321 aj Matúš Čák Trenčiansky. V rokoch 1348 a 1385 sa v listinách spomína ako kráľovský majetok. V roku 1435 ho dostali do zálohy Perényovci, v roku 1440 majiteľka hradu - kráľovná Alžbeta

poverila zabezpečením panstva Jana Jiskru. V roku 1483 dobyli hrad vojská kráľa Mateja Korvína a vyhnali z hradu Štefana Perényiho. Od roku 1490 je správou hradu poverený kapitán Raškai. Jeho dcéru si vezme za ženu František Bebek a hrad dostáva ako veno. Silnie turecké nebezpečenstvo a preto dáva hrad v roku 1551 prestavať podľa plánov talianskeho staviteľa A. da Vedana na mohutnú renesančnú pevnosť. Spolu s hradom sa vybuduje aj mestské opevnenie nadväzujúce na hradnú akropolu. Hrad sa však napriek snahe obrancov dostane v roku 1554 do rúk Turkov, ktorí sa na ňom usídlia na 39 rokov. Odtiaľto vládol beg Hamza a po ňom beg Šaman veľkej časti Južného Slovenska – Fil'akovskému sandžaku. Cisárske vojská dobyli hrad späť od Turkov až v roku 1593.

Hrad na príkaz snemu 1602 a 1604 obnovili, ale hneď ho obsadili bockayovské vojská. Časté vojenské nepokoje medzi mocenskými skupinami Habsburskej ríše a cisárom si vynútili aj rýchle a opakované úpravy – v rokoch 1608, 1609, 1613 a znova v roku 1619 (po požiari 1615). V rokoch 1621-1623 o hrad bojujú bethlenovci, kapitánom hradu je Tomáš Bosnyák, Judita Bosnyáková, a počas Rákocziho povstania, keď je kapitánom František Wesselényi, obsadí mesto cisárske vojsko. Hrad aj mesto prosperujú, na Červenej skale je postavená strážna veža a na Strážnej hore je trvalo umiestnená posádka. V hrade sa konajú zasadania a porady okolitých žúp. V rokoch 1650-1664 je kapitánom hradu Adam Wesselényi, a od roku 1657 sa dedičným kapitánom stáva Štefan Koháry I., od roku 1667 Štefan Koháry II., ktorý dáva v roku 1672 opraviť hradné múry, akoby predpokladal vznik Thökölyho povstania. Ten na hrad v roku 1678 zaútočí, ale nedobyje ho.

Rok 1682 je pre hrad aj mesto osudným. Thököly sa za výdatnej podpory Turkov (60tis. vojakov) sústreďuje na znovudobytie hradu, čo sa im po náročnom obliehaní aj podarí. Hrad vyhorel a spolu s ním zhorel aj župný archív, a mesto bolo zničené. Odvtedy je hrad v ruinách. Od roku 1972 sa uskutočňuje konzervácia hradných ruín. Po rekonštrukcii Bebekovej bašty je v nej zriadená expozícia z histórie hradu a mesta.

Významnými stavebno-historickými pamiatkami mesta sú tiež **Rímsko-katolícky kostol s františkánskym kláštorom**, baroková kúria a klasicistický kaštieľ na Lučeneckej ulici a

Farský kostol nanebovzatia Panny Márie a františkánsky kláštor

Františkánsky kostol s budovami kláštora pochádza z roku 1513, v r. 1554 bol zmenený na tureckú džámiju a definitívne zničený Turkami pri obliehaní v roku 1682. V rokoch 1694-1727 znovu vybudovaný ako barokový s hodnotným interiérom. Veža je postavená netypicky na severovýchodnej strane lode. Úpravy fasád sú z rokov 1725-1728. Jednoduchý priestor s polygonálnym uzáverom presbytéria je zaklenutý valenými lunetovými klenbami so štukovými obrazcami. Klenbový systém spočíva na vtiiahnutých oporných pilieroch so združenými pilastrami. Kostol má barokový murovaný chór. Na juhovýchodnej strane bočná kaplnka, v nikách fasády a nad vchodom do kostola sú barokové plastiky. Hlavný aj oba bočné oltáre barokové, kazateľnica z 1. polovice 18. storočia a ďalší bočný oltár ranobarokový a dva oltáre rokokovou ornamentikou a plastikami.

Kláštor františkánov

Kláštor nadväzuje na kostol zo severozápadnej strany. Ide o dvojpodlažnú budovu s ústredným rajským dvorom a krížovou chodbou. V prízemí sa nachádzajú arkády

podklenuté krížovými klenbami. Františkáni stáročia ovplyvňovali duchovný život mesta a sú s ním úzko spätí aj dnes.

Nehnutelné pamätihodnosti

Kaštieľ Berchtoldovcov

Kaštieľ vo Fil'akove, v ktorom je dnes Gymnázium, bol postavený koncom 18. storočia ako sídlo rodiny grófa Berchtolda, ktorý pochádzal z Tirolska. Gróf bol majiteľom veľkostatku pri Fil'akove. Neskôr kaštieľ zmenil vlastníkov, patril rodinám Stephani a Herold. Po roku 1945 bol sídlom okresného úradu a bola v ňom umiestnená aj stavebná škola. Pôvodný barokový charakter kaštieľa sa v dôsledku častých opráv čiastočne stratil. Na prízemí možno vidieť zachované barokové klenby a drevenú vyrezávanú výzdobu. Okolité park bol kedysi oplotený, a voľne v ňom žili jelene a srnčia zver. V jazierku plávali labute. Rozloha parku je 8,2 ha a obsahuje 16 taxónov drevín, medzi ktorými je aj niekoľko vzácných cudzokrajných stromov. Dnes tu očakáva návštevníkov fil'akovské minizoo. Najkrajšou barokovou budovou mesta je Heroldov kaštieľ. Postavili ho v r. 1826, neskorú barokovú podobu dostal v r. 1830. V súčasnosti je v ňom gymnázium. Za kaštieľom sa nachádza takmer 7 hektárový anglický park, ktorý bol založený tiež v 19. storočí. Bol vypracovaný zámer na záchranu a revitalizáciu parku.

Kaštieľ Cebriánovcov

Gróf Cebrián-Figuerollas Antal, pochádzal zo Španielska, usadil sa tu v roku 1820. Jeho vnukom bol František, ktorý dal postaviť kaštieľ vo Fil'akove. Medzi jeho posledných majiteľov patrila Mária Cebriánová, ktorá zomrela v roku 1931. Ďalší údaj je z roku 1956, keď už v budove kaštieľa bola poliklinika. V roku 2006 prešla do súkromného vlastníctva. Budova nadnes stratila svoju niekdajšiu imponantnosť, ale stále má dôležité miesto v obraze mesta. Vnútoraná plocha priečelia s pilierovou arkádou pripomína štyridsiate roky 19. storočia.

Koháryho kúria

Keď v roku 1682 turecko-kurucké vojská zničili hrad aj mesto, kapitán fil'akovského hradu Štefan Koháry II. dal po návrate zo zajatia znovu postaviť katolícky kostol. Ved' aj mal z čoho, za svoju vernosť získal od kráľa veľké majetky. Hrad však nedá opraviť. Miesto toho si v meste vybuduje kaštieľ, tzv. Koháryho kúriu. Táto baroková stavba z prvej polovice 18. storočia bola vystavaná na starších základoch kúrie Báthoryovcov zo 17. storočia. V súčasnosti sa nachádza v dosť biednom stave, spolu so zanedbaným hospodárskym dvorom. Za povšimnutie stoja vynikajúce štukové pruské klenby a priestranná pivnica s lunetovou klenbou.

Budova Mestského úradu

Medzi zaujímavé budovy vo Fil'akove patrí aj súčasná budova mestského úradu. Dokončená bola 29. júna 1912, staviteľom bol Pál Schmidt. Pôvodne v nej sídlil aj zbor požiarnikov. Z vežičky na vrchole bolo vidieť celé mesto a slúžila hasičom ako pozorovateľňa. Sídlo Mestského úradu. Technický stav Mestského úradu, predovšetkým čo sa týka strešnej časti je nevyhovujúci a je potrebné uskutočniť opravy.

Vigadó

Aj v súčasnosti je dôležitým miestom spoločenského života mesta tzv. Vigadó. Budova pochádza z konca 19. storočia, má eklektickú fasádu. Fungovalo v nej už kasíno,

ako miesto stretávania sa spolkov a remeselníkov, hostinec, škola; Novohradské múzeum a knižnica. V súčasnosti je tu umiestnená Mestská knižnica a v jeho priestoroch je aj Mestské vlastivedné múzeum. Dominantou Hlavnej ulice mesta je tzv. Vigadó, v ktorom sídli Mestské kultúrne stredisko a Mestské múzeum. Budova bola postavená na začiatku 20. storočia. Zámerom je prepojením Vigada a hradného nádvorja vytvoriť kultúrno-spoločenské centrum, komplex vhodný na organizovanie kultúrnych a spoločenských aktivít pre obyvateľov mesta a celého regiónu

Mestský park

Vznikol z pôvodných tureckých záhrad. Založený bol v druhej polovici 19. storočia pri kaštieli Berchtoldovcov. Popri domácich drevinách a rastlinách sú tu vysadené aj mnohé cudzokrajné dreviny. V okrajovej polohe pod hradom je situované jazierko. (Súčasťou parku je ovocný sad, záhradníctvo a spevnené plochy za kaštieľom.)

Námestie padlých hrdinov

Časť námestia nachádzajúca sa pred kaštieľom bola súčasťou parku založeného v druhej polovici 19. storočia. V súčasnosti sa tu nachádza pomník 1. svetovej vojny a pomník padlých hrdinov sovietskej armády z druhej svetovej vojny, ako aj novopostavený pamätný stĺp fil'akovských honvédov z revolúcie 1848/1849.

Mauzóleum rodiny Stephani

Mauzóleum rodiny Stephani sa nachádza na kopci malého cintorína.

Socha Svätej Anny

Socha bola postavená v roku 1907.

Socha Svätého Urbana

Socha bola postavená v roku 1796. Zrútenú sochu obnovili 25. mája 1920. Sochu v roku 1997 obnovilo mesto Fil'akovo.

Židovský cintorín

Fil'akovskí Židia v roku 1820 dostali povolenie na zriadenie židovského cintorína pri Šávoľskej ceste.

Múzeá

Hradné múzeum vo Fil'akove

Kontakty:

Hlavná ul. 14, 986 01 Fil'akovo

tel.: 047/43 82 017, 0918 975 634

email: hradnemuzeum@filakovo.sk

web: www.hradfilakovo.sk

Otváracia doba hradu:

od 15. marca do 15. novembra: Pondelok - Nedeľa 10:00 - 18:00

od 16. novembra do 14. marca: iba skupinám s minimálnym počtom 15 osôb na základe predbežnej prihlášky

Mestské vlastivedné múzeum

Kontakty:

Hlavná ul. 14, 986 01 Fil'akovo

tel.: 047/43 82 017, 0918 975 634
email: hradnemuzeum@filakovo.sk
web: www.hradfilakovo.sk

Otváracia doba múzea:

utorok – piatok: 8,00 – 12,00 12,00 – 16,00, pondelok, sobota, nedeľa - zatvorené

Podujatia

Medzi najvýznamnejšie podujatia, ktoré priťahujú mnohých návštevníkov mimo mesta a tým pádom spadajú do ponuky cestovného ruchu, patria:

Palócka Veľká noc

Podujatie sa uskutočňuje v hradnom areáli vo veľkonočný pondelok. Návštevníkov očakávajú ukážky ľudového umenia, predstavenia folklórnych tanečných súborov, tvorivé dielne, ponuka tradičných palóckych koláčov (medovník, mlynársky koláč, štrúdl'a) a program pre deti. V súčasnosti už tradičné podujatie láka z roka na rok väčší počet návštevníkov do historického jadra nášho mesta, a spestruje veľkonočný sviatok záujemcov zo širokého okolia.

Noc múzeí a galérií

Najvýznamnejším podujatím mesiaca máj je „Noc múzeí a galérií“ na Fil'akovskom hrade, ktoré sa konajú pod záštitou Hradného múzea vo Fil'akove. Koná sa vernisáž aktuálnej výstavy so sprievodným kultúrnym programom až do neskorých večerných hodín.

Medzinárodný novohradský folklórny a gastronomický festival

Ústrednou časťou podujatia je folklórny program, v ktorom vystúpia významné domáce a zahraničné tanečné súbory. Tento rok, podobne ako v predchádzajúcom období, bude program obohatený o gastronomickú prezentáciu, počas ktorej sa návštevníci môžu zúčastniť na príprave a ochutnávke palóckych jedál. Záverom festivalu býva už tradične večerný dom tanca.

Fil'akovské historické hradné hry

Podujatie sa obvykle uskutočňuje posledný júnový víkend v hradnom areáli Fil'akovského hradu. Počas dvojdňových slávností môžete vidieť IV. Medzinárodnú súťaž v historickej lukostrelbe o titul „Lukostrelec Novohradu“ a o hodnosť „Obranca Fil'akovského hradu“. V hlavnom programe vystúpia domáci a zahraniční lukostrelci, historickí šermiari a sokoliari, a v sprievodnom programe sa širokému obecnstvu predstavia hudobné a tanečné súbory, ľudoví remeselníci, žongléri a jazdecké skupiny. V programe pre deti nebude chýbať kolotoč, drevená hojdačka, a malí odvážlivci si môžu vyskúšať lukostrelbu, či jazdu na koni.

Palócke dni a výstavy

Trojdnové podujatie sa uskutočňuje na hody vo Fil'akove a ponúka bohatý program rôznych žánrov pre široké obecnstvo. Zahŕňa vystúpenia modernej a ľudovej hudby domácich a zahraničných interpretov. Záujemcov očakávajú predstavenia domácich a zahraničných divadelných súborov, tvorivé dielne, palócka zábava a program pre deti.

Sekundárna ponuka cestovného ruchu

Infraštruktúra cestovného ruchu

Z hľadiska infraštruktúry cestovného ruchu v meste Fil'akovo a jeho okolí sa nenachádza žiadna cestovná kancelária. Najbližšie kancelárie sú v meste Lučenec, ktoré sa prevažne orientujú na poskytovanie služieb pasívneho cestovného ruchu. Vo Fil'akove funguje turisticko-informačné centrum.

Supraštruktúra CR

K zásadným podnikom cestovného ruchu patria ubytovacie a stravovacie zariadenia. Ubytovacie zariadenia poskytujú v prevažnej miere aj stravovacie služby a ďalšie doplnkové služby v závislosti od kategórie a triedy ubytovacieho zariadenia. V meste Fil'akovo a jeho okolí poskytujú ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby nasledujúce subjekty:

Tabuľka č. 45: Ubytovacie zariadenia vo Fil'akove				
Názov	Adresa	Telefón	www	Počet lôžok
BEBEK Penzión	Podhradská 600, 986 01 Fil'akovo	047/4382005, 0907/848549	www.penzionbebek.sk	16
Domov mládeže pri Strednej odbornej škole Fil'akovo	Kalinčiakova ul. 1584/8, 986 01 Fil'akovo	047/4511969-71, 0949/525837	www.technifi.sk	100
Penzión Pepita	Kpt. Nálepku 5, 986 01 Fil'akovo	047/4381691, 0915/121584		15+4
Budova Novohradského turisticko-inform. centra	Podhradská 1985/14, 986 01 Fil'akovo	047/4382016, 0918/994481	www.filakovo.sk, www.hradfilakovo.sk	12
Ubytovanie v súkromí, Fukasz Igor	Daxnerova 12, 986 01 Fil'akovo	0905/634930		10

Zdroj: NTIC 2014

Celková štatistika prenocovaní na území mesta Fil'akovo:

rok 2013: počet prenocovaní: 2 373, počet ubytovaných hostí: cca. 1.130

rok 2014: počet prenocovaní: 2 325, počet ubytovaných hostí: 666 .

Väčšie množstvo ubytovacích zariadení rôznej kategórie (od trojhviezdičkových hotelov, cez penzióny, ubytovne až po ubytovanie na súkromí) je ponúka blízke mesto Lučenec. Vo vidieckych obciach na okolí je minimum ubytovacích zariadení, najvýznamnejšie je rekreačné stredisko hotel La Perla Obručná v katastrálnom území obce Radzovce s počtom lôžok 52, s ročným počtom prenocovaním cca 242.

Tabuľka č. 46: Stravovacie zariadenia vo Fil'akove		
Reštaurácie		
názov	adresa	ponuka
Reštaurácia ANNA VILLA	Lučenecká cesta 1, Fil'akovo	stravovanie, pizza (aj formou donášky)
Reštaurácia Victory	Biskupická ulica 46, Fil'akovo	stravovanie (+ pizza)
Pizzeria Dolce vita	Továrenská ulica, Fil'akovo	momentálne pod rekonštrukciou, rýchle občerstvenie a donáška

Reštaurácia Fontána	Daxnerova 2/A, Fil'akovo	stravovanie
Kaviarne, bary, cukrárne a pivárne		
názov	adresa	ponuka
Bistro PARK	Záhradnícka 2, Fil'akovo	nápoje a úzky sortiment rýchleho občerstvenia
Bar KELT PUB	ul. SNP 13, Fil'akovo	nápoje (v ponuke české čapované pivo)
Arzenál Club	SNP 6, Fil'akovo	nápoje a zákusky (v ponuke české čapované pivo)
Staničný bufet, Erika Deáková - DEMIX	Železničná 23, Fil'akovo	nápoje a bagety (v ponuke čapované pivo Staropramen)
Piváreň Sputnik	Mládežnícka 1, Fil'akovo	nápoje
Bar-Centrál	Hlavná 23, Fil'akovo	nápoje
COOL DRIVE	Hlavná 29, Fil'akovo	nápoje (v ponuke české čapované pivo)
Cukráreň - Monika Karkuszová	Trhová ulica, Fil'akovo	nápoje a zákusky z vlastnej cukrárskej dielne
Cukráreň BON-BON	Sládkovičova 5, Fil'akovo	nápoje a v zimnej sezóne zákusky
Europa Bar	Koháryho nám. 6, Fil'akovo	nápoje a úzky sortiment rýchleho občerstvenia (v ponuke české čapované pivo)
Pohostinstvo Centrál	Trhová ulica, Fil'akovo	nápoje
Hostinec u Ľuba	prevádzka Kvetná 954/1, Fil'akovo	nápoje (v ponuke čapované pivo)
Hostinec Beneš	Biskupická ulica 44, Fil'akovo	nápoje (v ponuke české čapované pivo)
Rózsa Bisztró	Biskupická ul., Fil'akovo	nápoje a zákusky (v ponuke čapované pivo Braník)
Bistro a Cukráreň Kelemen	Moyzesova 7, Fil'akovo	nápoje a zákusky
Kaviareň Corso	Námestie slobody, Fil'akovo	nápoje
Balkánska zmrzlina MEHA-SH, s.r.o.	Rázusova 4, Fil'akovo	nápoje a zmrzlina
Cocoloco Coctail & Cafe Bar	Hlavná ul., Fil'akovo	nápoje
Roxy bar	Hlavná ul. 24, Fil'akovo	nápoje (v ponuke české čapované pivo)
GELATO coffee & zmrzlina & cukráreň	Biskupická ul. 5/A, Fil'akovo	zmrzlina, nápoje a príležitostne aj zákusky
Espresso Ostrov Viktória	Biskupická ul. 51, Fil'akovo	nápoje (v ponuke čapované pivo Krušovice)
Piváreň Martinka	Železničná 26, Fil'akovo	nápoje
Šport Klub	Biskupická 51, Fil'akovo	nápoje (v ponuke čapované pivo)
Hostinec DOMINO	Farská lúka, Fil'akovo	nápoje (v ponuke čapované pivo Pernštejn)
Pohostinstvo	Kukučínova ul. 1, Fil'akovo	nápoje
Pohostinstvo Šenk	Mládežnícka ul., Fil'akovo	nápoje (v ponuke čapované pivo)
Klub BAR	Nám. slobody 30, Fil'akovo	nápoje (v ponuke čapované pivo)
Fukasz Igor - PUMUKLI	Daxnerova 12, Fil'akovo	nápoje
Pohostinstvo Bašta	Ul. SNP, Fil'akovo	nápoje
Black Angels Bar	Podhradská ul., Fil'akovo	nápoje (cez víkendy prevádzkuje Dance Club)

Autoturistika

Zoznam plánovaných turistických trás motorovým vozidlom k okolitým hradom, zámkom a kaštielom v okruhu 100 km.

Trasa I.: Lučenec - Divín - Detva - Vígľaš - Zvolen

Trasa II.: Veľký Krtíš - Modrý Kameň - Bzovík - Krupina - Svätý Anton

Trasa III.: Rimavská Sobota - Tornaľa - Plešivec - Rožňava - Betliar

Trasa IV.: Somoskő(HU) - Salgóhánya(HU) - Salgótarján(HU) - Hollókő(HU)

Trasa V.: Lučenec - Detva - Vígľaš - Zvolen - Sliač - Hronsek

Pešia turistika na území Novohrad - Nógrád geoparku

Pre návštevníkov ktorí zavítajú do Fil'akova, sú pripravené tematické turistické produkty, ktorých úlohou je ponúknuť rozmanité možnosti na strávenie voľného času, predstaviť turistické atraktivity - prírodné a geologické hodnoty, kultúrno-historické pamiatky, či podujatia v blízkom okolí.

Plánované pešie turistické trasy na území Novohrad - Nógrád geoparku:

Fil'akovo - Belina - Hajnáčka

Hajnáčka - Šiatorská Bukovinka

Šiatorská Bukovinka - NPR Šomoška

Šiatorská Bukovinka - Somoskőújfalú (HU)

Šiatorská Bukovinka - Kameňolom Mačacia

Hajnáčka - Ragáč - Zaboda

Turistické trasy ľudovej kultúry

Ide o tematické trasy s orientáciou na ľudové kultúrne dedičstvo

Kalonda - Studená - Fil'akovo - Radzovce

Fil'akovo - Kalonda - Mučín

Fil'akovo - Radzovce - Kazár

Fil'akovo - Mátraballa - Mátraderecske - Recsk - Sirok

Fil'akovo - Hollókő - Rimóc - Szécsény

Mesto Fil'akovo je súčasťou Cesty Márie Széchy – historickej cesty, ktorá spája Muránsky a Fil'akovský hrad, ako aj súčasťou cezhraničnej cesty Palóc út (Palócka cesta), ktorá spája a prezentuje miesta tradičnej palóckej kultúry.

Doplňkové služby CR

Banky: VÚB, Slovenská sporiteľňa, OTP Banka

Poisťovne: Allianz, Kooperatíva, ČSOB, Wüstenrot

Mestská polícia (počet zamestnancov 9)

Farské úrady: Rímsko-katolícky farský úrad - Rehoľa menších bratov – Františkánov

Sporiteľne: Slovenská sporiteľňa, ČSOB stavebná sporiteľňa, Wüstenrot stav. sporiteľňa

Mestské organizácie: FILBYT, s.r.o., Verejnoprospešné služby mesta, Mestské kultúrne stredisko, Spoločný obecný úrad, Hradné múzeum

Ostatné inštitúcie: Slovenská pošta, Dom kultúry

Štátne inštitúcie: Daňový úrad, Úrad práce, soc. vecí a rodiny, Hasičský záchranný zbor

7. Technická infraštruktúra

Mesto Fil'akovo má spracovanú digitálnu mapu nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste. Digitálna mapa je postupne aktualizovaná s údajmi od príslušného katastrálneho úradu a je doplnená ďalšími geodetickými zameraniami, ako sú výškopisy a podrobnejšie polohopisy zaujímavých lokalít. Ďalej digitálna mapa obsahuje technický stav existujúcich miestnych komunikácií, ktoré ulice už boli rekonštruované a ktoré budú opravené v nasledujúcich rokoch.

Vodné hospodárstvo

Vodné toky

Katastrálne územie mesta Fil'akova patrí do povodia rieky Ipel'. Hlavným tokom v území je potok Belina, ktorý preteká územím z juhu na sever v upravenom koryte a neudržiavané koryto potoka je nad sútokom s Čamovským potokom a nezabezpečuje ochranu proti veľkým vodám. Potok Belina má priemerný ročný prietok 0,056 m³/s a priemerný ročný stav je 17cm (údaje z roku 1998).

Jediným pravostranným prítokom Beliny v k.ú. je Čamovský potok s upraveným korytom lichobežníkového tvaru. Čamovský potok má priemerný ročný prietok 0,062 m³/s a priemerný ročný stav je 30cm (údaje z roku 1998).

Ľavostrannými prítokmi Beliny sú potoky Výhliadka a Klatov s prítokmi. Tieto sú v zastavanom území čiastočne regulované krytým profilom.

Vodné plochy

V katastrálnom území mesta sa nenachádza žiadna vodná plocha.

Zásobovanie pitnou vodou

Mesto je zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu. Zdrojom pitnej vody je fil'akovská vetva skupinového vodovodu Hriňová – Lučenec – Fil'akovo DN500, ktorá je ukončená vo vodojeme Fil'akovo s objemom 2 x 400 m³. Z vodojemu je do riešeného územia privedená pitná voda zásobným potrubím DN 300 do rozvodnej siete mesta. Na jestvujúcu vodovodnú sieť je napojených 96,5% obyvateľstva t.j. 10 312 osôb s počtom vodovodných prípojok 1 270. Zásobovacie potrubie bolo vybudované v roku 1970. Ostatné siete verejného vodovodu na území mesta boli vybudované v rokoch 1964 až 1970. Na základe týchto údajov je možné konštatovať, že súčasný technický stav verejného vodovodu je na hranici svojej technickej životnosti, čo vykazuje aj to, že v posledných rokoch veľmi často sú poruchy.

Existujúci verejný vodovod zabezpečuje bezproblémové zásobovanie pitnou vodou. Zásobné potrubie profilu DN 300 kapacitne vyhovuje. Denná spotreba pitnej vody mesta Fil'akovo je 1 348 m³/deň. Existujúci vodojem s objemom 800 m³ zabezpečuje cca. 60% maximálnej dennej potreby. Je možné konštatovať, že objem vodojemu s obsahom 800 m³ vyhovuje, keďže normovaná potreba akumulácie má byť min. 60 % z maximálnej dennej spotreby vody.

Spotreba pitnej vody má od roku 1996 klesajúci charakter. Kým v roku 1996 to bolo 654 tisíc m³, v roku 2008 385 tisíc m³ a v roku 2013 334 tisíc m³.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V meste je vybudovaná verejná kanalizácia a ČOV, ktorá je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Splašky sú odvádzané jednotnou kanalizáciou, základom kanalizačnej siete je kmeňová stoka, ktorá ústí do mestskej ČOV. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd je v súčasnosti vyhovujúce.

Technické problémy existujúcej mestskej ČOV, že je hydraulicky a látkovo preťažená, boli odstránené, keď v roku 2012 v rámci projektu „Intenzifikácia a rozšírenie kapacity ČOV“ bola ČOV Fil'akovo rekonštruovaná.

Odvádzané odpadové vody z mestských častí sa v súčasnosti čistia v rekonštruovanej ČOV. Kapacita ČOV po intenzifikácii a rozšírení ČOV je 10 333 ekvivalentných obyvateľov (ďalej len EO). V budúcnosti sa plánuje vybudovanie ďalšej dosadzovacej nádrže v areáli ČOV Fil'akovo. Po vybudovaní ďalšej dosadzovacej nádrže sa kapacita zvýši zo súčasných 10 333 EO na 16 000 EO.

Kanalizačná sieť na území mesta bola vybudovaná v roku 1964.

Neodkanalizovanú mestskú časť za potokom Belina je nutné riešiť novou, menšou ČOV. Kanalizácia a ČOV pre 600 EO mestskej časti Fil'akovo 5 (Pôvodný názov: Vybudovanie malej ČOV a kanalizačnej siete v lokalite za potokom Belina) sa riešilo niekoľkonásobným podávaním žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Všetky žiadosti (podané v rokoch 2008, 2009 a 2010) boli zamietnuté.

Protipovodňové opatrenia

Časť hlavného toku potoka Belina tečie v upravenom koryte a neutržiavané koryto potoka je nad sútokom s Čamovským potokom, čo nezabezpečuje ochranu proti veľkým vodám. Ďalšie malé vodné toky sú v zastavanom území čiastočne regulované krytým profilom. Ostatné časti koryta majú zníženú prietoknú kapacitu. Do malých vodných tokov ústia aj melioračné kanále. Melioračné kanále patria pod správu Hydromeliorácie, š.p., pričom pozemok pod kanálmi je vo vlastníctve mesta. Uvedené melioračné kanále sú každoročne čistené a upravované. Mesto Fil'akovo každoročne spolupracuje so Slovenským vodohospodárskym podnikom, správa povodie Horného Ipľa, š.p. a s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Mesto Fil'akovo v rámci národného projektu "Podpora zamestnávania UoZ" v spolupráci s UPSVaR-om každoročne vytvára voľné pracovné miesta pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. V rámci tohto programu pracovníci zabezpečujú čistenie, kosenie a udržiavanie malých vodných tokov a melioračných kanálov na v k.ú. Fil'akovo na zníženie povodňového rizika.

V prípade výskytu extrémnych zrážok, resp. pri náhlom topení snehu určité časti mesta sú zaplavené vnútornými vodami a vodami z povrchového odtoku. Z tohto dôvodu Mesto Fil'akovo má spracovaný Povodňový plán záchranných prác mesta Fil'akovo v súlade s § 10 a 26 zákona NR SR č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a v súlade s ustanoveniami §2 vyhlášky 261/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania. Tento dokument bol schválený Mestským zastupiteľstvom v máji v roku 2011.

Stav povodňovej aktivity v meste Fil'akovo nastáva, ak hladina vodných tokov dosiahne hraničnú hodnotu 150 cm.

Stav pohotovosti v meste Fil'akovo nastáva, ak hladina vodných tokov dosiahne hraničnú hodnotu 180 cm.

Stav ohrozenia v meste Fil'akovo nastáva, ak hladina vodných tokov dosiahne hraničnú hodnotu 230 cm.

Mesto Fil'akovo v budúcnosti plánuje vybudovať tzv. suché poldre na všetkých malých vodných tokoch (2 suché poldre na Výhliadke a 2 poldre na Klatove). Suché poldre sú navrhnuté v extraviláne mesta za štátnou cestou I/71 (smer Lučenec – Šalgótarján). Pod štátnou cestou sa nachádzajú priepusty v mieste malých vodných tokoch a sú riešené pomocou betónových skruží s priemerom od 700 mm až do 1200 mm. Na týchto miestach sú navrhnuté šupátkové uzávery s mechanickým spustením na regulovanie prietoku priepustov. Väčšie množstvo dažďovej vody pri extrémnych dažďoch by bolo zásobované dočasne v spomenutých suchých poldroch a priepust by bol regulovaný tak, koľko je maximálna prietokná kapacita príslušného malého vodného toku. Takýmto spôsobom sa dá zabrániť zaplavenie zastavaných častí mesta povrchovými dažďovými vodami.

Zásobovanie elektrickou energiou

Odber elektrickej energie v meste je zabezpečovaný prenosom po 22 kV vedení č. 358, ktoré s vedením č. 467 tvorí okružné vedenia pre zásobovanie mesta z dvoch strán. Centrálna časť mesta je zásobovaná cez vonkajšie odbočky z okružného vedenia, ktoré prechádzajú do zakáblovaného 22 kV rozvodu mesta s ukončením v trafostaniciach. Trafostanice sú umiestnené v južnej časti na hranici riešeného územia a v centrálnej časti pod hradným vrchom, z trafostaníc vychádzajú Nn vzdušné vedenia po uliciach k jednotlivým odberným miestam.

Napájanie mesta na elektrickú energiu je vyhovujúca, ale 90% elektrických rozvodov je riešených vzdušnými vedeniami, čo ruší celkový vzhľad najmä centrálnej mestskej časti okolo hradu.

Zásobovanie teplom

Na území mesta Fil'akovo štyri základné spôsoby zásobovania domácností teplom. Najrozšírenejším spôsobom je ústredné kúrenie s dodávkou tepla z mimobytového zdroja, nasleduje etážové kúrenie a kachle. V prípade vykurovania nízkopodlažnej zástavby rodinných domov v celom meste ide o individuálne vykurovanie z drobných domových kotolní. Na celom území mesta je už k dispozícii plyn, ktorý patrí medzi komfortné a hygienicky nezávadné zdroje tepla. Bytové domy a objekty občianskeho vybavenia na sídliskách sú zásobované teplom z okrskových kotolní pri využití zemného plynu.

Priemyselné závody si vlastné požiadavky na dodávku tepla riešia z vlastných zdrojov tepla spaľovaním zemného plynu alebo pevného paliva. Vyrobené teplo sa používa pre potreby technológie, vykurovania a prípravy teplej úžitkovej vody.

Výroba tepla je v meste výrazne decentralizovaná do okrskových kotolní na sídliskách a priemyselných kotolní. Súčasný decentralizovaný spôsob zásobovania teplom vyhovuje po technickej stránke, avšak z ekologického hľadiska je nevyhnutné postupne odstraňovať spaľovanie nevhodných palív v niektorých kotolniach, ako je uhlie, vykurovacie oleje. Budovy škôl, ktoré prešli pod mestskú samosprávu, sú vykurované vlastnými blokovými kotolňami.

Podľa metodického usmernenia sú tepelné zariadenia pre výrobu a rozvod tepla rozčlenené do nasledovných skupín:

- a) zariadenia na výrobu a rozvod tepla, z ktorých je zabezpečovaná dodávka tepla pre bytový a verejný sektor,
- b) zariadenia na výrobu tepla pre podnikateľský sektor,
- c) zariadenia na výrobu tepla pre individuálnu bytovú výstavbu (ďalej len IBV).

Dodávku tepla pre bytový a verejný sektor v katastrálnom území mesta Fil'akovo zabezpečujú dva subjekty, s povolením na výrobu a rozvod tepla. Licencia podľa zákona č. 70 / 1998 Z.z a povolenie v zmysle zákona č. 657 / 2004 Z.z. boli vydané nasledovným subjektom: Filbyt s.r.o. Fil'akovo a Stavebné bytové družstvo Fil'akovo.

V komplexnej bytovej výstavbe je zásobovanie teplom čiastočne decentralizované, s 13 malými domovými kotolňami (ďalej len DK), s jednou strednou polycentrickou blokovou kotolňou (ďalej len BK) a dvomi polycentrickými kotolňami, ktoré sa dajú označiť z hľadiska svojho výkonu ako tepelné zdroje CZT. Polycentrické tepelné zdroje (ďalej len TZ) zabezpečujú majoritnú výrobu a dodávku tepla pre bytové domy, objekty vo verejnej správe a okrajovo pre podnikateľský sektor.

Na celkovej výrobe a dodávke tepla sa podieľajú dvaja rozhodujúci výrobcovia tepla a to:

- Filbyt s.r.o., ktorý je správcom 2 kotolní CZT a 12 domových kotolní, ktoré sú vo vlastníctve mesta Fil'akovo,
- SBD Fil'akovo, ktoré prevádzkuje 1 kotolňu CZT a 1 domovú kotolňu.

Celkový inštalovaný výkon TZ v meste Fil'akovo prevádzkovaný rozhodujúcimi výrobcami tepla je 19,074 MW, z čoho na polycentrické TZ pripadá 16,54 MW čo predstavuje cca 86,7 % z celkového vyrábaného tepla v meste rozhodujúcimi výrobcami tepla. Spoločnosť Filbyt s.r.o. dodáva do polycentrickej siete 14,8 MW a SBD 1,74 MW.

Plynofikácia

Mesto je celoplošne plynofikované, čo znamená približne 99% katastrálneho územia. Zásobovanie mesta zemným plynom naftovým sa vykonáva z regulačnej stanice VTL/STL $Q=3000 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$, umiestnenej v lokalite Červený vrch a z regulačnej stanice VTL/STL 3000 umiestnenej na rozhraní katastrálnych území Fil'akova a Biskupíc. Strednotlakový distribučný rozvod plynu v meste má v uličnej sieti mesta umiestnené hlavné zásobovacie plynovody a prepojovacie plynovody.

Doprava

Širšie dopravné väzby

Mesto je situované na križovatkách európskeho dopravného koridoru:

- na železničnej križovatke v smere východ-západ (na trati Košice – Fil'akovo – Zvolen – Bratislava) a v smere sever-juh (na trati Banská Bystrica – Zvolen – Fil'akovo – Hatvan) a
- v blízkosti cestnej križovatky v smere východ – západ (Ukrajina – Košice – Fil'akovo – Bratislava – Západná Európa) a v smere sever – juh (Škandinávia – Zvolen – Lučenec – Fil'akovo – Salgótarján – Budapest – Južná Európa).

Vďaka svojej polohe je Fil'akovo ľahko dostupné pre domácich a zahraničných návštevníkov.

Miestna cestná dopravná sieť

Cesta I. triedy I/71 Lučenec – Fil'akovo – Šiatorská Bukovinka – hranica s Maďarskou republikou, je obchvat mesta.

Základnú cestnú sieť mesta tvoria cesty II. a III. triedy, pričom na území mesta plnia funkciu zberných komunikácií. Sú to :

- cesta II. triedy II/571 Lučenec- Fil'akovo – Lenártovce – cesta I/67, je priet'ah mestom,
- cesta III. triedy III/5711 Fil'akovo – Rátka,
- cesta III. triedy III/5714 Fil'akovo – Buzitka.

Zapojením cestnej siete mesta Fil'akovo na cestu I/71 a cestu II/571 je jeho územie napojené na nadradenú cestnú sieť Slovenskej republiky.

Tabuľka č. 47: Miestne komunikácie, chodníky, mosty (r. 2014)				
Mesto Fil'akovo	Dĺžka miestnych komunikácií (km)		Dĺžka vybudovaných chodníkov (km)	Počet mostov
	Spolu	z toho bezprašné		
Štátne cesty v k.ú. Fil'akovo / chodníky vedľa štátnej cesty	8,533	0,0	4,525	9
Miestne komunikácie v k.ú. Fil'akovo / chodníky vedľa miestnej komunikácie	24,954	3,138	22,841	1
Celková dĺžka	33,487	3,138	27,366	

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

Z tabuľky vidieť, že ešte približne 10% miestnych komunikácií nemá spevnený povrch a to najmä v centrálnej mestskej zóne. Dôležitou úlohou budúcich rokov je riešenie tohto problému, lebo práve v týchto lokalitách sa nachádzajú atraktivity cestovného ruchu.

Verejná hromadná doprava

Do roku 2004 Fil'akovo malo vlastné stredisko SAD na zabezpečenie autobusovej dopravy, ale z dôvodu racionalizácie autobusovej dopravy stredisko bolo zrušené a premiestnené do Lučenca. Na autobusovej stanici majú zastávky tak miestne linky, ako aj diaľkové linky (Banská Bystrica, Zvolen, Eger). Na území mesta sú dve železničné stanice (Malá – len pre osobnú dopravu, Veľká - pre osobnú aj nákladnú dopravu, opravovňa rušňov). Fil'akovo sa nachádza na železničných trasách Košice - Fil'akovo, Zvolen – Fil'akovo a Salgótarján – Fil'akovo.

V rámci projektu s názvom "Vytvorenie centra environmentálnej výchovy - revitalizácia Mestského parku vo Fil'akove" časť SO-18 bol komplexne rekonštruovaný chodník vedľa autobusovej zastávky z malej stanice až do centra mesta. V rámci projektu na autobusovej zastávke boli namontované dve kryté zastávky pre cestujúcich. V roku 2013 areál autobusovej zastávky bola predaná spoločnosti SAD Lučenec. V rokoch 2014 a

2015 autobusová zastávka bola rekonštruovaná, boli opravené spevnené plochy (obnovený živičný kryt), boli vybudované státi neprekryté pre autobusy a ostrovčeky s prekrytými stanovišťami pre cestujúcich.

Statická doprava

Pre odstavovanie a parkovanie automobilov na riešenom území slúži parkovisko na Hlavnej ulici pred objektom Mestského úradu, na Hlavnej ulici pred objektmi obchodov, okolo obchodných domov objektu BILLA, LIDL a TESCO. V súčasnosti parkovanie a odstavovanie automobilov v meste spôsobuje dopravné problémy. V súčasnom období je najväčší problém je s parkovanie okolo bytových domov. Existujúce parkovacie miesta už nepostačujú na dnešný počet osobných motorových vozidiel. Najväčší problém je na sídlisku na Farskej lúke, ale aj pri ostatných bytových domoch je každodenný problém parkovanie. V centre mesta tiež je problém s parkovaním hlavne v špičkových ranných a poludňajších hodinách, keď je väčší pohyb vozidiel, ďalej je možné sledovať problémy s parkovaním v stredu a sobotu okolo trhoviska na ul. Trhová a v okolitých uliciach (ul. Rázusová, ul. Vajanského, ul. Trhová, ul. Hlavná, ul. Radničná).

Pešia doprava

Pre pohyb peších slúžia chodníky okolo komunikácií. V zásade sú vybudované na celom riešenom území. Samostatné chodníky pre peších sú len v mestskom parku a na Koháryho námestí. Komunikácia pre cyklistov je riešená v mestskom parku.

Železničná doprava

I keď sa doprava železničná dotýka územia mesta Fil'akovo len okrajovo, je potrebné vychádzať z predpokladu, že južný železničný ťah Zvolen – Fil'akovo – Košice bude plniť v južnej časti Slovenska významnú dopravnú tepnu. Pre obyvateľov a návštevníkov mesta je dopravný prostriedok využívaný na dochádzku do zamestnania, za vzdelaním, za kultúrou, športom, rekreáciou.

Osobná železničná doprava z Fil'akova cez Šiatorskú Bukovinku do Maďarska bola zrušená v 2013, jej obnovenie by zlepšilo dochádzanie obyvateľov za prácou, či vzdelaním.

Železničná osobná stanica umiestnená na severovýchodnom okraji centra mesta je vo vhodnej pešej dostupnosti z centra mesta, čomu nasvedčuje i zvýšený počet pohybujúcich sa ľudí na ulici SNP.

Protipožiarna ochrana

Mestské zastupiteľstvo vo Fil'akove, v zmysle § 6 odst. 1 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a zákona NR SR č. o 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v platných zneniach (ďalej len „zákon č. 314/2001 Z.z.“) schválilo v roku 2005 všeobecne záväznom nariadení (ďalej len VZN), ktorým sa vydá Požiarny poriadok mesta Fil'akovo.

Tento dokument o.i. obsahuje: povinnosti mesta na úseku ochrany pred požiarmi, úlohy orgánov mesta a osôb poverených zabezpečovaním ochrany pred požiarmi v meste a jeho miestnych častiach, povinnosti fyzických osôb, povinnosti právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb, spôsob organizácie podujatí, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb, úlohy mesta v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, ochranu lesov, živelné pohromy a iné mimoriadne udalosti, či prehľad zdrojov požiarnej vody.

Telekomunikácie a rádiokomunikácie

Rozvody miestnej telefónnej siete sú v riešenom území vedené vzdušnými káblami na samostatných stĺpoch alebo na stĺpoch elektrického vedenia.

Diaľkový optický kábel prechádza cez mestský park, popri objekte gymnázia, cez Hollého ulicu do objektu Pošty. Odtiaľ pokračuje cez Vajanského ulicu von z mesta.

Informačná spoločnosť

Z hľadiska dostupnosti a využívania informačno-komunikačných technológií (IKT) patrí Fil'akovo a jeho blízke okolie medzi zaostalejšie regióny v rámci SR.

K dispozícii je niekoľko typov širokopásmových pripojení do siete internet: xDSL (metalika) / FTTx (optika) / 4G (LTE) / 3G (HSPA) / WiFi / FWA.

Internetom disponuje cca 75 % celkového obyvateľstva mesta a 90 % mestských inštitúcií. Každá škola je napojená na INTERNET cez program INFOVEK.

Káblové TV pokrytie je 70 % pre celé územie mesta.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva v oblasti IKT je nízka.

Mestský úrad disponuje s digitálnou mapou mesta ako aj katastrálnou databázou, ale chýba zatiaľ digitalizácia územného plánu mesta.

Mesto má vlastný informačný portál (www.filakovo.sk) a s mesačnou periodicitou vydáva noviny Fil'akovské zvesti – Füleki Hírlap (v slovenskom a maďarskom jazyku).

8. Stav životného prostredia

Stav čistoty ovzdušia

Mesto Fil'akovo sa nachádza mimo oblastí Slovenska s najväčším znečistením ovzdušia. Emisná a imisná situácia hlavných znečisťujúcich látok nie je na území mesta monitorovaná. V rámci emisnej situácie sa predpokladá znižujúci sa dopad hlavných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov na základe zastavenia výroby v bývalom závode Kovosmalt a zmenou palivovej základne v stacionárnych (lokálnych zdrojoch s výkonom menším ako 0,2 MW. Hlavným prispievateľom k emisiám oxidu uhoľnatého v meste je automobilová doprava. V rámci imisnej situácie sa v meste Fil'akovo nepredpokladá prekročenie krátkodobého imisného limitu.

V dôsledku celoplošnej plynifikácie ako kladný jav môžeme konštatovať zlepšenie čistoty ovzdušia v meste, čo je výsledkom využívania zemného plynu ako vykurovacieho média bytového fondu, výrobných prevádzok a objektov organizácii sídliačich na území mesta. Rastom ceny zemného plynu, ako aj elektrickej energie však tento priaznivý vývoj môže byť pozastavený a sú tu obavy, že nastúpi trend, hlavne u obyvateľstva, vrátiť sa k využívaniu tradičných palív na vykurovanie, tým môže nastať mierne zhoršenie kvality ovzdušia. Takýto vývoj však mesto nie je schopné eliminovať, je to dôsledok zhoršenia ekonomickej situácie u väčšiny občanov.

Mestské zastupiteľstvo vo Fil'akove schválilo v roku 2000 Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) mesta Fil'akovo o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami podľa ust. § 6 zák. SNR č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, v súlade s ust. § 34 zák. č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov. Dané VZN o.i. obsahuje povinnosti prevádzkovateľov zdrojov a povoľovanie zdrojov, definuje orgány ochrany ovzdušia a ich pôsobnosť, ako aj poplatky za znečisťovanie ovzdušia.

Stav čistoty vôd

Hlavným zdrojom povrchových vôd je vodný tok Belina, ďalšími tokmi sú vodné toky Klatov a Výhliadka.

V širšom území sa nachádza viacero priemyselných a poľnohospodárskych prevádzok, ktoré spolu s mestskými a vidieckymi aglomeráciami sa výraznou mierou podieľajú na zhoršovaní kvality povrchových vôd. Systematicky sa sledovanie kvality vody realizuje na vodnom toku Ipeľ.

Stav čistoty pôdneho podložja

Na znečisťovaní pôdy sa podieľajú pozdĺž intenzívnych cestných ťahov látky z chemickej údržby ciest v zimnom období a samozrejme aj samotná automobilová doprava.

Na znečisťovaní pôdy sa podieľa najmä poľnohospodárstvo. Pri jeho činnosti vzniká špecifický organický odpad ohrozujúci pri nesprávnej manipulácii podzemné vody (v súvislosti s veľkou koncentráciou zvierat na farmách a družstvách dochádza k bodovému znečisťovaniu podzemných vôd priamo pri únikoch z týchto zariadení, prípadne z nespevnených hnojísk) a taktiež rôznorodý odpad ako sú nádoby od

pesticídov, olovnaté akumulátory, odpadové oleje a pod. K znečisťovaniu pôdy dochádza aj používaním priemyselných hnojív a pesticídov.

V rámci plošného prieskumu kontaminácie pôd ako subsystému monitoringu pôd sa v okrese Lučenec sleduje obsah chlórovaných uhl'ovodíkov v pôde.

Hluk, otrasy a žiarenie

Prípustné limity hlučnosti sú prekročené len v čase dopravnej špičky a to v blízkosti železničnej trate a štátnych ciest.

Podľa trendu nárastu automobilovej dopravy v SR je predpoklad zvyšovania jej intenzity aj v meste Fil'akovo a z toho vznikajúci nárast intenzity hluku a otrasov. Najviac sú postihnuté priestory a objekty okolo ulice Hlavnej, ulice SNP a ulice Biskupickej.

Radónové riziko

Z hodnotenia radónového rizika z geologického podložia (Bezák J., 1997) vyplýva, že v okrese Lučenec je nízke a stredné radónové riziko. Vysoké radónové riziko nebolo na území okresu zaznamenané. Katastrálne územie mesta Fil'akovo patrí medzi územia s výskytom stredného radónového rizika.

Poškodenie vegetácie imisiami

Súvislé plochy porastov a ostatné jednotlivé stromy alebo skupiny stromov sa vyskytujú v rámci sprievodnej vegetácie komunikácií, ovocných záhrad, brehových porastov tokov. Na týchto porastoch, najmä v blízkosti ciest, je možné pozorovať mechanické poškodenia, fyziologické oslabenie zdravotného stavu stromov v dôsledku extrémnych teplôt, sucha, tzv. kyslých dažďov ako výsledku vymývania najmä zložky SO₂ z ovzdušia zrážkovou činnosťou. Dôsledkom je presychanie korún, redukcia asimilačného aparátu, tracheomykózy, následne abiotické vplyvy na poškodenie (lámanie vetiev a korún snehom, vetrom, námrazou).

Ohrozené biotopy živočíchov

V dotknutom území sa nenachádzajú ohrozené biotopy živočíchov.

Súčasný zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Medzi najväčšie problémy zdravotného stavu obyvateľstva patria srdcovo-cievne, nádorové, diabetické ochorenia, psychické, psychosomatické choroby a choroby dýchacieho ústrojenstva. Všetky tieto choroby majú stúpajúcu tendenciu. Veľmi závažnou a znepokojujúcou skutočnosťou je vývoj nepriaznivého stavu u detskej populácie.

Zdravotný stav obyvateľstva v území, ale aj v celoslovenskom meradle, je priamo ovplyvňovaný kvalitou životného prostredia.

V súbore negatívnych faktorov zhoršujúcich kvalitu životného prostredia a nepriaznivo vplyvujúcich na zdravie ľudí sú zahrnuté hluk a vibrácie.

Zeleň v meste

Mestská zeleň má rozlohu 44,13ha, z čoho 16,3ha tvorí udržiavaná zeleň (Mestský park, verejná zeleň). Zeleň je s porovnateľnými mestami v rámci celej SR uspokojivá, ale

Mestský park si vyžaduje nevyhnutnú celkovú revitalizáciu, nakoľko vysoká zeleň je značne zastaraná, miestami nebezpečná.

S účinnosťou od 01.01.2012 schválilo Mestské zastupiteľstvo vo Fil'akove Všeobecne záväzné nariadenie mesta Fil'akovo č. 10/2011 o všeobecnej čistote, ochrane verejnej zelene a dodržiavaní verejného poriadku na území mesta Fil'akovo. Toto VZN o.i. obsahuje podmienky čistoty chodníkov, miestnych komunikácií a verejných priestranstiev, udržiavania čistoty vodných tokov a nádrží, umiestňovania plagátov a reklamných objektov, užívanie verejného priestranstva, čistoty domov, dvorov a záhrad, čistoty obchodov a výkladov, ochrany verejnoprospešných zariadení, parkovania, ochrany verejnej zelene a životného prostredia, likvidácie odpadov, ochrany ovzdušia, ochrany vôd, zásobovania pitnou vodou a odvádzania odpadových vôd.

Uvedené VZN bolo v roku 2012 zmenené a doplnené Všeobecne záväzným nariadením mesta Fil'akovo č. 13/2012 (účinnosť od 01.01.2013) a v roku 2013 Všeobecne záväzným nariadením mesta Fil'akovo č. 4/2013 (účinnosť od 01.06.2013).

Stav zberu a likvidácie odpadov

Podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi, s drobnými stavebnými odpadmi a s elektroodpadmi z domácnosti, najmä spôsob zberu a prepravy komunálneho odpadu, spôsob nakladania s jednotlivými zložkami triedeného komunálneho odpadu a zneškodňovaní komunálneho odpadu na území mesta Fil'akovo upravuje Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) mesta Fil'akovo č. 7/2013 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Fil'akovo. Toto VZN bolo schválené Mestským zastupiteľstvom v roku 2013 (účinnosť od 15.07.2013).

Naň nadväzuje Všeobecne záväzné nariadenie Mestského zastupiteľstva vo Fil'akove o separovanom zbere domového odpadu, ktoré bolo Mestským zastupiteľstvom schválené v roku 2005 (účinnosť od 01.01.2006).

Mestský úrad Fil'akovo, oddelenie výstavby, životného prostredia a stratégie rozvoja zabezpečuje povinnosti a práva mesta pri nakladaní s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi.

Verejnoprospešné služby mesta Fil'akovo, so sídlom na Farskej lúke, vykonávajú zber, prepravu a zhromažďovanie zmesových komunálnych odpadov, drobných stavených odpadov, triedených zložiek komunálnych odpadov, elektroodpadov, BRO a pneumatík. Organizácia prevádzkuje zberné strediská v areáli VPS, na Družstevnej ulici a prekládkovú stanicu na Šávoľskej ceste.

DETOX s.r.o. Banská Bystrica, Kremnička vykonáva mobilný zber nebezpečných zložiek komunálnych odpadov, zabezpečuje projekt separovaného zberu nebezpečných odpadov.

Mesto Fil'akovo vykonáva:

- zber zmesového komunálneho dopadu pre bytové a rodinné domy,
- triedený zber papiera,
- triedený zber skla,
- triedený zber plastov,
- triedený zber kovov,
- triedený zber BRO,
- triedený zber komunálneho odpadu s obsahom škodlivín,

- triedený zber elektroodpadov.

Zber odpadu sa na území mesta zabezpečuje zbernými nádobami 110 l, 120 l, 240 l, 1.100 l, špeciálnymi kontajnermi na sklo, papier, plasty a kov, vrecami na triedený odpad, veľkokapacitnými kontajnermi podľa systému zberu a harmonogramu zberu odpadu.

Zmesový komunálny odpad a drobný stavebný odpad sa prepravuje na skládku Čurgov do Lučenca a zabezpečuje to príspevková organizácia mesta Filákov - Verejnoprospešné služby.

Dvakrát do roka uskutočňuje zber a prepravu objemných odpadov, raz do roka celomestský zber elektroodpadu z domácností.

Zberné stredisko v areáli Verejnoprospešných služieb mesta Filákov na Farskej lúke umožňuje celoročný zber elektrozariadení.

Prekládková stanica zmesového komunálneho odpadu na Šávoľskej ceste umožňuje celoročný zber objemného odpadu a opotrebovaných pneumatík pre obyvateľov.

Drobný stavebný odpad sa odoberá na zbernom stredisku na Rátskej ceste a na zbernom stredisku na ulici Družstevnej.

Biologicky rozložiteľný odpad (BRO) sa zbiera a prepravuje na základe kalendára separovaného zberu raz týždenne. Zber, prepravu a zhodnotenie BRO vznikajúceho pri údržbe verejnej zelene (vrátane parkov a cintorínov) zabezpečujú Verejnoprospešné služby mesta Filákov ako správca verejnej zelene v meste.

Separovaný zber papiera, plastov a sklad je v meste zavedený od roku 2006. V rodinných domoch sa realizuje vrecový spôsob zberu, v bytových domoch do označených zberných nádob. Občania môžu vyseparované zložky odovzdať aj osobne v areáli VPS na Farskej lúke.

System separovaného zberu zahŕňa zber komunálnych odpadov v členení na zložky:

- papier a lepenka,
- sklo,
- plasty a PET fľaše,
- BRO,
- viacvrstvý kombinovaný materiál,
- elektroodpad,
- nebezpečné odpady,
- opotrebované pneumatiky.

9. Školstvo a vzdelávanie

System vzdelávania

Mesto Fil'akovo má - čo sa týka počtu, druhov a typov škôl a školských zariadení - optimálne nastavený systém vzdelávania, ktorý uspokojuje nároky najrôznejších kategórií žiakov. Napriek tomu značná časť obyvateľov mesta má nedokončené základné vzdelanie, v lepšom prípade stredné vzdelanie získané v dvojročných učebných odboroch, ktoré kvalifikujú len na vykonávanie pomocných činností. Tento fakt úzko súvisí so sociálnou stratifikáciou a národnostným zložením obyvateľov mesta Fil'akovo.

V systéme vzdelávania pôsobia:

- 2 materské školy a 2 školské jedálne tvoriace ich súčasť,
- 4 základné školy, ktorých súčasťou sú 4 školské kluby detí a 3 školské jedálne,
- 1 základná umelecká škola v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,
- 3 ďalšie školy v územnej pôsobnosti mesta, a to:
  - **Špeciálna základná škola internátna - Bentlakásos Speciális Alapiskola**, Viničná 12 v zriaďovateľskej pôsobnosti Obvodného úradu v Banskej Bystrici (počet žiakov v školskom roku 2014/2015: 137, škola má vlastnú školskú jedáleň, školský klub detí a školský internát)
  - 2 stredné školy:
    - **Gymnázium - Gimnázium**, Námestie padlých hrdinov 2 s 8-ročným a 4-ročným vzdelávacím programom (počet žiakov v školskom roku 2014/2015: 249, škola má vlastnú školskú jedáleň)
    - **Stredná odborná škola - Szakközépiskola**, Kalinčiakova 8 s 3-ročnými učebnými odbormi a 2-ročnými učebnými odbormi s osobitne upravenými učebnými plánmi, 4-ročnými študijnými odbormi, resp. 2-ročným nadstavbovým štúdiom pre absolventov trojročných učebných odborov (počet žiakov v školskom roku 2014/2015: 257, škola má vlastný školský internát a vlastnú školskú jedáleň) v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja.

Ako aj názvy uvedených škôl naznačujú vo všetkých troch školách prebieha vyučovací proces v slovenskom aj v maďarskom jazyku.

Pôsobnosť mesta v oblasti vzdelávania

Riadenie a správa školstva v meste Fil'akovo

Riadenie a správa škôl a školských zariadení mesta Fil'akovo patrila pred rokom 2002 do pôsobnosti Školskej správy Lučenec, resp. následne odboru školstva Okresného úradu v Lučenci, ktoré vykonávali túto činnosť regionálnou pôsobnosťou.

Po zriadení samosprávnych krajov a rozšírení právomocí územnej samosprávy bol od 1.7.2002 prenesený výkon štátnej správy v školstve na jednotlivé obce a mesto Fil'akovo sa stalo zriaďovateľom základných škôl (tzv. prenesené kompetencie), ale aj materských škôl, základnej umeleckej školy, bývalého centra voľného času, resp. školských jedální pri materských školách, školských jedální a školských klubov detí pri základných školách, ktoré tvoria súčasť týchto základných škôl, ale spolu s materskými

školami a základnou umeleckou školou patria do tzv. originálnych kompetencií mesta v oblasti školstva. Centrum voľného času bolo k 31.8.2015 vyradené zo siete škôl a školských zariadení Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a zrušené zriaďovateľom.

Z uvedených škôl a školských zariadení 4 základné školy a základná umelecká škola sú školy s právnou subjektivitou. Znamená to, že prostredníctvom svojho štatutárneho zástupcu, ktorým je riaditeľ školy, sú nositeľmi práv a povinností (sú správcami zvereného majetku, rozhodujú o použití prideleného rozpočtu atď., avšak nesú aj zodpovednosť za svoje konanie), ako aj to, že sú účastníkmi právnych vzťahoch (napr. v personálnej oblasti rozhodujú o prijatí či prepúšťaní zamestnancov a o ich odmeňovaní atď.).

Na odborné zabezpečenie činností spojených s preneseným výkonom štátnej správy v školstve bol k 1.7.2004 zriadený školský úrad, ktorý je od 1.4.2012 organizačne včlenený do oddelenia školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove, ktoré odborne a metodicky riadi činnosť škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fil'akovo a kontroluje dodržiavanie všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva. V rézii školského úradu, resp. oddelenia školstva boli vypracované a sú účinné nasledovné všeobecne záväzné nariadenia mesta:

- VZN, ktorým sa určujú školské obvody základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fil'akovo,
- VZN o určení miesta a času zápisu detí na plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fil'akovo,
- VZN o výške príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fil'akovo,
- VZN o spôsobe rozhodovania o opravnom prostriedku (odvolaní) proti rozhodnutiam riaditeľov škôl a školských zariadení pri výkone samosprávnej činnosti,
- VZN o financovaní základnej umeleckej školy, materských škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fil'akovo,
- VZN o zrušení centra voľného času v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Fil'akovo.

V rámci uvedeného oddelenia pôsobí aj referát školstva, kultúry a športu, ktorý sa zaoberá najmä financovaním regionálneho školstva; rozpisuje finančné prostriedky pridelené odborom školstva Obvodného úradu v Banskej Bystrici z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre tzv. prenesené kompetencie a finančné prostriedky z podielových daní pre tzv. originálne kompetencie.

Ako poradný, iniciatívny a kontrolný orgán pri Mestskom zastupiteľstve vo Fil'akove pôsobí komisia školstva, mládeže a športu.

Priority mesta v oblasti školstva

Mesto Fil'akovo vychádzajúc z toho, že disponuje optimálnym systémom vzdelávania, má snahu, aby v školách a školských zariadeniach v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti boli vytvorené čo najlepšie podmienky pre kvalitnú výchovno-vzdelávaciu prácu a výchovno-vzdelávací proces bol zabezpečený na primeranej úrovni pre všetky kategórie detí a žiakov s osobitnou pozornosťou na deti a žiakov so špeciálnymi

výchovno-vzdelávacími potrebami (deti a žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, deti a žiaci so zdravotným znevýhodnením a tiež deti a žiaci s nadaním).

Medzi priority mesta v oblasti školstva patrí medzi inými zabezpečenie odbornosti vyučovania na všetkých úrovniach a vo všetkých druhoch a typoch škôl v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Každá škola a školské zariadenie má vypracovaný vlastný plán ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov. Základná škola Štefana Koháriho II. s vyučovacím jazykom maďarským – II. Koháry István Alapiskola, Mládežnícka 7, každoročne organizuje v spolupráci so Zväzom maďarských pedagógov na Slovensku Stretnutie pedagógov Novohradu, ktoré je zamerané na riešenie aktuálnych problémov výchovy a vzdelávania či regionálneho školstva. Pedagógovia všetkých škôl sa zúčastňujú školení a seminárov, ktoré sú organizované najmä Metodicko-pedagogickým centrom v Banskej Bystrici, ale aj inými vzdelávacími inštitúciami, a sú zamerané na zvyšovanie úrovne ich odbornosti a pedagogickej spôsobilosti.

Ďalšou prioritou zriaďovateľa škôl a školských zariadení je zabezpečenie fungujúceho motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania, a to tak vo vzťahu k pedagogickým zamestnancom, ako aj vo vzťahu k deťom a žiakom, ktorí sú vzdelávaní v školách na území mesta Fil'akovo. Mesto ako zriaďovateľ za účelom ohodnotenia práce pedagógov a ich ďalšej motivácie každý rok oceňuje vybraných pedagogických zamestnancov ku Dňu učiteľov Ďakovnou plaketou J.A. Komenského. Podobne sú na konci každého školského roka ocenení na slávnostnom podujatí v priestoroch mestského úradu aj najlepší žiaci z jednotlivých škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej či územnej pôsobnosti mesta Fil'akovo, ktorí vynikajú svojimi výchovno-vzdelávacími výsledkami a úspešne reprezentovali svoju školu a tým aj mesto na rôznych úrovniach súťaží a predmetových olympiád. Uvedené podujatia, ako aj ďalšie významné výsledky a úspechy škôl sú propagované ich zverejnením v mestských novinách Fil'akovské zvesti – Füleki Hírlap a regionálnom vysielaní televízie TV LocAll.

Priority mesta špecifické pre jednotlivé stupne vzdelania uvádzame pri jednotlivých druhoch škôl a školských zariadení.

Sieť škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Materské školy

Mesto Fil'akovo je zriaďovateľom dvoch materských škôl, ktoré svojím umiestnením v centre mesta a v blízkosti najväčšieho sídliska Farská lúka poskytujú optimálnu dostupnosť pre deti z dvoch oddelených častí mesta, ako aj z prilahlých obcí v mikroregióne Fil'akovo a zároveň nadväzujú na sieť základných škôl, totiž v blízkosti obidvoch materských škôl sa nachádza základná škola s vyučovacím jazykom slovenským a základná škola s vyučovacím jazykom maďarským. Prioritou mesta v oblasti predškolskej výchovy je dosiahnutie maximálnej zaškolenosti detí pred plnením povinnej školskej dochádzky.

Materská škola – Óvoda, Štúrova 1

- materská škola s celodennou výchovou a vzdelávaním, v ktorej sa predprimárne vzdelávanie uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu na základe požiadaviek rodičov detí v triedach s vyučovacím jazykom slovenským (ďalej VJS) a v triedach s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM).

Tabuľka č. 48: Vývoj počtu žiakov Materská škola – Óvoda, Štúrova 1						
Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet detí	150	148	148	156	156	150
- z toho s VJS	97	95	95	102	102	96
- z toho s VJM	53	53	53	54	54	54

- Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove

Materská škola je rozpočtovou organizáciou mesta bez právnej subjektivity, ktorej súčasťou je zariadenie školského stravovania – školská jedáleň.

V posledných rokoch záujem rodičov o umiestnenie detí v materskej škole preyšuje kapacitné možnosti školy, preto bola sformulovaná požiadavka o rozšírenie priestorových podmienok a bola zaslaná žiadosť o poskytnutie dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na rozšírenie kapacity materskej školy formou nadstavby na rok 2015. Žiadosť bola neúspešná. Zriaďovateľ školy v nedávnej minulosti vykonal z vlastných finančných prostriedkov celoplošnú opravu strechy materskej školy. V skutočnosti však objekt potrebuje komplexnejšiu rekonštrukciu zameranú najmä na opravu fasády a znižovanie energetickej náročnosti budovy. Obnovu vyžadujú sociálne zariadenia, pracovňa, interiérové vybavenie tried, ako aj strojové a materiálne vybavenie zariadenia školského stravovania.

Materská škola – Óvoda, Daxnerova 15

- sídlisková materská škola s celodennou výchovou a vzdelávaním, v ktorej sa predprimárne vzdelávanie uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu na základe požiadaviek rodičov detí v triedach s vyučovacím jazykom slovenským (ďalej VJS) a v triedach s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM).

Tabuľka č. 49: Vývoj počtu žiakov Materská škola – Óvoda, Daxnerova 15						
Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet detí	140	137	121	129	143	138
- z toho s VJS	70	78	68	72	84	81
- z toho s VJM	70	59	53	57	59	57

Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove

Materská škola je rozpočtovou organizáciou mesta bez právnej subjektivity, ktorej súčasťou je zariadenie školského stravovania – školská jedáleň.

Zriaďovateľ školy v nedávnej minulosti vykonal celoplošnú opravu strechy materskej školy. V skutočnosti však objekt potrebuje komplexnejšiu rekonštrukciu zameranú najmä na znižovanie energetickej náročnosti budovy, ale aj opravu fasády a výmenu žľabového systému. Obnovu vyžaduje aj vybavenie interiérov, ako aj strojové a

materiálne vybavenie zariadenia školského stravovania. Nepostačujúce sú ani kapacitné možnosti materskej školy, preto bola zriadením podaná v rámci druhého kola výzvy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky žiadosť o poskytnutie dotácie na rozšírenie kapacity materskej školy formou nadstavby a následnej rekonštrukcie. Žiadosť je v štádiu posudzovania.

Základné školy

Mesto Fil'akovo je zriadením štyroch základných škôl, ktoré svojím umiestnením v centre mesta a na sídlisku Farská lúka plynule nadväzujú na sieť materských škôl mesta a poskytujú dostatočnú kapacitu pre plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov bývajúcich na území mesta v ročníkoch 1.-9., resp. žiakov prichádzajúcich po absolvovaní 4. ročníka neplnoorganizovaných základných škôl z okolitých obcí. Školské obvody pre jednotlivé základné školy sú určené všeobecne záväzným nariadením mesta, v zmysle ktorého je zabezpečený výchovno-vzdelávací proces pre školopovinných žiakov v oboch častiach mesta v plnom rozsahu tak v slovenskom, ako aj v maďarskom jazyku. V školskom roku 2012/2013 bol zavedením štúdia s 8-ročným vzdelávacím programom s vyučovacím jazykom maďarským na miestnom gymnáziu prechodne narušený status quo v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským. Táto zmena v budúcnosti môže odchodom talentovaných žiakov a zlučovaním tried s heterogénnym stavom žiakov nepriaznivo ovplyvniť úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu na druhom stupni všetkých základných škôl a môže mať za následok aj organizačné zmeny v radoch ich pedagogických zamestnancov.

Úroveň výchovy a vzdelávania je v základných školách ovplyvnená aj iným nepriaznivým javom, ktorým je rastúci počet hyperaktívnych detí s poruchami pozornosti a žiakov s poruchami správania a v posledných rokoch aj s prejavmi agresívneho správania. Tento fakt úzko súvisí so sociálnou stratifikáciou a národnostným zložením obyvateľov mesta Fil'akovo a starostlivosť o problémových žiakov pochádzajúcich najmä z menej podnetného prostredia a z rómskych rodín sa často realizuje na úkor vzdelávania žiakov s nadaním.

V oblasti výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami školy úzko spolupracujú s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Lučenci a Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Lučenci.

Kým deťom a žiakom s uvedenými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (školská integrácia) a deťom a žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia či z marginalizovaných skupín obyvateľstva (nultý ročník, integrácia v bežných triedach, dotácia na stravu, školské potreby...) sa venuje v meste dostatočná pozornosť, pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením – okrem žiakov s takými rozumovými nedostatkami, pre ktoré sa nemôžu s úspechom vzdelávať na základnej škole a ťažko vzdeláateľných žiakov, ktorí sa nemôžu vzdelávať v špeciálnej základnej škole (variant B), pre ktorých zabezpečuje výchovu a vzdelávanie už spomínaná internátna špeciálna základná škola – nie sú v školách mesta vytvorené vhodné podmienky. Preventívne by bolo potrebné zabezpečiť bezbariérový prístup aspoň do jednej materskej školy a jednej základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským a taktiež aj s maďarským.

Prioritou mesta v oblasti základného vzdelávania je zabezpečenie plnenia povinnej školskej dochádzky pre všetky kategórie žiakov, zabezpečenie ich výchovy a vzdelávania

zohľadnením ich osobitných výchovno-vzdelávacích potrieb a nadania, ako aj ich príprava na ďalšie vzdelávanie.

Základná škola Štefana Koháriho II. s vyučovacím jazykom maďarským – II. Koháry István Alapiskola, Mládežnícka 7

- plnoorganizovaná základná škola v centrálnej zóne mesta, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v triedach s vyučovacím jazykom maďarským. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Na druhom stupni základnej školy sa žiaci s nadaním vzdelávajú v triedach s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov alebo informatiky. Do týchto tried sú žiaci zaradení na základe výsledkov testovania. Vzdelávanie integrovaných žiakov škola realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. V škole sa pravidelne každý rok zriaďuje nultý ročník pre žiakov prichádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, u ktorých je predpoklad, že ich zaradením do nultého ročníka sa ich vývin vyrovná. V škole pôsobí školský psychológ a tiež asistent učiteľa, ktorého činnosť je zameraná predovšetkým na pomoc pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ako aj pri udržiavaní osobných kontaktov s rodinami žiakov.

Významnú úlohu zastáva v škole koordinátor protidrogovej prevencie a výchovný poradca, ktorý sa venuje najmä profesijnej orientácii žiakov.

Tabuľka č. 50: Vývoj počtu žiakov Základná škola Štefana Koháriho II.						
Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet žiakov	617	605	640	604	584	528

Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove

Základná škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou, ktorej súčasťou je školský klub detí a zariadenie školského stravovania – školská jedáleň. Školské budovy, vrátane telocvične a školský areál, spolu so športovým areálom, sú v správe právneho subjektu. Za účelom udržiavania a estetizácie rozsiahleho areálu funguje v škole areálová služba, ktorú vykonáva zamestnanec s odbornou spôsobilosťou záhradníckeho inžiniera. Napriek tomu, že na budovách boli v posledných rokoch vykonané viaceré rekonštrukčné práce (výmena vchodových dverí niektorých budov, všetkých okien na školskom klube detí, výdajného okna v školskej jedálni, ako aj vodovodných potrubí a podlahovej krytiny v kuchyni na protišmykovú dlažbu, rekonštrukcia sociálnych zariadení pri školskej jedálni, časti vodovodného potrubia, osvetlenia telocvične, výmena podlahovej krytiny a vchodových dverí telocvične, oprava oplotenia areálu, oprava komína a časti strechy hlavnej budovy a pod.), objekt potreboval komplexnú rekonštrukciu zameranú najmä na znižovanie energetickej náročnosti budovy a na opravu alebo prestavbu strechy. Z uvedeného dôvodu sa v súčasnosti v škole realizuje úspešný projekt vo výške 504 484,14 EUR s názvom „Efektívita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou - v škole 21. storočia: ZŠ s VJM - ul. Mládežnícka č.7, Fil'akovo“.

V škole prebieha od školského roku 2012/2013 aj realizácia projektu EU s názvom „Moderný svet, moderný žiak, moderná škola“.

Základná škola je od školského roku 2014/2015 nositeľom čestného názvu po najznámejšej historickej osobnosti mesta.

Základná škola, Školská 1

- plnoorganizovaná základná škola v centre mesta, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v slovenskom jazyku. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Vzdelávanie integrovaných žiakov realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. Významnú úlohu zastáva v škole koordinátor protidrogovej prevencie a výchovný poradca, ktorý sa venuje najmä profesijnej orientácii žiakov.

Tabuľka č. 51: Vývoj počtu žiakov Základná škola, Školská 1						
Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet žiakov	374	380	374	363	349	347

Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove

Základná škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou, ktorej súčasťou je školský klub detí a zariadenie školského stravovania – školská jedáleň. Škola má vlastnú telocvičňu a športový areál. V škole sa od júna 2010 realizoval projekt s názvom "Skvalitnenie vzdelávacieho procesu prostredníctvom modernizácie a obnovy ZŠ Školská 1 Fil'akovo". Vďaka projektu sa uskutočnili dôležité rekonštrukčné práce, napr. výmena okien a vstupných dverí za plastové s izolačným dvojsklom na hlavnej budove aj na prístavbe; na hlavnej budove: rekonštrukcia vykurovacieho systému, obnova zdravotno-technických rozvodov (rozvody studenej a teplej vody, vnútorná kanalizácia), stavebná obnova sociálnych zariadení, modernizácia odborných učební a pod., na prístavbe: zateplenie fasády, vybudovanie novej strešnej konštrukcie (sedlová strecha) a pod. V roku 2011 mimo uvedeného projektu vedenie školy zabezpečilo plynofikáciu školských dielní z finančných prostriedkov základnej školy.

V nasledujúcom období by bola nutná najmä oprava fasády hlavnej budovy, ale aj výmena dverí na učebniach, podláh v učebniach.

Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola, Farská lúka 64/B

- sídlisková plnoorganizovaná základná škola, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v triedach s vyučovacím jazykom maďarským. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Vzdelávanie integrovaných žiakov sa realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu. Škola nesie čestný názov po uhorskom politikovi narodenom vo Fil'akovských Kováčoch, časť Kurtáň, ktorý bol veľkým zástancom harmonického súžitia Maďarov a uhorských národností v 19. storočí.

Podľa Správ o výchovnej a vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy je v škole vyše 90% žiakov rómskeho pôvodu. Tým sú dané aj špecifiká školy, ako aj špecifické problémy, ktoré sú pedagogickí zamestnanci nútení denne riešiť, ako napr. nedostatočné psychohygienické návyky u žiakov, s tým súvisiaca veľká chorobnosť,

nezáujem o vzdelávanie, záškoláctvo a pod. Väčšina rodičov nespolupracuje so školou, nenavštevuje rodičovské združenia a nereaguje na výzvy riaditeľstva či triednych učiteľov. V škole pôsobili v školskom roku 2014/2015 až traja asistenti učiteľa (dvaja v rámci úspešného projektu), ktorých činnosť bola zameraná predovšetkým na pomoc pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pri udržiavaní osobných kontaktov s rodinami záškolákov škola využíva aj pomoc asistenta komunitných sociálnych pracovníkov. Istý čas pri riešení najpálčivejších problémov škola pravidelne využívala aj pomoc tzv. „rómskej občianskej hliadky“, ktoré vytvorilo Občianske združenie INFO ROM. Podobná činnosť prebieha aj v súčasnosti v rámci úspešného projektu podaného mestom Fil'akovo s názvom „Občianske hliadky v prostredí marginalizovanej rómskej komunity vo Fil'akove“, ktorý vznikol za účelom obnovenia činnosti občianskej hliadky a rozšírenia spolupráce na všetky školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Významnú úlohu zastáva v škole koordinátor protidrogovej prevencie a výchovný poradca, ktorý sa venuje najmä profesijnej orientácii žiakov.

Škola v záujme žiakov prichádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, u ktorých je predpoklad, že sa ich vývin za jeden rok vyrovná, pravidelne každý rok zriaďuje nultý ročník.

Tabuľka č. 52: Vývoj počtu žiakov Základná škola Lajosa Mocsáryho						
Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet žiakov	247	260	264	269	281	288

Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove

Základná škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou, ktorej súčasťou je školský klub detí. Škola má v správe aj telocvičňu a športový areál, ktoré slúžia aj pre žiakov druhej základnej školy nachádzajúcej sa v spoločnom komplexe. Nemá však školskú jedáleň. Pre žiakov poskytuje svoje služby zariadenie školského stravovania, ktoré je v správe už spomínanej druhej školy.

Školské budovy a časť školského areálu sú v správe právneho subjektu. Napriek tomu, že objekt školy je relatívne nový v minulom roku už bolo treba vykonať opravu fasády. Oprava bola realizovaná z vlastných finančných prostriedkov, ktoré vystačili len na opravu jednej strany školskej budovy. Za pomoci sponzora sa uskutočnila aj výmena dverí hlavného vstupu do budovy za plastové. Za účelom zníženie energetickej náročnosti budovy by bola potrebná výmena všetkých okien a dverí. Súrne opravu vyžaduje strecha telocvične. Bola by vítaná aj výmena podlahovej gúmy v spojovacej chodbe medzi uvedenou školou a už spomínanou druhou školou, ktorou je zabezpečený prechod do telocvične a školskej jedálne.

V uvedenej škole boli v školskom roku 2014/2015 realizované dva významné projekty s názvom „Vzdelávacie centrum pri ZŠ s VJM L. Mocsáryho, Farská lúka 64/B, Fil'akovo“ a „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit“, ktoré boli zamerané na dokončenie základnej školy mladými ľuďmi s neukončeným základným vzdelaním a na doučovanie a záujmové vzdelávanie žiakov základnej školy z marginalizovanej rómskej komunity.

Základná škola, Farská lúka 64/A

- najmenšia plnoorganizovaná základná škola rodinného typu nachádzajúca sa na sídlisku Farská lúka, v ktorej sa primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie uskutočňuje v slovenskom jazyku. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, resp. v školskom klube detí výchovného programu. Vzdelávanie integrovaných žiakov realizuje prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu.

Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet žiakov	176	156	142	141	150	156

Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Fil'akove

Základná škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou, ktorej súčasťou je školský klub detí a moderná školská jedáleň, ktorá slúži aj pre žiakov druhej základnej školy nachádzajúcej sa v spoločnom komplexe. Nemá však telocvičňu. Pre žiakov je k dispozícii telocvičňa a športový areál, ktoré sú v správe už spomínanej druhej školy. Školské budovy a časť školského areálu sú v správe právneho subjektu. Napriek tomu, že objekt školy je relatívne nový už bolo treba opakovane vykonať opravu strechy na jednotlivých pavilónoch. Okrem toho bola rekonštruovaná časť podlahy chodby a učební, vchodové dvere boli vymenené za plastové, zriadila sa nová jazyková a multimediálna učebňa, bola obnovená časť školského nábytku a pod. V blízkej budúcnosti bude nutná rekonštrukcia časti fasády a vestibulu. V rámci znižovanie energetickej náročnosti budovy by bola vítaná výmena všetkých okien a dverí.

Škole úspešne ukončila realizáciu projektu s názvom „Pripravovať budúcnosť znamená vytvárať súčasnosť“.

Školy a školské zariadenia pre umelecké a záujmové vzdelávanie

Mesto Fil'akovo je zriaďovateľom základnej umeleckej školy, ktorá zabezpečuje v hlavnej náplni umelecké vzdelávanie pre žiakov bývajúcich na území mesta a žiakov prichádzajúcich z okolitých obcí. Škola patrí do originálnej pôsobnosti mesta.

Záujmové vzdelávanie je zabezpečené formou krúžkovej činnosti financovanej hlavne prostredníctvom vzdelávacích poukazov v základných školách a školských kluboch detí.

V hlavných voľnočasových aktivitách zrušeného centra voľného času bude pokračovať Mestské kultúrne stredisko vo Fil'akove v rámci vymedzenia svojho predmetu zriaďovateľskou listinou. Osobitné postavenie v oblasti záujmového vzdelávania majú voľnočasové aktivity a záujmové krúžky komunitného centra určené deťom a mladým ľuďom ohrozeným spoločensky nežiaducimi javmi.

Prioritou mesta je na strane jednej zabezpečenie základného umeleckého vzdelania pre široké vrstvy obyvateľstva s osobitným zreteľom na rómskych žiakov, ktorí v základnej škole nedosahujú dobré výsledky, sú však hudobne talentovaní, ako aj zabezpečenie starostlivosti o umelecky nadaných jedincov vôbec, na strane druhej poskytnutie dostatočných možností na rozumné využívanie voľného času pre deti a mládež podľa ich záujmov.

Základná umelecká škola, Koháryho nám. 8

- škola sídli v centre mesta. Zabezpečuje podľa školského vzdelávacieho programu umeleckú výchovu a vzdelávanie v hudobnom a výtvarnom odbore prevažne pre žiakov základnej školy, ale aj pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky, žiakov stredných škôl a dospelých. Vyučovacím jazykom školy je slovenský jazyk. Škola prezentuje prácu svojich žiakov a pedagogických zamestnancov formou pravidelných koncertov a výstav, ktoré uskutočňuje vo vlastnej koncertnej sále, resp. aj v priestoroch mestského múzea, žiaci sa úspešne zúčastňujú domácich a medzinárodných súťaží, často vystupujú aj na podujatiach organizovaných inými mestskými organizáciami. Ich pričinami škola zastáva významné miesto aj v kultúrnom a spoločenskom živote mesta.

Tabuľka č. 54: Vývoj počtu žiakov Základná umelecká škola, Koháryho nám. 8						
Školský rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Počet žiakov	285	334	328	301	293	306

Zdroj: oddelenie školstva, kultúry a športu Mestského úradu vo Filáкове

Základná umelecká škola je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou. Školské budovy a školský areál sú v správe právneho subjektu. Budovy sú staré, potrebujú stálu údržbu. Od prechodu na právnou subjektivitu škola uskutočnila množstvo prác v záujme udržania, resp. vylepšenia technického stavu budov: prebehla komplexná rekonštrukcia koncertnej sály vo vedľajšej budove, priestorov riaditeľne. zborovne a sekretariátu v hlavnej budove, vybudovali sa nové priestory na účely vyučovania, skladové priestory, miestnosť pre keramickú pec, vykonala sa oprava náterov okien a dverí, oprava a náter vonkajších omietok a pod.

Najväčším problémom je vlhkosť, ktorá je následkom toho, že izolácia múrov spred 50-tich rokov je nedostatočná, múry nasávajú pôdnu vlhkosť, následkom čoho sú aj vnútorné priestory vlhké. takéto prostredie sa môže stať zdraviu škodlivým a nepriaznivo vplýva na stav hudobných nástrojov. Svojpomocná realizácia zakrytia vlhkých, miestami plesnivých miest dreveným obkladom je iba kozmetickou úpravou, nepostačuje na riešenie problému. Plechová strecha školských budov je tiež v zlom stave, naposledy bola natretá cca. pred 20-timi rokmi, je zhrdzavená, na sklade aj zateká. Z uvedených dôvodov bude škola v priebehu školského roku 2015/2016 presťahovaná do budovy bývalého daňového úradu. Prispôsobenie administratívnej budovy na školské účely bude vyžadovať značné finančné investície zo strany zriaďovateľa

Iné subjekty pôsobiace v oblasti vzdelávania

Pri všetkých školách pôsobia občianske združenia, ktoré vznikli za účelom zlepšenia podmienok výchovno-vzdelávacej činnosti a podpory ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov. Finančné prostriedky získavajú z úspešných projektov, z poukázaných 2% daní, sponzorských darov a pod.

Tabuľka č. 55: Iné subjekty pôsobiace v oblasti vzdelávania	
Škola / školské zariadenie	Občianske združenie
Materská škola – Óvoda Štúrova 1	SUB SOLE
Materská škola – Óvoda Daxnerova 15	PRO GAUDIO
Základná škola Štefana Koháriho II. s vyučovacím jazykom maďarským – II. Koháry István Alapiskola Mládežnícka 7	PRO IUVENTUS
Základná škola Školská 1	PAIDAGOGIKOS
Základná škola Lajos Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola Farská lúka 64/B	PRO SCHOLA NOSTRA
Základná škola Farská lúka 64/A	KVAPKY ROSY
Základná umelecká škola Koháryho nám. 8	MLADÝ UMELEC

V meste pôsobia ďalšie inštitúcie zriadené mestom Fil'akovo, ktoré síce nevznikli prioritne na účely vzdelávania, ale ich činnosť sa opiera vo významnej miere aj o deti a mládež. Takými inštitúciami sú najmä Združenie právnických osôb Geopark Novohrad – Nógrád a Hradné múzeum, ktoré majú vypracované vlastné metodiky pre prácu so žiakmi. Prednášky, vedomostné súťaže, kvízy, turistické vychádzky a výlety na významné miesta geoparku, letné tábory organizované pre deti a žiakov sú zamerané na oblasť environmentálnej výchovy a vhodne dopĺňajú aj vedomosti žiakov z jednotlivých vyučovacích predmetov (biológia, geológia, geografia a pod.). Keďže geopark sa rozprestiera na území dvoch krajín, Slovenska a Maďarska, značná časť aktivít zameraných na deti a žiakov škôl má medzinárodný charakter a napomáha rozvíjaniu vzájomných dobrých vzťahov a dáva priestor pre spoluprácu družobných škôl aj v iných oblastiach života.

Hradné múzeum spolupracuje so školami a školskými zariadeniami predovšetkým v oblasti miestnej histórie a regionálnej výchovy (otvorené vyučovacie hodiny na hrade). Kartami priateľov Fil'akovského hradu je úspešne zapojený aj do systému tzv. kultúrnych poukazov.

Významnú úlohu v oblasti práce s mládežou zohráva aj **47. skautský zbor Štefana Koháryho a Komunitné centrum**, ktorého prioritou vo vzdelávacích aktivitách je predškolská príprava detí z nepodnetného prostredia, ktoré sa z rôznych dôvodov nezúčastňujú na výučbe v bežnej materskej škole, pre vstup do bežnej základnej školy, ale aj príprava na vyučovanie, tútoring, mentoring školopovinných detí zamerané na prekonávanie bariér vo vzdelávaní detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a taktiež aj zabezpečovanie voľnočasových aktivít pre uvedené cieľové skupiny..

10. Inštitúcie a organizácie pôsobiace v meste

V meste Fil'akovo pôsobia nasledovné inštitúcie a organizácie

Všeobecná verejná správa:

Mesto Fil'akovo

Mestská polícia

Spoločný obecný úrad

Školský úrad

Štátna správa:

Obvodné oddelenie Policajného zboru - pracovisko

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec,

Odbor sociálnych vecí, pracovisko Fil'akovo

Hasičský a záchranný zbor MV SR

Mestské organizácie:

FILBYT, s.r.o.

Verejnoprospešné služby mesta Fil'akovo

Mestské kultúrne stredisko

Hradné múzeum vo Fil'akove

Novohradské turisticko-informačné centrum

Mestská knižnica

Mestské vlastivedné múzeum

Tectum n.o.

Nezábudka n.o.

Slovenská pošta

Banky:

Slovenská sporiteľňa

OTP Banka Slovensko

VÚB, a.s.

Sporiteľne:

Prvá stavebná sporiteľňa

Wüstenrot stavebná sporiteľňa

Poist'ovne:

Allianz – Slovenská poisťovňa

Kooperatíva

Wüstenrot

Cirkevné organizácie:

Evanjelický cirkevný zbor a.v. Fil'akovo

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku - Cirkevný zbor FILAKOVO Szlovákiai

Református Keresztyén Egyház - Füleki Egyházközség

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Fil'akovo

Školy a vzdelávacie inštitúcie:

Základná škola Štefana Koháriho II. s vyuč. jaz. maďarským – II. Koháry István Alapiskola,

Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyuč. jaz. maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola,

Farská lúka

Základná škola, Farská lúka
Základná škola, Školská 1,
Gymnázium – Gimnázium,
Stredná odborná škola – Szakközépiskola,
Základná umelecká škola,
Materská škola - Óvoda, Štúrova ul.
Materská škola - Óvoda, Daxnerova ul.
Špeciálna základná škola internátna,

Okrem toho pôsobí v meste vyše 60 občianskych združení, predovšetkým v oblasti kultúry, vzdelávania, využívania IKT, práce s mládežou, pomoci zdravotne postihnutým osobám, psychohygieny, športu, cestnej záchrannej služby, na podporu rómskej komunity, či v oblasti poskytovania sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti, sociálneho poradenstva a doplnkových rehabilitačných služieb dôchodcom a ťažko zdravotne postihnutým osobám.

Veľmi aktívne pracujú miestne organizácie celoslovenských zväzov – záhradkári, rybári, dobrovoľní hasiči a záchranári.

CSEMADOK - základná organizácia Fil'akovo
Jednota dôchodcov na Slovensku, Mestská organizácia Fil'akovo
Poľovnícke združenie MAZA
Slovenský zväz záhradkárov, základná organizácia Fil'akovo

občianske združenia:

"IVE"

Aikido & Martial Arts Slovakia

Andramed

Básti motorsport

Čierne slnko - Kalo kham

Dobrovoľný hasičský zbor mesta Fil'akovo

Dobrovoľný požiarny zbor Fil'akovo

F.C. THORMA

FILADELFIA ŠK

Fil'akovčania - Fülekiek

Fil'akovský cross

Fil'akovský telovýchovný klub - FTC

Folklórne združenie Jánošík pri DMS Fil'akovo

Futbalový klub Fil'akovo

IN-NOVA

INFO ROM

KOHÁRY

Kolkársky club Fil'akovo

Kolkársky oddiel Fil'akovo

Kvapky rosy

Madom

MÉDIA NOVUM, občianske združenie

MELÓDIA - ženský spevácky zbor Fil'akovo

MINORITA ZA VŠETKÝCH

MLADÝ UMELEC

NOMÁD

Občianske združenie CONVALLARIA
Občianske združenie Helo prepáč tu je Bari - Helló bocsi itt a Bari
Občianske združenie KOVOSMALTSKÍ ZVÁRAČI
Občianske združenie PRO SCHOLA NOSTRA - Polgári Társulás
Občianske združenie Rodná zem - Szülőföld polgári társulás
Občianske združenie Rómov Fil'akova
Občianske združenie TENIS CENTRUM FK
Občianske združenie Za menšinu
Oppidum Fileck
Paidagogikos
Pohrebný spolok fil'akovských robotníkov
PRIESTOR PRE ŽIVOT
PRO IUVENTUS
PRO KULTÚRA - mužský spevácky zbor Fil'akovo
Rybársky spolok Ipeľ
Šachový klub Fil'akovo
ŠK Kultúrneho združenia Rómov Slovenska Fil'akovo
Slovenský klub autorov comics - ZANOTA
Spirituálne Združenie Svetiel Arkádie
Spoločnosť "TB Park ŠK"
Spoločnosť DATABO
Spoločnosť GENIUS
Spoločnosť Pro Futuro
Spoločnosť PRO GAUDIO
Spoločnosť Rakonca - Rakonca Egyesület
Spoločnosť REGIO NOSTRA
Spoločnosť Regio Philek
Spoločnosť SUB SOLE
Športový klub Powerlifting Fil'akovo
Šťastné labky
Súhvezdie
TJ Roma Fil'akovo
V&D Racing Team
VÁŠ ÚSMEV
VIS VITALIS
Základná organizácia technických a športových činností MOTORSPORT FILAKOVO
Združenie záhradkárov Kohútov Vrch Fil'akovo
Zsákszínház
Zväz Profesionálnych Svadobných Fotografov

Odborové organizácie a zamestnávateľské organizácie
Základná organizácia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku pri
Základnej škole s VJM
ZO OZ PŠaV na Slovensku pri ZŠ Farská lúka, Fil'akovo
ZO OZ DNP LaVH NOVONA, a.s Fil'akovo

Záujmové združenia právnických osôb
Klaster pohraničných hradov
Združenie právnických osôb Geopark Novohrad - Nógrád

Neziskové organizácie:

E-Talentum, n.o.

Fil'akovský tenisový klub, n.o.

Nezábudka, n.o.

TECTUM, n.o.

Spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov:

"Spoločenstvo Kalajová"

"Spoločenstvo Kukučínova 17"

"Spoločenstvo Kukučínova 19"

"Spoločenstvo vlastníkov bytov Bytový dom Železničná 1"

"Spoločenstvo vlastníkov bytového domu 6 b.j. Fil'akovo s. č. 1628"

Spoločenstvo Mocsáryho 12 a 14

Spoločenstvo vlastníkov bytov "NAŠE DOMY"

Spoločenstvo vlastníkov bytov a n.p. Parková 15-21

Spoločenstvo vlastníkov bytov F 3

Spoločenstvo vlastníkov bytov Fil'akovo, Námestie Slobody

Spoločenstvo vlastníkov bytov HRAD - 7 b. j. Fil'akovo

Spoločenstvo vlastníkov bytov Školská 2

Spoločenstvo vlastníkov bytov Železničná Fil'akovo

SVB a n.p., Daxnerova - Bottova - Biskupická

SVB Kukučínova 21, Fil'akovo

SVB Sládkovičova 1, Fil'akovo

V meste Fil'akovo pôsobí celkom:

65 občianskych združení,

3 miestne organizácie celoslovenských zväzov,

1 poľovnícke združenie,

3 odborové organizácie a zamestnávateľské organizácie,

2 záujmové združenia právnických osôb,

4 neziskové organizácie,

16 spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

11. Sociálna starostlivosť

Pôsobnosť mesta v oblasti sociálnych služieb

Mesto Fil'akovo podľa zákona č. 448/2008 Z.z, o sociálnych službách v platnom znení a prostredníctvom referátu sociálnych vecí, oddelenia vnútornej správy, MsÚ Fil'akovo poskytuje služby zadané zákonom.

Mesto má pomerne na dobrej úrovni sociálne služby poskytované pre seniorov, terénnu sociálnu prácu vykonávanú v marginalizovaných rómskych komunitách, vykonáva intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných (bezdomovci, osoby po výkone trestu, závislí na drogách a inom – alkohol, automaty), pričom spolupracuje s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so školami, so zdravotníckymi zariadeniami a tiež so zariadeniami poskytujúcimi azylové ubytovanie pre osoby v krízových situáciách bez strechy nad hlavou.

V súčasnosti sa v meste Fil'akovo poskytujú tieto druhy sociálnych služieb:

- opatrovateľská služba,
- sociálna služba v jedálni,
- sociálna služba v zariadení pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby (do roku 2014 aj domov sociálnych služieb),
- odľahčovacia služba,
- sociálna služba v dennom stacionári,
- sociálna služba v dennom centre,
- terénna sociálna práca,
- základné sociálne poradenstvo.

Sociálne služby sú poskytované najmä pre tieto cieľové skupiny občanov mesta v sociálnej núdzi:

- seniori,
- zdravotne postihnutí,
- rodiny s deťmi,
- marginalizované rómske komunity
- bezdomovci.

Subjekty poskytujúce sociálne služby:

- mesto Fil'akovo,
- Nezábudka , n.o. ,ktorej zakladateľom je mesto,
- 1 denné centrum (klub dôchodcov), ktorého zriaďovateľom je tiež mesto.

Popis poskytovaných sociálnych služieb

Opatrovateľská služba

Od 1. 1. 2003 prešla na obce opatrovateľská služba a zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách prešli na obce ďalšie kompetencie v sociálnej oblasti.

Do 01.01.2012 sa poskytovala ako terénna sociálna služba na území mesta Fil'akovo fyzickej osobe s trvalým alebo prechodným pobytom v meste Fil'akovo, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a zároveň je odkázaná na pomoc pri úkonoch

sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a v základných sociálnych aktivitách.

Od 01.01.2012 výkon opatrovateľskej služby spolu s klientmi a zamestnancami prešiel na neziskovú organizáciu Nezábudka v pôsobnosti mesta Fil'akovo. Mesto vykonávalo opatrovateľskú službu pre 7 klientov s počtom opatrovateľiek 5 v pracovnom úväzku 3,5 zamestnanca.

Nezábudka, n.o., zamestnáva 7 opatrovateľiek a počet klientov sa pohybuje v počte 20 – 30 počas roka. Úhrady za túto službu sú určené VZN mesta o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby zo dňa 3. 9. 2009 v znení zmien a doplnkov. Cenník úhrady za 1 hodinu opatrovateľskej služby, ktorá je určená vo výške 0,70 Eur. Náklady spojené s poskytovaním tejto služby, najmä čo sa týka miezd, odvodov, materiálneho zabezpečenia výkonu a náklady súvisiace so sociálnym zabezpečením opatrovateľiek sú uhrádzané z rozpočtu mesta. Prehľad o výške nákladov a úhrad za opatrovateľskú službu od prevzatia tejto kompetencie mestom v roku 2003 poskytuje tabuľka č.55.

Tabuľka č. 56: Vývoj nákladov a úhrad za opatrovateľskú službu							
Názov ukazovateľa/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výdavky na opatrovateľskú službu (v tis. €)	34,58	26,51	21,20	17,20	1,21	63,39	62,57
% z celkových výdavkov rozpočtu	0,95	0,94	0,71	0,36	0,03	2,55	2,44
Príjmy z úhrad za opatrovateľskú službu (v tis. €)	2,52	2,67	3,52	2,38	0,10	11,84	12,42
% z celkových príjmov rozpočtu	0,04	0,04	0,06	0,03	0	2,48	2,68

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Od roku 2003, od ktorého mesto vykonáva túto kompetenciu, ktorá naň prešla z bývalého Okresného úradu v Lučenci, sledujeme pokles podielu výdavkov na túto sociálnu službu na celkových výdavkoch rozpočtu mesta a tiež aj postupný pokles príjmov z úhrad za opatrovateľskú službu na celkových príjmoch rozpočtu mesta. Príčin tohto stavu môže byť viac: prvou príčinou je postupný prirodzený úbytok opatrovaných a tým aj počtu opatrovateľiek (úmrtie), druhou príčinou je postupné odchádzanie tých opatrovaných a opatrovateľov, ktorí sa starali o rodinného príslušníka a požiadali o príspevok na opatrovanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a ďalším dôvodom je odčlenenie časti opatrovateľskej služby s príslušným počtom opatrovateľiek do pôsobnosti mestom založenej neziskovej organizácie Nezábudka v roku 2005 a umiestňovanie občanov odkázaných na sociálnu službu do zariadenia sociálnych služieb.

Výdavky na opatrovateľskú službu realizovanú n.o. Nezábudka sú uvedené za roky 2013 a 2014. Pokryté sú sčasti z príjmov za túto službu, z príspevkov od mesta (r. 2013 vo výške 29 697 € a r. 2014 vo výške 46 750 €) a z ďalších činností n.o. (dary FO a PO, asignácia 2% dane, príjmy z opatrovateľských kurzov a pod.).

Denné centrum

Od 01.01.2012 denné centrum funguje v priestoroch kancelárií bývalého Mestského kultúrneho strediska na ul. Hlavnej. Zariadenie poskytuje priestory na stretávanie sa, kultúrnu a klubovú činnosť dôchodcov v meste. Klub je otvorený v pondelok, stredu a v piatok cca na 2 hodiny. Kým v roku 2013 ho navštevovalo priemerne asi 45 občanov, v roku 2013 to bolo 20 a v roku 2014 15-20 občanov. Pokles záujemcov bol z dôvodu ich nezáujmu, úbytku spoločensky aktívnych seniorov a z dôvodu, že sa im nepáčia nové priestory. Mesto uhrádza náklady spojené s prevádzkou zariadenia (režijné náklady, materiálové výdavky, mzda a odvody správcu centra).

Ročná výška nájomného za priestory v objekte na Rázusovej ulici predstavovali 1 660 €, nájomný pomer bol uzatvorený vždy len na obdobie jedného roka.

Názov ukazovateľa/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výdavky na prevádzku denného centra	2,76	13,92	2,30	4,58	2,60	4,33	2,76
% z celkových výdavkov rozpočtu	0,08	0,49	0,08	0,10	0,07	0,14	0,09

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Výdavky na prevádzkovanie denného centra sú počas sledovaného obdobia rovnomerné, ako aj ich podiel na rozpočte mesta, absolútna výška výdavkov má narastajúci trend, kým podiel na celkových výdavkoch rozpočtu sa mení v závislosti od každoročnej výšky výdavkov rozpočtu.

Pre dôchodcov organizuje veľa aktivít aj občianske združenie Jednota dôchodcov na Slovensku – jej mestská organizácia združuje celkom 650 členov (vrátane blízkych obcí).

Príspevky na stravovanie dôchodcov

Mesto podporuje organizované stravovanie dôchodcov finančným príspevkom na stravovaciu jednotku (deň) z rozpočtu mesta v závislosti od výšky dôchodku. Na základe tohto kritéria je výška príspevku stanovená takto:

- 0,13 €/na stravovaciu jednotku pri výške dôchodku v rozpätí od 308,54 do 353,60 €,
- 0,27 €/na stravovaciu jednotku pri výške dôchodku v rozpätí od 262,25 do 308,53 €,
- 0,40 €/na stravovaciu jednotku pri výške dôchodku v rozpätí do 262,24 €.

Rozpätie jednotlivých kategórií sa upravuje v závislosti od úprav výšky dôchodkových dávok.

Týmto spôsobom mesto prispievalo v rokoch 2010 – 2015 na stravu v priemere 15-18 dôchodcom.

Tabuľka č. 58: Vývoj výdavkov na stravovanie							
Názov ukazovateľa/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výdavky na stravovanie (tis. €)	1,66	1,33	0,86	1,15	0,81	0,76	0,87
% z celkových výdavkov rozpočtu	0,05	0,04	0,03	0,02	0,02	0,025	0,026

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Absolútna výška výdavkov v sledovanom období sa mení v závislosti od počtu záujemcov o spoločné stravovanie dôchodcov, percentuálny podiel na výdavkoch rozpočtu mesta je závislý od celkovej výšky rozpočtu výdavkov mesta na príslušný rok.

Jednorazové dávky v hmotnej núdzi

Tabuľka č. 59: Vývoj výdavkov na poskytovanie jednorazových dávok v hmotnej núdzi							
Názov ukazovateľa/rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výdavky na poskytnutie jednorazových dávok v tis. Sk/€	4,5 /0,15	9,82 /0,33	0,89	1,33	0,87	0,65	0,88

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti poskytuje podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kurateli súčinnosť štátnym orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri zisťovaní rodinných pomerov, bytových pomerov a sociálnych pomerov dieťaťa a jeho rodiny na účely vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Úzko spolupracujeme s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Fil'akove a v súčinnosti s nimi sledujeme fyzický a psychický vývin detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti.

Tabuľka č. 60: Počet detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
58	58	131	137	148	154	157

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Tabuľka č. 61: Počet písomných informácií o rodinných a sociálnych pomeroch (šetrenia)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
43	53	60	49	70	64	75

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Počet zamestnancov (sociálnych) pracovníkov: 1

Počet rodín s deťmi do 3 rokov k 31.12.2012: 397 rodín

Počet rodín s dvomi deťmi do 3 rokov k 31.12.2012: 59 rodín

Terénna sociálna práca

Terénna sociálna práca v meste Fil'akovo sa vykonáva v rámci implementácie projektu s týmto názvom a to od 1. 4. 2008 do 31. 3. 2010. Tomuto projektu predchádzala implementácia pilotného projektu Program podpory a rozvoja komunitnej sociálnej práce v obciach od roku 2005 až do roku 2008. Od 01.07.2012 sa terénna sociálna práca (ďalej TSP) vykonáva v rámci národného projektu terénnej sociálnej práce. V súčasnosti terénnu sociálnu prácu vykonávajú 2 terénni sociálni pracovníci a 6 asistenti terénneho sociálneho pracovníka. Cieľovou skupinou v rámci implementácie projektu sú marginalizované rómske komunity (ďalej MRK) a hlavnou náplňou práce TSP je sociálna práca s touto komunitou priamo v teréne, v prostredí, v ktorom žijú a pohybujú sa. Sociálnou prácou v komunite sa podporuje sociálna inklúzia osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti, s osobitným zreteľom na MRK. Implementácia národného projektu sa skončila v októbri v roku 2015. Projekt možno hodnotiť ako úspešný, pretože sa do neho zapojilo viac než 65 % príslušníkov MRK a týmto bola poskytnutá pomoc pri hľadaní zamestnania, v rôznych krízových životných situáciách, pri riešení kvality života, bývania, zdravotnej starostlivosti, sociálnej integrácie, organizovania voľno časových aktivít detí a rôznych charitatívnych zbierok pre príslušníkov MRK.

Počet TSP (terénni sociálni pracovníci): 2

Počet asistentov TSP: 6

Tabuľka č. 62: Prehľad zariadení poskytujúcich sociálne služby			
Typ zariadenia	Názov, adresa, zriaďovateľ	Druh sociálnej služby / kapacita, forma soc. služieb	zameranie, cieľová skupina
Zariadenie sociálnych služieb /ZSS/	Nezábudka, n.o., Záhradnícka 2, 986 01 Fil'akovo	Zariadenie pre seniorov (ZPS) - 25 miest, celoročná pobytová Od r. 2015 – 45 miest	fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (seniori) so stupňom odkázanosti min. IV
		Domov sociálnych služieb (DSS) – 20 miest, celoročná pobytová (len do r. 2014)	fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti V a VI, fyzické osoby, ktoré sú nevidiace alebo prakticky nevidiace sú stupňom odkázanosti najmenej III
		Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) – 8 miest, celoročná pobytová služba na určitý čas	
		Opatrovateľská služba – podľa požiadaviek (20-30), terénna	fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby stupňom odkázanosti najmenej II, fyzické osoby odkázané na pomoc pri úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách
		Odlahčovací služba – prechodné voľné miesta v ZSS, v teréne	fyzické osoby, ktoré opatrujú iné fyzické osoby s ŤZP počas obdobia

		podľa potreby, pobytová, terénna	v ktorom nemôžu opatrovanie vykonávať
		<i>Jedáleň – 30 miest</i>	fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, fyzické osoby s ZŤP alebo nepriaznivým zdravotným stavom, fyzické osoby v dôchodkovom veku
Denné centrum	v priestoroch kancelárií bývalého Mestského kultúrneho strediska na ul. Hlavnej, Fil'akovo	okolo 45 občanov, pravidelne 3x týždenne (pondelok, streda, piatok: od 13:00 do 17:00 hod.)	

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo, údaje: k 31.7.2015

Tabuľka č. 63: Počty klientov využívajúcich sociálne služby					
Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Počet klientov využívajúcich zariadenie pre seniorov (ZPS)	51	41	38	38	41
Počet klientov využívajúcich sociálnych služieb (DSS)	14	30	28	28	32
Počet klientov využívajúcich zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS)	6	23	18	13	13
Počet klientov využívajúcich opatrovateľské služby	27	24	29	28	25
Počet klientov využívajúcich odľahčovacej služby				5	4
Počet klientov využívajúcich jedáleň	41	43	36	34	38

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Riadenie a komunikácia v oblasti sociálnych služieb

V roku 2010 mesto Fil'akovo vypracovalo a schválilo strategický dokument Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb mesta Fil'akovo. Tento dokument je výsledkom analýzy existujúceho stavu sociálnych služieb, ako aj analýzy sociologických a demografických údajov v meste Fil'akovo. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ostatných obyvateľov mesta bola vypracovaná na základe prieskumu vo forme dotazníka v jednotlivých skupinách prijímateľov sociálnych služieb a ostatných obyvateľov mesta a to podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb. Výsledkom tohto procesu je určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v meste Fil'akovo na obdobie rokov 2010-2020.

Prioritami sociálnych služieb podľa KPSS sú:

Seniori

Silné stránky v tejto priorite: opatrovateľská služba, zariadenie pre seniorov, klub dôchodcov, aktivita seniorov, súdržnosť seniorov, terénna sociálna práca, dostatočná

ponuka sociálnych služieb, odborná úroveň zamestnancov, dostupnosť služieb, podpora zo strany mesta.

Slabé stránky: pasivita seniorov, nedostatok financií, neinformovanosť, nezáujem seniorov, postoj spoločnosti a rodín k problémom seniorov, legislatíva, opatrovateľská služba len v pracovných dňoch

Zdravotne postihnutí

Silné stránky v tejto prioritě: široké spektrum sociálnych služieb, odborná úroveň zamestnancov, informovanosť o sociálnych službách, dostupnosť sociálnych služieb (aj cenová), záujem mesta o riešenie problémov zdravotne postihnutých.

Slabé stránky: nedostatok financií, nedostatočná bezbariérovosť v meste, legislatíva, málo pracovných príležitostí pre zdravotne postihnutých, nízka informovanosť, nedostatok terénnej sociálnej práce.

Rodiny s deťmi

Silné stránky v tejto prioritě: nárast počtu detí, dostatočná sieť škôl a školských zariadení v meste, odbornosť pedagogického personálu, široká ponuka voľnočasových aktivít pre deti a mládež v meste.

Slabé stránky: absencia organizácie - združenia zastrešujúceho danú problematiku, tendencia rozpadu rodín - vysoká miera rozvodovosti v meste, nedostatok financií, chýba napr. materské centrum, nezáujem príslušníkov cieľovej skupiny o riešenie konkrétnych problémov.

Marginalizované rómske komunity

Silné stránky v tejto prioritě: terénna sociálna práca v komunite, dobrá spolupráca mesta s úradom práce, dostatočné informácie a zmapovanosť komunity, prispôsobivosť časti komunity, solidarita, záujem mesta o riešenie problémov komunity, terénni sociálni pracovníci pochádzajúci z radov komunity, znalosť problémov komunity.

Slabé stránky: nízka úroveň vzdelania v cieľovej skupiny, nezamestnanosť, predsudky majority voči komunite, stereotypy v správaní príslušníkov komunity, nedostatočné materiálo-technické vybavenie terénnej sociálnej práce, slabé ohodnotenie terénnych sociálnych pracovníkov.

Financovanie sociálnych služieb

Poskytovanie sociálnych služieb občanovi, ktorý je na ňu odkázaný, je v súčasnosti zabezpečené viacdrojovým modelom financovania. Zdroje financovania je možné rozdeliť na dve skupiny:

1. obligatórne zdroje financovania (legislatívne garantované): rozpočet miest, obcí a samosprávnych krajov, úhrada od klientov, úhrada od zdravotných poisťovní za zdravotnícke služby poskytované v sociálnych zariadeniach;
2. fakultatívne zdroje financovania (nesystémové zdroje financovania sociálnych služieb, ktoré majú doplnkový, jednorazový alebo účelovo viazaný charakter): sponzorské dary a príspevky, podiely z výnosov hier a lotérií, vecné a finančné dary klientov a rodinných príslušníkov, vlastná doplnková ekonomická činnosť, zdroje zahraničnej pomoci a iné.

V súčasnosti je financovanie sociálnych služieb v meste Fil'akovo zabezpečované financovaním a to najmä z týchto zdrojov:

- rozpočet mesta,

- úhrady od klientov (ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva) v zariadení sociálnych služieb a pri vykonávaní opatrovateľskej služby,
- úhrady za služby jedálne a prepravnej služby,
- vecné a finančné dary od klientov a rodinných príslušníkov,
- príspevky zo štátneho rozpočtu (MPSVaR SR) na financovanie soc. služieb v zariadení soc. služieb formou transferu, príspevky na sociálny podnik, aktivačné práce formou dobrovoľníckej služby a iné nástroje aktívnych opatrení trhu práce,
- príspevky od fyzických a právnických osôb – 2 % dane z príjmov,
- sponzorské dary a príspevky,
- realizácia projektov,
- ďalšie činnosti – realizácia opatrovateľských kurzov, úhrada ošetrovateľských úkonov prostredníctvom zdravotných poisťovní.

Ekonomicky oprávnené náklady podľa druhu sociálnej služby v ZSS

- r. 2013

Zariadenie pre seniorov: 200 711 € (na 1 mes./1 klient – 679,91€)

Domov sociálnych služieb: 159 697 € (na 1 mes./1 klient – 678,98)

Zariadenie opatrovateľskej služby: 50 379 € (na 1 mes./1 klient – 688,24)

- r. 2014

Zariadenie pre seniorov: 202 576 € (na 1 mes./1 klient – 675,25 €)

Domov sociálnych služieb: 144 721 € (na 1 mes./1 klient – 673,75 €)

Zariadenie opatrovateľskej služby: 57 683 € (na 1 mes./1 klient – 677,03 €)

Seniori

Sú to občania v poproduktívnom veku. Ku koncu roka 2014 žilo v meste Fil'akovo 1769 obyvateľov nad 62 rokov, z toho 1095 žien a 674 mužov.

Index starnutia ako podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku k obyvateľstvu v predproduktívnom veku mal v roku 2004 hodnotu 131,3 a v roku 2014 klesol na 82,4. Z toho sa dá usudzovať, že obyvateľstvo starne.

Sociálne služby pre seniorov vo Fil'akove boli opísané v predchádzajúcich kapitolách.

Občania zo zdravotným postihnutím

Na Mestskom úrade vo Fil'akove nie je pre hendikepovaných k dispozícii nájazdová rampa a bezbariérové WC, ani výťah.

Komunikáciu pre hendikepovaných uľahčuje internet, webová stránka mesta. Mesto Fil'akovo realizuje bezbariérové úpravy v mestských objektoch postupne.

V každom objekte, ktoré Mesto Fil'akovo stavia alebo sa rekonštruje, sú realizované debarierizačné opatrenia.

Bezbariérový prístup na novovybudovaných objektov v správe mesta: Novohradsko-turisticko informačné centrum (NTIC) vo Fil'akove v ktorom sa nachádza kancelária NTIC, kancelária Hradného múzea vo Fil'akove, Palócka galéria vo Fil'akove,

kancelária Z.p.o. Geoparku Novohrad-Nógrád. Bezbariérový prístup do obnoveného objektu Vlastivedného múzea, do budovy Domova dôchodcov, do Základnej školy na ulici Školská a pod.

Bezbariérové priechody sa budujú aj v rámci rekonštrukcií komunikácií, chodníkov.

Väčšina zdravotne postihnutých je registrovaný v združeniach zdravotne postihnutých občanov, ktoré pôsobia najmä v oblasti poradenstva a prevencie.

V meste nepôsobia mimovládne organizácie zamerané na práci so zdravotne postihnutými občanmi okrem Nezábudky n.o. (Dom dôchodcov). Najbližšie pôsobia takéto organizácie v Lučenci „Slovenský zväz telesne postihnutých, krajské centrum Banská Bystrica“, Nám. Republiky 26, Lučenec – požičiavanie pomôcok, cieľové skupiny: fyzické osoby s ťažkým postihnutím a fyzické osoby s nepriaznivým zdravotným stavom odkázané na pomôcku.

V meste Fil'akovo chýbajú nasledovné služby a zariadenia pre ľudí so zdravotne postihnutím:

- odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotne postihnutím,
- agentúra podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím.

Rodina s deťmi v ohrození

Vo Fil'akovo nie sú k dispozícii zariadenia sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi (zariadenie dočasnej starostlivosti o deti a nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu), ani zariadenia na výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (detský domov, krízové stredisko).

V okolí je detský domov „Detský domov Margarétka“ v Lučenci. Zriaďovateľom je organizácia „Za dôstojný život“. Kapacita zariadenia je 19 miest a krízové stredisko má 10 miest. Cieľovou skupinou sú deti v náhradnej ústavnej starostlivosti, deti v krízovej situácii. Zariadenie v Lučenci pre občanov bez prístreška a občanov ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky je „Centrum pre občana a rodinu“ zriadené organizáciou „Za dôstojný život“. Kapacita zariadenia je 6 miest a 24 miest pre zariadenie núdzového bývania (údaje: BBSK – Zariadenie sociálnych služieb a zariadení).

Tabuľka č. 64: Rodina s deťmi v ohrození vo Fil'akove							
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet rodín, ktorým boli poskytnuté jednorazové dávky v hmotnej núdzi		19	21	16	17	8	12
Počet detí, ktorým boli vyplácané rodinné prídavky formou osobitného príjemcu	25	26	25	28	30	29	30

Zdroj: MsÚ Fil'akovo

Vo Fil'akove chýbajú nasledovné služby a zariadenia pre deti a rodinu v ohrození:

- detské centrum (krízové stredisko a zariadenie dočasnej starostlivosti o deti),
- zariadenie dočasného bývania – poskytnutie dočasného ubytovania pre osamelých rodičov s deťmi v krízovej situácii,

- nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu,
- nájomné „štartovacie“ byty bežného štandardu pre mladé,
- nájomné byty nižšieho štandardu pre sociálne slabé rodiny.

Občania v núdzi a neprispôsobiví

Do tejto sociálnej skupiny patria: občania v hmotnej núdzi, bezdomovci, Rómovia a azylanti.

Občania v hmotnej núdzi

Skupinu občanov v hmotnej núdzi tvoria najmä dlhodobo nezamestnaní ľudia s obmedzenými finančnými príjmami a ľudia, ktorí vzhľadom k finančnej situácii prišli o bývanie alebo prestali platiť nájomné a stali sa neplatičmi.

Časť obyvateľov mesta si vzhľadom na svoju vzdelanostnú, kultúrnu a sociálnu úroveň nedokáže bežnými postupmi a spôsobmi zabezpečiť primerané životné podmienky, pričom najväčšiu časť ich výdavkov tvoria náklady na bývanie. Bez vonkajšej pomoci sa títo obyvatelia môžu dostať do kategórie marginalizovaných skupín, kde im hrozí až úplné sociálne vylúčenie. Jednou z ciest ako zabezpečiť dôstojné životné podmienky pre marginalizované skupiny obyvateľstva je výstavba nájomných bytov nižšieho štandardu. Súčasný počet bytov nižšieho štandardu nepokrýva potrebu riešenia sociálneho bývania nižšieho štandardu v meste.

Bezdomovci

Vo Fil'akove bol podľa odhadu MsÚ ku koncu roka 2014 počet bezdomovcov 3 – 5. Ich reálny počet závisí od ich migrácie a ročného obdobia. Prespávajú a zdržiavajú sa v súkromných prenajatých priestoroch.

Mnohým z nich sa v zime pod vplyvom životných podmienok rapídne zhoršuje zdravotný stav v dôsledku prechladnutí, dokonca dochádza k omrzlinám na končatinách.

Nočľaháreň a útulok pre bezdomovcov je sociálnym zariadením, v ktorom táto skupina občanov môže nájsť útočisko a zároveň dostane šancu na zlepšenie životnej situácie. Prostredníctvom poskytnutia dočasného ubytovania a systematickým sociálnym pôsobením, tak vznikajú podmienky vedúce k zlepšeniu kvality života, k resocializácii a k znovu zaradeniu sa do spoločnosti.

Vo Fil'akove chýbajú tieto služby a zariadenia pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých občanov:

- byty nižšieho štandardu pre nízkopríjmové rodiny,
- nízkoprahové bývanie pre rodiny v sociálnej núdzi a rómske marginalizované komunity,
- ubytovňa pre neplatičov a neprispôsobivých občanov,
- komunitné centrá pre občanov v sociálnej núdzi.

Marginalizované rómske komunity

Sociálne najslabšou skupinou obyvateľstva sú Rómovia. Podľa neoficiálnych zistení počas výkonu terénnej a sociálnej práce zamestnancov mesta je cca. 3 300 Rómov v meste Fil'akovo, čo je podiel na celkovom počte obyvateľov mesta cca 32,09 %. Rómovia žijú v určitých lokalitách vo väčších koncentráciách, väčšina však žije roztrúsené medzi majoritným obyvateľstvom.

Rómovia patria k tým, ktorí sú najviac postihnutí nezamestnanosťou, z celkového počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v meste Fil'akovo 1516 je 801 Rómov, čo predstavuje až 52,84 % podiel. Príčinou tohto nepriaznivého stavu je najmä nízka vzdelanostná úroveň týchto uchádzačov, ktorí majú ukončené len základné vzdelanie, resp. nemajú ukončené ani základné vzdelanie. Z celkového počtu uchádzačov je ich 604, čo znamená až 75,41 % uchádzačov so základným, resp. neukončeným základným vzdelaním. Uvedená skutočnosť následne ovplyvňuje aj sociálne a ekonomické postavenie tejto komunity, ktorá je tak odkázaná najmä na dávky v hmotnej núdzi (587 poberateľov dávok v hmotnej núdzi sú Rómovia – spolu so spoločne posudzovanými osobami je na dávky v hmotnej núdzi odkázaných cca. 1800 príslušníkov MRK) a tak sú jej príslušníci najviac postihnutí chudobou, nesprávnymi životnými a sociálnymi návykmi, zanedbávaním starostlivosti o svoje zdravie a sociálnym vylúčením.

Mesto sa dlhodobo snaží tieto problémy riešiť sociálnou prácou v komunite a to tak, že od roku 2005, od naštartovania Pilotného projektu komunitnej sociálnej práce v obciach a následne realizáciou dopytovo orientovaných projektov, intenzívne – prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov a asistentov terénnych sociálnych pracovníkov robí intervencie v komunite zamerané na zlepšenie podmienok života príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít, najmä v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, bývania ale aj starostlivosti o zdravie.

Sociálna práca sa uskutočňuje predovšetkým v teréne, v prostredí, v ktorom žijú Rómovia, ale časť z nej sa uskutočňuje v priestoroch kancelárií terénnych sociálnych pracovníkov, ktoré pri počte klientov – cca 2200 – nepostačujú na kvalitný výkon tejto práce. Pracovníci majú k dispozícii 2 miestnosti, ktoré si mesto prenajíma v suterénnych priestoroch bytového domu od Spoločenstva vlastníkov bytov.

Komplexné riešenie problematiky

V roku 2011 bol vypracovaný Projektový zámer lokálnej stratégie komplexného prístupu s názvom „Inovatívne technológie – cesta k zamestnaniu Rómov vo Fil'akove“. Schválená stratégia predpokladala realizáciu projektových zámerov na riešenie problémov MRK v týchto oblastiach:

- infraštruktúra vzdelávania, kde sa uvažovalo so zlepšením podmienok výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach základnej školy, ktorú prevažne navštevujú deti z MRK z ROP č. 1.1 – Infraštruktúra vzdelávania (nebola ešte vyhlásená relevantná výzva),
- riešenie vzdelávania MRK z operačného programu Vzdelávanie v rámci opatrenia 3.1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít. Bol predložený projekt s názvom Vzdelávacie centrum pri ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským Lajosa Mocsáryho, Farská lúka 64/B, Fil'akovo.
- Riešenie zdravia – zdravotnej starostlivosti MRK z OP Zdravotníctvo – projekt nebol podaný.

V roku 2012 bol podaný Projektový zámer na doplnenie k schválenej žiadosti, ktorý bol následne schválený. Cieľom projektu navrhutej v LSKxP s názvom „Komunitné centrum“ bolo vytvorenie komunitného centra, ktoré by pomohlo pri riešení problémov v oblasti vzdelávania, vykonávala by sa tam osvetová činnosť medzi príslušníkmi MRK (rôzne tematické kurzy zamerané pre deti, mládež a rodičov zamerané na riešenie problémov vzdelávania, školskej dochádzky, významu vzdelania, zdravotné problémy, sexuálna výchova, výchova k rodičovstvu, plánované rodičovstvo, hospodárenie

s finančnými prostriedkami, kurzy varenia, remeselných zručností, výchova k tvorbe a ochrane životného prostredia a pod.), vytvorili by sa podmienky pre kultúrnu činnosť, pre prácu s deťmi a mládežou, s ich rodičmi, so seniormi, s nezamestnanými a odkázanými na sociálne dávky, riešenie kontaktov s úradmi a ďalšími inštitúciami.

Vytvorením komunitného centra by sa posilnil aj komplexný prístup k riešeniu problémov MRK, pretože v meste vznikne priestor, ktorý bude inštitucionálne zastrešovať sociálne a kultúrne potreby obyvateľov mesta patriacich k MRK.

V roku 2012 bola pripravená projektová žiadosť o NFP na vybudovanie Komunitného centra vo Fil'akove v rámci ROP-2.1b-2012/01. Mestské zastupiteľstvo vo Fil'akove so zámerom žiadosti nesúhlasilo. Projektová žiadosť nebola podaná.

Rovnosť príležitostí

Rovnosť príležitostí je súčasťou všeobecných ľudských práv a jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ. Medzi znevýhodnené skupiny, ktoré nemajú rovnaké šance, môžeme zaradiť najmä: ženy - zamestnankyne s nezaopatrenými deťmi, migrantov, ľudí so zdravotným postihnutím a ďalšie skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením.

Mesto Fil'akovo podporuje činnosť a projekty subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti formou dotácií poskytovaných z rozpočtu mesta.

Rodinný a pracovný život

Jednou z diskutovanejších tém v súčasnosti je rodová rovnosť. Ženy v SR dostávajú za tú istú prácu o 25 % menej ako muži. Ďalším problémom je zosúladenie rodinného a pracovného života zamestnankýň a zamestnancov so zodpovednosťou za nezaopatrené deti (v predškolskom a mladšom školskom veku) a odkázaných členov najbližšej rodiny. Starostlivosť a zodpovednosť za rodinu obmedzuje možnosti vzdelávania zamestnancov, ich prístupu alebo návratu do zamestnania, odborný a kariérny rast, tiež udržanie si zamestnania. Problému práca verzus rodina musia vo väčšine slovenských domácností čeliť najmä ženy.

Ponuka služieb, ktoré by pomohli a odkázaných členov najbližšej rodiny. Starostlivosť a zodpovednosť za rodinu obmedzuje možnosti vzdelávania zamestnancov, ich prístupu alebo návratu do zamestnania, odborný a kariérny rast, tiež udržanie si zamestnania. Problému práca verzus rodina musia vo väčšine slovenských domácností čeliť najmä ženy.

Tabuľka č. 65: Prehľad úspešných a plánovaných projektov

Názov projektovej žiadosti	Predmet projektu	Vypisovateľ grantu	Podanie / trvanie projektovej žiadosti
Podporovanie a prehlbovanie hygienických návykov žiakov školy	Podporovanie a prehĺbenie hygienických návykov žiakov ZŠ s VJM Lajosa Mocsáryho vo Fil'akove	ÚSVRK - Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	2008 / október – december 2008
Terénna a sociálna práca v meste Fil'akovo	Poskytovanie pomoci osobám sociálne vylúčením alebo ohrozeným sociálnym vylúčením,	Fond sociálneho rozvoja (OP ZaSI-FSR-2007/2.1/0.2)	

	podpora pri ich začlenení do spoločnosti, na trh práce a v úsilí o zlepšenie kvality ich života.		
Terénna s sociálna práca v meste Fil'akovo – II.časť	Spôsoby integrácie a opätovného zamestnania pre znevýhodnené osoby, boj proti uznania rozmanitosti na pracovisku	OP ZaSI –FSR – 2009/2.1/09	2010
Inovatívne technológie – cesta k zamestnaniu Rómov vo Fil'akove	Vytvorenie trvalo udržateľných pracovných miest pre Rómov bez potreby špecifickej kvalifikácie. Zabezpečenie pozitívneho dopadu na životné prostredie znížením objemu uskladňovaného novovznikajúceho komunálneho odpadu ako i starých ekologických záťaží. Zabezpečenie zberu, odvozu a spracovania odpadu z rómskych osád v regióne. Vytváranie alternatívneho zdroja lacnej energie.	Úrad splnomocnenca Vlády SR pre rómske komunity ako koordinátor horizontálnej priority marginalizované rómske komunity	2011
Projektový zámer na doplnenie k schválenej žiadosti o poskytnutie podpory LSKxP	Komunitné centrum Fil'akovo	ROP 2.1.b	
Vzdelávacie centrum pri ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským Lajosa Mocsáryho, Farská lúka 64/B, Fil'akovo.	Vytvorenie vzdelávacieho centra pri ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským L.Mocsáryho, ktoré uľahčí prístup marginalizovaných rómskych komunít k vzdelaniu a zamedzí vylúčenie komunity 1. Umožní ukončenie základného vzdelania pre príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít. 2. Doučovaním žiakov na I. stupni ZŠ zamedziť ich zaostávaniu za ostatnými žiakmi.	Európsky sociálny fond v rámci Operačného programu vzdelávanie.	01.10.2012 – 30.09.2014
Efektivita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou – v škole 21. storočia : ZŠ s VJM – ul. Mládežnícka č. 7, Fil'akovo	zlepšenie podmienok vzdelávacieho procesu, zníženie spotreby energie, zvýšenie počítačovej gramotnosti, vzdelanostnej úrovni príslušníkov MRK – lepšie východiská pre ďalšie štúdium a uplatnenie sa na trhu práce	OP – ROP , prioritná os: Infraštruktúra vzdelávania Opatrenie 1.1 Infraštruktúra vzdelávania	Žiadosť o NFP bola podaná v roku 2014 a je v hodnotiacom procese. (celk. náklady projektu 547 914,29 € spoluúčasť mesta - 43 430,15 €)
Komplexná modernizácia a rekonštrukcia polikliniky Cebrian	Partner – Cebrian , s. r. o. Banská Bystrica PZ sa nerealizoval pre nezáujem partnera		
Zefektívnenie existujúceho systému separovaného zberu komunálneho odpadu	Rekonštrukcia a modernizácia stavieb Realizácia nových stavieb Nákup nákladných vozidiel	OP Ka HR Prioritná os 1 – Inovácie a rast konkurencieschopnosti	1/2014-8/2015

	Nákup prevádzkovej techniky a náradia Nákup pozemkov Nákup výpočtovej techniky a softvéru Prípravná a projektová dokumentácia Verejné obstarávanie Podporné aktivity (riadenie projektu, publicita a informovanosť)	Podopatrenie 1.1.1 Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov	
Výstavba nájomných bytov pre MRK v meste	Riešenie bezpečnosti a ochrany majetku mesta a občanov		08/2014-12/2015
Občianske hliadky v prostredí MRK vo Fil'akove			10/2014-09/2015
Plánované projekty:			
Odstránenie havarijného stavu na telocvični ZŠ s VJM Farská Lúka			
Rekonštrukcie a rozšírenie kapacít prevádzkovaných materských škôl, zvýšenie úrovne predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku.			
Zriadenie komunitného centra a jeho vybavenie – organizovanie skupinových, vzdelávacích, kultúrnych aktivít pre príslušníkov MRK.			

Priority

V ďalšom období je potrebné (zoradiť podľa priorít):

1. Spracovať audit materiálno-technických, prevádzkových, personálnych a organizačných podmienok a požiadaviek na zabezpečenie sociálnych služieb v pôsobnosti mesta.
2. Spracovať a realizovať projekt zavedenia systému kvality sociálnych služieb v pôsobnosti mesta.
3. Pravidelne organizovať stretnutia mesta so zástupcami inštitúcií a subjektov poskytujúcich sociálne služby alebo pôsobiacich v sociálnej oblasti a s predstaviteľmi jednotlivých sociálnych skupín s cieľom vzájomne sa informovať o potrebách a zámeroch.

4. Podporiť zavedenie monitorovacieho a signalizačného systému na privolanie pomoci pre seniorov a zdravotne postihnutých.
5. Sprostredkovať internet pre seniorov a zdravotne postihnutých napr. v klube dôchodcov, v klube zdravotne postihnutých, podporiť ich zručnosti vo využívaní internetu na komunikáciu a vyhľadávanie informácií.
6. V každom realizovanom stavebnom projekte mesta zohľadňovať debarierizačné opatrenia. Vydať bezbariérovú mapu mesta. Vybudovať bezbariérový výťah v budove MsÚ.
7. Podporiť projekty zamerané na zamestnávanie zdravotne postihnutých.
8. Podporovať projekty zamerané na starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím od ich narodenia (medicínska, sociálna a rehabilitačná starostlivosť).
9. Zriadiť Detské centrum, ktoré bude poskytovať sociálne služby pre deti v zložitej životnej situácii (krízové stredisko a zariadenie dočasnej starostlivosti o deti).
10. Podporovať činnosť profesionálnych a náhradných rodín, ktoré riešia nielen okamžitú situáciu dieťaťa, ale poskytujú aj náhradné rodinné prostredie pre dieťa na dlhší čas.
11. Podporovať programy (pracovné, zdravotné, vzdelávacie a iné) pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením
12. Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých (nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum).
13. Zvýšiť rozsah poskytovaných terénnych služieb, sociálneho poradenstva a prevencie (zvýšiť počet komunitných pracovníkov).
14. Realizovať projekty navrhnuté v Lokálnej stratégii komplexného prístupu MRK: multifunkčné komunitné centrum, programy vzdelávania a prípravy MRK pre trh práce a vzdelávanie detí, efektívne sociálne a komunitné služby. V rámci tohto projektu bude riešené aj zariadenie dočasného bývania a nízkoprahové centrum pre rodinu a deti.
15. Problematiku Rómov riešiť dlhodobo a komplexne (sociálne bývanie a sociálna práca), podporovať činnosť komunitných pracovníkov, budovať komunitné centrá, spolupracovať s rómskymi MVO.

12. Zdravotná starostlivosť

V meste Fil'akovo pôsobia nasledovné zdravotnícke zariadenia:

4 ordinácie všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast,
8 ordinácií praktického lekára pre dospelých,
2 gynekologické ambulancie,
1 diabetologická ambulancia,
1 chirurgická ambulancia,
1 očná ambulancia,
1 kožná ambulancia,
1 pediatrická + alergologická + imunologická ambulancia,
1 otorinolaryngológ,
1 urologická ambulancia,
1 reumatológ – ortopéd,
1 internista,
6 stomatologických ambulancií,
5 lekární,
1 pohotovosť pre dospelých,
1 záchranná služba – bez lekára,
1 veterinárna ambulancia.

Pôvodná poliklinika v meste v súčasnosti vôbec nefunguje, zdravotnú starostlivosť v meste poskytujú 3 sústredené centrá pre celkom 15-18 ambulancií. ostatné ambulancie sú rozptýlené po meste.

Chýbajú také zdravotnícke služby, ako RTG, RAFO laboratórium, zubné RTG laboratórium, diagnostické centrum, pľúcny lekár, detská a stomatologická pohotovosť. Ich zriadenie je problematické zo strany zdravotných poisťovní (odvolávajú sa na vopred určené kvóty pre lekárov a ich nemožnosť presunu medzi nimi).

Mnohé zariadenia poskytujú svoje služby päť dní v týždni, niektoré však len 2-3 ordináčne dni v týždni. Väčšinu ambulancií využívajú aj obyvatelia z okolitých obcí, čo znamená až 25 000 obyvateľov.

Tabuľka č. 66: Počet ambulancií polikliník a lekární (rok 2014)						
Názov územia	Polikliniky samostatné	Lekárne a výdajne liekov	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa
Kraj BB spolu	7	179	254	126	263	106
Okres Lučenec	2	25	24	14	31	10
Mesto Fil'akovo (2002)	1	2	6	5	4	2
Mesto Fil'akovo (2014)	0	5	8	4	6	2

Zdroj: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici

Tabuľka č. 67: Zoznam zdravotníckych zariadení

P.č.	Typ zdravotníckeho zariadenia	Názov	Adresa	Zriadovateľ	Kapacita	Zameranie	Cieľ. skupina	Rozsah	Forma
1.	všeobecná zdravotná starostlivosť o deti a dospelých	CHAMED s.r.o.	Hlavná č. 2, Fiľakovo	MUDr. Viera Chamková	1200-1400	pediatrický a všeobecný lekár pre deti a dospelých	0 - 28	Po - Pi: (17:00 - 14:30)	ambulancná
2.	všeobecná zdravotná starostlivosť o deti a dospelých	ARS CURANDI s.r.o., Lučenec	Hlavná č. 2, Fiľakovo	MUDr. Miroslav Stehlík	1200	pre deti a dospelých	0-28	Po-Pi	ambulancná
3.	gynekologická ambulancia	MUDr. Igor Vološin (Jarná 7, Rim.Sobota)	Malá stanica, Fiľakovo	VÚC	3000	gynekologická ambulancia	ženy	8:00 - 14:00	ambulancná
4.	praktický lekár pre dospelých v špecializovanom odbore všeobecné lekárstvo	HYBMED s.r.o., MUDr. Hybbenová Magdaléna	Podhradská 580/1, Fiľakovo	súkromná, neštátna ambul.	1325	praktický lekár pre dospelých	všeobecné lekárstvo pre dospelých	obvodný lekár pre dospelých	s.r.o.
5.	obvodná ambulancia pre dospelých	LAM-MED s.r.o.,	Podhradská 1, Fiľakovo	VÚC Banská Bystrica	2600	všeobecný lekár	dospelí	7:00 - 15:00	ambulancia
6.	obvodná ambulancia pre dospelých	EKMED s.r.o., MUDr. Kristiánová Martina	Kalajova 12, Fiľakovo, Prevádzka: SNP 8, Fiľakovo	VÚC Banská Bystrica	nevyplnili	všeobecný lekár	dospelí	7:00 - 15:01	ambulancia
7.	obvodná ambulancia pre dospelých	EKMED s.r.o., MUDr. Kristián	Kalajova 12, Fiľakovo, Prevádzka: SNP 8, Fiľakovo	VÚC Banská Bystrica	nevyplnili	všeobecný lekár	dospelí	7:00 - 15:02	ambulancia
8.	obvodná ambulancia pre dospelých	EKMED s.r.o., MUDr. Krisztiánová Eva	Kalajova 12, Fiľakovo, Prevádzka: SNP 8, Fiľakovo	VÚC Banská Bystrica	nevyplnili	všeobecný lekár	dospelí	7:00 - 15:03	ambulancia
9.	pediatrická + alergo+imunologická	PEDIPAT, s.r.o., MUDr. Patakyová Margita	Biskupická 24, Fiľakovo, Prevádzka: Hlavná 2, Fiľakovo		1500	pediatrická alergologická imunologická	0 - 19	Po - Pi: (7:00 - 12:30)	ambulancná
10.	gynekologická ambulancia	GYNPORUZ s.r.o., MUDr. Milan Krištof	Biskupická 32, Fiľakovo		1800	gynekológia	ženy: 16 - 100 rokov	Po - Pi: 7:00 - 15:00	ambulancná
11.	diabetologická ambulancia	DIAMEDIK s.r.o., MUDr. Katarína Babišová	Biskupická 32, Fiľakovo		1600	diabetológia	dospelí: 18 -100 rokov	Ut, Pi: 7:00 - 14:00, St: párný týždeň v roku: 7:00 - 16:00	ambulancia

Tabuľka č. 67: Zoznam zdravotníckych zariadení

P.č.	Typ zdravotníckeho zariadenia	Názov	Adresa	Zriadovateľ	Kapacita	Zameranie	Cieľ. skupina	Rozsah	Forma
12.	súkromná chirurgická ambulancia	MEDI HELP s.r.o., MUDr. Július Hegedúš	Mocsáriho č.2, Fiľakovo Prevádzka: Biskupická 24, Fiľakovo		--	chirurgické ambulantné služby	chorí pacienti	ambul. služby	ambulantná
13.	interná ambulancia	LL-MED s.r.o.	Biskupická 32, Fiľakovo		500 pacient / mesiac	ambulancia - vnútorné lekárstvo	nad 19 rokov - bez obmedzenia	7:00 - 13:00	ambulantná
14.	všeobecná ambulancia pre dospelých	MEDICAL s.r.o. Fiľakovo, MUDr. Ivan Hybben	Boženy Nemcovej 4, Fiľakovo		1300	ambulancia všeobecného lekára	od 18 rokov - bez obmedzenia	Po - Pi	ambulantná
15.	všeobecný lekár pre dospelých	VIVAXmed s.r.o., MUDr. Miroslav Macko	Hlavná č.2, Fiľakovo		2200	všeobecná zdravotná starostlivosť	od 19 rokov - bez obmedzenia	Po, Ut, Št.: 7:00 - 10:00, St: 13:00-15:00, Pi: 7:00-13:00	ambulantná
16.	praktický lekár pre dospelých	LUKAMED s.r.o., MUDr. Stanislav Lupták	Hlavná č. 2, Fiľakovo		2400	všeobecná zdravotná starostlivosť	od 19 rokov - bez obmedzenia	Po - Pi: 7:00-15:00	ambulantná
17.	všeobecná zdravotná starostlivosť o deti a dorast	MEDRIA, s.r.o., MUDr. Nagyová Mária	Radzovce 445, Prevádzka: Hlavná 2, Fiľakovo		900 - 1200	pediatria (všeobecný lekár pre deti a dorast)	0 - 19	Po - Pi: 7:00 - 14:30	ambulantná
18.	očná ambulancia	ORTOFT, s.r.o.	A.Kmeťa 2, Lučenec, Prevádzka: Hlavná 4, Fiľakovo		Mesto Fiľakovo + okolité obce = cca.: 25.000 obyvateľov	oftalmologická starostlivosť	deti a dospelí	2,5 dňa týždenne	ambulantná
19.	stomatologická ambulancia	DENTIK s.r.o., MUDr. Knapo Ivan	Hlavná č. 4, Fiľakovo	VÚC BB	4300	komplexná stomatologická liečebná a preventívna starostlivosť	všetky vekové skupiny (2 - 100)	Po - Pi: 7:15 - 15:00	ambulantná
20.	stomatologická ambulancia	MUDr. Köniygová	Baštová 565/5	VÚC BB	4069	komplexná stomatologická liečebná a preventívna starostlivosť	všetky vekové skupiny		zmluva so zdrav. poisť.
21.	stomatologická ambulancia FO	MUDr. Beáta Muchová	Obrancov mieru 34	VÚC BB	2827	komplexná stomatologická liečebná a preventívna starostlivosť	všetky vekové skupiny		zmluva so zdrav. poisť.
22.	stomatologická ambulancia FO	MDDr. Pančík Peter, MDDr. Pančík Martin		VÚC BB	2800	komplexná stomatologická liečebná a preventívna starostlivosť	všetky vekové skupiny		zmluva so zdrav. poisť.

Tabuľka č. 67: Zoznam zdravotníckych zariadení									
P.č.	Typ zdravotníckeho zariadenia	Názov	Adresa	Zriadovateľ	Kapacita	Zameranie	Cieľ. skupina	Rozsah	Forma
23.	stomatologická ambulancia SRO	MDDr. Chromek Daniel, MDDr. Chromeková Eva	Obrancov mieru 26	VÚC BB	4040	komplexná stomatologická liečebná a preventívna starostlivosť	všetky vekové skupiny		zmluva so zdrav.poi st.
24.	dermatovenerológ, neštátna kožná ambulancia	MUDr. Svetlana Jablonková	Hlavná 4, Fil'akovo		21 300	kožná ambulancia	všetky vekové skupiny	3 dni v týždni (utorok, štvrtok, napárna streda)	ambulantná
25.	otorinolaryngológ - odborná ambulancia	otorinolaryngologická ambulancia, MUDr. Peter Kuník	Baštová 1, Fil'akovo	neštátna ambulancia	21 300	odborná ambulancia	všetky vekové kategórie 0 -100	5 dní (Po - Pi)	ambulantná
26.	všeobecný lekár pre deti a dorast - ambulantská lieč. prevent. starostlivosť	KARDIOMED s.r.o., Lučenec, MUDr. Miloslav Rešetár	Baštová 1, Fil'akovo		CELKOM: 755 detí	liečebno - preventívna starostlivosť pre deti a dorast	0-1 rokov: 44 detí, 1 - 5 r.: 202 detí, 6-14 r.: 351 detí, 15 - 18 r.: 138 detí, 19-26 r.: 20 dorast,	5 dní v týždni	

Zdroj: mestský úrad Fil'akovo

Tabuľka č. 68: Zoznam lekární		
P.č.	Názov firmy	Sídlo firmy
1	Norlek, s.r.o., Lekáreň na malej stanici	Ul. SNP 8A, Fil'akovo
2	Mgr. Jana Balková, LEKÁREŇ CENTRUM	Nám. Slobody 40, Fil'akovo
3	Lekáreň Pod hradom s.r.o.	Hlavná 2, Fil'akovo
4	PRIMULA - JK s.r.o., P4173., LEKÁREŇ PRIMULA	Podhradská 580/1, Fil'akovo
5	Mgr. Dušan Cilling Lekáreň VITALEA	Biskupická 32, Fil'akovo

Zdroj: mestský úrad Fil'akovo

Tabuľka č. 69: Zoznam veterinárnych ambulancií		
1	Veterinárna ambulancia -MVDr. Andrea Kolimárová	Oždany 529, 98 011 (prevádzka: Námestie Slobody 46, Fil'akovo)

Zdroj: mestský úrad Fil'akov

13. Kultúra

Najvýznamnejšími kultúrnymi zariadeniami v meste Fil'akovo sú Mestské kultúrne stredisko (MsKS) a Hradné múzeum Fil'akovo (HMF).

Okrem uvedených kultúrnych inštitúcií sú v meste vytvorené aj ďalšie kultúrne zariadenia ako Matica slovenská, Csemadok, Maďarský spoločenský dom, Základná umelecká škola, krúžky pôsobiace pri základných školách a materských školách a občianske združenia.

Mestské kultúrne stredisko (MsKS)

je kultúrno-výchovným zariadením mesta Fil'akova. Je príspevkovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou. Základným predmetom činnosti MsKS je zabezpečenie kultúrno-výchovnej činnosti a organizovanie kultúrno-spoločenských a voľno-časových podujatí.

MsKS vo Fil'akove vytvára podmienky pre tvorivé kultúrne aktivity občanov v oblastiach, ktoré nadväzujú na dlhodobé tradície regiónu. Usporadúva amatérske a profesionálne umelecké produkcie z rôznych odborov a žánrov umeleckej tvorby. Organizuje miestne, regionálne a medzinárodné programy; predstavenia, koncerty, rozličné miestne amatérske súťaže a prehliadky z oblasti ZUČ. Vo svojich účelových objektoch usporadúva zábavy, spoločenské stretnutia občanov. Organizuje miestne tradičné kultúrne slávnosti (Palócke dni), ako aj besedy, prednášky, tematické zájazdy a exkurzie. Sprostredkúva občanom umelecké, dramatické, tanečné a hudobné hodnoty. MsKS zabezpečuje propagáciu a prezentáciu svojich akcií, kultúrnych podujatí na lokálnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni. Spolupracuje s redakciami masmédií, pripravuje príspevky a zverejňuje ich.

MsKS vo svojich priestoroch zabezpečuje vhodné podmienky pre činnosť: mužského speváckeho zboru Pro Kultúra, ženského speváckeho zboru Melódia, komorného speváckeho zboru, divadelného súboru Zsákszínház, hudobnej skupiny „Musí byť“, hudobnej skupiny Nostalgia band, hudobnej skupiny Funk Rock Band, tanečnej skupiny Hip-hop, šachového krúžku, stolnotenisového krúžku, jednotlivých občianskych združení.

Niektoré významnejšie podujatia, ktoré organizovalo Mestské kultúrne stredisko vo Fil'akove v roku 2012: Silvestrovská zábava, Miss Fil'akovo, rockový majáles, XXII. Palócke dni, vianočné kultúrne programy, besedy s významnými osobnosťami, music-klub pre mladých a dospelých, retro-disco pre dospelých a seniorov, koncert domácich a zahraničných rockových skupín, vystúpenia domácich a zahraničných divadiel, rôzne exkurzie atď.

V MsKS v roku 2012 sa uskutočnilo 161 akcií, z toho počet jednorazových kultúrnych podujatí bol 55. MsKS vo vlastnom réžii organizovalo 21 kultúrnych podujatí a počet akcií, kde bolo spoluorganizátorom bolo 22. Do celkového počtu akcií v MsKS nie sú započítané pravidelné skúšky jednotlivých súborov a krúžkov, ktoré pracujú v priestoroch MsKS. V roku 2012 sa na akciách v MsKS zúčastnilo 22 171 osôb.

V rámci kultúrnej spolupráci MsKS spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami mesta: MO Csemadokom, Domom Matice slovenskej, s Jednotou dôchodcov, miestnymi školami

a škôlkami, Rímsko-katolíckym kostolom, Hradným múzeom, s OZ Inforom, podnikateľmi mesta, civilnými organizáciami, umeleckými agentúrami, masmédiami, ako aj so zahraničnými kultúrnymi inštitúciami.

MsKS svoju kultúrnu a hospodársku činnosť vyvíja na základe Programového rozpočtu na príslušný rok. Okrem príspevku od mesta svoje vlastné príjmy zabezpečuje cez rôzne nadácie a inštitúcie v SR a MR. V roku 2012 bolo vypracovaných 9 projektov a žiadostí o grant, z ktorých boli úspešných 5 projektov. K zabezpečeniu príjmovej časti rozpočtu, MsKS v roku 2012 svoje priestory dlhodobo prenajímalo celkovo 11-tim organizáciám a podnikateľom. Jednorázovo boli prenajaté priestory MsKS 94 krát, z toho spoločenská (tanečná) sála 32 krát a divadelná sála 23 krát.

Budova MsKS vo Fil'akove nie je vo vyhovujúcom stave. Potrebuje komplexnú rekonštrukciu. Okná sú väčšinou zhnité, nedajú sa otvoriť a zatvoriť, dvere taktiež. Je nevyhnutné vonkajšie zateplenie budovy z dôvodu zníženie spotreby energie. Celá strecha je v dezolátnom stave, na viacerých miestach zateká. V celej budove je nevyhnutá celková rekonštrukcia a modernizácia sociálnych zariadení, súrne treba obnoviť vodoinštaláciu a kanalizáciu. Vykurovací systém je opotrebovaný, kotolňa a vykurovacie telesá sú zastarané. Komíny sú v havarijnom stave. Je potrebná rekonštrukcia elektrickej inštalácie v celej budove, zvlášť na javisku kvôli bezpečnosti, lebo na niektorých miestach elektrické zariadenia sú v havarijnom stave. Treba obnoviť javisko, ozvučovaciú, osvetľovaciú a divadelnú techniku treba vymeniť, lebo nezodpovedá dnešným normám. Drevené obklady na chodbách, pri schodoch a v spoločných priestoroch, ako aj zábradlia sú opotrebované, zničené a sú poškodené. Celá divadelná sála potrebuje úplnú rekonštrukciu a modernizáciu – výmenu okien, stoličiek, zavedenie klimatizácie, riešiť vykurovanie atď. Modernizácia šatní a sociálnych zariadení v zadnej časti budovy je nevyhnutná. Nutná je výmena podlahy v celej budove. Je potrebná celková obnova, rekonštrukcia a modernizácia kuchyne a tanečnej sály. Treba vymalovať vnútorné priestory budovy. Rekonštrukcia fasády a vonkajšia obnova budovy je nevyhnutná, lebo padajú omietky a je v nebezpečnom stave.

Hradné múzeum vo Fil'akove (HMF)

vzniklo v roku 2007. Je príspevkovou organizáciou, ktorá je svojim rozpočtom napojená na rozpočet mesta Fil'akovo od začiatku r. 2008. Koncom roka 2011 boli k HMF pričlenené ako oddelenia Mestská knižnica vo Fil'akove, Novohradské turisticko-informačné centrum a Mestské vlastivedné múzeum. HMF spravuje okrem hradného areálu, časti Vigadó (mestské múzeum s depozitármi vo dvore) aj druhé krídlo budovy (divadelnú sálu s prislúchajúcimi priestormi), ako aj areál Novohradského turisticko-informačného centra.

Hlavná činnosť HMF sa člení na dve oblasti:

1. hospodársko-správna činnosť zabezpečovaná pre všetky oddelenia riaditeľstvom HMF a
2. odborné činnosti zabezpečované troma oddeleniami:
  - a, múzejná činnosť a ochrana kultúrneho dedičstva – Hradné múzeum a Mestské vlastivedné múzeum (MVM)
  - b, knižničná činnosť – Mestská knižnica

c, poskytovanie turisticko-informačných služieb – Novohradské turisticko-informačné centrum (NTIC)

Na svoju činnosť môže HMF používať aj zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení v rozsahu oprávnenia schváleného zriaďovateľom (malá predajňa suvenírov na hrade a v NTIC).

Počet zamestnancov sa pohybuje okolo 12, väčšina v kumulovaných funkciách.

Celkový zbierkový fond obsahoval ku koncu roka 2014 9.103 kusov zbierkových predmetov vedených pod 2.159 prírastkovými číslami. Ďalšia časť zbierok prevzatých od právneho predchodcu inštitúcie, Mestského vlastivedného múzea, je stále vedená v Registračnej knihe HMF. Zbierky HMF sa rozšírili v roku 2014 o 298 nových prírastkov (448 kusov), z toho bolo 21 (24 kusov) získaných kúpou, 37 (66 kusov) darom a 240 (358 kusov) prevodom.

V Bebekovej veži má HMF sprístupnené dve stále expozície: archeologicko-historickú a paleontologickú. V roku 2014 bola vydaná prepracovaná verzia dvojjazyčného sprievodcu k stálej expozícii „Stáročia Fil'akovského hradu“ v maďarskom (600 ks) a slovenskom (600 ks) jazyku. V septembri bola sprístupnená dlho plánovaná nová stála expozícia Mestského vlastivedného múzea s názvom: „Od fil'akovskej palmy k svetoznámemu kohútovi“. V roku 2014 sa okrem novej stálej expozície MVM nainštalovalo HMF 13 výstav vo vlastných priestoroch, 1 výstavu v Tekovskom múzeu v Leviciach s názvom: „Predstavuje sa Hradné múzeum vo Fil'akove“ a uskutočnili 2 reprízy výstavy s názvom: „Bronzová doba na území historického Novohradu a Gemera-Malohontu“ v Gemersko-malohontskom múzeu v Rimavskej Sobote a v Baníckom múzeu v Rožňave.

HMF spolupracovalo v súvislosti s realizáciou aktuálnych výstav otvorených roku 2014 s nasledovnými subjektmi zo SR: Novohradské múzeum a galéria (Lučenec), Gemersko-malohontské múzeum (Rimavská Sobota), Banícke múzeum (Rožňava), Slovenské národné múzeum - Múzeum Betliar, Múzeum telesnej kultúry v Slovenskej republike (Bratislava), Záhorské múzeum (Skalica), Slovenské národné múzeum - Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku, Vlastivedné múzeum (Galanta), Slovenské národné múzeum – Múzeum Červený Kameň, Trenčianske múzeum (Trenčín), Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum (Bratislava), Stredoslovenské múzeum (Banská Bystrica), Národná banka Slovenska – Múzeum mincí a medailí (Kremnica), Múzeum mesta Bratislavy, Oravské múzeum P.O. Hviezdoslava (Dolný Kubín), Liptovské múzeum (Ružomberok), Železiarne Podbrezová, a.s., insitný maliar Gabriel Kurák (Lučenec) a zo zahraničia: Dornyay Béla Múzeum (Salgótarján, MR), a súkromný zberateľ a námorný kapitán József Horváth (Veresegyház, MR), súkromná zberateľka Mária Konthur (Budapešť, MR). Výstavný program múzea bol zameraný na rôzne oblasti múzejnej práce od prírodných vied, cez históriu a národopis až k dejinám umenia a súčasnému umeniu. Celoročný plán krátkodobých výstav sa zrealizoval na 123%.

HMF zorganizovalo múzejno-pedagogické programy počas celého roka ako k výstavám v Bebekovej bašte tak aj v MVM . Na 11 dielňach sa zúčastnilo spolu 406 študentov.

Zbierkové predmety HMF boli použité na troch výstavách inštitúcie.

Tabuľka č. 70: Celková návštevnosť hradu a stálych expozícií za posledných sedem rokov							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fil'akovský hrad a expozícia	16.542	20.332	16.441	18.915	16.491	16.953	20.714
Expozícia a výstavy MVM	789	2.532	792	567 (po rekonštrukcii otvorená iba od 12. 9. 2011)	3 613	3.054	1956
Hrad a Mestské múzeum spolu	17.331	22.864	17.233	19.482	20.104	20.007	22.670

Zdroj: Hradné múzeum vo Fil'akove

Tabuľka č. 71: Vývoj návštevnosti a výnosu zo sprístupňovania hradu za posledných sedem rokov							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celková návštevnosť	16.542	20.332	16.441	18.915	16 491	16.953	20.714
Platiaci návštevníci	14.342	13.828	14.123	14.156	14.422	12.871	16.468
Výnos	17.734€	20.467,4 €	21.001,9 €	23.551 €	26.810,5 €	23.835 €	29.958 €

Zdroj: Hradné múzeum vo Fil'akove

Turistická sezóna na hrade v roku 2014 bola od založenia HMF doteraz najúspešnejšia. Počet platiacich návštevníkov v roku 2014 v porovnaní s rokom 2013 narástol o 18% aj napriek tomu, že došlo k zníženiu počtu vydaných kultúrnych poukazov Ministerstvom kultúry SR (na osobu 4 ks). Priaznivé počasie, ale pravdepodobne aj situácia, ktorá nastala v roku 2012 v neďalekej, turisticky navštevovanej Krásnej Hôrke, sa podpísala na zvýšenej návštevnosti Fil'akovského hradu.

V r. 2014 riešilo HMF tri vedecko-výskumné úlohy: Výskum dolného hradu, Migračné toky novohradských kamenárov, Obdobie II. svetovej vojny vo Fil'akove a jeho okolí.

Kultúrne podujatia organizované Hradným múzeom:

Deviaty ročník podujatia „Palócka Veľká noc“ – okolo 1200 návštevníkov,
Siedmy ročník Noci múzeí na fil'akovskom hrade – vyše 600 návštevníkov,
Deň detí na Fil'akovskom hrade – vyše 300 ľudí.

Spoluorganizácia a spolupráca na podujatiach partnerov múzea:

11. ročník podujatia „Festival múzeí“ – spolu so Zväzom múzeí,
tábor Geoparku Novohrad-Nógrád,
Fil'akovské historické hradné hry,
Palócke dni,
Tábor skrášľovania hradu,
Divadelno-tanečný workshop Vyšehrad bez bariér,
Medvešský fotomaratón a pod.

Mestská knižnica vo Fil'akove

je organizačnou súčasťou Hradného múzea vo Fil'akove od r. 2011. Knižnica získala v roku 2014 spolu 2243 zväzkov kníh kúpou aj darom, finančné prostriedky vynaložené na nákup knižného fondu z rozpočtu HMF: 4.864 €. Ďalšie akvizície prebehli pomocou 5 úspešných projektov, z ktorých dva boli realizované v rámci cezhraničnej spolupráce s MR. Knižnica pre svojich čitateľov objednávala 16 druhov novín a časopisov: Pravda, Sme, Új Szó, Novohradské noviny, Nový čas pre ženy, Slovenka, Týždeň, Szabad Újság, Vasárnap, Kiskegyed, Krásy Slovenska, Pekné bývanie, Lakáskultúra, Záhradkár, Zdravie, Historická Revue.

Ku koncu roka 2014 tvorilo fond Mestskej knižnice 33.820 zv. kníh v hodnote 75.244,53 €.

Tabuľka č. 72: Zloženie fondu Mestskej knižnice (2014)	
Odborná literatúra pre dospelých čitateľov	11 407
Krásna literatúra pre dospelých čitateľov	15 436
Odborná literatúra pre deti	1 315
Krásna literatúra pre deti	5 662
Spolu	33 820

Zdroj: Hradné múzeum vo Fil'akove

Elektronický on-line katalóg knižnice (elektronicky spracovaných 29 707 zväzkov kníh) je dostupný cez spoločnú internetovú stránku HMF (www.hradfilakovo.sk) len počas pracovnej doby zamestnancov knižnice, On-line rezervácia bude aktivovaná až po prevedení celého knižného fondu do systému (spolu so zväzkami odbornej knižnice) a po vytvorení vhodného servera. Knižný fond sa proti krádežiam chráni elektromagnetickým ochranným systémom.

V roku 2014 knižnica zrealizovala 22 862 výpožičiek absenčných (mimo knižnicu) a 5 186 výpožičiek prezenčných (čítaných v knižnici). V knižnici bolo v roku 2014 registrovaných 954 používateľov, z toho 679 tvorili používatelia do 15 rokov. Prudký nárast používateľov do 15 rokov nastal vďaka dobrej spolupráci so základnými školami v meste, využívaním „Kariet priateľov hradu“, ktoré umožňujú zápis deťom do knižnice zdarma. Knižnicu navštívilo v roku 2014 spolu 4 763 návštevníkov, z toho bolo 1 199 návštevníkov podujatí.

Mestská knižnica zabezpečuje pre svojich čitateľov aj medziknižničnú výpožičnú službu. Internet je pre členov knižnice prístupný každý deň na hodinu zdarma. Inštitúcia poskytuje aj kopírovacie služby.

Každoročne organizuje viacero podujatí, v roku 2014 sa v knižnici uskutočnilo 50 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo spolu 1 199 návštevníkov:

- informačná výchova: 3
- exkurzie: 25
- prezentácie kníh a besedy: 22

- hostia: Puntigán József, Pavol Dvořák, Farkas Ottó, Petra Nagyová-Džerengová, Jozef Klinda, Fóthy János, Liszka József, Lackfi János, Peter Gajdošík, Marta Hlušíková, Koncz Géza a Takács Tamás, „Okrúhly stôl“.

Na rok 2014 bolo vypracovaných 5 knižničných projektov, úspešné boli všetky (3 SR, 2MR). Z grantových systémov sa získalo spolu 11.262,88 € na projekty ako: „Nákup serverového počítača na prevádzkovanie web-katalógu a stolného počítača pre výpožičný systém Mestskej knižnice vo Fil'akove“, „Podpora čítania detí a mládeže v Mestskej knižnici vo Fil'akove“, „Obnova a doplnenie knižného fondu Mestskej knižnice vo Fil'akove“ -1500 €. V rámci cezhraničných projektov to bolo hlavne doplnenie knižného fondu knižnými jednotkami v maďarskom jazyku.

Knižnica úzko spolupracuje so školskými zariadeniami v meste a s občianskymi združeniami mesta Fil'akovo.

Novohradské turisticko-informačné centrum (NTIC)

Informácie sú turistom a iným návštevníkom mesta poskytované osobne v kancelárii, telefonicky, cez internet a prostredníctvom médií. NTIC poskytuje informácie o cestovnom ruchu v regióne (zariadenia, podujatia, návštevnosť v meste a na území Novohrad-Nógrád Geoparku) študentom vysokých škôl – konzultácie k seminárnym, bakalárskym a diplomovým prácam (cca 6 študentom). NTIC pokračovalo v budovaní a rozširovaní siete regionálnej spolupráce HMF s ubytovacími zariadeniami, kúpeľami a cestovnými kanceláriami (29 firiem na území ohraničenom lokalitami Dudince – Číž – Sliach – Salgótarján a 6 CK z MR). Podpísala sa aj zmluva o spolupráci s termálnym kúpaliskom Novolandia v Rapovciach. Priebežne prebieha umiestňovanie propagačných materiálov HMF a plagátov miestnych podujatí v objektoch partnerov.

NTIC pripravilo 15 článkov do Fil'akovských zvestí, spoločný kalendár podujatí Oblastnou organizáciou cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpoľanie (OOCR TNaP) a kalendár letných podujatí OOCR TNaP. Pracovníci kancelárie pripravili niekoľko propagačných článkov na elektronické zverejnenie, zúčastnili sa niekoľkých výstav a veľtrhov cestovného ruchu a na odborných podujatiach, zorganizovali viacero výletov a aktivít zameraných na poznávanie hodnôt územia.

V rámci podnikateľskej činnosti NTIC sa vedie evidencia a vykonáva správa ubytovacích priestorov NTIC, predaj propagačných materiálov, administratívnych služieb, knižných publikácií a suvenírov ďalej sprevádzanie turistov v meste.

Subjekty pôsobiace v oblasti kultúry:

- mužský spevácky zbor Pro Kultúra,
- ženský spevácky zbor Melódia,
- Fil'akovský mužský komorný zbor,
- divadelný súbor Zsákszínház,
- mládežnícky divadelný súbor Apropó,
- detský divadelný súbor Rapkáčik,
- folklórny súbor Rakonca,
- detský folklórny súbor Kis Rakonca,
- folklórny súbor Jánošík,
- detský folklórny súbor Malý Jánošík,

- mažoretky pri ZŠ Farská lúka,
- detský folklórny súbor Szederinke,
- hudobná skupina „Musí byť“,
- hudobná skupina Nostalgia Band,
- hudobná skupina Guru Brothers,
- hudobná skupina Funk Rock Band,
- hudobná skupina The Angels
- tanečná skupina Hip-hop,
- tanečná skupina Spirit.

Umelci, remeselníci, výrobcovia ľudovo-umeleckých predmetov, ktorí pôsobia v meste:

Štefan Albert – výrobca umeleckých nožov, **Mgr.art. Alfréd Balázs** – akademický maliar, **Mgr.art. Jana Bialová** – akad. maliarka, grafička, knižná ilustrátorka, **Štefan Gyetvai** – keramická výroba, hrnčiarstvo, **Jozef Jacsmenyík** - výtvarník a reštaurátor, **Erik Kalinka** – drevorezbár, **Zoltán Kovács** – výroba drevených sôch, obrazov a palíc, **Zoltán Kovács** – výroba sôch a reliefov, maľovaných obrazov, grafičiek, drevorezieb a výrobkov z kože, **Pál Kökény** – výrobca umeleckých mečov a dýk, **Peter Kovács Garp** – umelecký fotograf, maliar a grafik, **Peter Molnár** – výrobca sláčikových hudobných nástrojov, **Mgr. František Mráz** – karikaturista, ilustrátor, výtvarník, **Mgr.art. Géza Németh** – akademický výtvarník, grafik, **Adela Vassová** – akademická maliarka, **Emília Mészáros** – ručná výroba mozaík a prírodných mydiel, **Zuzana Bratyinka**, Dekor Lilium - výroba dekoračných predmetov, šperkov a handrových bábik, **Milan Olšiak**, NATUR TREND – výroba včelieho medu a včelích produktov.

Členmi tvorivej dielne MOTOLLA sú: **Mgr. Tünde Benko** - zdobenie kraslíc, navliekanie korálikov, výroba šperkov, **Pál Benko** – zdobenie tekvic, viazanie pály, **Mgr. Monika Molnár** – výroba dekoračných predmetov zo slamy, zdobenie kraslíc slamou, **Zuzana Gyetvaiová** – drôtovanie kraslíc, maliarstvo, sviečkarstvo, **Andrea Németh Bozó** - výroba kraslíc, bábkarstvo, Júlia Benko – navliekanie a tkanie korálikov, **Mgr. Henrietta György** – tkanie, pletenie šnúr rôznymi technikami, batikovanie, zdobenie kraslíc voskom, **Mgr. Andrea Anderko** – výroba textilných bábok, medovníkov a dekoračných predmetov zo šúpolia, **Ing. Judit Popovics** – ručná výroba mydiel s bylinkami,

Osobnosti a rodáci mesta v oblasti kultúry:

Literatúra: **PhDr. Ardamica Zorán** – básnik, spisovateľ, **PhDr. Jozef Drenko** – publicista, spisovateľ, **PhDr. Gál Jenő CsC.** – publicista, literárny historik, **Mgr. Tomáš Grosmann** – novinár, redaktor, **György Norbert** – spisovateľ, **PhDr. Kubáňová** rod. Geriová Eva – novinárka, **Láng rod. Budai Judit** - novinárka, **PhDr. István Mázik** - básnik, **Mgr. Molnár Judit** – novinárka, šéfredaktora Szabad Újság, **PhDr. Mihály František** – spisovateľ, **Mizser Attila** – básnik, šéfredaktor mesačníka Palócföld, **Rácz Boglárka** – poétka, **Party Zoltán** – spisovateľ, **Mgr. Vanko Attila** – básnik, **Mgr. Varga Norbert** – spisovateľ, ...

Hudba: **Dr. Agócs Gergely** ľudový hudobník, etnograf, **Cseky Marián** hudobný redaktor, **Gál László** – huslista, hudobný umelec, **Lázár Ľudovít** – huslista, hudobný umelec, **Ondrej Molota** – ľudový hudobník, **Štefan Molota** - hudobný umelec, **Katka Perenceiová** – operná speváčka, **Szvorák Katalin** – speváčka, ...

Divadlo: **Mgr. Bocsárszky Attila** – herec, **Sz. Danyi Irén** – herečka, **Mgr.art. Kerekes Vica** – herečka, **Kovács Ildikó** – herečka, **Mák Ildikó** – herečka, **PhDr.Mázik István** – herec, režisér, **Mgr.art. Mokány Csaba** – herec, **Mikula Róbert** – herec, **Mgr.art. Nagy András** – herec, **PhDr. Peter Plank** (Kováč Peter) - dramaturg, prekladateľ, režisér, **Mgr. Jozef Švoňavský** – herec, **Lýdia Volejníčková** (Korimová) - herečka, speváčka, **Varsányi (Vrastyák) Marika** – herečka, ...

Kalendár podujatí

Ukážka významných kultúrnych podujatí vo Fil'akove v roku 2015:

Január

- Fašiangové plesy a zábavy, miesto: MsKS
- Deň maďarskej kultúry - divadelná hra, miesto: MsKS
- Výstava „Mojim národom“ - Príbehy z veľkej vojny, miesto: Galéria MVM

Február

- Fašiangové plesy a zábavy, miesto: MsKS
- Predstavenie knihy Norberta Vargu – „KÍGYÓTESTVÉR“, miesto: MsKS
- "Humorkabaré 2" - program známeho maďarského humoristu Hadházi, miesto: MsKS

Marec

- Oslavy výročia revolúcie 1848, miesto: Námestie Padlých hrdinov
- Vystúpenie Divadla B. S. Timravy, miesto: MsKS
- Hrad svetov VII - Medzinárodná fotografická výstava, miesto: Bebeková veža, Galéria MVM

Apríl

- Palócka Veľká noc na Fil'akovskom hrade, miesto: hrad
- MISS Fil'akovo 2015, miesto: MsKS
- Stavanie mája, miesto: Nám. slobody

Máj

- VI. Kresťanský majáles, miesto: MsKS
- Noc múzeí, miesto: Hrad, Vlastivedné múzeum
- III. Rockový majáles, miesto: hradný areál
- Premiéra divadla Zsákszínház, miesto: MsKS
- Výstava „Naša budúcnosť v našej minulosti“, miesto: Hradné múzeum - Bebekova veža
- Výstava „Kamenári - kamenné kvety“, miesto: Galéria MVM

Jún

- XVI. Fil'akovské historické hradné hry, miesto: hradný areál
- Týždeň európskych geoparkov, miesto: Lokality geoparku Novohrad-Nógrád
- VII. Na krídlach medzinárodných melódií - koncert, miesto: MsKS
- Stretnutie Slovákov, miesto: Fil'akovo - Ratka

Júl

- Vatra zvrchovanosti, miesto: Dom Matice slovenskej
- Divadelné predstavenie divadla Zsákszínház, miesto: MsKS

August

- Dni mesta a XXV. Palócke dni - trojdňový kultúrny festival - 14 - 16.8.2015, miesto: MsKS, hradný areál, Nám. slobody
- Výstava „Remeslá včera a dnes“, miesto: Galéria MVM

September

- Host'ovanie Divadla Thália z Košíc, miesto: MsKS
- Výstava „Smaltované umenie“, miesto: Hradné múzeum - Bebeková veža
- Výstava „Značkové tehly z územia historického Novohradu a Gemera - Malohontu“, miesto: Hradné múzeum - Bebeková veža

Október

- Kvet vína, miesto: MSD
- III. Medzinárodný jesenný divadelný festival, miesto: MsKS
- Výstava miestnej maliarky Tímei Mihalidesovej, miesto: Galéria MVM

November

- Jubilejný galaprogram z príležitosti 20 ročného založenia FS Rakonca, miesto: MsKS
- Stand up Cammedy – Dumasziínház, miesto: MsKS

December

- Príchod Mikuláša, miesto: Námestie slobody
- Radujme sa !, miesto: MsKS
- Hudobný festival „Hudba: náš spoločný jazyk“, miesto: MsKS
- Divadlo Csavar Színház : Ibusár, miesto: MsKS
- XI. Vianočný koncert, miesto: MsKS
- Silvestrovská zábava, miesto: MsKS
- Výstava „Veteráni“, miesto: Galéria MVM

14. Šport v meste Fil'akovo

Tabuľka č. 73: Prehľad možnosti športových aktivít									
Mesto	Futbal. ihrisko	Umelé mini ihrisko	Telocvičňa	Krytá plaváreň	Tenisový kurt	Strelnica	Squash. hala	Fitness centrum	Kolkáreň
Fil'akovo	3	1	5	0	4	0	0	3	1

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

V súčasnosti pôsobí v meste športový oddiel FTC Fil'akovo, ktorý sa sústreďuje na futbal, kolky a šach a stolný tenis a v poslednej dobe aj na silový trojboj a kulturistiku, či cyklistiku (horská a cestná cyklistika).

FTC sa veľkou mierou zameriava na výchovu mladých športovcov (futbal má 5 mládežníckych družstiev a 2 dospelé družstvá). Dospelé a dorastenecké „A“ družstvá hrajú IV. stredoslovenskú ligu, žiaci II. ligu, dospelé a dorastenecké „B“ družstvá hrajú okresnú súťaž, prípravka hrá turnajovo. Veľmi je úspešná mestská liga v malom futbale.

Kolkársky oddiel má momentálne 40 registrovaných hráčov, 30 hráčov mestskej ligy. Kolkárske „A“ družstvo hrá EXTRALIGU, „B“ družstvo a dorastenci hrajú I. ligu.

V šachovom oddiele je momentálne 29 registrovaných hráčov. Šachisti hrajú I. ligu a majú aj mládež.

Stolnotenisový oddiel vznikol v roku 2013 a má registrovaných 12 dospelých a 5 juniorských hráčov.

Oddiel silového trojboja a kulturistiky vznikol v roku 2014 a momentálne má 22 členov. Jeho členovia dosiahli víťazstvá na Medzinárodných Majstrovstvách Slovenska v tlaku na lavičke raw v Lučenci v rokoch 2014 a 2015.

Areál FTC v posledných rokoch zaznamenáva vzostup, dokončila sa tribúna, úplne sa prerobila kolkáreň, zrekonštruovala sa telocvičňa a šatne futbalistov. Okolie ihriska sa postupne upravuje, no absencia tréningového futbalového ihriska môže mať za následok zničenia hlavného ihriska.

V športovej oblasti Fil'akovo v minulosti malo zastúpenie v zápasení v I. Československej lige, vo futbale dospelí v II. národnej lige, starší dorastenci v III. lige, mladší dorastenci v II. lige a žiaci v I. lige. FTC vychovalo veľké množstvo vynikajúcich športovcov, poniektorí z nich to dotiahli až do reprezentácie (futbal - Riecky, Vég Z., LeGiang E., v súčasnosti LeGiang P.- brankár reprezentácie do 21 rokov. Kolky - Knapp G. ml. Fil'akovský olympionik Pavel Szikora sa zúčastnil dvoch olympijských hier a viacerých majstrovstiev sveta v chôdzi na 50 km.

Rekreačný šport je zastúpený aerobikom, turistickým oddielom, bežeckou súťažou Fil'akovský CROSS a cyklistickým združením BMX FILADELPHIA. Obyvatelia využívajú na rekreačné športovanie aj telocvične, spoločné priestory a ihriská základných škôl nasledovne:

ZŠ Školská: aerobic, basketbal, futbal, zumba;

ZŠ Farská lúka: bojové umenie, fitness, joga, kung-fu, powerlifting;

ZŠ L. Mocsáryho s VJM: basketbal, futsal, stolný tenis, spoločenský tanec, tenis, zumba;

ZŠ Š. Koháriho II. s VJM: baranta, bojové umenie, futbal, kalanetika, liečebná telesná výchova a rehabilitácia pre seniorov.

Materiálno-technické zabezpečenie športu v meste je na nižšej úrovni, chýbajú športové zariadenia ako športová hala, krytá plaváreň, umelá ľadová plocha, skate park, tréningové ihriská pre futbalistov sú nevyhovujúce.

15. Ochrana a bezpečnosť

Verejný poriadok

V meste Fil'akovo pôsobia nasledovné bezpečnostné zložky:

- Mestská polícia, Radničná 25,
- Obvodné oddelenie PZ Fil'akovo,
- Rómska občianska hliadka v meste Fil'akovo - dobrovoľnícka.

Tabuľka č. 74: Trestná činnosť v policajnom obvode Fil'akovo za obdobie rokov 2010-2014						
ROK	Celkový počet trestných činov OO PZ Fil'akovo	Celkové objasňovanie trestných činov OO PZ Fil'akovo v percentách	Počet trestných činov majetkovej kriminality	Objasňovanie majetkovej kriminality v percentách	Počet trestných činov násilnej kriminality	Objasňovanie násilnej kriminality v percentách
2010	459	72,68 %	182	51,10 %	52	90,38 %
2011	463	72,57 %	244	59,02 %	39	81,08 %
2012	344	70,64 %	135	49,63 %	50	90,00 %
2013	404	72,77 %	185	61,08 %	27	85,19 %
2014	390	77,18 %	182	70,33 %	24	87,56 %

Zdroj: Obvodné oddelenie PZ Fil'akovo

V porovnaní s rokom 2010 dochádza k poklesu trestných činov a ich objasnenosť stúpa – viac ako tri štvrtiny trestných činov sa podarí objasniť. Výrazne poklesol aj počet trestných činov násilnej kriminality – o viac ako polovicu, percento ich objasnenosti však mierne pokleslo.

Mestská polícia (MsP)

je poriadkový útvar mestského zastupiteľstva, vedie ju náčelník mestskej polície, ktorý za svoju činnosť zodpovedá primátorovi mesta. Kompetencie mestskej polície sú vymedzené zákonom SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení zmien a doplnkov. Mestská polícia vo Fil'akove bola založená v roku 1991 uznesením Mestského zastupiteľstva Fil'akovo a v súčasnosti má 9 členov.

MsP zabezpečuje tiež činnosti v oblasti prevencie negatívnych spoločenských javov a dopravnej bezpečnosti. MsP realizuje preventívne besedy podporujúce primárnu prevenciu uplatňovanú vo výchovno-vzdelávacom procese detí a mládeže. Dôležitá je ochota spolupracovať, hľadať partnerstvá pre spoločnú prácu v prospech prevencie kriminality a násilnej trestnej činnosti mládeže tak, aby prevencia bola čo najefektívnejšia. V rámci prevencie kriminality MsP realizuje prednášky a besedy s cieľom zvýšiť právne vedomie rizikových skupín (deti, žiaci, študenti).

Prehľad preventívnych programov MsP Fil'akovo realizovaných na školách:

- prednášky a ukážky v materských a základných školách so zameraním sa na cestnú dopravu, vykonané ukážky na dopravnom ihrisku,
- na základných školách prednášky na úsekoch predchádzania majetkovej a násilnej činnosti,
- na základných a stredných školách prednášky na úseku proti požívaniu alkoholických nápojov mládežou,
- prednášky na stredných školách ohľadne protidrogovej činnosti a preventívnych opatrení.

Tabuľka č. 75: Protispoločenská činnosť na území mesta Fil'akovo riešená Mestskou políciou Fil'akovo za obdobie rokov 2010-2014					
ROK	Celkový počet priestupkov	Počet porušení VZN mesta Fil'akovo	Počet dopravných priestupkov	Počet odložených vecí /maloletý páchatel'/	Celkový počet blokových pokút
2010	850	175	586	49	366
2011	905	283	582	60	334
2012	1037	156	636	15	480
2013	979	103	844	16	573
2014	1185	158	896	4	675

Zdroj: Mestská polícia Fil'akovo

Za posledných 5 rokov počet priestupkov z roka na rok narastá, maximum dosiahol v roku 2014. Z nich najväčší podiel tvoria dopravné priestupky (nárast o polovicu oproti roku 2010) a blokové pokuty (takmer dvojnásobný nárast). Pozitívnym javom je výrazný pokles priestupkov spôsobenými maloletými páchatelmi.

Od roku 2008 realizuje v meste kamerový systém zameraný na zvýšenie bezpečnosti v meste. Podiel prípadov zistený kamerami sa pohybuje okolo 35%.

Tabuľka č. 76: Vyhodnotenie kamerového systému na území mesta Fil'akovo za obdobie rokov 2010-2014				
ROK	Počet kamier v meste Fil'akovo	Celkový počet prípadov	Počet prípadov zistených kamerovým systémom	Podiel zistených prípadov kamerami v percentách
2010	5	885	274	31,0 %
2011	8	960	325	33,9 %
2012	8	1185	395	31,6 %
2013	10	1091	359	32,3 %
2014	12	1252	485	38,7 %

Zdroj: Mestská polícia Fil'akovo

Rómska občianska hliadka v meste Fil'akovo

Rómske občianske hliadky (ďalej ROH) v meste Fil'akovo vytvorilo občianske združenie OZ INFOROM v roku 2004 s podporou vedenia mesta. Do roku 2012 mali 6 členov. Úzko spolupracujú mestskou políciou. Hliadky majú na starosti dodržiavanie poriadku v meste, hlavne v čase preberania sociálnych dávok, keď počet výtržností zo strany Rómov zvyšuje.

Mesto Fil'akovo v roku 2013 podalo Žiadosť o nenávratný finančný príspevok na zriadenie 8 člennej rómskej občianskej hliadky, ktorý projekt bol v roku 2014 zrealizovaný a to na jeden rok a končí dňom 30.9.2015. Mesto opätovne podá nový projekt na zriadenie rómskej občianskej hliadky.

Výhodou ROH je, že majú prirodzenú autoritu, dobrú miestnu a osobnú znalosť komunity (rodinné väzby, spolunažívanie jednotlivých členov komunity a pod.), čo napomáha k identifikácii problémov a naopak, komunita pozná členov hliadky a dôveruje im. Členovia ROH zabezpečujú, v spolupráci s Obvodným oddelením PZ SR a obecnou políciou, pod ich odborným vedením dohľad nad verejným poriadkom.

Negatívom ROH je nedostatočné množstvo finančných zdrojov na zariadenie a činnosti ROH, nízke právne povedomie a prekračovanie právomoci členov ROH v dôsledku nezabezpečenia odborných školiacich a vzdelávacích aktivít, potrebných na prípravu a vyškolenie členov ROH, ďalej nedostatočná komunikácia členov ROH s komunitou pri výkone svojej činnosti.

Základné úlohy ROH:

- ochrana verejného poriadku (napr. dodržiavanie nočného kl'udu, monitorovanie a predchádzanie vzniku konfliktu v rámci MRK, MRK a väčšinového obyvateľstva, nápomoc hliadke Obvodného oddelenia PZ Fil'akovo a mestskej polície atď.);
- ochrana súkromného a verejného majetku (napr. predchádzanie poškodzovaniu majetku obyvateľ'ov MRK ako aj ostatných obyvateľ'ov obce, monitorovanie ochrany rodinných domov a obydlí dlhodobo opustených, dohľad na ochranu verejného majetku pres poškodzovaním atď.);
- ochrana detí a mládeže pred negatívnymi javmi (napr. kontrola pohybu maloletých detí v danej lokalite a obci v neskorých večerných hodinách bez prítomnosti rodičov, kontrola miesta stretávania sa detí a mládeže vo večerných hodinách bez kontroly rodičov a pod.);
- ochrana životného prostredia (napr. upozorňujú občanov na správne nakladanie s komunálnym odpadom a v prípade porušenia prijíma opatrenia na zabránenie protiprávneho konania, upozorňuje na zákaz vypaľovanie trávy, lesných a lúčnych porastov, monitoruje a nahlasuje prípady nelegálnych skládok komunálneho a stavebného odpadu a pod.);
- ochrana plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky (napr. monitoruje a zabezpečuje bezpečnosť detí, hlavne počas ich odchodu do školy a zo školy, zabezpečuje bezpečný prechod školopovinných detí cez cestu a upozorňuje deti na dodržiavanie pravidiel cestnej premávky a pod.).

Mimoriadne udalosti

Obrana a civilná ochrana

Ľudia si uvedomujú riziká, ktoré ohrozujú ich život, zdravie alebo ich majetok až vtedy, keď sú priamymi účastníkmi havárií, živelných pohrôm alebo katastrof. Dôsledky takýchto mimoriadnych udalostí potvrdzujú, že neznalosť vhodného reagovania na vzniknutú situáciu alebo jej podceňovanie spolu s panikou znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotných poškodení ľudí. I keď jednotlivec pri mimoriadnej udalosti nemôže zvrátiť beh udalostí, môže vhodnou voľbou správania výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí.

Krízovú komunikáciu, t. j. informovanie verejnosti v čase krízy alebo katastrofy, zabezpečuje referát civilnej obrany. Informovanie verejnosti je spracované v pláne vyrozumienia mesta (sirény, amplióny MsP a regionálne elektronické médiá).

Protipovodňové opatrenia

Časť hlavného toku potoka Belina tečie v upravenom koryte a neutržiavané koryto potoka je nad sútokom s Čamovským potokom, čo nezabezpečuje ochranu proti veľkým vodám. Ďalšie malé vodné toky sú v zastavanom území čiastočne regulované krytým profilom. Ostatné časti koryta majú zníženú prietoknú kapacitu. Do malých vodných tokov ústia aj melioračné kanály, ktoré v súčasnosti nemajú správcu a sú neutržiavané. V prípade výskytu extrémnych zrážok, resp. pri náhlom topení snehu môžu byť časti mesta zaplavené vnútornými vodami a vodami z povrchového odtoku.

Mesto Fil'akovo má spracovaný Povodňový plán záchranných prác mesta Fil'akovo v súlade s § 10 a 26 zákona NR SR č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a v súlade s ustanoveniami §2 vyhlášky 261/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania. Tento dokument bol schválený Mestským zastupiteľstvom v máji v roku 2011.

Stav povodňovej aktivity v meste Fil'akovo nastáva, ak hladina vodných tokov dosiahne hraničnú hodnotu 150 cm.

Stav pohotovosti v meste Fil'akovo nastáva, ak hladina vodných tokov dosiahne hraničnú hodnotu 180 cm.

Stav ohrozenia v meste Fil'akovo nastáva, ak hladina vodných tokov dosiahne hraničnú hodnotu 230 cm.

16. Manažment a správa mesta

Štatút mesta

Štatút mesta Fil'akovo je základným normatívno-právnym a organizačným predpisom mesta. Upravuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi najmä postavenie a pôsobnosť mesta, práva a povinnosti obyvateľov mesta, základné zásady hospodárenia a financovania, nakladania s majetkom mesta, ďalej postavenie a pôsobnosť mestského zastupiteľstva, primátora mesta a ďalších orgánov mestskej samosprávy, ich vnútornú štruktúru, del'bu práce medzi nimi, formy a metódy ich práce, rieši tiež širšie vzťahy mesta, symboly mesta, udeľovanie čestného občianstva, cien mesta a odmien.

Štatút mesta bol schválený mestským zastupiteľstvom 29. januára 2015.

Orgány mesta

Orgánmi mesta sú:

mestské zastupiteľstvo,
primátor mesta.

Mestské zastupiteľstvo zriaďuje tieto svoje orgány:

mestská rada,
komisie,
mestský úrad,
mestská polícia.

Mestské zastupiteľstvo rozhoduje o všetkých základných otázkach života mesta Fil'akovo a vykonáva svoju vyhradenú právomoc podľa par. 11 ods. 4 zákona SNR č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov. Mestské zastupiteľstvo má celkom 15 poslancov.

Mestská rada je zložená najviac z jednej tretiny poslancov mestského zastupiteľstva. V zložení mestskej rady sa prihliada na zastúpenie politických strán, politických hnutí a nezávislých poslancov v mestskom zastupiteľstve.

Mestské zastupiteľstvo zriaďuje komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Komisie sú zložené z poslancov mestského zastupiteľstva a obyvateľov mesta zvolených mestským zastupiteľstvom a majú po 6 členov.

Mesto Fil'akovo má vytvorené tieto stále **komisie**:

- komisia mestského majetku a finančná komisia,
- komisia pre výstavbu, životné prostredie a územné plánovanie,
- komisia sociálnych vecí a zdravotníctva,
- komisia regionálnej politiky, podnikateľská a cestovného ruchu,
- komisia pre školstvo, mládež a šport,
- komisia pre kultúru,
- komisia ochrany verejného poriadku a dopravy.

Mestský úrad vykonáva administratívne a organizačné veci mestského zastupiteľstva, ako aj ďalších orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom. Prácu

mestského úradu vedie a organizuje prednosta mestského úradu a primátor mesta. Mestský úrad najmä:

- zabezpečuje písomnú agendu všetkých orgánov samosprávy mesta a je podateľňou a výpravňou písomností mesta,
- zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie mestského zastupiteľstva, mestskej rady a komisií mestského zastupiteľstva,
- vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí mesta,
- vykonáva nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia mesta,
- koordinuje činnosť organizácií a ďalších subjektov vytvorených mestom,
- zabezpečuje plnenie úloh štátnej správy prenesených na mesto.

V súčasnosti má Mestský úrad vo Fil'akove tieto oddelenia:

- Oddelenie vnútornej správy,
- Oddelenie ekonomiky a majetku mesta,
- Oddelenie výstavby, životného prostredia a stratégie rozvoja,
- Oddelenie školstva, kultúry a športu.

Okrem týchto oddelení je mesto Fil'akovo aj sídlom **Spoločného obecného úradu**, v rámci ktorého vykonáva hospodársko-správne činnosti na úseku školstva a agendu stavebného poriadku. Štatutárnym zástupcom SPOcÚ je primátor mesta Fil'akovo. V SPOcÚ sú združené okrem Fil'akova tieto obce: Belina, Biskupice, Bulhary, Buzitka, Čakanovce, Čamovce, Holiša, Nitra n/Ipl'om, Kalonda, Fil'akovské Kováče, Ratka, Prša, Radzovce, Šiatorská Bukovinka, Šíd, Šávoľ, Šurice, Veľké Dravce.

Mesto má na metodické riadenie škôl zriadený **školský úrad**.

Tabuľka č. 77: Vývoj počtu zamestnancov Mestského úradu						
počet zamestnancov	Rok 2004	2010	2011	2012	2013	2014
Fil'akovo	40	65	71	74	73	72

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

Mesto má 3 príspevkové organizácie:

Verejnoprospešné služby mesta (VPS),

Podnik bytového hospodárstva (PBH) Filbyť,

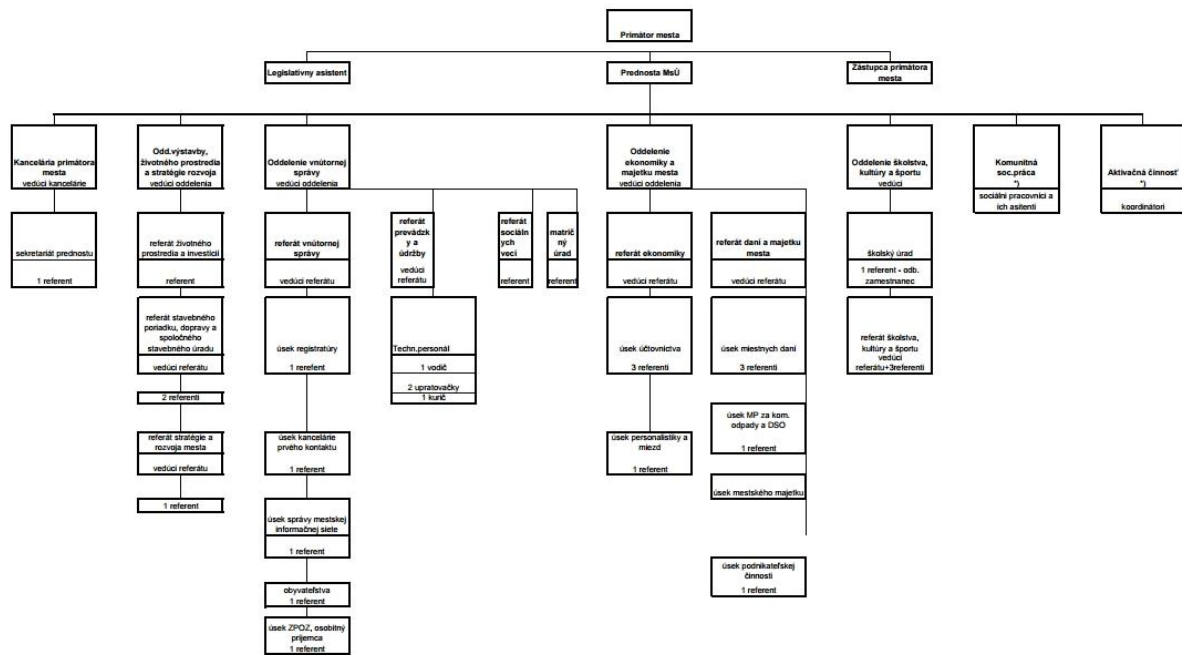
Mestské kultúrne stredisko (MsKS).

VPS Fil'akovo zabezpečuje služby ako: zber a odvoz komunálneho odpadu, čistenie mesta, údržba verejného osvetlenia, správa mestského cintorína, starostlivosť o verejnú zeleň, správa mestských športovísk.

PBH spravuje všetky byty v bytových domoch, ktoré sú v majetku mesta a je hlavným dodávateľom tepla a teplej úžitkovej vody.

MsKS má na starosti kultúrny život v meste, spravuje mestskú knižnicu, mestské múzeum a samotné mestské kultúrne stredisko. Koordinuje činnosť rôznych kultúrnych súborov.

Tabuľka č. 78: Organizačná štruktúra mestského úradu

*7 počet pracovných miest sa určuje dohodou s príslušnou inštitúciou (FSR,LPF,SVaR)

Zdroj: Mestský úrad Fil'akovo

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR														
p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
1	Kanalizácia a ČOV pre 600 EO mestskej časti Fil'akovo 5 (Pôvodný názov: Vybudovanie malej ČOV a kanalizačnej siete v lokalite za potokom Belina)	investičný	4.1		2010 - 2011	2 280 162,00	2 166 153,90	114 008,10	MŽPSR, OPŽP, Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd. Operačný cieľ: 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ	2. Životné prostredie (OPŽP)	1.Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd (1.2 Odvádzanie a čistenie komun. odpadových vôd)	2. Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ		V roku 2008, 2009 a 2010 žiadosti vypracované externými firmami o NFP boli odmietnuté.
2	Fil'akovo - intenzifikácia a rozšírenie ČOV	investičný	4.1		2010 - 2013	5 662 281,62	5 633 967,54	28 314,08	prebieha implementácia projektu	-	-	-		Žiadateľom a realizátorom je Slovenská vodárenská spoločnosť, ktorá zabezpečuje implementáciu projektu.
3	Rekonštrukcia vodovodu	investičný	4.1		2010 - 2013	663 878,38	630 684,46	33 193,92	MŽPSR, OPŽP, Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd. Operačný cieľ: 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov	2. Životné prostredie (OPŽP)	1. Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd	1. Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov		Nie je v kompetencii mesta, vlastník Stredoslovenská vodárenská spoločnosť neplánuje v blízkej budúcnosti investovať do rekonštrukcie vodovodu.

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofinancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
4	Konzervácia a rekonštrukcia Fil'akovského hradu, zabezpečovacie práce	investičný	3.1	A	2010 - 2013	531 102,70	504 547,57	26 555,14	Ministerstvo kultúry. Obnovme si svoj dom.	1. Obnovme si svoj dom	Podprogram: 1.1. Obnova kultúrnych pamiatok			Mestom naposledy podaná Žiadosť o NFP v r. 2010 (celková suma: 52.322,-EUR) nebola schválená. Podklady pre vypracovanie ďalšej žiadosti prevzalo Riaditeľstvo Hradného múzea vo Fil'akove, ktoré v r. 2011 podalo novú žiadosť na MK SR. Projekt bol čiastočne úspešný.
5	Fil'akovský hrad, č. ÚZPF 440/1-22-systematický prístup k ochrane NKP	investičný	3.1			8 440,00	8 018,00	422,00	Ministerstvo kultúry SR	Program: 1. Obnovme si svoj dom	Podprogram: 1.1. Obnova kultúrnych pamiatok		27.06.2014	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fil'akovo ÚSPEŠNÝ PROJEKT (dotácia 5 000 EUR)
6	NKP Hrad Fil'akovo - obnova strešnej krytiny na Veže delovej (Bebekova bašta)	investičný	3.1			35 983,00	34 183,00	1 800,00	Ministerstvo kultúry SR	Obnovme si svoj dom 1.1			15.01.2015	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie dotácie: MsÚ Fil'akovo prebieha hodnotenie žiadosti
7	Rozvoj Hradného múzea v Bebekovej veži - Obnova nevyužívaných objektov fil'akovského hradu	investičný	3.1	A	2010-2013	280 000,00	266 000,00	14 000,00	ROP: 3.1 pamäťové a fondové inštitúcie + nehnuteľné kultúrne pamiatky	1. Regionálny operačný program	3.Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu			V rámci cezhraničného projektu (HU-SK 2007-2013) s názvom "Rozvoj infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku" sa uskutočnilo vybudovanie paleontologickej expozície v areáli hradu (17 tis. EUR, r. 2009-2010).

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
8	Rekonštrukcia náučného chodníka v areáli hradu – vytvorenie informačného systému	inve stičný	3.1	A	2010- 2013	82 984,80	78 835,56	4 149,24	Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007- 2013, MH SR: ROP, 3.2 Infraštruktúra cestovného ruchu	Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013				V rámci cezhraničného projektu (HU-SK 2007- 2013) s názvom "Rozvoj infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku" sa uskutočnila obnova náučného chodníka s umiestneným informačných tabúl' (2.600 EUR, 2009- 2010).
9	Rozvoj Novohradského turisticko- informačného centra (NTIC)	inve stičný	3.2	A	2011 - 2013	33 193,92	31 534,22	1 659,70		6. Konkurenciast hopnosť a hospodársky rast	3. Cestovný ruch	3.2 Rozvoj informač ných služieb cestovné ho ruchu, prezentác ie regiónov a Slovensk a		V rámci cezhraničného projektu (HU-SK 2007- 2013) s názvom "Palócka cesta, spoločná tematická trasa" bola zriadená v miestnosti č.5 budovy NTIC Palócka galéria (r.2009-2011), v súčasnosti prebieha výstavba dvoru remesiel.
10	Regenerácia podhradia – vytvorenie kultúrno- spoločenského centra v historickom jadre mesta Fil'akovo (knížnica, dvor remesiel, rekonštrukcia objektov v správe Hradného múzea vo Fil'akove, oporný múr, terénne a sadové	inve stičný	4.2.1	A	2009- 2018	1 261 368,92	1 198 300,47	63 068,45	1.) ROP: 3.1 pamäťové a fondové inštitúcie 2.) Program cezhraničnej spolupráce MR-SR 2007- 2013	1. Regionálny operačný program; 2. Program cezhraničnej spolupráce MR- SR 2007-2013	3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu, HUSK 2008/01/1.3.1			V rámci cezhraničného projektu (HU-SK 2007- 2013) s názvom "Palócka cesta, spoločná tematická trasa" sa uskutočňuje časť "Regenerácie podhradia..." - výstavba oporného múru na spevnenie južného svahu Fil'akovského hradu (SO-03 Oporný múr) a terénne a sádové úpravy nádvorja informačného centra (SO-05 Nádvorie NTIC) - 2009-2011. V rámci úspešného

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
	úpravy nádvorí a prepojenie hradného areálu s nádvorím NTIC a MskS)													projektu "Rekonštrukcia a modernizácia pamäťovej a fondovej inštitúcie, udržiateľné využitie Hradného múzea vo Fil'akove" prebieha realizácia obnovy objektu Vlastivedného múzea (2010-2011).
11	Revitalizácia mestského parku, vybudovanie strediska environmentálnej výchovy: Mini ZOO, botanická záhrada, revitalizácia a stavebná obnova mestského parku, vybudovanie centra environmentálnej výchovy	inve stičný			2009 - 2018	2 489 543,92	2 365 066,72	124 477,20	ROP - Regenerácia sídiel, Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007- 2013	1. Regionálny operačný program ŽP 2. Životné prostredie resp. Program cezhraničnej spolupráce	4.1 Regenerácia sídiel 5. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny			Čiastočná realizácia pôvodného zámeru: bola podaná Žiadosť o FP (celková suma: 1.280.135-EUR) s názvom "Vytvorenie centra enviromentálnej výchovy - revitalizácia Mestského parku. V rámci úspešného projektu prebieha realizácia (r. 2010- 2011).
12	Komplexná rekonštrukcia budovy Mestského úradu	inve stičný			2012	298 745,27	283 808,01	14 937,26	financované z vlastných zdrojov mesta, MF SR, BBSK	-	-			Bol prevedený komplexný náter fasády a odstránenie vlhkosti. Úplná výmena strešnej krytiny.
13	Oprava miestnych komunikácií a chodníkov	inve stičný	4.1		2011- 2015	1 327 756,75	1 261 368,92	66 387,84	neexistujú výzvy kde by bolo mesto oprávneným žiadateľom					(opravy doteraz financované z rozpočtu mesta) mesto nie je oprávneným žiadateľom z ROP, opatrenie 5.1
14	"Rekonštrukcia miestnej komunikácie v prostredí marginalizovaných rómnych		4.1			25 553,39	15 000,00	10 553,39	Ministerstvo vnútra SR, Úrad splnomocnenca SR pre rómske komunity	Výzva číslo USVRK-OKA- 2015/000967			12.05.20 15	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie dotácie: MsÚ Fil'akovo prebieha hodnotenie žiadosti

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
	komunitách v meste Fil'akovo"													
15	Marketingový plán Geoparku	nein- vestičný	2.3	A	2012	26 555,14	25 227,38	1 327,76	MH SR, ROP: 4.1 d) neinvestičné projekty - rozvojové dokumenty regiónu, Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007-2013	1. Regionálny operačný program Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2016 Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2022	3.Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu 1. Hospodárstvo a spoločnosť 2. Životné prostredie, ochrana a dostupnosť	-- 1.3 Podpora spoločných projektov turizmu 2.5 Zlepšenie IT dostupno- sti projektov turizmu		úspešný projekt v rámci Programu cezhraničnej spolupráce HU_SK 2007-2013, vedúcim partnerom je Župa Nógrád, cezhraničným partnerom Úrad BBSK, odborným partnerom je Z.p.o. Geopark Novohrad - Nógrád.
16	Vytvorenie námestia pred MsÚ	inve- stičný	4.2.1		2011- 2018	597 000,00	567 150,00	29 850,00	ROP (Regenerácia sídiel)	1. Regionálny operačný program	10. Regenerácia sídiel			Štúdiu treba prehodnotiť a na základe toho dať vypracovať realizačnú projektovú dokumentáciu. Zabezpečiť stavebné povolenie.
17	Rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ Fil'akovo - I. etapa		4.2.1			34 809,23	13 500,00	5 000,00	Ministerstvo financií SR	dotácia podľa §2 Výnosu MF SR č. 26825/2005- 441			30.03.20 15	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie dotácie: MsÚ Fil'akovo prebieha hodnotenie žiadosti
18	Vytvorenie (obnova) námestia Koháryho	inve- stičný	4.2.1		2008 -2013	120 825,86	115 016,93	5 808,94	RO: MVRR SR (VÚC) / Mesto Fil'akovo	1. Regionálny operačný program	9. Regenerácia sídiel			
19	Rekonštrukcia a modernizácia kultúrnych objektov Vlastivedného múzea a MsKs	inve- stičný	4.2.1		2010- 2011	995 817,57	946 026,69	49 790,88	Regionálny operačný program (ROP)	1. Regionálny operačný program	3.Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu	3.1		V roku 2009 bola podaná žiadosť o NFP na obnovu interiéru Vlastivedného múzea s názvom "Rekonštrukcia a modernizácia pamät'ovej a fondovej inštitúcie, udržiateľné

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
														využitie Hradného múzea vo Fil'akove", ktorá bola odsúhlasená (292 334 EUR). V súčasnosti prebieha implementácia projektu (2010-2011). Treba vyhodnotiť funkčné využitie celého komplexu a zabezpečiť projektové dokumentácie pre MsKS.
20	Výmena okien na viacúčelovom objekte - Mestské kultúrne stredisko vo Fil'akove, Námestie slobody č. 767/30	investičný	4.2.1			111 253,06	105 690,40	5 562,66	Environmentálny fond	Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov			28.07.2014	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fil'akovo neúspešný projekt
21	Vybudovanie trhoviska	investičný	4.2.1		2010 - 2013	103 565,03	98 585,94	4 979,09	RO: MVRR SR (VÚC) / Mesto Fil'akovo, súkromný sektor	1. Regionálny operačný program	11. Regenerácia sídiel			
22	Vybudovanie rekreačnej Zóny mesta: 1. športovo rekreačné centrum: a) plaváreň, b) športové ihriská, c) turistická ubytovňa;	investičný	3.2	A	2010 - 2013	2 655 513,51	2 522 737,83	132 775,68	RO: MVRR SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo	1. Regionálny operačný program, 2. Program cezhraničnej spolupráce	3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu			-
23	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry : 1. Modernizáciou k efektívnosti (ZŠ Školská) 2. Budujeme našu budúcnosť (ZŠ s VJM, Mládežnícka)	neinvestičný	4.2.1		2011-2012	40 000 000,00	39 725 000,00	275 000,00	MŠVVaŠ SR, Operačný program vzdelávanie, Opatrenie 1.1 Premena tradičnej školy na modernú	OP Vzdelávanie, OPV-2011/1.1/06-SORO	1. Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy.	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vybraných predškolských zariadení, základných		prebieha príprava projektovej žiadosti

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
	3. Pripravovať budúcnosť znamená vytvárať súčasnosť (ZŠ Farská lúka, Fil'akovo)											a stredných škôl 1.1 Premena tradičnej školy na modernú		
24	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry - Skvalitnenie vzdelávacieho procesu prostredníctvom modernizácie a obnovy ZŠ Školská 1, Fil'akovo	investičný	4.2.1			828 223,00	786 812,00	41 411,00	prebieha implementácia projektu (ROP 1.1)	ROP-1.1.- 2009/1	1.1 Infraštruktúra vzdelávania			Žiadosť o NFP, ktorá bola podaná v roku 2009 bola odsúhlasená. V súčasnosti prebieha implementácia projektu (2010-2011).Celkové náklady: 828.223,- EUR.
25	Vzdelávacie centrum pri ZŠ s VJM Lajosa Mocsáryho, Farská Lúka 64 B, Fil'akovo	neinvestičný	4.2.1		2011- 2012 (dĺžka a projektu max.4 0 mesiacov)	117 896,00	112 001,20	5 894,80	MŠVVaŠ SR, Operačný program vzdelávanie, Opatrenie 3.1 - "Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít"	OP Vzdelávania, OPV- 2011/3.1/03- SORO	3. Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vybraných predškolských zariadení, základných a stredných škôl		
26	Odstránenie havarijného stavu strechy telocvične ZŠ Farská lúka, Fil'akovo		4.2.1			154 921,52	30 000,00	15 921,52	Ministerstvo financií SR	Výnos MF SR §2 písm. a) riešenie havarijnej situácie na majetku obce			29.01.20 14	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fil'akovo ÚSPEŠNÝ PROJEKT (dotácia 10 000 EUR)
27	Zlepšenie kvality predprimárneho vzdelávania - výmena výplní otvorov - Materská		4.2.1			43 105,12	24 897,99	18 207,13	Ministerstvo vnútra SR, Úrad splnomocnenca SR pre rómske komunity	Výzva č. I. ÚSVRK 2014 na predkladanie žiadosti o poskytnutie dotácie MV SR			11.04.20 14	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fil'akovo neúspešný projekt

Program rozvoja mesta Fiľakovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
	škola ul. Daxnerova 1693/15													
28	Zateplenie fasády a výmena výplní otvorov materskej školy na ulici Daxnerovej vo Fiľakove		4.2.1			173 783,90	165 094,70	8 689,20	Environmentálny fond	Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania,	Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zateplovania, číslo: L1		28.07.20 14	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fiľakovo neúspešný projekt
29	Efektivita, progressivnosť a budúcnosť pod jednou strechou - v škole 21. storočia: ZŠ s VJM - ul. Mládežnícka č. 7, Fiľakovo		4.2.1			547 914,29	504 484,14	43 430,15	MPaRV SR	ROP-1.1- 2014/01			02.10.20 14	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fiľakovo v spolupráci s externou firmou ÚSPEŠNÝ PROJEKT (dotácia 504 484,14 EUR)
30	Rozšírenie kapacity Materskej školy - Óvoda, Štúrova 1, Fiľakovo		4.2.1			100 000,00	94 900,00	5 100,00	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	z rozpočtu kapitoly ministerstva na rok 2015 boli vyčlenené finančné prostriedky na rozšírenie kapacít MŠ			25.02.20 15	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie dotácie: MsÚ Fiľakovo neúspešný projekt
31	Reorganizácia odpadového hospodárstva	nein- vestičný	4.1		2013	165 969,59	157 671,11	8 298,48	RO: MŽP SR (ERDF) / Mesto Fiľakovo, VPS mesta Fiľakovo	2. Životné prostredie	4. Odpadové hospodárstvo	4.1 Podpora aktivít v oblasti separované ho zberu		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
32	Dobudovanie kompostárne	investičný	4.1		2009 - 2013	464 714,86	441 479,12	23 235,74	RO: MŽP SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo, VPS mesta Fil'akovo	2. Životné prostredie	4. Odpadové hospodárstvo	4.1 Podpora aktivít v oblasti separované ho zberu		
33	Zberný dvor a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov - mestské kompostovisko Fil'akovo	investičný	4.1		2013	1 377 765,05	1 308 882,30	68 882,75	MŽPSR. Prioritná os 4 Odpadové hospodárstvo. Odpadové hospodárstvo: 4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	2. Životné prostredie (OPŽP)	4. Odpadové hospodárstvo (Operačný cieľ: 4.1 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov)	4.1 Podpora aktivít v oblasti separované ho zberu		Kompletizácia projektu, termín odovzdania 23.9.2011
34	Rehabilitácia opustených / nevyužitých priemyselných pozemkov		4.1		2009 - 2013	139 414,46	132 443,74	6 970,72	MH SR, Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	6. Konkurencias- chopnosť a hospodársky rast	1. Inovácie a rast konkurenciasch- opnosti	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľ- ov		Mesto Fil'akovo nevlastní opustené, nevyužitú priemyselné pozemky
35	Prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácia národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií)	neinvestičný	3.2	A	2011 - ...	49 790,88	47 301,33	2 489,54	MK SR, Euroregionálne aktivity, Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007-2013, VÚC – BBSK, Európa pre občiansku spoločnosť.	1. Regionálny operačný program	3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu			Úspešný projekt s názvom "Euroregion - podpora turizmu prostredníctvom spoznávania jeho prírody a histórie" (r. 2009-2010). Úspešný projekt s názvom "Rozvoj turistickej destinácie Novohrad- Nógrád geoparku".
36	Vypracovanie komplexných turistických a marketingových programov	neinvestičný	3.2	A	2012	132 775,68	126 136,89	6 638,78	MH SR, ROP: 4.1 d) neinvestičné projekty - rozvojové dokumenty regiónu. Program cezhraničnej spolupráce	6. Konkurencias- chopnosť a hospodársky rast Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	3. Cestovný ruch 1. Hospodárstvo a spoločnosť	3.2 Rozvoj informačn- ých služieb cestovného ruchu, prezentáci- e regiónov a Slovenska 1.3 Podpora spoločných projektov turizmu		Úspešné projekty: "Euroregion - podpora turizmu prostredníctvom spoznávania jeho prírody a histórie" (SPERA, 2009), "Rozvoj turistickej destinácie Novohrad-Nógrád geoparku" (2009- 2011).

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
37	Podpora turizmu	nein- vestičný	3.2	A	2011 - ...				Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007- 2013, Envirofond, VÚC – BBSK,	MVaRR SR (Euroregionáln e aktivity); Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2014				V roku 2009 podaný projekt s názvom "Rozvoj turistickej destinácie N-N Geoparku" - úspešný projekt (129.960 EUR), implementácia v roku 2011. V roku 2008 podaný projekt s názvom "Palóčka cesta..." - úspešný projekt(971.013,37 EUR), implementácia prebieha. V súčasnosti sa pripravujú nové projektové zámery. Pripravený projekt: "Rekonštrukcia informačného systému a značenia turistických a náučných chodníkov na území NNG."
38	Školenia, tréningy a rekvalifikačné kurzy pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou	nein- vestičný	1.1		2009 - 2013	66 387,84	63 068,45	3 319,39	RO: MPSVR SR (ESF) / Mesto Fil'akovo, Úrad práce RO: MŠ SR (ESF) / Mesto Fil'akovo	8. Zamestnanosť a sociálna inklúzia 7. Vzdelávanie	1. Podpora rastu zamestnanosti 3. Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami	1.1 Podpora programov oblasti podpory zamestn. a riešenia nezamestn. a dlhodobn ezamestna nosti 3.2 Zvyšovanie vzdelanost nej úrovne osôb s osobit. vzdeláv. potrebami		
39	Rómske komunitné centrum	nein- vestičný	1.1		2010 - 2013	49 790,88	47 301,33	2 489,54	ROP Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	1. Regionálny operačný program Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	2. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kuratery 1. Hospodárstvo a spoločnosť	2.2 Budovanie zariadení sociálnych služieb azariadení na výkon sociálnopr ávnej ochrany a sociálnej kuratery		-

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
												1.7 Aktivity "Ludia ľuďom"		
40	Národný projekt Komunitné centrá		1.1			celkové náklady neboli zadefinované			Implementácia agentúra pre OP ZaSI	NP KC			18.12.20 14	ÚSPEŠNÝ PROJEKT dotácia na chod a fungovanie komunitného centra a na 5 zamestnancov v priestoroch MsKS
41	Budovanie bezbariérových prístupov do verejných budov	inve stičný	4.2.1		2011 - ...	46 471,49	44 147,91	2 323,57	MK SR, Program cezhraničnej spolupráce HU-SK,					-
42	Zmena účelu využívania kultúrnych objektov	inve stičný	4.2.1		2008 - 2013	199 163,51	189 205,34	9 958,18	RO: MVRR SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo	1. Regionálny operačný program	3.Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu	3.1		
43	Vytvorenie inkubátorov 2. stupňa pre začínajúcich podnikateľov	nein vestičný	2.2		2008 - 2013	99 581,76	94 602,67	4 979,09	RO: MH SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo / Mesto Fil'akovo, ...	6. Konkurenciasc hopnosť a hospodársky rast Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2016	1. Inovácie a rast konkurenciasch opnosti 1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľ ov 1.1 Podpora cezhraničn ých podnikateľ ských aktivít		
44	Zvyšovanie pracovných návykov u marginalizovaných skupín obyvateľstva	nein vestičný	1.1		2011 - ...	99 581,76	94 602,67	4 979,09	MPSV SR, Operačný program: Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Prioritná os: č.2: Podpora sociálnej inklúzie, Opatrenie č.2.1: Podpora soc.inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením	8. Zamestnanosť a sociálna inklúzia	2. Rast sociálnej inklúzie	2.1 Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociál. vylúčením		Úspešný projekt s názvom "Terénna a sociálna práca v meste Fil'akovo" (r.2008- 2010) (108.000 EUR). V r. 2010 bola podaná žiadosť o NFP s názvom "Kontinuálne pokračovanie terénnej a sociálnej práce v meste Fil'akovo", ktorá bola

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
														odsúhlasená (104.842 EUR).
45	Aktivačná činnosť formou menších obecných služieb pre obec - MOS		1.1				5 550,00	0,00	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec				pravidel ne, na 6 mesačné obdobie	295 uchádzačov o zamestnanie
46	Aktivačná činnosť - AČ		1.1				18 025,00	902,00	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec	Vybrané aktívne opatrenia na trhu práce v rámci SR bez BSK-5			pravidel ne, na 6 mesačné obdobie	50 uchádzačov o zamestnanie
47	Občianske hliadky v prostredí MRK vo Fil'akove		1.1				194 251,10	10 223,74	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (RO: Implementačná agentúra pre OP ZaSI)	OP ZaSI - FSR - 2012/2.1/02		28.05.20 13		Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: MsÚ Fil'akovo ÚSPEŠNÝ PROJEKT (dotácia 77 528,47 EUR)
48	Výstavba nájomných bytov pre marginalizované komunity v meste Fil'akovo		3.3			633 600,00	601 920,00	31 680,00	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPaRV SR)	Regionálny operačný program, 4 Regenerácia sídiel,	4.1 b Podpora infraštruktúry bývania - Výstavba nájomných bytov pre marginalitované komunity / ROP-4.1b- 2013/01		03.05.20 14	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie NFP: SE GROUPE s.r.o v spolupráci MsÚ Fil'akovo ÚSPEŠNÝ PROJEKT (dotácia 601 920 EUR)
49	Budovanie a podpora vzdelávacích inštitúcií v oblasti celoživotného vzdelávania	nein vestičný	4.2.3		2011 - ...	103 565,03	-46 434,97	150 000,00	MŠVVaŠ SR, Operačný program Vzdelávanie, 3.2 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami	7. Vzdelávanie	2. Ďalšie vzdelávanie osôb ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov	2.1 Podpora ďalšieho vzdeláva nia		-

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
50	Znižovanie energetickej náročnosti budov	investičný	4.2.1		priebežne	531 102,70	504 547,57	26 555,14	Fond rozvoja bývania, MH SR			1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vybraných predškolských zariadení, základných a stredných škôl		Spoločenstvo vlastníkov bytov si vybavujú vo vlastnej réžii
51	Budovanie parkovísk v meste, prístupových ciest a inžinierskych sietí	investičný	4.1		2011 - ...	132 775,68	126 136,89	6 638,78	RO: MVRR SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo	1. Regionálny operačný program	5. Regenerácia sídiel			Mesto zabezpečuje z vlastných zdrojov, v spolupráci s občanmi (dobrovoľnícka práca)
52	Budovanie a rekonštrukcia detských ihrísk	investičný	4.2.1		2011 - ...	49 790,88	47 301,33	2 489,54	RO: MVRR SR (VÚC) / Mesto Fil'akovo Nadácia Orange "Šanca pre Váš región", "Priestory"	1. Regionálny operačný program	13. Regenerácia sídiel			Mesto zabezpečuje z vlastných zdrojov, v spolupráci s občanmi na základe zmapovania aktuálneho stavu existujúcich detských ihrísk, resp. už existuje nové detské ihrisko v areáli NTIC
53	Informačné centrum mladých	neinvestičný	4.2.3		2011 - ...	49 790,88	47 301,33	2 489,54	RO: MPSVR SR (ESF) / Mesto Fil'akovo	8. Zamestnanosť a sociálna inklúzia	1. Podpora rastu zamestnanosti			V spolupráci NTIC a Centrum voľného času sa zabezpečujú súvisiace aktivity
54	Digitalizácia evidencie nehnuteľností a inžinierskych sietí v meste (GIS)	investičný	4.2.2		2011 - ...	331 939,19	315 342,23	16 596,96	RO: ÚV SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo	4. Informatizácia spoločnosti	2. Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb	1.2 Elektronizácia verejnej správy a elektronických služieb na regionálnej a miestnej úrovni		Mesto už má digitálnu mapu, ktorú treba vylepšiť, aktualizovať. Bola objednaná orto-foto mapa z roku 2009 a zabezpečená jeho aktualizácia do roku 2013. Evidencie sú digitalizované, v rámci komplexnej elektronizácie služieb verejnej správy budú

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
														aktualizované, vylepšené.
55	Zvýšenie kapacity kvalitného ubytovania	inve stičn ý	3.3		2009 - 2013	33 193,92	31 534,22	1 659,70	RO: MH SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo, podnikatelia	6. Konkurencias hopnosť a hospodársky rast	3. Cestovný ruch	3.1 Podpora podnikateľ ských aktivít v cestovnom ruchu		
56	Vzdelávanie v oblasti jazykov a informačných technológií	nein vesti čný	4.2.2		2011 -	191 694,88	182 110,14	9 584,74		7. Vzdelávanie Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	2. Ďalšie vzdelávanie osôb ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov 1. Hospodárstvo a spoločnosť	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávani a 1.6. Spoločné využívanie a rozvoj ľudských zdrojov		
57	Výstavba cyklistických chodníkov	inve stičn ý	3.1	A	2011 - ...	663 878,38	630 684,46	33 193,92	Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007- 2013	1. Regionálny operačný program Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	6. Regenerácia sídiel 1. Hospodárstvo a spoločnosť 2. Životné prostredie, ochrana a dostupnosť	-- 1.3 Podpora spoločných projektov turizmu 2.3 Výstavba lokálnych ciest, cyklistickýc h chodníkov, verejná doprava		V rámci úspešného projektu s názvom "Vytvorenie centra environmentálnej výchovy - revitalizácia Mestského parku vo Fil'akove" sa bude v mestskom parku realizovať krátky úsek cyklotrasy (2010- 2011).

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
58	Prestavba kotolní na alternatívny zdroj vykurovania biomasou	investičný	4.2.1		2012 - 2020	1 825 665,54		Doporučená realizácia investorom	MŽP SR - OPŽP: 3.1 Ochrana ovzdušia	2. Životné prostredie	3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	3.3 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie		-
59	Využitie alternatívnych zdrojov energie pri vykurovaní mestských objektov	investičný	4.2.1		2012 - 2020	663 878,38		Doporučená realizácia investorom	MŽP SR - OPŽP: 3.1 Ochrana ovzdušia	2. Životné prostredie Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2022	3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy 2. Životné prostredie, ochrana a dostupnosť	3.3 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie 2.1 Spoločné aktivity na podporu ŽP		Mestské objekty sú vykurované v súčasnosti s alternatívnym zdrojom energie
60	Zavedenie eGovernmentu	neinvestičný	4.2.2		2011 - ...	800 000,00	760 000,00	40 000,00	ÚV SR: Operačný program Informatizácia spoločnosti	4. Informatizácia spoločnosti	1. Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb	1.2 Elektronizácia verejnej správy a elektronických služieb na regionálnej a miestnej úrovni		Výzva bola zrušená.

Program rozvoja mesta Fiľakovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
61	Vytváranie vzdelávacích programov pre dlhodobo nezamestnaných	nein- vestičný	1.1		2010 - 2013	66 387,84	63 068,45	3 319,39	RO: MPSVR SR (ESF) / Mesto Fiľakovo	8. Zamestnanosť a sociálna inklúzia 7. Vzdelávanie	2. Rast sociálnej inklúzie 3. Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami	2.1 Podpora sociálnej inklúzie osôb ohroz. sociál. vylúčením 3.2 Zvyšovanie vzdelanost nej úrovne osôb s osobit. vzdeláv. potrebami		
62	Ustanovenie profesijných zdrúžení	nein- vestičný	1.1		2011 - ...	13 277,57	12 613,69	663,88		6. Konkurenciasc hopnosť a hospodársky rast Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	1. Inovácie a rast konkurenciasch opnosti 1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľ ov 1.1 Podpora cezhraničn ých podnikateľ ských aktivít		-
63	Rekonštrukcia autobusovej stanice	inve- stičný	4.1		2011- 2015	103 565,03	98 386,78	5 178,25	MH SR, ROP, Regenerácia sídiel	1. Regionálny operačný program	8. Regenerácia sídiel			Časť autobusovej stanice (chodník) sa rekonštruuje v rámci úspešného projektu s názvom "Vytvorenie centra environmentálnej výchovy - revitalizácia Mestského parku vo Fiľakove" časť SO- 18. Vedenie mesta rokuje so zástupcami SAD v záujme rekonštrukcie parkovacích plôch autobusov využívaných SAD.
64	Zvýšenie kapacity kvalitného ubytovania	inve- stičný	3.3		2011 - ...	150 000,00	142 500,00	7 500,00	MH SR, Operačný program Konkurencieschopnosti a hospodársky rast, Opatrenie: 3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	6. Konkurenciasc hopnosť a hospodársky rast	3. Cestovný ruch	3.1 Podpora podnikat el'ských aktivít v cestovno m ruchu		Treba rokovať s podnikateľmi, nie je to v kompetencii mesta.

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
65	Budovanie imidžu mesta na základe histórie mesta (hrad, polohy mesta (blízkosť maďarskej hranice), využitia prírodných zdrojov (CHKO Cerová vrchovina)	neinvestičný	2.3	A	2011 - ...	300 000,00	285 000,00	15 000,00	MPaRV SR, Regionálny operačný program, Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007-2013	1. Regionálny operačný program 6. Konkurenciaschopnosť a hospodársky rast	3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu 3. Cestovný ruch	-- 3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu		Bolo založené Z.p.o. Geopark Novohrad - Nógrád (Novohrad- Nógrád geopark) a Hradné múzeum vo Fil'akove (Klaster hradov...), ktoré generujú súvisiace projekty. Novohradské turisticko informačné centrum zabezpečuje súvisiace aktivity priebežne. V rámci cezhraničného projektu s názvom "Palócka cesta, spoločná tematická trasa" bola zriadená v miestnosti č.5 budovy NTIC. Palócka galéria (r.2009-2011).
66	Program miestnych biokoridorov a biocentier	investičný	4.1		2011	597 490,54	567 616,01	29 874,53		2. Životné prostredie Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	5. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny 2. Životné prostredie, ochrana a dostupnosť	5.1 zabezpečenie priaznivého stavu biotopov 2.1 Spoločné aktivity na podporu ŽP		-
67	Environmentálna výchova - zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov	neinvestičný / investičný	4.2.4		2011	66 387,84	63 068,45	3 319,39	MŽP SR - OPŽP (?)	2. Životné prostredie	5. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	5.3. Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami		Zabezpečuje Z.p.o. Geopark Novohrad - Nógrád v spolupráci OZ Oppidum Fileck

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
68	Environmentálna výchova – zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov	neinvestičný	4.2.4						Enironmentálny fond	Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	2. Životné prostredie, ochrana a dostupnosť	2.1 Spoločné aktivity na podporu ŽP		"Rozvoj infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku" - implementácia úspešného projektu v r. 2009-2010
69	Environmentálna výchova – zvyšovanie environmentálneho povedomia občanov	neinvestičný	4.2.4											Podaná žiadosť o NFP (r. 2008) s názvom "Spoznajme a chráňme našu krajinu - novohradský geopark", ktorá bola odmietnutá.
70	Výstavba zelených centier	investičný	3.3		2011 - 2013	69 043,35		3 319,39	/ Mesto Fil'akovo, neziskové organizácie	2. Životné prostredie	5. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny			
71	Budovanie metropolitnej informačnej siete	investičný	4.2.2		2011				Program cezhraničnej spolupráce HU-SK	4. Informatizácia a spoločnosti	3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	3.1. rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu		Podaná žiadosť o NFP v rámci Programu cezhraničnej spolupráce (02.2011). Mesto Fil'akovo a Tectum n.o. vystupujú ako partneri v rámci projektu.
72	Účasť podnikateľov na výstavách a veľtrhoch	neinvestičný	2.1		2011	9 958,18	9 460,27	497,91		6. Konkurenciaschopnosť a hospodársky rast Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	1. Inovácie a rast konkurenciaschopnosti 1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.1 Inovácie a technologické transfery 1.1 Podpora cezhraničných podnikateľských aktivít		Účasť podnikateľov vo vlastnej réžii Vo výnimočných prípadoch v spolupráci s Mestom Fil'akovo napr. veľtrh v Salgótarjáne v apríli 2011 a iné.

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
73	Podpora projektov na získanie akreditácie a certifikácie doma a v zahraničí	neinvestičný	2.2	A	2011 - 2013	59 749,05	56 761,60	2 987,45	RO: MH SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo / Mesto Fil'akovo, ...	6. Konkurenciaschopnosť a hospodársky rast Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2015	1. Inovácie a rast konkurenciaschopnosti 1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch 1.1 Podpora cezhraničných podnikateľských aktivít		
74	Podpora vzdelávania pre ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia	neinvestičný	1.1		2011 - 2013	82 984,80	78 835,56	4 149,24	RO: MŠ SR (ESF) / Mesto Fil'akovo	7. Vzdelávanie	3. Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami	3.1 Zvyšovanie vzdelávanej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit		
75	Budovanie a údržba turistických chodníkov	investičný	3.1	A	2011	82 984,80	78 835,56	4 149,24		Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2013	1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.3 Podpora spoločných projektov turizmu		V rámci implementácie úspešného projektu "Rozvoj infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku" bol obnovený náučný chodník k Mučinskej jaskyne a na fil'akovskom hrade (v r. 2009-2010). Treba zabezpečiť podklady na ďalšie turistické chodníky.
76	Kultúrne aktivity - festivaly, kongresy, sympóziá	neinvestičný	3.2	A	2011 - 2013	26 555,14	25 227,38	1 327,76	/ Mesto Fil'akovo, ...	Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2022	1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.7 Aktivity "Ľudia ľudom"		Pripravuje sa projektový zámer.
77	Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu	investičný	3.1	A	2012	26 555,14	25 227,38	1 327,76	Program cezhraničnej spolupráce HU-SK 2007-2013	Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2019	1. Hospodárstvo a spoločnosť	1.3 Podpora spoločných projektov turizmu		V rámci úspešného projektu s názvom "Rozvoj infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku" (r. 2009-2010) boli vytvorené podmienky na

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
	(kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné aktivity)													prezentáciu geologických hodnôt geoparku (obnova náučných chodníkov).
78	Podpora vytvárania občianskych iniciatív marginalizovaných skupín	nein- vestičný	4.2.4		2012	19 916,35	18 920,53	995,82	MPSV SR, Operačný program: Zamestnanosť a sociálna inklúzia,	8. Zamestnanosť a sociálna inklúzia Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2022	2. Rast sociálnej inklúzie 1. Hospodárstvo a spoločnosť	2.1 Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením 1.7 Aktivity "Ľudia ľuďom"		
79	Vybudovanie centra dištančnej práce	inve- stičný	4.2.4		2012 - 2013	232 357,43	220 739,56	11 617,87	RO: MH SR (ERDF) / Mesto Fil'akovo	6. Konkurencias- chopnosť a hospodársky rast	1. Inovácie a rast konkurencias- chopnosti	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikat- elov		
80	Výstavba a modernizácia zariadení cestovného ruchu (ubytovacie a stravovacie zariadenia)	inve- stičný	3.2	A	2012 - 2013	199 163,51	189 205,34	9 958,18	MH SR, Operačný program Konkurencieschopnosti a hospodársky rast, Opatrenie: 3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	6. Konkurencias- chopnosť a hospodársky rast	3. Cestovný ruch	3.1 Podpora podnikat- el'ských aktivít v cestovno- m ruchu		
81	Podpora odborného vzdelávania v oblasti manažérskych a podnikateľských schopností	nein- vestičný	1.1		2012 - 2013	72 495,52	69 010,16	3 485,36	RO: MŠ SR (ESF) / Mesto Fil'akovo / Mesto Fil'akovo, podnikateľské subjekty, neziskové organizácie	7. Vzdelávanie Program cezhraničnej spolupráce MR - SR 2007 - 2022	2. Ďalšie vzdelávanie osôb ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov 1. Hospodárstvo a spoločnosť	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávani- a 1.6. Spoločné využívanie a rozvoj ľudských zdrojov		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
82	Vybudovanie malého obchvatu cesty II/571	inve stičný	4.1		2013	1 327 756,75	1 327 756,75	0,00	RO: MVRR SR (VÚC) / BBSK	1. Regionálny operačný program	14. Regenerácia sídiel			
83	Poskytovanie preventívnych opatrení vzhľadom na drogovú závislosť, kriminalitu a na nepriaznivý demografický vývoj	nein vestičný	4.2.4											
84	Ochrana pred povodňami	inve stičný	4.1		2010- 2013				MŽPSR, OPŽP. Prioritná os 2: Ochrana pred povodňami. Operačný cieľ: 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (I. skupina aktivít)	2. Životné prostredie (OPŽP)	2. Ochrana pred povodňami (2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami)			Treba vypracovať štúdiu, vysporiadať majetkoprávne vzťahy a zabezpečiť realizačnú projektovú dokumentáciu. Poznámka: Prebieha čistenie vodných tokov z dotácie z Úradu práce. Mesto spolupracuje s SVP - Správa horného l'pfa. Do druhého realizačného projektu sa mesto neprihlásilo.
85	Podpora zamestnávania UoZ - pre subjekty nevykonávajúce hospodársku činnosť - Ochrana pred povodňami, § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	nein vestičný	1.1			27 696,92	26 377,92	1 319,00	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec	OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Prioritná os 1. Podpora rastu zamestnanosti, dlhodobej nezamestnanos ti, Kód ITMS: 27110130042	Opatrenie 1.1. podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a		03/2015	8 uchádzačov o zamestnanie

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 3: Ex – post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

p.č.	Názov investície	Investičný / neinvestičný	Opatrenie v PHSR	Cezhraničná spolupráca	Plánovaný termín realizácie	Odhadovaný rozpočet projektu (v EUR)	Žiadaná dotácia (v EUR)	Výška kofi- nancovania (v EUR)	Zdroj financovania, Riadiaci orgán (RO), Investor	Operačný program	Prioritná os	Opatrenia	Dátum podania žiadosti	Aktuálny stav
86	"Multifunkčné športové ihrisko vo Fil'akove"	inve- stičný	4.2.1			54 920,40	50 000,00	4 920,40	Úrad vlády SR	Program "Podpora rozvoja športu" na rok 2015 so zameraním na výstavbu multifunkčných ihrísk.			20.05.20 15	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie dotácie: MsÚ Fil'akovo prebieha hodnotenie žiadosti
87	Žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov na havarijnú situáciu. Futbalové ihrisko pre výchovno - vzdelávací proces	inve- stičný	4.2.1			631 510,53	349 462,71	282 047,82	Okresný úrad v Banskej Bystrici, Odbor školstva	Riešenie havarijnej situácie			25.02.20 14	Spracovateľ žiadosti o poskytnutie dotácie: MsÚ Fil'akovo neúspešný projekt

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti										
P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ / jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladané výdavky v EUR	Predp. termín realizácie	Pripravenosť projekt. zámeru/návrhu	Riziká
1	1. Vybudovanie environmentálneho centra vo Fil'akove 2. Rekonštrukcia stredovekého hradu vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo NNG, EZUS NN	Program cezhraničnej spolupráce HU-SK	Výstavba budovy environmentálneho centra, rekonštrukcia areálu bývalého záhradníctva a kútiku drobných zvierat, revitalizácia jazera, vytvorenie kamenného parku a botanickej záhrady v mestskom parku vo Fil'akove; Obnova a zveľadenie hradu			1 650 000 EUR	2016		
2	Aktivačná činnosť - AČ	Mesto Fil'akovo	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec Vybrané aktívne opatrenia na trhu práce v rámci SR bez BSK-5	<u>Tvorba a ochrana, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce.</u> Čistenie, zametanie a úprava verejných priestranstiev, chodníkov a miestnych komunikácií vo výmere 45,8 km, hradného nádvorí, športovísk a iných verejných priestranstiev vo vlastníctve mesta a odhrnutie snehu a ľadu.		50 UoZ	18 925,00 EUR	2015		
3	Aktivačná činnosť formou menších obecných služieb pre obec - MOS	Mesto Fil'akovo	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec	<u>Tvorba a ochrana, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce.</u> Čistenie, zametanie a úprava verejných priestranstiev, chodníkov a miestnych komunikácií vo výmere 45,8 km, hradného nádvorí, športovísk a iných verejných priestranstiev vo vlastníctve mesta a odhrnutie snehu a ľadu.		295 UoZ (uchádzač o zamestnanie)	5 550 EUR	2015		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
4	Cyklotrasy Novohrad-Nógrád geoparku	Z.p.o. Geopark Novohrad - Nógrád (28 obcí), Euroregión Neogradiensis a Mesto Fil'akovo Ing.arch. Erika Anderková, anderko.erika@g mail.com	OP IROP: 1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch 1.2.2 Budovanie cyklistickej infraštruktúry (cyklist.komunikácií , cyklo-koridorov) resp. Program cezhraničnej spolupráce HU_SK	zabezpečiť geodetické zameranie, identifikovať vlastníkov, vysporiadať majetko právne vzťahy, vyfinancovať PD (cca 350 000 EUR) na realizáciu, zabezpečiť územné rozhodnutie, stavebné povolenie a vybudovať cyklotrasy - zemné práce, stavebné práce, vozovka - povrchové úpravy, osadenie dopravných značení, drobnej architektúry a lávok	Dĺžka nových úsekov cyklistických komunikácií/km 155 km nového úseku, počet vytvorených prvkov doplnkovej cyklistickej infraštruktúry/prvok	155 km 46 dopravných značení 29 cyklo.značení 22 infopanelov 8 prístreškov 6 lávok	4,5 mil.EUR	I.etapa od 2. Q 2016 do konca 2020	existuje štúdia uskutočniteľnosti	nevysporiadané vlastnícke vzťahy, členitý terén, chránené územia, technické limity STN, časová náročnosť, absencia správcu, nedostatok finanč. prostriedk.
5	Efektivita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou - v škole 21. storočia: ZŠ s VJM - ul. Mládežnícka č. 7, Fil'akovo	Mesto Fil'akovo	MPaRV SR	Výmena výplní otvorov na hlavných budovách, rekonštrukcia strechy školy so zateplením, oprava strechy telocvične, modernizácia osvetlenia všetkých objektov, maľba interiéru, vybavenie a IKT		ROP-1.1-2014/01	547 914,29 EUR	2015		
6	Efektivita, progresívnosť a budúcnosť pod jednou strechou - II.etapa	Mesto Fil'akovo	OP IROP: 2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	Rekonštrukcia strechy (celkom 120 m ²), zateplenie obvodového plášťa (plocha cca 160 m ²), výmena výplňových konštrukcií (8 veľkoplšných okien) rekonštrukcia a modernizácia budovy, úprava vnútorných priestorov pre účely jazykových a technických učební a knižnice	Kapacita podporených základných škôl/žiaci Počet podporených knižníc/knižnica Počet podporených jazykových učební/učebňa Počet podporených technických učební/učebňa Počet podporených jazykových učební/učebňa	580 1 1 1	140 000 EUR	4. Q 2016	existuje stavebné povolenie	nedostatok finančných prostriedkov, technické limity, klimatické zmeny

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
7	Fil'akovský hrad, č. ÚZPF 440/1-22-systematický prístup k ochrane NKP	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo kultúry SR	Zameranie skutkového stavu, statický prieskum a návrh II. etapy zabezpečovacích prác, a k tomu výsledky architektonicko-historického výskumu, aby sa na základe uvedených dokumentov mohli žiadať ďalšie dotácie na záchranu ďalších častí hradu, ktoré dodnes ohrozujú návštevníkov.		Program: 1. Obnovme si svoj dom, Podprogram: 1.1. Obnova kultúrnych pamiatok	8 440,00 EUR	2015		
8	Host'ovanie Divadla Thália Színház	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.2 aktivity divadiel a ľudovumeleckých súborov a aktivity kultúrnych inštitúcií a cirkevných inštitúcií	Zabezpečiť host'ujúce vystúpenie Divadla Thália Színház z Košíc			1 800,00 EUR	2015		
9	Hudba: náš spoločný jazyk - Közös nyelvünk: a zene	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 3.1 podpora vzájomného porozumenia a zblížovania medzi národnostnými skupinami, medzi národnostnou väčšinou a menšinami, ako aj medzi národnostnými menšinami navzájom	Zámerom akcie je podporiť vzájomné porozumenie a zblížovanie sa medzi národnostnými skupinami žijúcich v regióne realizácie projektu			10 210,00 EUR	2015		
10	Hudobno-divadelný festival "+1 pieseň" - "+ 1 dal" színházi-zenei fesztivál	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.3 Podpora kultúrnych aktivít a u,eleckej tvorby	Podpora prezentácie tradičnej a súčasnej maďarskej kultúry a zachovanie, vyjadrenie, ochrana a rozvoj identity a kultúrnych hodnôt maďarskej národnostnej menšiny			8 854,00 EUR	2015		
11	III. Jesenný medzinárodný divadelný festival vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR 1.3 Podpora kultúrnych aktivít a u,eleckej tvorby	Zabezpečenie vystúpenia ochotníckych a profesionálnych divadiel pre občanov maďarskej národnosti			6 250,00 EUR	2015		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
12	Integrované zdravotnícke centrum	Mesto Fil'akovo MVO	OP IROP: 2. Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	vybudovanie strediska kde budú pôsobiť lekári	počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	6	660 000 EUR	1. Q 2016	treba dokončiť realizáciu stavby, zabezpečiť vybavenie a prístroje	nedostatok fin. prostriedkov
13	Komunitné centrum Fil'akovo	Mesto Fil'akovo	OP Ľudské zdroje	vybudovanie a sfunkčnenie technického zázemia v rámci integrácie MRK			450 000 EUR	2017		
14	Modernizácia a vzdelávanie verejnej správy	Mesto Fil'akovo	OP Ľudské zdroje	posilňovanie inštitucion. kapacít a efektívnosti verejnej správy, rekonštrukcia, modernizácia MsÚ			800 000 EUR	2016		
15	Multifunkčné športové ihrisko vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo	Úrad vlády SR Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie v programe "Podpora rozvoja športu" na rok 2015 so zameraním na výstavbu multifunkčných ihrísk.	Vybudovanie multifunkčného športového ihriska v mestkom parku.			54 920,40 EUR	2017		
16	Nadstavba a rekonštrukcia objektu MŠ Daxnerova 15, Fil'akovo	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR Rozvoj infraštruktúri vzdelávania, rozšírenie kapacity MŠ	Rozšírenie kapacít nadstavbou a rekonštrukciou			76 700,00 EUR	2016		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
17	Národný projekt Komunitné centrá	Mesto Fil'akovo	Implementácia agentúra pre OP ZaSI	Prevádzkovanie komunitného centra v priestoroch MsKS - z projektu budú hradené platby odborných zamestnancov, vybavenie miestností, kancelárske potreby, materiál pre prácu s cieľovou skupinou, výpočtová technika	chod KC 5 zamestnancov	NP KC	celkové náklady neboli zadefinované	2015		
18	Nevyhnutné opatrenia pred povodňami vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo	OP Kvalita životného prostredia	geodetické zameranie, zabezpečenie PD, realizácia stavebných prác, vybudovanie podlrov			1 mil. EUR	2017		
19	NKP Hrad Fil'akovo - obnova strešnej krytiny na Veže delovej (Bebekova bašta)	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo kultúry SR Obnovme si svoj dom 1.1	Výmena strešnej krytiny , úplná rekonštrukcia drevenej šindlovej strechy na Bebekovej bašte.			35 983 EUR	2017		
20	Občianske hliadky v prostredí MRK vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (RO: Implementačná agentúra pre OP ZaSI) OP ZaSI - FSR - 2012/2.1/02	Využitie nástroja Rómskej občianskej hliadky v meste Fil'akovo na podporu komunitného rozvoja, na zníženie páchania protispoločenských konaní, na udržiavanie verejného poriadku a kvality životného prostredia (so zamestnaním 8 členov OH).			204 474,84 EUR	2015	-	
21	Odstránenie havarijného stavu strechy telocvične ZŠ Farská lúka, Fil'akovo	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo financií SR Výnos MF SR §2 písm. a) riešenie havarijnej situácie na majetku obce	Odstránenie havarijného stavu strechy telocvične ZŠ Farská lúka, Fil'akovo - v zmysle Výnosu MF SR §2 písm. a) riešenie havarijnej situácie na majetku obce			154 921,52 EUR	2015	-	
22	OH - vybudovanie kompostárne vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo	OP Kvalita životného prostredia	rozvoj aktivít v oblasti separovaného zberu, vybudovanie kompostoviska			500 000 EUR	2016		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
23	Podpora zamestnávania UoZ - pre subjekty nevykonávajúce hospodársku činnosť - Ochrana pred povodňami, § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	Mesto Fil'akovo	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Prioritná os 1. Podpora rastu zamestnanosti, Opatrenie 1.1. podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti, Kód ITMS: 27110130042	Protipovodňové opatrenia na vodnom toku Belina, na melých vodných tokoch Výhliadka a Klatov a na melioračných kanáloch na území mesta Fil'akovo. V rámci projektu budú vyčistené a udržiavané spomenuté vodné toky		8 UoZ	27 696,92 EUR	2015		
24	Rekonštrukcia a modernizácia MŠ na ulici Daxnerovej	Mesto Fil'akovo	OP IROP: 2. Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí MŠ (<i>prístavba, nadstavba, rekonštrukcia, výstavba nových objektov</i>)	výmena výplňových konštrukcií (26xveľkopošné okná, 4xpresklené steny a balkónové dvere, 19xmenšie okná, 10xmalé okná) zateplenie obvodového plášťa (890 m ²), výmena vykurovacích telies a elektroinštalčných vedení, technlogických zariadení	Kapacita podporených materských škôl/dieťa	145 detí	200 000 EUR	1. Q 2015	existuje PD aj povolenie	nedostatok finančných prostriedkov, technické limity, klimatické zmeny
25	Rekonštrukcia miestnej komunikácie v prostredí marginalizovaných rómskych komunit v meste Fil'akovo	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo vnútra SR, Úrad splnomocnenca SR pre rómske komunity Výzva číslo USVRK-OKA-2015/000967	Rekonštrukcia druhej časti ulice Jilemnickej			25 553,39 EUR	2015		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
26	Rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ Fil'akovo - I. etapa	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo financií SR dotácia podľa §2 Výnosu MF SR č. 26825/2005-441	Projekt navrhuje komplexnú obnovu 3 hygienických blokov - nové povrchové úpravy, rozvody sanitnej inštalácie, ústredného vykurovania, elektroinštalácie a vytvorenie bezbariérového záchodu na prízemí.			34 809,23 EUR	2016		
27	Rekonštrukcia, modernizácia a prístavba MŠ na ulici Štúrovej	Mesto Fil'akovo	OP IROP: 2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí MŠ (<i>prístavba, nadstavba, rekonštrukcia, výstavba nových objektov</i>)	výmena výplňových konštrukcií, zateplenie obvodového plášťa, prestavba terasy (rozšírenie kapacít)	Kapacita podporených materských škôl/dieťa	156 detí	430 500 EUR	4. Q 2015	existuje štúdia uksutočiteľnosti (chýba PD)	nedostatok finančných prostriedkov, technické limity, klimatické zmeny
28	Rozšírenie kapacity Materskej školy - Óvoda, Štúrova 1, Fil'akovo	Mesto Fil'akovo	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR z rozpočtu kapitoly ministerstva na rok 2015 boli vyčlenené finančné prostriedky na rozšírenie kapacít MŠ	Rozšírenie kapacity MŠ na ulici Štúrovej vo Fil'akove formou nadstavy na existujúci jednopodlažný hospodársky objekt, kde sa vytvoria dve triedy s príslušným priestorom na každodennú hygienu detí a prezliekaň celkom pre ďalších 40 detí.			100 000 EUR	2 016,00 EUR		
29	Výmena okien na viacúčel'ovom objekte - Mestské kultúrne stredisko vo Fil'akove, Námestie slobody č. 767/30	Mesto Fil'akovo	Enviromentálny fond Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov	Výmena výplní otvorov v obvodovom plášti objektu.			111 253,06 EUR	2017		

Program rozvoja mesta Fiľakovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
			vrátane zateplovania, číslo: L1							
30	Výstavba nájomných bytov pre marginalizované komunity v meste Fiľakovo	Mesto Fiľakovo	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPaRV SR) Regionálny operačný program, 4 Regenerácia sídiel, 4.1 b Podpora infraštruktúry bývania - Výstavba nájomných bytov pre marginalitované komunity / ROP-4.1b-2013/01	Výstavba nového nájomného bytového domu pre marginalizované komunity a s tým súvisiace obstaranie vybavenia. Plánuje sa vybudovať 12 bytových jednotiek. Vypracovanie projektovej dokumentácie v stupni realizačného stavu.			633 600,00 EUR	2015		
31	XXV.Palócke dni - trojdňový multitematický národnostný kultúrny festival	Mesto Fiľakovo	Úrad vlády SR 1.3 Podpora kultúrnych aktivít a u,eleckej tvorby	Základným cieľom projektu je pokračovanie kultúrnych tradícií, revitalizácia národnostnej kultúry tu žijúcich občanov			24 600,00 EUR	2015		
32	Záchrana Fiľakovského hradu	Mesto Fiľakovo	MK SR, Obnovme si svoj dom 1.4	čistenie hradného areálu, statické zabezpečenie hradných múrov			380 000 EUR	2016		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
33	Zateplenie fasády a výmena výplní otvorov materskej školy na ulici Daxnerovej vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo	Environmentálny fond Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, číslo: L1	Výmena výplní otvorov v obvodovom plášti objektu a zateplenie obvodového plášťa.			173 783,90 EUR	2017		
34	Zelené Fil'akovo - zelená infraštruktúra na sídliskách	Mesto Fil'akovo VPS mesta Fil'akovo	OP IROP: 4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na ŽP 4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách ...budovanie prvkov zelenej infraštruktúry	Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry na sídlisku, revitalizácia a regenerácia ŽP	podiel zelenej infraštruktúry	35%	60 000 EUR	2. Q 2016	ideologický zámer	nezáujem, nedostatok finančných prostriedkov
35	Zlepšenie kvality predprimárneho vzdelávania - výmena výplní otvorov - Materská škola ul. Daxnerova 1693/15	mesto Fil'akovo	Ministerstvo vnútra SR, Úrad splnomocnenca SR pre rómske komunity				43 105,12	2017		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
36	Zníženie energetickej náročnosti objektu materskej školy - blok B	Mesto Fil'akovo	Enviromentálny fond Oblasť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, Činnosť: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania, číslo: L1	Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania - blok B			175 046,53 EUR	2015		
37	Zriadenie sociálnej služby pre seniorov - denný stacionár vo Fil'akove	Mesto Fil'akovo Nezábudka n.o.	OP IROP: 2. Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania SS z v rámci deinštitucionalizácie	Rekonštrukcia a modernizácia priestorov existujúcej budovy pre účely denného stacionára zriadenie denného stacionára pre seniorov - 10-12 osôb, ďalšia služba požíčovanie pomôcok- . Jedná sa o cca 250 m2 /3 miestnosti na denný pobyt, spoločenské priestory, 2 kancelárie, 1 miestnosť pre pomôcky pre ZŤP, 1 kuchynka na prípravu stravy-porcovanie donesenej stravy, 1 príručný sklad, 2 hygienické zariadenia pre ZŤP - muži, ženy, kúpeľňa- sprchy muži, ženy, riešenie teplej vody, opravy omietok, podláh, zariadenie posteľami + príslušenstvo - vankúše, paplóny, oblečky, plachty, skrine, stolíky, stoličky, ost. vybavenie do kancelárií, boxy pre inv. vozíky a ost. pomôcky/	Kapacita podporených zariadení/prijímateľ Počet/sociálna služba, resp. zariadenie	vnútorná kapacita: 53 osôb vonkajšia: 30 osôb jedálenská: 30 osôb prepravná: 15-20 počet soc.služieb 2	260 000 EUR	3. Q 2015	treba zabezpečiť PD	nedostatok fin. prostriedkov
38	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MsKS	Mesto Fil'akovo	Environmentálny fond	Zateplenie fasády, výmena výplňových konštrukcií a umiestnenie solárnych panelov na trechu budovy MSKS			650 000 EUR	2016		

Program rozvoja mesta Fil'akovo 2015 -
2023

Príloha č. 4: Ex - ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti

P. č.	Názov projektu	Žiadateľ	Zdroj financovania	Popis projektu	Ukazovateľ/ jednotka	Plánovaná hodnota	Predpokladan é výdavky v EUR	Predp. termín realizáci e	Pripravenosť projekt. zámeru/návr hu	Riziká
39	Zvýšenie zamestnanosti v kreatívnom priemysle na území mesta Fil'akovo	Mesto Fil'akovo MVO	OP IROP 3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch 3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti v kultúrnom a kreatívnom priemysle	vytvorenie pracovných miest, zázemia pre tvorivé dielne, zabezpečenie materiálu, suroviny a náradia, prístrojov k smaltovníctvu (zachovanie tradícií v kreatívnom priemysle)	počet pracovných miest	6	200 000 EUR	2. Q 2016	ideologický zámer	nezáujem, nedostatok finančných prostriedkov
40	Žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov na havarijnú situáciu. Futbalové ihrisko pre výchovno - vzdelávací proces	Mesto Fil'akovo	Okresný úrad v Banskej Bystrici, Odbor školstva riešenie havarijnej situácie	Odstránenie havarijného stavu a vybudovanie ihriska s umelou trávou.			631510,53 EUR	2018	projekt podaný v r. 2014, neúspešný	

Príloha č. 5: Tabuľky opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Príloha č. 5: Tabuľky opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí				
Priorita	Opatrenie		Aktivita / projekt	
I. prioritná oblasť - hospodárska				
1. Ekonomický rozvoj	1.1	Podpora priemyslu	1.1.1	Systematická komunikácia s najväčšími zamestnávateľmi a s investormi
			1.1.2	Spracovanie komplexného investorského portfólia mesta (investičné príležitosti a stimuly)
			1.1.3	Príprava nových a propagácia existujúcich lokalít na ďalší rozvoj podnikania
			1.1.4	Propagácia mesta a jeho podnikateľského prostredia smerom k investorom
	1.2	Malé a stredné podnikanie	1.2.1	Spracovanie strategického dokumentu malého a stredného podnikania v meste Fil'akovo
			1.2.2	Aktivity zamerané na podporu zamestnanosti
			1.2.3	Sprístupnenie databázy podnikateľských subjektov pôsobiacich vo Fil'akove na webovej stránke mesta
			1.2.4	Podpora podnikateľských subjektov so zameraním na poskytovanie služieb cestovného ruchu (ubytovanie, stravovanie a pod.)
	1.3	Rozvoj cestovného ruchu	1.3.1	Aktualizácia strategického dokumentu Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo
			1.3.2	Podpora a rozvoj služieb Novohradského turisticko-informačného centra
			1.3.3	Rozšírenie a vytváranie nových turistických programových balíkov
			1.3.4	Systematická starostlivosť a priebežná rekonštrukcia a prezentácia Fil'akovského hradu
			1.3.5	Systematická starostlivosť o geologické, prírodné, kultúrno - historické, technické, priemyselné a ľudové dedičstvo (hnutel'né a nehnuteľné)
			1.3.6	Efektívna a účinná propagácia a marketing mesta
			1.3.7	Vytvárať podmienky na organizovanie konferencií
			1.3.8	Podpora rozvoja rôznych odvetví cestovného ruchu (geoturizmus, vidiecky turizmus, cykloturizmus, hipoturizmus, kultúrny turizmus...) na cezhraničnej úrovni
			1.3.9	Rozvoj priestorového informačného systému pre návštevníkov mesta
			1.3.1	Vybudovanie prístupových komunikácií, zvel'adenie nástupného priestoru NKP, vytvorenie parkoviska s parkovou zeleňou so strážnikom v malej bašte na Baštovej ulici

				a návštevníckeho centra v delovej bašte, v areáli NKP
	1.4	Kreatívny priemysel	1.4.1	Podpora a rozvoj kreatívneho priemyslu s cieľom zvýšenia zamestnanosti
2. Základná infraštruktúra	2.1	Dopravná infraštruktúra	2.1.1	Priebežná údržba a rekonštrukcia miestnych komunikácií
			2.1.2	Oživenie železničnej a autobusovej dopravy na území SR (elektrifikácia železničnej trate) a do MR
			2.1.3	Výstavba parkovísk a odstavných plôch (strážené parkovisko pri hrade, parkoviská na sídliskách)
	2.2	Environmentálna infraštruktúra	2.2.1	Rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (vodovod, kanalizácia, ...)
			2.2.2	Vybudovanie malej ČOV a kanalizačnej siete v lokalite za potokom Belina
	2.3	Energie	2.3.1	Priebežná starostlivosť o zariadenia v oblasti zásobovania obyvateľstva teplom
			2.3.2	Postupná výmena vzdušných vedení za podzemné káblové
			2.3.3	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov (Mestský úrad, MsKS, ZŠ, MŠ a pod.)
	2.4	Mobilita	2.4.1	Podpora opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou mimo mesta
			2.4.2	Podpora opatrení na zlepšenie mobility občanov pri cestovaní za prácou v rámci mesta
	2.5	Informačná infraštruktúra	2.5.1	Spracovanie nového územného plánu mesta
			2.5.2	Priebežná aktualizácia digitálnej mapy nehnuteľností a všetkých inžinierskych sietí v meste
			2.5.3	Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie na vybrané lokality
	2.6	Nemotorová doprava	2.6.1	Značenie turistických a cykloturistických trás
2.6.2			Budovanie cyklotrás na území Novohrad-Nógrád geoparku	
II. prioritná oblasť - sociálno - spoločenská				
3. Vzdelávanie a ľudské zdroje	3.1	Infraštruktúra vzdelávania	3.1.1	Rekonštrukcie a rozšírenie kapacít prevádzkovaných materských škôl
			3.1.2	Rekonštrukcia budov základných škôl a rozšírenie ich kapacít
			3.1.3	Rekonštrukcia a modernizácia budovy bývalého daňového úradu pre účely základnej umeleckej školy ZUŠ
	3.2	Kvalita vzdelávania	3.2.1	Zabezpečenie odbornosti vyučovania na všetkých úrovniach a vo všetkých druhoch a typoch škôl vo väzbe na požiadavky praxe
			3.2.2	Zabezpečenie fungujúceho motivačného systému v oblasti výchovy a vzdelávania
			3.2.3	Programy pre deti a žiakov s poruchami pozornosti a s poruchami správania

			3.2.4	Programy pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. z marginalizovaných skupín obyvateľstva	
			3.2.5	Programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením	
			3.2.6	Podpora školských a mimoškolských subjektov v oblasti vzdelávania detí a mládeže	
			3.2.7	Programy predprimárneho vzdelania, pripravenosť detí z prostredia MRK na školskú dochádzku	
			3.2.8	Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	
	3.3	Celoživotné vzdelávanie	3.3.1	Systém ďalšieho a celoživotného vzdelávania pre uchádzačov o zamestnanie	
			3.3.2	Podpora programov a subjektov v oblasti neformálneho vzdelávania dospelých	
			3.3.3	Programy vzdelávania a prípravy MRK pre trh práce	
			3.3.4	Podpora programov pre zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva v oblasti IKT	
			3.3.5	Internet pre seniorov a zdravotne postihnutých (v klube dôchodcov, v klube zdravotne postihnutých), podporiť ich zručnosti vo využívaní internetu na komunikáciu a vyhľadávanie informácií	
	3.4	Veda a výskum	3.4.1	Spolupráca s výskumnými inštitúciami doma a v zahraničí	
			3.4.2	Podpora výskumných projektov v rôznych oblastiach (geoturizmus, technické dedičstvo, ľudová kultúra, archeológia, geológia a pod.)	
			3.4.3	Podpora študentských vedeckých prác	
	3.5	Ľudské zdroje	3.5.1	Kontinuálne vzdelávanie verejnej správy	
			3.5.2	Systematické využívanie ľudských zdrojov v samospráve a organizáciách v pôsobnosti mesta	
	4. Kvalita života	4.1	Sociálna starostlivosť	4.1.1	Systematická podpora a rozvoj sociálnych služieb v meste
				4.1.2	Riešenie komunitných sociálnych služieb v regióne
4.1.3				Rozšírenie kapacity zariadenia sociálnych služieb rekonštrukciou nevyužívaného objektu a rozšírenie sociálnych služieb	
4.1.4				Zriadenie sociálnej služby pre seniorov a ZŤP - denný stacionár - „centrum sociálnych služieb“ (rekonštrukcia budovy ZUŠ na Kohářiho nám.)	
4.1.5				Intervencie a sociálne poradenstvo pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, ako aj pre ďalšie skupiny sociálne odkázaných	
4.1.6				Služby a zariadenia dočasného bývania a nízkoprahové centrum pre rodinu a deti	
4.1.7				Projekt zavedenia systému kvality sociálnych služieb v pôsobnosti mesta	

			4.1.8	Podpora zavedenia monitorovacieho a signalizačného systému na privolanie pomoci pre seniorov a ZŤP
	4.2	Zdravotná starostlivosť	4.2.1	Zriadenie diagnostického centra – laboratóriá, RTG
			4.2.2	Zriadenie chýbajúcich zdravotníckych služieb, detská pohotovosť, zubná pohotovosť
			4.2.3	Zriadenie Integrovaného zdravotníckeho centra
	4.3	Znevýhodnené skupiny	4.3.1	Zriadenie agentúry podporovaného zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím
			4.3.2	Podpora projektov zameraných na zamestnávanie zdravotne postihnutých
			4.3.3	Debarierizácia všetkých verejných budov
			4.3.4	Vydanie bezbariérovej mapy mesta
			4.3.5	Odborné poradenstvo pre rodiny s dieťaťom so zdravotným postihnutím
			4.3.6	Podpora programov (pracovné, zdravotné, vzdelávacie a iné) pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením
			4.3.7	Služby a zariadenia pre občanov v hmotnej núdzi a neprispôsobivých občanov
	4.4	Marginalizovaná rómska komunita	4.4.1	Podpora Multifunkčného Komunitného centra (investičné aktivity, ľudské zdroje, vzdelávanie, podujatia a pod.)
			4.4.2	Vytváranie sociálnych podnikov
			4.4.3	Podpora a rozšírenie terénnej sociálnej práce
			4.4.4	Rómske občianske hliadky
			4.4.5	Sociálna regenerácia zanedbaných komúní, zvýšenie miery zamestnanosti
	4.5	Bývanie	4.5.1	Vytváranie podmienok pre rozvoj bytovej výstavby (identifikácia vlastníkov, vysporiadanie vlastníckych vzťahov, výkup pozemkov pre IBV, inžinierske siete, marketing a pod.)
			4.5.2	Výstavba nových bytových domov
	4.6	Kultúra	4.6.1	Podpora a rozvoj kultúrno – spoločenských podujatí
			4.6.2	Organizovanie festivalov s regionálnym až medzinárodným charakterom
			4.6.3	Organizovanie kultúrnych podujatí multietnického charakteru
			4.6.4	Komplexná rekonštrukcia budovy MsKS – projektová príprava, realizácia (výmena okien, vykurovanie, atď.)
			4.6.5	Podpora múzejnej činnosti a ochrana kultúrneho dedičstva
			4.6.6	Podpora knižničnej činnosti
			4.6.7	Podpora umeleckých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry
			4.6.8	Podpora miestnych umelcov, remeselníkov, výrobcov ľudovo-umeleckých predmetov
			4.6.9	Vydávanie Kalendára podujatí v meste

			4.6.10	Podpora a rozvoj zariadení kultúrnej vybavenosti	
			4.6.11	Nákup prenosnej javiskovej konštrukcie so zastrešením a osvetľovacou a ozvučovacou technikou (ako majetok mesta)	
			4.6.12	Revitalizácia a rekonštrukcia miestností a techniky v budove MsKS pre odbornú kultúrnu činnosť (divadelná sála, spoločenská sála, miestnosti pre záujmové umelecké činnosti)	
			4.6.13	Rekonštrukcia a modernizácia elektrickej siete a svetelnej techniky v budove MsKS	
	4.7	Šport a voľný čas		4.7.1	Podpora a rozvoj športových podujatí
				4.7.2	Podpora a rozvoj športových zariadení
				4.7.3	Vybudovanie modernej športovej haly (resp. rekonštrukcia existujúcej telocvične - rozšírenie o nové priestory)
				4.7.4	Príprava a budovanie ďalších športových zariadení, ako umelá ľadová plocha, skate park, multifunkčné ihrisko a pod.
				4.7.5	Vybudovanie kúpaliska a krytej plavárne (rekonštrukcia kotolne - efektívne využívanie tepelného hospodárstva)
				4.7.6	Rekonštrukcia tréningového futbalového ihriska (umelý povrch)
				4.7.7	Rekonštrukcia turistickej ubytovne
				4.7.8	Obnova a rekonštrukcia bývalej budovy fitness
	5. Partnerstvá	5.1	Lokálne partnerstvá	5.1.1	Vytváranie podmienok na činnosť občianskych združení, miestnych organizácií celoslovenských zväzov a ostatných profesijných, záujmových a neziskových organizácií
				5.1.2	Systematická spolupráca s organizáciami a inštitúciami pôsobiacimi na území mesta
5.1.3				Spolupráca s rómskymi mimovládnyimi organizáciami	
5.1.4				Aktívne a efektívne využívanie štrukturálnych fondov EÚ a ostatných externých zdrojov financovania v oblasti regionálneho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, životného prostredia, verejnej správy, ľudských zdrojov	
5.2		Partnerstvá na regionálnej úrovni	5.2.1	Zlepšenie komunikácie v rámci Spoločného obecného úradu vo Fil'akove	
			5.2.2	Aktívne leaderstvo s UNESCO Novohrad - Nógrád geoparkom, príprava a realizácia projektov	
			5.2.3	Aktívne partnerstvo s ostatnými organizáciami pôsobiacimi v regióne, príprava a realizácia spoločných projektov	
			5.2.4	Rozvíjanie existujúcich partnerstiev v rámci produktov cestovného ruchu, ako Klaster pohraničných hradov, Palóc út a pod.	
			5.2.5	Podpora a rozvoj cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce, príprava a realizácia spoločných projektov	

	5.3	Moderná samospráva	5.3.1	Modernizácia verejnej správy v zmysle reformy verejnej správy ESO
			5.3.2	Prestavba MsÚ – vytvorenie klientskeho centra, rekonštrukcia sociálnych zariadení MsÚ a pod. (vrátane PD)
			5.3.3	Zjednodušenie a urýchlenie správneho konania
			5.3.4	Zavádzanie e-služieb pre rôzne skupiny obyvateľstva (podnikatelia a pod.)
			5.3.5	Skvalitňovanie služieb pre občanov (matrika, obrady, evidencia a pod.)
			5.3.6	Majetkovo – právne usporiadanie nehnuteľností a pozemkov pod mestskými budovami
			5.3.7	Vytvorenie podmienok na presťahovanie MsP do budovy ZUŠ
	5.4	Informovanosť a bezpečnosť obyvateľstva	5.4.1	Správa informačného portálu (www.filakovo.sk), internetová komunikácia mesta
			5.4.2	Vydávanie novín Fil'akovské zvesti – Füleki Hírlap s mesačnou periodicitou
			5.4.3	Údržba a rekonštrukcia mestského rozhlasu
			5.4.4	Podpora činnosti mestskej polície
			5.4.5	Rozvoj a údržba kamerového systému
			5.4.6	Preventívno – výchovná činnosť v oblasti bezpečnosti obyvateľstva
			5.4.7	Podpora aktivít v oblasti civilnej ochrany
			5.4.8	Podpora aktivít v oblasti požiarnej ochrany
III. prioritná oblasť - environmentálna				
6. Životné prostredie	6.1	Verejné priestranstvá a zeleň	6.1.1	Systematická starostlivosť o verejné priestranstvá a zeleň (Verejnoprospešné služby mesta)
			6.1.2	Vybudovanie Kamenného parku
			6.1.3	Rekonštrukcia námestia pred kostolom – Koháryho námestie
			6.1.4	Riešenie centra mesta pod hradom (budovy, doprava, parkovanie a pod.)
			6.1.5	Správa trhových miest, vybudovanie mestskej tržnice
			6.1.6	Budovanie detských ihrísk
			6.1.7	Systematické riešenie zelene na sídliskách
			6.1.8	Správa cintorína, rozšírenie kapacity cintorína
			6.1.9	Údržba mestského informačného systému
			6.1.10	Podpora prevádzky mini ZOO
			6.1.11	Menšie obecné služby – údržba verejných priestranstiev
			6.1.12	Správa a údržba verejného osvetlenia
			6.1.13	Revitalizácia mestského parku II. etapa
	6.2	Zmeny klímy	6.2.1	Nevyhnutné opatrenia pred povodňami v meste
6.2.2			Realizácia protipovodňových opatrení – Kalajova dolina a potok pri Beneške (suchý polder, vsakovacie pásy, ...)	

			6.2.3	Zadržiavanie vody v krajine - záplavové územie Belinský potok (vodná nádrž na Čamovskom potoku)
			6.2.4	Ekonomické využitie 3 minerálnych prameňov
	6.3	Nakladanie s odpadmi	6.3.1	Podpora efektívneho nakladania s komunálnym odpadom
			6.3.2	Podpora separovania tuhého komunálneho odpadu
			6.3.3	Vybudovanie skládky inertného odpadu
			6.3.4	Zlepšenie nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom
			6.3.5	Podpora domáceho kompostovania BRO
			6.3.6	Vybudovanie kompostárne
	6.4	Environmentálne povedomie	6.4.1	Vybudovanie environmentálneho centra vo Fil'akove
			6.4.2	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v oblasti nakladania s odpadmi - separovanie, biologicky rozložiteľný odpad a pod.
			6.4.3	Podpora programov v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania

Príloha č. 6: Zoznam použitých informačných zdrojov

Mestský úrad Fil'akovo

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Fil'akovo 2007 – 2013

Všeobecno – záväzné nariadenia mesta Fil'akovo

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Fil'akovo(2010),

Program odpadového hospodárstva (2005),

Turistický rozvojový program mesta Fil'akovo (2006),

Zoznam plôch na podnikanie

http://www.bbsk-invest.sk/sk/databaza_nehnutenosti.php

Štatistický úrad SR, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Štatistický úrad SR, demografické údaje

Štatistický úrad SR, databáza DATAcube 2014

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Lučenec

Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015-2023

Program rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020

Komplexná stratégia rozvoja územia Novohrad – Nógrád geoparku (2015)

Koncepcia územného rozvoja Slovenska

Metodika na VÚC (podľa zákona č. 539/2008 z. Z. O podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.) (02/2015)

Mgr. Danica Hullová, CVNO Banská Bystrica: Riadenie projektového cyklu, metodika tvorby projektov

webové stránky mesta www.filakovo.sk

Obchodný register www.orsr.sk

Živnostenský register www.zrsr.sk

Štatistický register organizácií www.statistics.sk

Registre Ministerstva vnútra Slovenskej republiky <http://www.ives.sk/registre/>

<https://www.vsetkyfirmy.sk>

Príloha č. 7: Zoznam skratiek použitých v PRM Fil'akovo

---

a. s.	akciová spoločnosť
AICES	Asociácia informačných centier Slovenska
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
BNPI	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (Riaditeľstvo Národného parku Bükk)
BRO	biologicky rozložiteľný odpad
CBC	cross-border co-operation, cezhraničná spolupráca
CP	cenný papier
CR	cestovný ruch
CZT	centrálny zdroj tepla
ČOV	čistiareň odpadových vôd
ČSOB	Česko-slovenská obchodná banka
EGN	European Geoparks Network (Európska sieť geoparkov)
EO	ekvivalentní obyvatelia
ESO	reforma verejnej správy na Slovensku
EÚ	Európska únia
DK	domová kotolňa
DSS	domov sociálnych služieb
FSR	Fond sociálneho rozvoja
GGN	Global Geoparks Network (Globálna sieť geoparkov)
HMF	Hradné múzeum Fil'akovo
HU	Maďarsko
CHKO	chránená krajinná oblasť
CHVÚ	chránené vtáčie územia
IBV	individuálna bytová výstavba
IKT	informačno – komunikačné technológie
JZ	juhozápad
k.ú.	katastrálne územie
KD	kultúrne dedičstvo
KPSS	Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb
LC	Lučenec
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale (spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka)
m n.m.	metrov nad morom
MAS	miestna akčná skupina
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MK	miestna komunikácia
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MR	Maďarská republika
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MsKS	mestské kultúrne stredisko

MsP	mestská polícia
MsÚ	mestský úrad
MsZ	mestské zastupiteľstvo
MŠ	materská škola
MVM	Mestské vlastivedné múzeum
MVO	mimovládne organizácie
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NATURA 2000	sústava chránených území európskeho významu
NFP	nenávratný finančný príspevok
NNG	Novohrad – Nógrád geopark
n.o	nezisková organizácia
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NTIC	Novohradské turisticko – informačné centrum
OM	obytná miestnosť
OOCR TNaP	Oblasťná organizácia cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpoľanie
OO PZ	Oblasťné oddelenie Policajného zboru SR
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP IROP	Operačný program Integrovaný regionálny operačný program
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP Ka HR	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
OP ZaSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
PBH	Podnik bytového hospodárstva
PD	projektová dokumentácia
PET	polyethylentereftalát
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PRM	Program rozvoja mesta
PRV	Program rozvoja vidieka
PZ SR	Policajný zbor SR
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
ROH	Rómska občianska hliadka
ROP	Regionálny operačný program
RTG	röntgenové zariadenie
R ÚSES	regionálny systém územnej ekologickej stability
SACR	Slovenská agentúra pre cestovný ruch
SAD	Slovenská autobusová doprava
SBD	stavebné bytové družstvo
SNP	Slovenské národné povstanie
SNR	Slovenská národná rada
SODB	sčítanie obyvateľov, domov a bytov

SOŠ	stredná odborná škola
SPOcÚ	Spoločný obecný úrad
SPP	Slovenský plynárenský priemysel
SR	Slovenská republika
s.r.o	spoločnosť s ručením obmedzeným
SWOT	analýza slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození
ŠFŽP	Štátny fond životného prostredia
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TEN	Sieť transeurópskych železníc
TK	természeti körzet (chránená krajinná oblasť)
TSP	terénna sociálna práca
TZ	tepelný zdroj
ÚEV	Územia európskeho významu
UNESCO	Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPD	územno – plánovacia dokumentácia
ÚPN	územný plán
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
VJM	vyučovací jazyk maďarský
VJS	vyučovací jazyk slovenský
VPS	verejno – prospešné služby
VTL/STL	vysokotlaké / strednotlaké plynové potrubie
VÚB	Všeobecná úverová banka
VÚC	vyšší územný celok
VŠ	vysoká škola
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
Zb.	zbierka zákonov
ZMON	Združenie miest a obcí Novohradu
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZOO	zoologická záhrada
ZOS	Zariadenie opatrovateľskej služby
z.p.o	združenie právnických osôb
ZPS	Zariadenie pre seniorov
ZŠ	základná škola
ZŤP	zdravotne ťažko postihnutý
ZUČ	záujmovo – umelecká činnosť
ZUŠ	základná umelecká škola
Z.z.	zbierka zákonov

Príloha č. 8: Výpis z Uznesenia Mestského zastupiteľstva o schválení Programu rozvoja mesta Fiľakovo na roky 2015 - 2023
